॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

သံယုတ္တနိကာယော

နိဒါနဝဂ္ဂေါ

၁. နိဒါနသံယုတ္တံ

၁. ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂေါ

၁. ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒသုတ္တံ

၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေါ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ; တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ? အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ; ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ; နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ; သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော; ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ; ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ။

‘‘အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော; ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော; နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော; သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော; ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော; ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော; တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော; ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဝိဘင်္ဂသုတ္တံ

၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ဝိဘဇိဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ? အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ; ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ; နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ; သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော; ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ; ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော; အယံ ဝုစ္စတိ ဇရာ။ ယာ တေသံ တေသံ

သတ္တာနံ တမှဟာ တမှဟာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒေါ အန္တရဓာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ ( ) [(ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒေါ) (သျာ. ကံ.) ဓေမပရိပိ, အဋ္ဌကထာယံ ပန န ဒိဿတိ], ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။ ဣတိ အယဉ္စ ဇရာ, ဣဒဉ္စ မရဏံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ ဩက္ကန္တိ နိဗ္ဗတ္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါ အာယတနာနံ ပဋိလာဘော။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝေါ? တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝါ – ကာမဘဝေါ, ရူပဘဝေါ, အရူပဘဝေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝေါ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနံ? စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနာနိ – ကာမုပါဒါနံ, ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ, သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနံ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ? ဆယိမေ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာကာယာ – ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ? ဆယိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာကာယာ – စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿော? ဆယိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿကာယာ – စက္ခုသမ္ဖဿော, သောတသမ္ဖဿော, ဃာနသမ္ဖဿော, ဇိဝှာသမ္ဖဿော, ကာယသမ္ဖဿော, မနောသမ္ဖဿော။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿော။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဠာယတနံ? စက္ခာယတနံ, သောတာယတနံ, ဃာနာယတနံ, ဇိဝှာယတနံ, ကာယာယတနံ, မနာယတနံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သဠာယတနံ။

“ကတမဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, နာမရူပံ? ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, ဖဿော, မနသိကာရော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ နာမံ။ စတ္တာရော စ မဟာဘူတာ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပံ။ ဣတိ ဣဒဉ္စ နာမံ, ဣဒဉ္စ ရူပံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, နာမရူပံ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ? ဆယိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏကာယာ – စက္ခုဝိညာဏံ, သောတဝိညာဏံ, ဃာနဝိညာဏံ, ဇိဝှာဝိညာဏံ, ကာယဝိညာဏံ, မနောဝိညာဏံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ။

“ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ? တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ – ကာယသင်္ခါရော, ဝစီသင်္ခါရော, စိတ္တသင်္ခါရော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခေ အညာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အညာဏံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာ။

“ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပဋိပဒါသုတ္တံ

၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “မိစ္ဆာပဋိပဒဉ္စ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ သမ္မာပဋိပဒဉ္စ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပဒါ? အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, မိစ္ဆာပဋိပဒါ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပဒါ? အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာပဋိပဒါ”တိ။ တတိယံ။

၄. ဝိပဿီသုတ္တံ

၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – ‘ကိစ္ဆံ ဝတာယံ လောကော အာပန္နော ဇာယတိ စ ဇီယတိ စ မီယတိ စ စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စ။ အထ စ ပနိမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ နပ္ပဇာနာတိ ဇရာမရဏဿ။ ကုဒဿုနာမ ဣမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ ပညာယိဿတိ ဇရာမရဏဿာ’’’တိ?

“အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဇရာမရဏ’န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဇာတိယာ ခေါ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’’’န္တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဇာတီ’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဘဝေ ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဥပာဒါနေ ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ, ဥပာဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဥပာဒါနံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဥပာဒါန’န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘တဏှာယ ခေါ သတိ ဥပာဒါနံ ဟောတိ, တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒါန’’’န္တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ တဏှာ’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဝေဒနာယ ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဝေဒနာ’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဖဿေ ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဖဿော ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဖဿော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘သဠာယတနေ ခေါ သတိ ဖဿော ဟောတိ, သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ သဠာယတန’န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘နာမရူပေ ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ, နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတန’’’န္တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ နာမရူပ’န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဝိညာဏေ ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ , ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ’’’န္တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဝိညာဏ’န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘သင်္ခာရေသု ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ, သင်္ခာရပစ္စယာ ဝိညာဏ’’’န္တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ သင်္ခာရာ ဟောန္တိ, ကိံပစ္စယာ သင်္ခာရာ’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘အဝိဇ္ဇာယ ခေါ သတိ သင်္ခာရာ ဟောန္တိ, အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခာရာ’’’တိ။

“ဣတိ ဟိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခာရာ; သင်္ခာရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ ‘သမုဒယော, သမုဒယော’တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဇာတိယာ ခေါ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတိ, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ , ကိဿ နိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဘဝေ ခေါ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဘဝနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဥပါဒါနေ ခေါ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ, ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဥပါဒါနံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘တဏှာယ ခေါ အသတိ ဥပါဒါနံ န ဟောတိ, တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဝေဒနာယ ခေါ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ, ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော’’’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိ

ကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဖဿေ ခေါ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ, ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော’’’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမ္ဟိ နု ခေါ အသတိ ဖဿော န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဖဿနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘သဠာယတနေ ခေါ အသတိ ဖဿော န ဟောတိ, သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော’’’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမ္ဟိ နု ခေါ အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘နာမရူပေ ခေါ အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ, နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော’’’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမ္ဟိ နု ခေါ အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဝိညာဏေ ခေါ အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ, ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော’’’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမ္ဟိ နု ခေါ အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘သင်္ခာရေသု ခေါ အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ, သင်္ခာရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော’’’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမ္ဟိ နု ခေါ အသတိ သင်္ခာရာ န ဟောန္တိ, ကိဿ နိရောဓာ သင်္ခာရနိရောဓော’တိ ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘အဝိဇ္ဇာယ ခေါ အသတိ သင်္ခာရာ န ဟောန္တိ, အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခာရနိရောဓော’’’တိ။

‘‘ဣတိ ဟိဒံ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခာရနိရောဓော; သင်္ခာရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’တိ။ ‘နိရောဓော, နိရောဓော’တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ’’။ စတုတ္ထံ။

(သတ္တန္နမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော)။

၅. သိခီသုတ္တံ

၅. သိခိဿ , ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ပေ.။။

၆. ဝေဿဘူသုတ္တံ

၆. ဝေဿဘုဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ပေ.။။

၇. ကကုသန္ဓသုတ္တံ

၇. ကကုသန္ဓဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ပေ.။။

၈. ကောဏာဂမနသုတ္တံ

၈. ကောဏာဂမနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ပေ.။။

၉. ကဿပသုတ္တံ

၉. ကဿပဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ပေ.။။

၁၀. ဂေါတမသုတ္တံ

၁၀. ''ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – 'ကိစ္ဆံ ဝတာယံ လောကော အာပန္နော ဇာယတိ စ ဇီယတိ စ မီယတိ စ စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စ။ အထ စ ပနိမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ နပ္ပဇာနာတိ ဇရာမရဏဿ။ ကုဒဿု နာမ ဣမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ ပညာယိဿတိ ဇရာမရဏဿာ'''တိ?

''တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခော သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဇရာမရဏ'န္တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဇာတိယာ ခော သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ'''န္တိ။

''တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခော သတိ ဇာတိ ဟောတိ။ပေ.။ ဘဝေါ။ ဥပါဒါနံ။ တဏှာ။ ဝေဒနာ။ ဖဿော။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရာ ဟောန္တိ, ကိံပစ္စယာ သင်္ခါရာ'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ , ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'အဝိဇ္ဇာယ ခော သတိ သင်္ခါရာ ဟောန္တိ, အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ'''တိ။

''ဣတိ ဟိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ 'သမုဒယော, သမုဒယော'တိ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

''တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခော အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဇာတိယာ ခော အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတိ, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော'''တိ။

''တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခော အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ။ပေ.။ ဘဝေါ။ ဥပါဒါနံ။ တဏှာ။ ဝေဒနာ။ ဖဿော။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရာ န ဟောန္တိ, ကိဿ နိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'အဝိဇ္ဇာယ ခော အသတိ သင်္ခါရာ န ဟောန္တိ, အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော'''တိ။

''ဣတိ ဟိဒံ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ 'နိရောဓော, နိရောဓော'တိ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒီ''တိ။ ဒသမော။

ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဒေသနာ ဝိဘင်္ဂပဋိပဒာ စ၊

ဝိပဿိ သိခီ စ ဝေဿဘူ။
ကကုသန္ဓော ကောဏာဂမနော ကဿပေါ၊
မဟာသက္ယမုနိ စ ကေတမောတိ။

၂. အာဟာရဝဂ္ဂေါ

၁. အာဟာရသုတ္တံ

၁၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ပေ.။ ဧတဒဝေါစ – ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကဗဠီကာရော [ကဗဠိံကာရော (သီ. ပီ.), ကဝဠီကာရော (သျာ. ကံ.)] အာဟာရော – ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ''။

''ဣမေ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အာဟာရာ ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ? ဣမေ စတ္တာရော အာဟာရာ တဏှာနိဒါနာ တဏှာသမုဒယာ တဏှာဇာတိကာ တဏှာပဘဝါ။ တဏှာ စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ? တဏှာ ဝေဒနာနိဒါနာ ဝေဒနာသမုဒယာ ဝေဒနာဇာတိကာ ဝေဒနာပဘဝါ။ ဝေဒနာ စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ? ဝေဒနာ ဖဿနိဒါနာ ဖဿသမုဒယာ ဖဿဇာတိကာ ဖဿပဘဝါ။ ဖဿော စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ? ဖဿော သဠာယတနနိဒါနော သဠာယတနသမုဒယော သဠာယတနဇာတိကော သဠာယတနပဘဝေါ။ သဠာယတနဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ? သဠာယတနံ နာမရူပနိဒါနံ နာမရူပသမုဒယံ နာမရူပဇာတိကံ နာမရူပပဘဝံ။ နာမရူပဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ? နာမရူပံ ဝိညာဏနိဒါနံ ဝိညာဏသမုဒယံ ဝိညာဏဇာတိကံ ဝိညာဏပဘဝံ။ ဝိညာဏဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ? ဝိညာဏံ သင်္ခါရနိဒါနံ သင်္ခါရသမုဒယံ သင်္ခါရဇာတိကံ သင်္ခါရပဘဝံ။ သင်္ခါရာ စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ? သင်္ခါရာ အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာဇာတိကာ အဝိဇ္ဇာပဘဝါ။

''ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. မောဠိယဖဂ္ဂုနသုတ္တံ

၁၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကဗဠီကာရော အာဟာရော – ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယာ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဝိညာဏာဟာရံ အာဟာရေတီ''တိ? ''နော ကလ္လော ပဉှော''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ – '''အာဟာရေတီ'တိ အဟံ န ဝဒါမိ။ 'အာဟာရေတီ'တိ စာဟံ ဝဒေယျံ, တတြဿ ကလ္လော ပဉှော – 'ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, အာဟာရေတီ'တိ ? ဧဝံ စာဟံ န ဝဒါမိ။ ဧဝံ မံ အဝဒန္တံ ယော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – 'ကိဿ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဝိညာဏာဟာရော'တိ, ဧသ ကလ္လော ပဉှော။ တတြ ကလ္လံ ဝေယျာကရဏံ – 'ဝိညာဏာဟာရော အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ ပစ္စယော, တသ္မိံ ဘူတေ သတိ သဠာယတနံ, သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော'''တိ။

‘‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဖုသတီ’’တိ? ‘‘နော ကလ္လော ပဉှော’’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ – ‘‘‘ဖုသတီ’တိ အဟံ န ဝဒါမိ။ ‘ဖုသတီ’တိ စာဟံ ဝဒေယျံ, တတြဿ ကလ္လော ပဉှော – ‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဖုသတီ’တိ? ဧဝံ စာဟံ န ဝဒါမိ။ ဧဝံ မံ အဝဒန္တံ ယော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – ‘ကိံပစ္စယာ နု ခော, ဘန္တေ, ဖဿော’တိ, ဧသ ကလ္လော ပဉှော။ တတြ ကလ္လံ ဝေယျာကရဏံ – ‘သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ’’’တိ။

‘‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဝေဒယတီ’’တိ [ဝေဒိယတီတိ (သီ. ပီ. က.)]? ‘‘နော ကလ္လော ပဉှော’’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ – ‘‘‘ဝေဒယတီ’တိ အဟံ န ဝဒါမိ။ ‘ဝေဒယတီ’တိ စာဟံ ဝဒေယျံ, တတြဿ ကလ္လော ပဉှော – ‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဝေဒယတီ’တိ? ဧဝံ စာဟံ န ဝဒါမိ။ ဧဝံ မံ အဝဒန္တံ ယော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – ‘ကိံပစ္စယာ နု ခော, ဘန္တေ, ဝေဒနာ’တိ, ဧသ ကလ္လော ပဉှော။ တတြ ကလ္လံ ဝေယျာကရဏံ – ‘ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ’’’တိ။

‘‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, တသတီ’’တိ [တဏှီယတီတိ (သီ. သျာ. ကံ.)] ? ‘‘နော ကလ္လော ပဉှော’’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ – ‘‘‘တသတီ’တိ အဟံ န ဝဒါမိ ။ ‘တသတီ’တိ စာဟံ ဝဒေယျံ, တတြဿ ကလ္လော ပဉှော – ‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, တသတီ’တိ? ဧဝံ စာဟံ န ဝဒါမိ။ ဧဝံ မံ အဝဒန္တံ ယော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – ‘ကိံပစ္စယာ နု ခော, ဘန္တေ, တဏှာ’တိ, ဧသ ကလ္လော ပဉှော။ တတြ ကလ္လံ ဝေယျာကရဏံ – ‘ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ, တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန’’’န္တိ။

‘‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဥပါဒိယတီ’’တိ? ‘‘နော ကလ္လော ပဉှော’’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ – ‘‘‘ဥပါဒိယတီ’တိ အဟံ န ဝဒါမိ။ ‘ဥပါဒိယတီ’တိ စာဟံ ဝဒေယျံ, တတြဿ ကလ္လော ပဉှော – ‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဥပါဒိယတီ’တိ? ဧဝံ စာဟံ န ဝဒါမိ။ ဧဝံ မံ အဝဒန္တံ ယော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – ‘ကိံပစ္စယာ နု ခော, ဘန္တေ, ဥပါဒါန’န္တိ, ဧသ ကလ္လော ပဉှော။ တတြ ကလ္လံ ဝေယျာကရဏံ – ‘တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ; ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

‘‘ဆန္နံ တွေဝ, ဖဂ္ဂုန, ဖဿာယတနာနံ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော; ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော; ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော; တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော; ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ; ဇာတိံ။ ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပါဒါနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရေ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ , န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ; န စ ပန တေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ [ဗြာဟ္မညတ္ထံ (သျာ. ကံ.) မောဂ္ဂလ္လာနဗျာကရဏံ ဩလောကေတဗ္ဗံ] ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

‘‘ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ; ဇာတိံ။ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပါဒါနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရေ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ, တေ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ; တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ "ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေ ဓမ္မေ နပ္ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ သမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ, ကတမေ ဓမ္မေ နပ္ပဇာနန္တိ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ သမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ"?

"ဇရာမရဏံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ; ဇာတိံ။ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပါဒါနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရေ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ။ ဣမေ ဓမ္မေ နပ္ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ သမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ။ န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပန တေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

"ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေ ဓမ္မေ ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ သမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ, ကတမေ ဓမ္မေ ပဇာနန္တိ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ သမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ?

"ဇရာမရဏံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ; ဇာတိံ။ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပါဒါနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရေ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ။ ဣမေ ဓမ္မေ ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ သမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ။ တေ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ, ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ။ တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ"တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ကစ္စာနဂေါတ္တသုတ္တံ

၁၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခော အာယသ္မာ ကစ္စာနဂေါတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ ကစ္စာနဂေါတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "'သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌီ'တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, ဘန္တေ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတီ"တိ?

"ဒွယနိဿိတော ခွာယံ, ကစ္စာန, လောကော ယေဘုယျေန – အတ္ထိတဉ္စေဝ နတ္ထိတဉ္စ။ လောကသမုဒယံ ခော, ကစ္စာန, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော ယာ လောကေ နတ္ထိတာ သာ န ဟောတိ။ လောကနိရောဓံ ခော, ကစ္စာန, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော ယာ လောကေ အတ္ထိတာ သာ န ဟောတိ။ ဥပယုပါဒါနာဘိနိဝေသဝိနိဗန္ဓော [ဥပါယုပါဒါနာဘိနိဝေသဝိနိဗန္ဓော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ခွာယံ, ကစ္စာန, လောကော ယေဘုယျေန။ တဉ္စာယံ ဥပယုပါဒါနံ စေတသော အဓိဋ္ဌာနံ အဘိနိဝေသာနုသယံ န ဥပေတိ န ဥပါဒိယတိ နာဓိဋ္ဌာတိ – 'အတ္တာ မေ'တိ။ 'ဒုက္ခမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဒုက္ခံ နိရုజ్ఝမာနံ နိရုజ్ఝတီ'တိ န ကင်္ခတိ န ဝိစိကိစ္ဆတိ အပရပ္ပစ္စယာ ဉာဏမေဝဿ ဧတ္ထ ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခော, ကစ္စာန, သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။

"'သဗ္ဗံ အတ္ထီ'တိ ခော, ကစ္စာန, အယမေကော အန္တော။ 'သဗ္ဗံ နတ္ထီ'တိ အယံ ဒုတိယော အန္တော။ ဧတေ တေ, ကစ္စာန, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – 'အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိ

ရာဂနိရောဓာ သင်္ခာရနိရောဓော; သင်္ခာရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’’တိ။ ပဌမံ။

၆. ဓမ္မကထိကသုတ္တံ

၁၆. သာဝတ္ထိယံ ။ပေ.။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘‘ဓမ္မကထိကော ဓမ္မကထိကော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဓမ္မကထိကော ဟောတီ’’တိ?

‘‘ဇရာမရဏဿ စေ ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ‘ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခူ’တိ အလံ ဝစနာယ။ ဇရာမရဏဿ စေ ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, ‘ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခူ’တိ အလံ ဝစနာယ။ ဇရာမရဏဿ စေ ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော ဟောတိ, ‘ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော ဘိက္ခူ’တိ အလံ ဝစနာယ။

‘‘ဇာတိယာ စေ ဘိက္ခု။ပေ.။ ဘဝဿ စေ ဘိက္ခု။ ဥပါဒါနဿ စေ ဘိက္ခု။ တဏှာယ စေ ဘိက္ခု။ ဝေဒနာယ စေ ဘိက္ခု။ ဖဿဿ စေ ဘိက္ခု။ သဠာယတနဿ စေ ဘိက္ခု။ နာမရူပဿ စေ ဘိက္ခု။ ဝိညာဏဿ စေ ဘိက္ခု။ သင်္ခါရာနံ စေ ဘိက္ခု။ အဝိဇ္ဇာယ စေ ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ‘ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခူ’တိ အလံ ဝစနာယ။ အဝိဇ္ဇာယ စေ ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, ‘ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခူ’တိ အလံ ဝစနာယ။ အဝိဇ္ဇာယ စေ ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော ဟောတိ, ‘ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော ဘိက္ခူ’တိ အလံ ဝစနာယာ’’တိ။

၇. အစေလကဿပသုတ္တံ

၁၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ပုစ္ဆေယျာမ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ကဉ္စိဒေဝ [ကိဉ္စိဒေဝ (က.)] ဒေသံ, သစေ နော ဘဝံ ဂေါတမော ဩကာသံ ကရောတိ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယာ’’တိ။

‘‘အကာလော ခေါ တာဝ, ကဿပ, ပဉှဿ; အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌမှာ’’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ‘‘ပုစ္ဆေယျာမ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ကဉ္စိဒေဝ ဒေသံ, သစေ နော ဘဝံ ဂေါတမော ဩကာသံ ကရောတိ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယာ’’တိ။ ‘‘အကာလော ခေါ တာဝ, ကဿပ, ပဉှဿ; အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌမှာ’’တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အစေလော ကဿပော။ပေ.။ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌမှာတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘န ခေါ ပန မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဗဟုဒေဝ ပုစ္ဆိတုကာမာ’’တိ။ ‘‘ပုစ္ဆ, ကဿပ, ယဒါကင်္ခသီ’’တိ။

‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ‘သယံကတံ ဒုက္ခ’န္တိ? ‘မာ ဟေဝံ, ကဿပာ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, ပရံကတံ ဒုက္ခ’န္တိ? ‘မာ ဟေဝံ, ကဿပာ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဒုက္ခ’န္တိ? ‘မာ ဟေဝံ, ကဿပာ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ‘ကိံ ပန ဘော ဂေါတမ, အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခ’န္တိ? ‘မာ ဟေဝံ, ကဿပာ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, နတ္ထိ ဒုက္ခ’န္တိ? ‘န ခေါ, ကဿပ, နတ္ထိ ဒုက္ခံ။ အတ္ထိ ခေါ, ကဿပ, ဒုက္ခ’န္တိ။ ‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါတမော ဒုက္ခံ န ဇာနာတိ, န ပဿတီ’တိ။ ‘န ခွါဟံ, ကဿပ, ဒုက္ခံ န ဇာနာမိ, န ပဿာမိ။ ဇာနာမိ ခွါဟံ, ကဿပ, ဒုက္ခံ; ပဿာမိ ခွါဟံ, ကဿပ, ဒုက္ခ’’’န္တိ။

“ကိံ နု ခော, ဘော ဂောတမ, ‘သယံကတံ ဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘မာ ဟေဝံ, ကဿပါ’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ ပန, ဘော ဂောတမ, ပရံကတံ ဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘မာ ဟေဝံ, ကဿပါ’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ နု ခော, ဘော ဂောတမ, သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘မာ ဟေဝံ, ကဿပါ’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ ပန, ဘော ဂောတမ, အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘မာ ဟေဝံ, ကဿပါ’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ နု ခော, ဘော ဂောတမ, နတ္ထိ ဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘န ခော, ကဿပ, နတ္ထိ ဒုက္ခံ , အတ္ထိ ခော, ကဿပ, ဒုက္ခ’န္တိ ဝဒေသိ။ ‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂောတမော ဒုက္ခံ န ဇာနာတိ န ပဿတီ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘န ခွာဟံ, ကဿပ, ဒုက္ခံ န ဇာနာမိ န ပဿာမိ။ ဇာနာမိ ခွာဟံ, ကဿပ, ဒုက္ခံ; ပဿာမိ ခွာဟံ, ကဿပ, ဒုက္ခ’န္တိ ဝဒေသိ။ အာစိက္ခတု စ [အယံ စကာရော သီ. ပေါတ္ထကေ နတ္ထိ] မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဒုက္ခံ။ ဒေသေတု စ [အယံ စကာရော သီ. ပေါတ္ထကေ နတ္ထိ] မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဒုက္ခ”န္တိ။

“‘သော ကရောတိ သော ပဋိသံဝေဒယတီ’တိ [ပဋိသံဝေဒိယတီတိ (သီ. ပီ. က.)] ခော, ကဿပ, အာဒိတော သတော ‘သယံကတံ ဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ဝဒံ သဿတံ ဧတံ ပရေတိ။ ‘အညော ကရောတိ အညော ပဋိသံဝေဒယတီ’တိ ခော, ကဿပ, ဝေဒနာဘိတုန္နဿ သတော ‘ပရံကတံ ဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ဝဒံ ဥစ္ဆေဒံ ဧတံ ပရေတိ။ ဧတေ တေ, ကဿပ, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ။ပေ.။ စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ လဘေယျာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။

“ယော ခော, ကဿပ, အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အာကင်္ခတိ ဥပသမ္ပဒံ, သော စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသတိ။ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန [အစ္စယေန ပရိဝုဋ္ဌပရိဝါသံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] (ပရိဝုတ္ထပရိဝါသံ) အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ [ဘိက္ခူ အာကင်္ခမာနာ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အပိ စ မယာ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ ဝိဒိတာ”တိ။

“သစေ , ဘန္တေ, အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အာကင်္ခတိ ဥပသမ္ပဒံ, စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသတိ။ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန [အစ္စယေန ပရိဝုဋ္ဌပရိဝါသံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] (ပရိဝုတ္ထပရိဝါသံ) အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ [ဘိက္ခူ အာကင်္ခမာနာ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အဟံ စတ္တာရိ ဝဿာနိ ပရိဝသိဿာမိ , စတုန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန [အစ္စယေန ပရိဝုဋ္ဌပရိဝါသံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] (ပရိဝုတ္ထပရိဝါသံ) အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တု ဥပသမ္ပာဒေန္တု ဘိက္ခုဘာဝါယာ”တိ။

အလတ္ထ ခော အစေလော ကဿပော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော စ ပနာယသ္မာ ကဿပော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ “ခီဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ ကဿပော အရဟတံ အဟောသီတိ။ သတ္တမံ။

၈. တိမ္ဗရုကသုတ္တံ

၁၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခော တိမ္ဗရုကော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော

ဆော တိမ္ဗရုကော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, သယံကတံ သုခဒုက္ခ’န္တိ? ‘မာ ဟေဝံ, တိမ္ဗရုကာ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, ပရံကတံ သုခဒုက္ခ’န္တိ? ‘မာ ဟေဝံ, တိမ္ဗရုကာ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ သုခဒုက္ခ’န္တိ? ‘မာ ဟေဝံ, တိမ္ဗရုကာ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခ’န္တိ? ‘မာ ဟေဝံ, တိမ္ဗရုကာ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ ။ ‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, နတ္ထိ သုခဒုက္ခ’န္တိ? ‘န ခေါ, တိမ္ဗရုက, နတ္ထိ သုခဒုက္ခံ; အတ္ထိ ခေါ, တိမ္ဗရုက, သုခဒုက္ခ’န္တိ။ ‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါတမော သုခဒုက္ခံ န ဇာနာတိ, န ပဿတီ’တိ? ‘န ခွါဟံ, တိမ္ဗရုက, သုခဒုက္ခံ န ဇာနာမိ, န ပဿာမိ။ ဇာနာမိ ခွါဟံ, တိမ္ဗရုက, သုခဒုက္ခံ; ပဿာမိ ခွါဟံ, တိမ္ဗရုက, သုခဒုက္ခ’”န္တိ။

“‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, သယံကတံ သုခဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘မာ ဟေဝံ, တိမ္ဗရုကာ’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, ပရံကတံ သုခဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘မာ ဟေဝံ, တိမ္ဗရုကာ’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ သုခဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘မာ ဟေဝံ, တိမ္ဗရုကာ’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘မာ ဟေဝံ, တိမ္ဗရုကာ’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, နတ္ထိ သုခဒုက္ခ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘န ခေါ, တိမ္ဗရုက, နတ္ထိ သုခဒုက္ခံ; အတ္ထိ ခေါ, တိမ္ဗရုက, သုခဒုက္ခ’န္တိ ဝဒေသိ။ ‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါတမော သုခဒုက္ခံ န ဇာနာတိ, န ပဿတီ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘န ခွါဟံ, တိမ္ဗရုက, သုခဒုက္ခံ န ဇာနာမိ, န ပဿာမိ။ ဇာနာမိ ခွါဟံ, တိမ္ဗရုက, သုခဒုက္ခံ; ပဿာမိ ခွါဟံ, တိမ္ဗရုက, သုခဒုက္ခ’န္တိ ဝဒေသိ။ အာစိက္ခတု စ မေ ဘဝံ ဂေါတမော သုခဒုက္ခံ။ ဒေသေတု စ မေ ဘဝံ ဂေါတမော သုခဒုက္ခ”န္တိ။

“‘သာ ဝေဒနာ, သော ဝေဒယတီ’တိ ခေါ, တိမ္ဗရုက, အာဒိတော သတော ‘သယံကတံ သုခဒုက္ခ’န္တိ ဧဝမ္ပာဟံ န ဝဒါမိ။ ‘အညာ ဝေဒနာ, အညော ဝေဒယတီ’တိ ခေါ, တိမ္ဗရုက, ဝေဒနာဘိတုန္နဿ သတော ‘ပရံကတံ သုခဒုက္ခ’န္တိ ဧဝမ္ပာဟံ န ဝဒါမိ။ ဧတေ တေ, တိမ္ဗရုက, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, တိမ္ဗရုကော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ။ပေ။ ဧသာဟံ ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တံ

၁၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “အဝိဇ္ဇာနီဝရဏဿ, ဘိက္ခဝေ, ဗာလဿ တဏှာယ သမ္ပယုတ္တဿ ဧဝမယံ ကာယော သမုဒာဂတော။ ဣတိ အယဉ္စေဝ ကာယော ဗဟိဒ္ဓါ စ နာမရူပံ, ဣတ္ထေတံ ဒွယံ , ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿော သဠေဝါယတနာနိ [သဠာယတနာနိ (က.)], ယေဟိ ဖုဋ္ဌော ဗာလော သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒယတိ ဧတေသံ ဝါ အညတရေန”။

“အဝိဇ္ဇာနီဝရဏဿ, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတဿ တဏှာယ သမ္ပယုတ္တဿ ဧဝမယံ ကာယော သမုဒာဂတော။ ဣတိ အယဉ္စေဝ ကာယော ဗဟိဒ္ဓါ စ နာမရူပံ, ဣတ္ထေတံ ဒွယံ, ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿော သဠေဝါယတနာနိ, ယေဟိ ဖုဋ္ဌော ပဏ္ဍိတော သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒယတိ ဧတေသံ ဝါ အညတရေန”။

“တတြ , ဘိက္ခဝေ, ကော ဝိသေသော ကော အဓိပ္ပယာသော [အဓိပ္ပာယော (သီ. ပီ. က.), အဓိပ္ပာယသော (သျာ. ကံ.) အဓိ + ပ + ယသု + ဏ + သီ = အဓိပ္ပယာသော] ကိံ နာနာကရဏံ ပဏ္ဍိတဿ ဗာလေနာ”တိ? “ဘဂဝံမူလ

ကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ, ဘဂဝံနေတ္တိကာ, ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ''တိ။

''တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ယာယ စ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတဿ ဗာလဿ ယာယ စ တဏှာယ သမ္ပယုတ္တဿ အယံ ကာယော သမုဒာဂတော, သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ ဗာလဿ အပ္ပဟီနာ သာ စ တဏှာ အပရိက္ခီဏာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? န, ဘိက္ခဝေ, ဗာလော အစရိ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ တသ္မာ ဗာလော ကာယဿ ဘေဒါ ကာယူပဂေါ ဟောတိ, သော ကာယူပဂေါ သမာနော န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာမရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ။ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

''ယာယ စ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတဿ ပဏ္ဍိတဿ ယာယ စ တဏှာယ သမ္ပယုတ္တဿ အယံ ကာယော သမုဒာဂတော, သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ ပဏ္ဍိတဿ ပဟီနာ, သာ စ တဏှာ ပရိက္ခီဏာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အစရိ, ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတော ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ တသ္မာ ပဏ္ဍိတော ကာယဿ ဘေဒါ န ကာယူပဂေါ ဟောတိ။ သော အကာယူပဂေါ သမာနော ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာမရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ။ ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိသေသော , အယံ အဓိပ္ပယာသော, ဣဒံ နာနာကရဏံ ပဏ္ဍိတဿ ဗာလေန ယဒိဒံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ပစ္စယသုတ္တံ

၂၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒဉ္စ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေ စ ဓမ္မေ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော? ဇာတိပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ။ ဥပ္ပာဒါ ဝါ တထာဂတာနံ အနုပ္ပာဒါ ဝါ တထာဂတာနံ, ဌိတာဝ သာ ဓာတု ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာ ဣဒပ္ပစ္စယတာ။ တံ တထာဂတော အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ အဘိသမေတိ။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတွာ အဘိသမေတွာ အာစိက္ခတိ ဒေသေတိ ပညာပေတိ ပဋ္ဌပေတိ ဝိဝရတိ ဝိဘဇတိ ဥတ္တာနီကရောတိ။ 'ပဿထာ'တိ စာဟ – 'ဇာတိပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ'''။

''ဘဝပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ။ပေ.။ ဥပါဒါနပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝေါ။ တဏှာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနံ။ ဝေဒနာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ။ ဖဿပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ သဠာယတနပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿော။ နာမရူပပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သဠာယတနံ။ ဝိညာဏပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, နာမရူပံ။ သင်္ခါရပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ ဥပ္ပာဒါ ဝါ တထာဂတာနံ အနုပ္ပာဒါ ဝါ တထာဂတာနံ, ဌိတာဝ သာ ဓာတု ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာ ဣဒပ္ပစ္စယတာ။ တံ တထာဂတော အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ အဘိသမေတိ ။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတွာ အဘိသမေတွာ အာစိက္ခတိ ဒေသေတိ ပညာပေတိ ပဋ္ဌပေတိ ဝိဝရတိ ဝိဘဇတိ ဥတ္တာနီကရောတိ။ 'ပဿထာ'တိ စာဟ 'အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ'။ ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယာ တတြ တထတာ အဝိတထတာ အနညထတာ ဣဒပ္ပစ္စယတာ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော။

''ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ? ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မံ။ ဇာတိ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ ဘဝေါ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စော သင်္ခတော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော ခယဓမ္မော ဝယဓမ္မော ဝိရာဂဓမ္မော နိရောဓဓမ္မော။ ဥပါဒါနံ ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ တဏှာ, ဘိက္ခဝေ။ ဝေဒနာ, ဘိက္ခဝေ။ ဖဿော, ဘိက္ခဝေ။ သဠာယတနံ, ဘိက္ခဝေ။ နာမရူပံ, ဘိက္ခဝေ။ ဝိညာဏံ , ဘိက္ခဝေ။ သင်္ခါရာ, ဘိက္ခဝေ။ အဝိဇ္ဇာ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ။

‘‘ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ‘အယဉ္စ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ, ဣမေ စ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ’ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ, သော ဝတ ပုဗ္ဗန္တံ ဝါ ပဋိဓာဝိဿတိ – ‘အဟောသိံ နု ခေါ အဟံ [နု ခေါ တဟံ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] အတီတမဒ္ဓါနံ, နနု ခေါ အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓါနံ, ကိံ နု ခေါ အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓါနံ, ကထံ နု ခေါ အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓါနံ, ကိံ ဟုတွာ ကိံ အဟောသိံ နု ခေါ အဟံ အတီတမဒ္ဓါန’န္တိ; အပရန္တံ ဝါ ဥပဓာဝိဿတိ [အပဓာဝိဿတိ (က.)] – ‘ဘဝိဿာမိ နု ခေါ အဟံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, နနု ခေါ ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ , ကိံ နု ခေါ ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ကထံ နု ခေါ ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ကိံ ဟုတွာ ကိံ ဘဝိဿာမိ နု ခေါ အဟံ အနာဂတမဒ္ဓါန’န္တိ; ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ အဇ္ဈတ္တံ ကထံကထီ ဘဝိဿတိ – ‘အဟံ နု ခေါသ္မိ, နော နု ခေါသ္မိ, ကိံ နု ခေါသ္မိ, ကထံ နု ခေါသ္မိ, အယံ နု ခေါ သတ္တော ကုတော အာဂတော, သော ကုဟိံ ဂမိဿတီ’တိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာဟိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ အယဉ္စ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ ဣမေ စ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ’’တိ။ ဒသမံ။

အာဟာရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အာဟာရံ ဖဂ္ဂုနော စေဝ၊ ဒွေ စ သမဏဗြာဟ္မဏာ။
ကစ္စာနဂေါတ္တော ဓမ္မကထိကံ၊ အစေလံ တိမ္ဗရုကေန စ။
ဗာလပဏ္ဍိတတော စေဝ၊ ဒသမော ပစ္စယေန စာတိ။

၃. ဒသဗလဝဂ္ဂေါ

၁. ဒသဗလသုတ္တံ

၂၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ဒသဗလသမန္နာဂတော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော စတူဟိ စ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ – ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ ဝေဒနာ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ သညာ ဣတိ သညာယ သမုဒယော ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ သင်္ခါရာ ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမဿုပ္ပာဒာ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ, ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ။ ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယဒသဗလသုတ္တံ

၂၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ဒသဗလသမန္နာဂတော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော စတူဟိ စ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ – ‘ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ ဝေဒနာ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ သညာ ဣတိ သညာယ သမုဒယော ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ သင်္ခါရာ ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမဿုပ္ပာဒာ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ။ ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ’’’။

“ဧဝံ သုတက္ခာတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော ဥတ္တာနော ဝိဝဋော ပကာသိတော ဆိန္နပိလောတိကော။ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ခော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ဥတ္တာနေ ဝိဝဋေ ပကာသိတေ ဆိန္နပိလောတိကေ အလမေဝ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတေန ကုလပုတ္တေန ဝီရိယံ အာရဘိတုံ – ‘ကာမံ တစော စ နှာရု [နဟာရု (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] စ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု, သရီရေ ဥပသုဿတု [အဝသုဿတု မ. နိ. ၂.၁၈၄] မံသလောဟိတံ။ ယံ တံ ပုရိသထာမေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရက္ကမေန ပတ္တဗ္ဗံ, န တံ အပာပုဏိတွာ ဝီရိယဿ သဏ္ဌာနံ ဘဝိဿတီ’’’တိ။

“ဒုက္ခံ, ဘိက္ခဝေ, ကုသီတော ဝိဟရတိ ဝောကိဏ္ဏော ပာပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ, မဟန္တဉ္စ သဒတ္ထံ ပရိဟာပေတိ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, သုခံ ဝိဟရတိ ပဝိဝိတ္တော ပာပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ, မဟန္တဉ္စ သဒတ္ထံ ပရိပူရေတိ။ န, ဘိက္ခဝေ, ဟီနေန အဂ္ဂဿ ပတ္တိ ဟောတိ။ အဂ္ဂေန စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဂ္ဂဿ ပတ္တိ ဟောတိ။ မဏ္ဍပေယျမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ, သတ္ထာ သမ္မုခီဘူတော။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယံ အာရဘထ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ, အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ, အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ‘ဧဝံ နော အယံ အမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဝဉ္ဈာ ဘဝိဿတိ သဖလာ သဥဒြယာ။ ယေသဉ္စ [ယေသံ (သီ. သျာ. ကံ.), ယေသံ ဟိ (ပီ. က.)] မယံ ပရိဘုဉ္ဇာမ စီဝရ-ပိဏ္ဍပာတသေနာသန-ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ တေသံ တေ ကာရာ အမှေသု မဟပ္ဖလာ ဘဝိဿန္တိ မဟာနိသံသာ’တိ – ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ အတ္တတ္ထံ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေတုံ; ပရတ္ထံ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေတုံ; ဥဘယတ္ထံ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ပဿမာနေန အလမေဝ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေတု’’န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဥပနိသသုတ္တံ

၂၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “ဇာနတော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿတော အာသဝါနံ ခယံ ဝဒါမိ, နော အဇာနတော နော အပဿတော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ကိံ ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ? ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ ဝေဒနာ။ပေ.။ ဣတိ သညာ။ ဣတိ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမောတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ”။

“ယမ္ပိဿ တံ, ဘိက္ခဝေ, ခယသ္မိံ ခယေဉာဏံ, တမ္ပိ သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ခယေဉာဏဿ ဥပနိသာ? ‘ဝိမုတ္တီ’တိဿ ဝစနီယံ။ ဝိမုတ္တိမ္ပာဟံ [ဝိမုတ္တိမ္ပဟံ (သီ. သျာ. ကံ.)], ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဝိမုတ္တိယာ ဥပနိသာ? ‘ဝိရာဂေါ’တိဿ ဝစနီယံ။ ဝိရာဂမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဝိရာဂဿ ဥပနိသာ? ‘နိဗ္ဗိဒါ’တိဿ ဝစနီယံ။ နိဗ္ဗိဒမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗိဒာယ ဥပနိသာ? ‘ယထာဘူတဉာဏဒဿန’န္တိဿ ဝစနီယံ။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနဿ ဥပနိသာ? ‘သမာဓီ’တိဿ ဝစနီယံ။ သမာဓိမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။

“ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိဿ ဥပနိသာ? ‘သုခ’န္တိဿ ဝစနီယံ။ သုခမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, သုခဿ ဥပနိသာ? ‘ပဿဒ္ဓိ’တိဿ ဝစနီယံ။ ပဿဒ္ဓိမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ပဿဒ္ဓိယာ ဥပနိသာ? ‘ပီတီ’တိဿ ဝစနီယံ။ ပီတိမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ပီတိယာ ဥပနိသာ? ‘ပါမောဇ္ဇ’န္တိဿ ဝစနီယံ။ ပါမောဇ္ဇမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ပါမောဇ္ဇဿ ဥပနိသာ? ‘သဒ္ဓါ’တိဿ ဝစနီယံ။ သဒ္ဓမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။

“ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓါယ ဥပနိသာ? ‘ဒုက္ခ’န္တိဿ ဝစနီယံ။ ဒုက္ခမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ ဥပနိသာ? ‘ဇာတီ’တိဿ ဝစနီယံ။ ဇာတိမ္ပာဟံ , ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိယာ ဥပနိသာ? ‘ဘဝေါ’တိဿ ဝစနီယံ။ ဘဝမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒာ

မိ , နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝဿ ဥပနိသာ? 'ဥပာဒါန'န္တိဿ ဝစနီယံ။ ဥပါဒါနမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနဿ ဥပနိသာ? 'တဏှာ'တိဿ ဝစနီယံ။ တဏှမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသံ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသံ။

"ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာယ ဥပနိသာ? 'ဝေဒနာ'တိဿ ဝစနီယံ။ပေ.။ 'ဖဿော'တိဿ ဝစနီယံ။ 'သဠာယတန'န္တိဿ ဝစနီယံ။ 'နာမရူပ'န္တိဿ ဝစနီယံ။ 'ဝိညာဏ'န္တိဿ ဝစနီယံ။ 'သင်္ခါရာ'တိဿ ဝစနီယံ။ သင်္ခါရေပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဥပနိသေ ဝဒါမိ, နော အနုပနိသေ။ ကာ စ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာနံ ဥပနိသာ? 'အဝိဇ္ဇာ'တိဿ ဝစနီယံ။

"ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇူပနိသာ သင်္ခါရာ, သင်္ခါရူပနိသံ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏူပနိသံ နာမရူပံ, နာမရူပူပနိသံ သဠာယတနံ, သဠာယတနူပနိသော ဖဿော, ဖဿူပနိသာ ဝေဒနာ, ဝေဒနူပနိသာ တဏှာ, တဏှူပနိသံ ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါနူပနိသော ဘဝေါ, ဘဝူပနိသာ ဇာတိ, ဇာတူပနိသံ ဒုက္ခံ, ဒုက္ခူပနိသာ သဒ္ဓါ, သဒ္ဓူပနိသံ ပါမောဇ္ဇံ, ပါမောဇ္ဇူပနိသာ ပီတိ, ပီတူပနိသာ ပဿဒ္ဓိ, ပဿဒ္ဓူပနိသံ သုခံ, သုခူပနိသော သမာဓိ, သမာဓူပနိသံ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနူပနိသာ နိဗ္ဗိဒါ, နိဗ္ဗိဒူပနိသော ဝိရာဂေါ, ဝိရာဂူပနိသာ ဝိမုတ္တိ, ဝိမုတ္တူပနိသံ ခယေဉာဏံ။

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပရိပဗ္ဗတေ ထုလ္လဖုသိတကေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ တံ ဥဒကံ ယထာနိန္နံ ပဝတ္တမာနံ ပဗ္ဗတကန္ဒရပဒရသာခါ ပရိပူရေတိ။ ပဗ္ဗတကန္ဒရပဒရသာခါပရိပူရာ ကုသောဗ္ဘေ [ကုသ္သုဗ္ဘေ (သီ. သျာ. ကံ.), ကုသုဗ္ဘေ (ပီ.) ဏွတဒိ ၁၂၉ သုတ္တံ ဩလောကေတဗ္ဗံ] ပရိပူရေန္တိ။ ကုသောဗ္ဘာ ပရိပူရာ မဟာသောဗ္ဘေ ပရိပူရေန္တိ။ မဟာသောဗ္ဘာ ပရိပူရာ ကုန္နဒိယော ပရိပူရေန္တိ။ ကုန္နဒိယော ပရိပူရာ မဟာနဒိယော ပရိပူရေန္တိ။ မဟာနဒိယော ပရိပူရာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပရိပူရေန္တိ။

"ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇူပနိသာ သင်္ခါရာ, သင်္ခါရူပနိသံ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏူပနိသံ နာမရူပံ, နာမရူပူပနိသံ သဠာယတနံ, သဠာယတနူပနိသော ဖဿော, ဖဿူပနိသာ ဝေဒနာ, ဝေဒနူပနိသာ တဏှာ, တဏှူပနိသံ ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါနူပနိသော ဘဝေါ, ဘဝူပနိသာ ဇာတိ, ဇာတူပနိသံ ဒုက္ခံ, ဒုက္ခူပနိသာ သဒ္ဓါ, သဒ္ဓူပနိသံ ပါမောဇ္ဇံ, ပါမောဇ္ဇူပနိသာ ပီတိ, ပီတူပနိသာ ပဿဒ္ဓိ, ပဿဒ္ဓူပနိသံ သုခံ, သုခူပနိသော သမာဓိ, သမာဓူပနိသံ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနူပနိသာ နိဗ္ဗိဒါ, နိဗ္ဗိဒူပနိသော ဝိရာဂေါ, ဝိရာဂူပနိသာ ဝိမုတ္တိ, ဝိမုတ္တူပနိသံ ခယေဉာဏ"န္တိ။ တတိယံ။

၄. အညတိတ္ထိယသုတ္တံ

၂၄. ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပာဝိသိ။ အထ ခော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – "အတိပ္ပဂေ ခော တာဝ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယျ"န္တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧတဒဝေါစုံ –

"သယံကတံ ... "

"သန္တာဝုသော, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ ပရံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ ဣဓ, ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, သမဏော ဂေါတမော ကိံဝါဒီ ကိမက္ခာယီ? ကထံ ဗျာကရမာနာ စ မယံ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဿာမ, န စ သမဏံ ဂေါတမံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျာမ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျ

ယာမ, န စ ကောစိ သဟာဓမ္မိကော တအာနုဟာတော [တအာနုတအော (က.) ဒီ. နိ. ၁.၃၈၁] ကရယ္ယဟံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယ္ယ ယာ''တိ?

''ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခော, အာဝုသော, ဒုက္ခံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ။ ကိံ ပဋ္ဌိစ္စ? ဖဿံ ပဋ္ဌိစ္စ။ ဣတိ ဝဒံ ဝုတ္တတဒီ စေဝ ဘဂဝတော အဿ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယ္ယ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယ္ယ, န စ ကောစိ သဟာဓမ္မိကော တအာနုဟာတော ကရယ္ယဟံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယ္ယ။

''တတ္ရာဝုသော, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ ပရံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

''တတ္ရာဝုသော, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋ္ဌိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ ပရံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋ္ဌိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋ္ဌိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋ္ဌိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ''တိ။

အဿောသိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋ္ဌိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယာဝတကော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ အဟောသိ ကထာသလ္လာပော တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။

''သာဓု သာဓု, အာနန္ဒ, ယထာ တံ သာရိပုတ္တော သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယ္ယ။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခော, အာနန္ဒ, ဒုက္ခံ ဝုတ္တံ မယာ။ ကိံ ပဋ္ဌိစ္စ? ဖဿံ ပဋ္ဌိစ္စ။ ဣတိ ဝဒံ ဝုတ္တတဒီ စေဝ မေ အဿ, န စ မံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယ္ယ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယ္ယ, န စ ကောစိ သဟာဓမ္မိကော တအာနုဟာတော ကရယ္ယဟံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယ္ယ။

''တတ္ရာနန္ဒ , ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

''တတ္ရာနန္ဒ, ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋ္ဌိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ကမ္မတအာ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋ္ဌိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

''ဧကမိဒာဟံ, အာနန္ဒ, သမယံ ဣဓေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝာပေ။ အထ ခွာဟံ, အာနန္ဒ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပာဝိသိံ။ တဿ မယှံ, အာနန္ဒ, ဧတဒဟောသိ – 'အတိပ္ပဂေ ခော တာဝ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယ္ယ'''န္တိ။

“အထ ခွတဟံ, အာနန္ဒ, ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ မံ, အာနန္ဒ, တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧတဒဝေါစုံ –

‘သန္တာဝုသော ဂေါတမ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပနာဝုသော ဂေါတမ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ ပရံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တာဝုသော ဂေါတမ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပနာဝုသော ဂေါတမ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ ဣဓ နော အာယသ္မာ ဂေါတမော ကိံဝါဒီ ကိမက္ခာယီ? ကထံ ဗျာကရမာနာ စ မယံ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ အာယသ္မတော ဂေါတမဿ အဿာမ, န စ အာယသ္မန္တံ ဂေါတမံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျာမ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျာမ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာ’’’တိ?

“ဧဝံ ဝုတ္တာဟံ, အာနန္ဒ, တေ အညတိတ္ထိယေ ပရိဗ္ဗာဇကေ ဧတဒဝေါစံ – ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခေါ, အာဝုသော, ဒုက္ခံ ဝုတ္တံ မယာ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဖဿံ ပဋိစ္စ။ ဣတိ ဝဒံ ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ မေ အဿ, န စ မံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာ’’’တိ။

“တတြာဝုသော, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။ ယေပိ တေ။ပေ။ ယေပိ တေ။ပေ။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

“တတြာဝုသော, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေပိ တေ။ပေ။ ယေပိ တေ။ပေ။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ’’တိ။ “အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ ! ယတြ ဟိ နာမ ဧကေန ပဒေန သဗ္ဗော အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဝိဿတိ။ သိယာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဧသေဝတ္ထော ဝိတ္ထာရေန ဝုစ္စမာနော ဂမ္ဘီရော စေဝ အဿ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စာ’’တိ?

“တေန ဟာနန္ဒ, တညေဝေတ္ထ ပဋိဘာတူ’’တိ။ “သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဇရာမရဏံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ကိံနိဒာနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝ’န္တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ဇရာမရဏံ ခေါ, အာဝုသော, ဇာတိနိဒာနံ ဇာတိသမုဒယံ ဇာတိဇာတိကံ ဇာတိပဘဝ’န္တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ။

“သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဇာတိ ပနာဝုသော အာနန္ဒ, ကိံနိဒာနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ဇာတိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဝနိဒာနာ ဘဝသမုဒယာ ဘဝဇာတိကာ ဘဝပ္ပဘဝါ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ ။

“သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဘဝေါ ပနာဝုသော အာနန္ဒ, ကိံနိဒာနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ဘဝေါ ခေါ, အာဝုသော, ဥပါဒာနနိဒာနော ဥပါဒာနသမုဒယော ဥပါဒာနဇာတိကော ဥပါဒာနပ္ပဘဝေါ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ။

“သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ဥပါဒါနံ ပနာဝုသော။ပေ။ တဏှာ ပနာဝုသော။ပေ။ ဝေဒနာ ပနာဝုသော။ပေ။ သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဖဿော ပနာဝုသော အာနန္ဒ, ကိံနိဒာနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ဖဿော ခေါ, အာဝုသော, သဠာယတနနိဒာနော သဠာယတနသမုဒယော သဠာယတနဇာတိကော သဠာယတနပ္ပဘဝေါ’တိ။ ‘ဆန္နံ တွေဝ, အာဝုသော, ဖဿာယတနာနံ အသေ

သဝိရာဂနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော; ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော; ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော; တဏှာနိရောဓာ ဥပာဒာနနိရောဓော; ဥပာဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပာယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ'တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ''န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဘူမိဇသုတ္တံ

၂၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခော အာယသ္မာ ဘူမိဇော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ ဘူမိဇော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေစ –

''သန္တာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ ပရံကတံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ ဣဓ နော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘဂဝါ ကိံဝါဒီ ကိမက္ခာယီ , ကထံ ဗျာကရမာနာ စ မယံ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ ဘဂဝတော အဿာမ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျာမ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျာမ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာ''တိ?

''ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခော, အာဝုသော, သုခဒုက္ခံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဖဿံ ပဋိစ္စ။ ဣတိ ဝဒံ ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ ဘဂဝတော အဿ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျ။

''တတြာဝုသော, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

''တတြာဝုသော, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေပိ တေ။ပေ. ။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ''တိ။

အဿောသိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ အာယသ္မတာ ဘူမိဇေန သဒ္ဓိံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယာဝတကော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ အာယသ္မတာ ဘူမိဇေန သဒ္ဓိံ အဟောသိ ကထာသလ္လာပော တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။

''သာဓု သာဓု, အာနန္ဒ, ယထာ တံ သာရိပုတ္တော သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခော, အာနန္ဒ, သုခဒုက္ခံ ဝုတ္တံ မယာ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဖဿံ ပဋိစ္စ။ ဣတိ ဝဒံ ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ မေ အဿ, န စ မံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျ။

''တတြာနန္ဒ , ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ

သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

“တတြာနန္ဒ , ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝါဒါ သယံကတံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာကမ္မဝါဒါ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

“ကာယေ ဝါ ဟာနန္ဒ, သတိ ကာယသဉ္စေတနာဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ ဝါစာယ ဝါ ဟာနန္ဒ, သတိ ဝစီသဉ္စေတနာဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ မနေ ဝါ ဟာနန္ဒ, သတိ မနောသဉ္စေတနာဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ စ။

“သာမံ ဝါ တံ, အာနန္ဒ, ကာယသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ, ယံပစ္စယာဿ [ယံပစ္စယာယ (သျာ. ကံ.), ယံပစ္စယာ ယံ (က.)] တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ ပရေ ဝါ တံ [ပရေ ဝါဿ တံ (သီ. ပီ.), ပရေ ဝါယတံ (သျာ. ကံ.)] , အာနန္ဒ, ကာယသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောန္တိ, ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ သမ္ပဇာနော ဝါ တံ, အာနန္ဒ, ကာယသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ အသမ္ပဇာနော ဝါ တံ, အာနန္ဒ, ကာယသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။

“သာမံ ဝါ တံ, အာနန္ဒ, ဝစီသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ ပရေ ဝါ တံ, အာနန္ဒ, ဝစီသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောန္တိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ သမ္ပဇာနော ဝါ တံ, အာနန္ဒ။ပေ.။ အသမ္ပဇာနော ဝါ တံ, အာနန္ဒ, ဝစီသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။

“သာမံ ဝါ တံ, အာနန္ဒ, မနောသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ ပရေ ဝါ တံ, အာနန္ဒ, မနောသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောန္တိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ သမ္ပဇာနော ဝါ တံ, အာနန္ဒ။ပေ.။ အသမ္ပဇာနော ဝါ တံ, အာနန္ဒ, မနောသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။

“ဣမေသု , အာနန္ဒ, ဓမ္မေသု အဝိဇ္ဇာ အနုပတိတာ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ, အာနန္ဒ, အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သော ကာယော န ဟောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ သာ ဝါစာ န ဟောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ သော မနော န ဟောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ ခေတ္တံ တံ န ဟောတိ။ပေ.။ ဝတ္ထု တံ န ဟောတိ။ပေ.။ အာယတနံ တံ န ဟောတိ။ပေ.။ အဓိကရဏံ တံ န ဟောတိ ယံပစ္စယာဿ တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခ”န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဥပဝါဏသုတ္တံ

၂၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“သန္တိ, ဘန္တေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပန, ဘန္တေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပရံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပန, ဘန္တေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ သန္တိ ပန, ဘန္တေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ။ ဣဓ နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကိံဝါဒီ ကိမက္ခာယီ ကထံ ဗျာကရမာနာ စ မယံ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ ဘဂဝတော အဿာမ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျာမ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျာမ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ?

‘‘ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခေါ, ဥပတဿ, ဒုက္ခံ ဝုတ္တံ မယာ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဖဿံ ပဋိစ္စ။ ဣတိ ဝဒံ ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ မေ အဿ, န စ မံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခေယျ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရေယျ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနု ပါတော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျ။

‘‘တတြ, ဥပဝါဏ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ တဒ ပိ ဖဿပစ္စယာ။

‘‘တတြ , ဥပဝါဏ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သယံကတံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အည ဖဿာ ပဋိသံဝေ ဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အသယံကာရံ အပရံ ကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ပညပေန္တိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပစ္စယသုတ္တံ

၂၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော – အယံ ဝုစ္စတိ ဇရာ။ ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒော အန္တရဓာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ; ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။ ဣတိ အယဉ္စ ဇရာ ဣဒဉ္စ မရဏံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ။ ဇာတိသမုဒယာ ဇရာမရဏသမုဒယော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာ အာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝေါ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနံ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ , ဖဿော။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သဠာ ယတနံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နာမရူပံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ။?

‘‘ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ? တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ – ကာယသင်္ခါရော, ဝစီသင်္ခါရော, စိတ္တ သင်္ခါရော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ သင်္ခါရသမုဒယော; အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရော ဓော။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာ သမာဓိ။

‘‘ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ပစ္စယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ပစ္စယသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ပစ္စယနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ပစ္စယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ဣတိပိ, ဒဿနသမ္ပန္နော ဣတိပိ, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, ပဿတိ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, သေက္ခေန ဉာဏေန သ မန္နာဂတော ဣတိပိ, သေက္ခာယ ဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတော ဣတိပိ, ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော ဣတိပိ, အရိယော နိဗ္ဗေဓိက ပညော ဣတိပိ, အမတဒွါရံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ ဣတိပီ’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဘိက္ခုသုတ္တံ

၂၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘တတြ ခေါ။ပေ.။ ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဇရာမရဏံ ပဇာနာတိ, ဇရာမရဏသမုဒ ယံ ပဇာနာတိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, ဇာတိံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ဘဝံ ပဇာနာ

တိ။ ဥပာဒာနံ ပဇာနာတိ။ တဏှံ ပဇာနာတိ။ ဝေဒနံ ပဇာနာတိ။ ဖဿံ ပဇာနာတိ။ သဠာယတနံ ပဇာနာတိ။ နာမရူပံ ပဇာနာတိ။ ဝိညာဏံ ပဇာနာတိ။ သင်္ခါရေ ပဇာနာတိ, သင်္ခါရသမုဒယံ ပဇာနာတိ , သင်္ခါရနိရောဓံ ပဇာနာတိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။

"ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော – အယံ ဝုစ္စတိ ဇရာ။ ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒော အန္တရဓာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒော ကဠေဝရဿ နိက္ခေပော; ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။ ဣတိ အယံ စ ဇရာ ဣဒဉ္စ မရဏံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ။ ဇာတိသမုဒယာ ဇရာမရဏသမုဒယော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

"ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ။ပေ.။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝေါ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပာဒာနံ။ ဝေဒနာ။ ဖဿော။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။။

"ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ? တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ – ကာယသင်္ခါရော, ဝစီသင်္ခါရော, စိတ္တသင်္ခါရော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ သင်္ခါရသမုဒယော; အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

"ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇရာမရဏံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇာတိံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပာဒာနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ ။ သင်္ခါရေ။ သင်္ခါရသမုဒယံ။ သင်္ခါရနိရောဓံ။ ဧဝံ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ဣတိပိ, ဒဿနသမ္ပန္နော ဣတိပိ, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, ပဿတိ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, သေက္ခေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော ဣတိပိ, သေက္ခာယ ဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတော ဣတိပိ, ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော ဣတိပိ, အရိယော နိဗ္ဗေဓိကပညော ဣတိပိ, အမတဒွါရံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ ဣတိပီ"တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၂၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ "တတြ ခော။ပေ.။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ န ပရိဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ န ပရိဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ န ပရိဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ န ပရိဇာနန္တိ, ဇာတိံ န ပရိဇာနန္တိ။ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပာဒာနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရေ။ သင်္ခါရသမုဒယံ။ သင်္ခါရနိရောဓံ။ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ န ပရိဇာနန္တိ။ န မေတေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ။ န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ"။

"ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ ပရိဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ ပရိဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ ပရိဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပရိဇာနန္တိ, ဇာတိံ ပရိဇာနန္တိ။ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပာဒာနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရေ ပရိဇာနန္တိ , သင်္ခါရသမုဒယံ ပရိဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ ပရိဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပရိဇာနန္တိ။ တေ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ။ တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ"တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၃၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တတြ ခေါ။ပေ.။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ တေ ဝတ ဇရာမရဏံ သမတိက္ကမ္မ ဌဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဇာတိံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပါဒါနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရေ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ တေ ဝတ သင်္ခါရေ သမတိက္ကမ္မ ဌဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ''။

''ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ တေ ဝတ ဇရာမရဏံ သမတိက္ကမ္မ ဌဿန္တီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဇာတိံ ပဇာနန္တိ။ပေ.။ ဘဝံ။ ဥပါဒါနံ။ တဏှံ။ ဝေဒနံ။ ဖဿံ။ သဠာယတနံ။ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရေ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ။ တေ ဝတ သင်္ခါရေ သမတိက္ကမ္မ ဌဿန္တီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီ''တိ။ ဒသမံ။

ဒသဗလဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေ ဒသဗလာ ဥပနိသာ စ, အညတိတ္ထိယဘူမိဇော။
ဥပဝါဏော ပစ္စယော ဘိက္ခု, ဒွေ စ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ။

၄. ကဠာရခတ္တိယဝဂ္ဂေါ

၁. ဘူတသုတ္တံ

၃၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ဝုတ္တမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ပါရာယနေ [ပါရာယဏေ (သီ.)] အဇိတပဉှေ –

''ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ, ယေ စ သေက္ခာ ပုထူ ဣဓ။
တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ, ပုဋ္ဌော ပဗြူဟိ မာရိသာ''တိ။

''ဣမဿ နု ခေါ, သာရိပုတ္တ, သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ကထံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော''တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ။ပေ.။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ဝုတ္တမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ပါရာယနေ အဇိတပဉှေ –

''ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ, ယေ စ သေက္ခာ ပုထူ ဣဓ။
တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ, ပုဋ္ဌော ပဗြူဟိ မာရိသာ''တိ။

''ဣမဿ နု ခေါ, သာရိပုတ္တ, သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ကထံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော''တိ? တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။

''ဘူတမိဒန္တိ, သာရိပုတ္တ, ပဿသီ''တိ? ဘူတမိဒန္တိ, ဘန္တေ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ ဘူတမိဒန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ ဘူတဿ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အာဟာရသမ္ဘဝဿ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ တဒါဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယ

ထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဒါဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ တ နိရောဓဓမ္မဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဘန္တေ, သေက္ခော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘန္တေ, သင်္ခါတဓမ္မော ဟောတိ? ဘူတမိဒန္တိ, ဘန္တေ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ ဘူတမိဒန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ ဘူတဿ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အာဟာရသမ္ဘဝဿ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ တဒါဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဒါဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ နိရောဓဓမ္မဿ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဘန္တေ, သင်္ခါတဓမ္မော ဟောတိ။ ဣတိ ခော, ဘန္တေ, ယံ တံ ဝုတ္တံ ပါရာယနေ အဇိတပဉှေ –

“ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ၊ ယေ စ သေက္ခာ ပုထူ ဣဓ။
တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ၊ ပုဋ္ဌော ပဗ္ရူဟိ မာရိသာ”တိ။

“ဣမဿ ခွါဟံ, ဘန္တေ, သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမီ”တိ။

“သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ, ဘူတမိဒန္တိ, သာရိပုတ္တ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ ဘူတမိဒန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ ဘူတဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အာဟာရသမ္ဘဝဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ တဒါဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဒါဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ နိရောဓဓမ္မဿ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, သာရိပုတ္တ, သေက္ခော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, သာရိပုတ္တ, သင်္ခါတဓမ္မော ဟောတိ? ဘူတမိဒန္တိ, သာရိပုတ္တ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ ဘူတမိဒန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ ဘူတဿ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အာဟာရသမ္ဘဝဿ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ တဒါဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ တဒါဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာ ဒိသွာ နိရောဓဓမ္မဿ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, သာရိပုတ္တ, သင်္ခါတဓမ္မော ဟောတိ။ ဣတိ ခော, သာရိပုတ္တ, ယံ တံ ဝုတ္တံ ပါရာယနေ အဇိတပဉှေ –

“ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ၊ ယေ စ သေက္ခာ ပုထူ ဣဓ။
တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ၊ ပုဋ္ဌော ပဗ္ရူဟိ မာရိသာ”တိ။

“ဣမဿ ခော သာရိပုတ္တ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ။ ပဌမံ။

၂. ကဠာရသုတ္တံ

၃၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခော ကဠာရခတ္တိယော ဘိက္ခု ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ကဠာရခတ္တိယော ဘိက္ခု အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “မောဠိယဖဂ္ဂုနော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တောတိ။ န ဟိ နူန သော အာယသ္မာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဿာသမလတ္ထာတိ။ တေန ဟာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဿာသံ ပတ္တော”တိ?

“န ခွါဟံ, အာဝုသော, ကင်္ခါမီ”တိ။ “အာယတိံ, ပနာဝုသော”တိ?

“န ခွတဟံ, အာဝုသော, ဝိစိကိစ္ဆာမီ”တိ။

အထ ခေါ ကဠာရခတ္တိယော ဘိက္ခု ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ကဠာရခတ္တိယော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အာယသ္မတာ, ဘန္တေ, သာရိပုတ္တေန အညာ ဗျာကတာ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ”တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – “ဧဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန သာရိပုတ္တံ အာမန္တေဟိ – ‘သတ္ထာ တံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အာမန္တေတီ’”တိ ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “သတ္ထာ တံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အာမန္တေတီ”တိ။ “ဧဝံ, အာဝုသော”တိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “သစ္စံ ကိရ တယာ, သာရိပုတ္တ, အညာ ဗျာကတာ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာမီ”တိ? “န ခေါ, ဘန္တေ, ဧတေဟိ ပဒေဟိ ဧတေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ အတ္ထော [အတ္ထော စ (သျာ. ကံ. က.)] ဝုတ္တော”တိ။ “ယေန ကေနစိပိ, သာရိပုတ္တ, ပရိယာယေန ကုလပုတ္တော အညံ ဗျာကရောတိ, အထ ခေါ ဗျာကတံ ဗျာကတတော ဒဋ္ဌဗ္ဗ”န္တိ။ “နနု အဟမ္ပိ , ဘန္တေ, ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘န ခေါ, ဘန္တေ, ဧတေဟိ ပဒေဟိ ဧတေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ အတ္ထော ဝုတ္တော’”တိ။

“သစေ တံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကထံ ဇာနတာ ပန တယာ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကထံ ပဿတာ အညာ ဗျာကတာ – ခီဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ကတံ ကရဏီယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာမီ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ, သာရိပုတ္တ, ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ”တိ?

“သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကထံ ဇာနတာ ပန တယာ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကထံ ပဿတာ အညာ ဗျာကတာ – ခီဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ကတံ ကရဏီယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာမီ’တိ; ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ [ပုဋ္ဌော အဟံ (သျာ. ကံ.), ပုဋ္ဌာဟံ (ပီ. က.)] , ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ယံနိဒါနာ, အာဝုသော, ဇာတိ, တဿ နိဒါနဿ ခယာ ခီဏသ္မိံ ခီဏာမှီတိ ဝိဒိတံ။ ခီဏာမှီတိ ဝိဒိတွာ – ခီဏာဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ကတံ ကရဏီယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာမီ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ”န္တိ။

“သစေ ပန တံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဇာတိ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌော တံ, သာရိပုတ္တ, ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ”တိ? “သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဇာတိ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ဇာတိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဝနိဒါနာ ဘဝသမုဒယာ ဘဝဇာတိကာ ဘဝပ္ပဘဝါ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ”န္တိ။

“သစေ ပန တံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဘဝေါ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ, သာရိပုတ္တ, ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ”တိ? “သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဘဝေါ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ’တိ ? ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ဘဝေါ ခေါ, အာဝုသော, ဥပါဒာနနိဒါနော ဥပါဒာနသမုဒယော ဥပါဒာနဇာတိကော ဥပါဒာနပ္ပဘဝေါ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ”န္တိ။

“သစေ ပန တံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဥပါဒါနံ ပနာဝုသော။ပေ.။ သစေ ပန တံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – တဏှာ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ, သာရိပုတ္တ, ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ”တိ? “သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – တဏှာ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘တဏှာ ခေါ,

အာဝုသော, ဝေဒနာနိဒါနာ ဝေဒနာသမုဒယာ ဝေဒနာဇာတိကာ ဝေဒနာပဘဝာ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ’’န္တိ။

‘‘သစေ ပန တံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကထံ ဇာနတော ပန တေ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကထံ ပဿတော ယာ ဝေဒနာသု နန္ဒီ သာ န ဥပဋ္ဌာသီ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ, သာရိပုတ္တ, ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ’’တိ? ‘‘သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကထံ ဇာနတော ပန တေ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ကထံ ပဿတော ယာ ဝေဒနာသု နန္ဒီ သာ န ဥပဋ္ဌာသီ’တိ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘တိဿော ခေါ ဣမာ, အာဝုသော, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာ ခေါ, အာဝုသော, တိဿော ဝေဒနာ အနိစ္စာ။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခန္တိ ဝိဒိတံ [ဝိဒိတာ (ဋီကာ)], ယာ ဝေဒနာသု နန္ဒီ သာ န ဥပဋ္ဌာသီ’တိ။ ဧဝံ, ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ’’န္တိ။

‘‘သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ။ အယမ္ပိ ခေါ, သာရိပုတ္တ, ပရိယာယော, တေသဉ္ဉေဝ အတ္ထဿ သံခိတ္တေန ဝေယျာကရဏာယ – ‘ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ တံ ဒုက္ခသ္မိ’’’န္တိ။

‘‘သစေ ပန တံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကထံ ဝိမောက္ခာ ပန တယာ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အညာ ဗျာကတာ – ခီဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ကတံ ကရဏီယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာမီ’တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ, သာရိပုတ္တ, ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ’’တိ? ‘‘သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကထံ ဝိမောက္ခာ ပန တယာ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အညာ ဗျာကတာ – ခီဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ကတံ ကရဏီယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာမီ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘အဇ္ဈတ္တံ ဝိမောက္ခာ ခွာဟံ, အာဝုသော, သဗ္ဗုပါဒါနက္ခယာ တထာ သတော ဝိဟရာမိ ယထာ သတံ ဝိဟရန္တံ အာသဝါ နာနုဿဝန္တိ, အတ္တာနဉ္စ နာဝဇာနာမီ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ’’န္တိ။

‘‘သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ။ အယမ္ပိ ခေါ သာရိပုတ္တ, ပရိယာယော တေသဉ္ဉေဝ အတ္ထဿ သံခိတ္တေန ဝေယျာကရဏာယ – ယေ အာသဝါ သမဏေန ဝုတ္တာ တေသွာဟံ န ကင်္ခါမိ, တေ မေ ပဟီနာတိ န ဝိစိကိစ္ဆာမီ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာ သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ပဌမံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ, တဿ မေ အဟောသိ ဒန္ဓာယိတတ္တံ။ ယတော စ ခေါ မေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ပဌမံ ပဉှံ အနုမောဒိ, တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – ဒိဝသံ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ, ဒိဝသမ္ပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ။ ရတ္တိံ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ, ရတ္တိမ္ပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ။ ရတ္တိန္ဒိဝံ [ရတ္တိဒိဝံ (က.)] စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ , ရတ္တိန္ဒိဝမ္ပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ။ ဒွေပိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ။ပေ.။ ဒွေပိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ။ပေ.။ တီဏိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ။ပေ.။ တီဏိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ။ပေ.။ စတ္တာရိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ။ပေ.။ စတ္တာရိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ။ပေ.။ ပဉ္စ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ။ပေ.။ ပဉ္စ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ။ပေ.။ ဆ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ။ပေ.။ ဆ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ။ပေ.။ သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ, သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟီ’’တိ။

အထ ခော ကင္ခါရေဝတ္တိယော ဘိက္ခု ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ကင္ခါရေဝတ္တိယော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အာယသ္မတာ, ဘန္တေ, သာရိပုတ္တေန သီဟနာဒေါ နဒိတော – ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ပဌမံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ, တဿ မေ အဟောသိ ဒန္ဓာယိတတ္တံ။ ယတော စ ခေါ မေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ပဌမံ ပဉှံ အနုမောဒိ , တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – ဒိဝသံ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ, ဒိဝသမ္ပာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ; ရတ္တိံ စေပိ။ပေ.။ ရတ္တိန္ဒိဝံ စေပိ မံ ဘဂဝါ။ပေ.။ ဒွေ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပိ မံ ဘဂဝါ။ပေ.။ တီဏိ။ စတ္တာရိ။ ပဉ္စ။ ဆ။ သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပိ မံ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ, သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပါဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟီ''တိ။

''သော ဟိ, ဘိက္ခု, သာရိပုတ္တဿ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ, ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဒိဝသံ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ, ဒိဝသမ္ပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ။ ရတ္တိံ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ, ရတ္တိမ္ပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ။ပေ.။ ရတ္တိန္ဒိဝံ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ, ရတ္တိန္ဒိဝမ္ပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ။ ဒွေ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ, ဒွေ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ။ တီဏိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ, တီဏိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ။ စတ္တာရိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ, စတ္တာရိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ။ ပဉ္စ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ, ပဉ္စ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ။ ဆ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ, ဆ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ။ သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ စေပာဟံ သာရိပုတ္တံ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျံ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟိ, သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိပိ မေ သာရိပုတ္တော ဧတမတ္ထံ ဗျာကရေယျ အညမညေဟိ ပဒေဟိ အညမညေဟိ ပရိယာယေဟီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဉာဏဝတ္ထုသုတ္တံ

၃၃. သာဝတ္ထိယံ။ပေ.။ ''စတုစတ္တာရီသံ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဉာဏဝတ္ထူနိ ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ကတမာနိ [ကတမာနိ စ (သျာ. ကံ. ပီ. က.)] , ဘိက္ခဝေ, စတုစတ္တာရီသံ ဉာဏဝတ္ထူနိ? ဇရာမရဏေ ဉာဏံ, ဇရာမရဏသမုဒယေ ဉာဏံ, ဇရာမရဏနိရောဓေ ဉာဏံ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ; ဇာတိယာ ဉာဏံ, ဇာတိသမုဒယေ ဉာဏံ, ဇာတိနိရောဓေ ဉာဏံ, ဇာတိနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ; ဘဝေ ဉာဏံ, ဘဝသမုဒယေ ဉာဏံ, ဘဝနိရောဓေ ဉာဏံ, ဘဝနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ; ဥပါဒါနေ ဉာဏံ, ဥပါဒါနသမုဒယေ ဉာဏံ, ဥပါဒါနနိရောဓေ ဉာဏံ, ဥပါဒါနနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ; တဏှာယ ဉာဏံ, တဏှာသမုဒယေ ဉာဏံ, တဏှာနိရောဓေ ဉာဏံ, တဏှာနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ; ဝေဒနာယ ဉာဏံ, ဝေဒနာသမုဒယေ ဉာဏံ, ဝေဒနာနိရောဓေ ဉာဏံ, ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ; ဖဿေ ဉာဏံ။ပေ.။ သဠာယတနေ ဉာဏံ။ နာမရူပေ ဉာဏံ။ ဝိညာဏေ ဉာဏံ။ သင်္ခါရေသု ဉာဏံ, သင်္ခါရသမုဒယေ ဉာဏံ, သင်္ခါရနိရောဓေ ဉာဏံ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ။ ဣမာနိ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စတုစတ္တာရီသံ ဉာဏဝတ္ထူနိ။

''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော, အယံ ဝုစ္စတိ ဇရာ။ ယာ တေသံ တေသံ

သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒေ အန္တရဓာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒေ ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။ ဣတိ အယဉ္စ ဇရာ, ဣဒဉ္စ မရဏံ; ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ။

“ဇာတိသမုဒယာ ဇရာမရဏသမုဒယော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော; အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

“ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဇရာမရဏံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, ဣဒမဿ ဓမ္မေ ဉာဏံ ။ သော ဣမိနာ ဓမ္မေန ဒိဋ္ဌေန ဝိဒိတေန အကာလိကေန ပတ္တေန ပရိယောဂါဠှေန အတီတာနာဂတေန ယံ နေတိ။

“ယေ ခော ကေစိ အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ အဗ္ဘညံသု, ဇရာမရဏသမုဒယံ အဗ္ဘညံသု, ဇရာမရဏနိရောဓံ အဗ္ဘညံသု, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဗ္ဘညံသု, သဗ္ဗေ တေ ဧဝမေဝ အဗ္ဘညံသု, သေယျထာပာဟံ ဧတရဟိ။

“ယေပိ ဟိ ကေစိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ အဘိဇာနိဿန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ အဘိဇာနိဿန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ အဘိဇာနိဿန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဘိဇာနိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဧဝမေဝ အဘိဇာနိဿန္တိ, သေယျထာပာဟံ ဧတရဟီတိ။ ဣဒမဿ အန္ဝယေ ဉာဏံ။

“ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဣမာနိ ဒွေ ဉာဏာနိ ပရိသုဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ ပရိယောဒါတာနိ – ဓမ္မေ ဉာဏဉ္စ အန္ဝယေ ဉာဏဉ္စ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ဣတိပိ, ဒဿနသမ္ပန္နော ဣတိပိ, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, ပဿတိ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, သေက္ခေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော ဣတိပိ, သေက္ခာယ ဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတော ဣတိပိ, ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော ဣတိပိ, အရိယော နိဗ္ဗေဓိကပညော ဣတိပိ, အမတဒွါရံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ ဣတိပီတိ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ။ပေ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝေါ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနံ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ တဏှာ။ ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿော။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ , သဠာယတနံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, နာမရူပံ ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ။ ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ? တယောမေ, ဘိက္ခဝေ , သင်္ခါရာ – ကာယသင်္ခါရော, ဝစီသင်္ခါရော, စိတ္တသင်္ခါရောတိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ။

“အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ သင်္ခါရသမုဒယော; အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

“ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဧဝံ သင်္ခါရေ ပဇာနာတိ, ဧဝံ သင်္ခါရသမုဒယံ ပဇာနာတိ , ဧဝံ သင်္ခါရနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, ဣဒမဿ ဓမ္မေ ဉာဏံ။ သော ဣမိနာ ဓမ္မေန ဒိဋ္ဌေန ဝိဒိတေန အကာလိကေန ပတ္တေန ပရိယောဂါဠှေန အတီတာနာဂတေန ယံ နေတိ။

“ယေ ခော ကေစိ အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သင်္ခါရေ အဗ္ဘညံသု, သင်္ခါရသမုဒယံ အဗ္ဘညံသု, သင်္ခါရနိရောဓံ အဗ္ဘညံသု, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဗ္ဘညံသု, သဗ္ဗေ တေ ဧဝမေဝ အဗ္ဘညံသု, သေယျထာပာဟံ ဧတရဟိ။

“ယေပိ ဟိ ကေစိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သင်္ခါရေ အဘိဇာနိဿန္တိ, သင်္ခါရသမုဒယံ အဘိဇာနိဿန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ အဘိဇာနိဿန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဘိဇာနိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဧဝမေဝ အဘိဇာနိဿန္တိ, သေယျထာပာဟံ ဧတရဟိ။ ဣဒမဿ အန္ဝယေ ဉာဏံ။

“ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဣမာနိ ဒွေ ဉာဏာနိ ပရိသုဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ ပရိယောဒါတာနိ – ဓမ္မေ ဉာဏဉ္စ အနွယေ ဉာဏဉ္စ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ဣတိပိ, ဒဿနသမ္ပန္နော ဣတိပိ, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, ပဿတိ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, သေက္ခေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော ဣတိပိ, သေက္ခာယ ဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတော ဣတိပိ, ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော ဣတိပိ, အရိယော နိဗ္ဗေဓိကပညော ဣတိပိ, အမတဒွါရံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ ဣတိပီ”တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယဉာဏဝတ္ထုသုတ္တံ

၃၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “သတ္တသတ္တရိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဉာဏဝတ္ထူနိ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“ကတမာနိ , ဘိက္ခဝေ, သတ္တသတ္တရိ ဉာဏဝတ္ထူနိ? ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ ; အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ; အတီတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ, အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ; အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ, အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ; ယမ္ပိဿ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ တမ္ပိ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ။

“ဘဝပစ္စယာ ဇာတီတိ ဉာဏံ။ပေ.။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဉာဏံ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဉာဏံ။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဉာဏံ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဉာဏံ။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ ဉာဏံ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ ဉာဏံ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဉာဏံ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဉာဏံ; အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ, အသတိ အဝိဇ္ဇာယ နတ္ထိ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ; အတီတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ, အသတိ အဝိဇ္ဇာယ နတ္ထိ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ; အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ, အသတိ အဝိဇ္ဇာယ နတ္ထိ သင်္ခါရာတိ ဉာဏံ; ယမ္ပိဿ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ တမ္ပိ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ။ ဣမာနိ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တသတ္တရိ ဉာဏဝတ္ထူနီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ္တံ

၃၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –
“‘ကတမံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇရာမရဏံ, ကဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏ’န္တိ? ‘နော ကလ္လော ပဉှော’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ, ‘ကတမံ ဇရာမရဏံ , ကဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏ’န္တိ ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခု, ယော ဝဒေယျ, ‘အညံ ဇရာမရဏံ အညဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏ’န္တိ, ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခု, ယော ဝဒေယျ, ဥဘယမေတံ ဧကတ္ထံ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဝါ, ဘိက္ခု, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ ဝါ, ဘိက္ခု , ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ ဧတေ တေ, ဘိက္ခု, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’’’န္တိ။

“ကတမာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာတိ, ကဿ စ ပနာယံ ဇာတီ”တိ? “နော ကလ္လော ပဉှော”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ, “‘ကတမာ ဇာတိ, ကဿ စ ပနာယံ ဇာတီ’တိ ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခု, ယော ဝဒေယျ, ‘အညာ ဇာတိ အညဿ စ ပနာယံ ဇာတီ’တိ ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခု, ယော ဝဒေယျ, ဥဘယမေတံ ဧကတ္ထံ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဝါ, ဘိက္ခု, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ ဝါ, ဘိက္ခု, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ ဧတေ တေ, ဘိက္ခု, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ’’’တိ။

“ကတမော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဘဝေါ, ကဿ စ ပနာယံ ဘဝေါ”တိ? “နော ကလ္လော ပဉှော”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ, “‘ကတမော ဘဝေါ, ကဿ စ ပနာယံ ဘဝေါ’တိ ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခု, ယော ဝဒေယျ, ‘အညော ဘဝေါ အညဿ စ ပ

နာယံ ဘဝေ’တိ ဣတိ ဝ, ဘိက္ခု, ယော ဝဒေယျ, ဥဘယမေတံ ဧကတ္ထံ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဝ, ဘိက္ခု, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ; အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ ဝ, ဘိက္ခု, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ ဧတေ တေ, ဘိက္ခု, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေ’တိ။ပေ.။ ‘တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ’’’န္တိ။

‘‘ကတမေ နု ခော, ဘန္တေ, သင်္ခါရာ, ကဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာ’’တိ? ‘‘နော ကလ္လော ပဉှော’’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ, ‘‘‘ကတမေ သင်္ခါရာ ကဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာ’တိ ဣတိ ဝ, ဘိက္ခု, ယော ဝဒေယျ, ‘အညေ သင်္ခါရာ အညဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာ’တိ ဣတိ ဝ, ဘိက္ခု, ယော ဝဒေယျ, ဥဘယမေတံ ဧကတ္ထံ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဝ, ဘိက္ခု, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ; အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ ဝ, ဘိက္ခု, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ ဧတေ တေ, ဘိက္ခု, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’’’တိ။

‘‘အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ, ဘိက္ခု, အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ယာနိဿ တာနိ ဝိသူကာယိကာနိ ဝိသေဝိတာနိ ဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ ကာနိစိ ကာနိစိ။ ‘ကတမံ ဇရာမရဏံ, ကဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏံ’ ဣတိ ဝါ, ‘အညံ ဇရာမရဏံ, အညဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏံ’ ဣတိ ဝါ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ’ ဣတိ ဝါ, ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ’ ဣတိ ဝါ။ သဗ္ဗာနိဿ တာနိ ပဟီနာနိ ဘဝန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာနိ တာလာဝတ္ထုကတာနိ အနဘာဝင်္ကတာနိ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာနိ။

‘‘အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ, ဘိက္ခု, အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ယာနိဿ တာနိ ဝိသူကာယိကာနိ ဝိသေဝိတာနိ ဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ ကာနိစိ ကာနိစိ။ ‘ကတမာ ဇာတိ, ကဿ စ ပနာယံ ဇာတိ’ ဣတိ ဝါ, ‘အညာ ဇာတိ, အညဿ စ ပနာယံ ဇာတိ’ ဣတိ ဝါ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ’ ဣတိ ဝါ, ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ’ ဣတိ ဝါ။ သဗ္ဗာနိဿ တာနိ ပဟီနာနိ ဘဝန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာနိ တာလာဝတ္ထုကတာနိ အနဘာဝင်္ကတာနိ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာနိ။

‘‘အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ, ဘိက္ခု, အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ယာနိဿ တာနိ ဝိသူကာယိကာနိ ဝိသေဝိတာနိ ဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ ကာနိစိ ကာနိစိ။ ကတမော ဘဝေါ။ပေ.။ ကတမံ ဥပါဒါနံ။ ကတမာ တဏှာ။ ကတမာ ဝေဒနာ။ ကတမော ဖဿော။ ကတမံ သဠာယတနံ။ ကတမံ နာမရူပံ။ ကတမံ ဝိညာဏံ။ပေ.။

‘‘အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ, ဘိက္ခု, အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ယာနိဿ တာနိ ဝိသူကာယိကာနိ ဝိသေဝိတာနိ ဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ ကာနိစိ ကာနိစိ။ ‘ကတမေ သင်္ခါရာ, ကဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာ’ ဣတိ ဝါ, ‘အညေ သင်္ခါရာ, အညဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာ’ ဣတိ ဝါ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ’ ဣတိ ဝါ, ‘အညံ ဇီဝံ, အညံ သရီရံ’ ဣတိ ဝါ။ သဗ္ဗာနိဿ တာနိ ပဟီနာနိ ဘဝန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာနိ တာလာဝတ္ထုကတာနိ အနဘာဝင်္ကတာနိ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာနီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယအဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ္တံ

၃၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

‘‘‘ကတမံ ဇရာမရဏံ, ကဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏ’န္တိ ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဝဒေယျ, ‘အညံ ဇရာမရဏံ, အညဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏ’န္တိ ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဝဒေယျ, ဥဘယမေတံ ဧကတ္ထံ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ’ ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ’ ဣတိ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ ဧတေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’’’န္တိ။

‘‘ကတမာ ဇာတိ။ပေ.။ ကတမော ဘဝေါ။ ကတမံ ဥပါဒါနံ။ ကတမာ တဏှာ။ ကတမာ ဝေဒနာ။ ကတမော ဖဿော။ ကတမံ သဠာယတနံ။ ကတမံ နာမရူပံ။ ကတမံ ဝိညာဏံ။ ကတမေ သင်္ခါရာ, ကဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာတိ ဣတိ

တ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဝဒေယျ, ‘အညေ သင်္ခါရာ အညဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာ’တိ က္လတိ တ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဝဒေယျ, ဥဘာယမေတံ ကေတ္ထံ ဗြဟ္မနမေဝ နာနံ။ ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ’ က္လတိ တ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ’ က္လတိ တ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ။ ဧတေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’’’တိ။

‘‘အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ, ဘိက္ခဝေ, အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ယာနိဿ တာနိ ဝိသူကာယိကာနိ ဝိသေဝိတာနိ ဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ ကာနိစိ ကာနိစိ။ ‘ကတမံ ဇရာမရဏံ, ကဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏံ’ က္လတိ တ, ‘အညံ ဇရာမရဏံ, အညဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏံ’ က္လတိ တ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ’ က္လတိ တ, ‘အညံ ဇီဝံ, အညံ သရီရံ’ က္လတိ တ။ သဗ္ဗာနိဿ တာနိ ပဟီနာနိ ဘဝန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာနိ တာလာဝတ္ထုကတာနိ အနဘာဝင်္ကတာနိ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာနိ။

‘‘အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ, ဘိက္ခဝေ, အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ယာနိဿ တာနိ ဝိသူကာယိကာနိ ဝိသေဝိတာနိ ဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ ကာနိစိ ကာနိစိ။ ကတမာ ဇာတိ။ပေ.။ ကတမော ဘဝေါ။ ကတမံ ဥပါဒါနံ။ ကတမာ တဏှာ။ ကတမာ ဝေဒနာ။ ကတမော ဖဿော။ ကတမံ သဠာယတနံ။ ကတမံ နာမရူပံ။ ကတမံ ဝိညာဏံ။ ‘ကတမေ သင်္ခါရာ, ကဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာ’ က္လတိ တ, ‘အညေ သင်္ခါရာ, အညဿ စ ပနိမေ သင်္ခါရာ’ က္လတိ တ; ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ’ က္လတိ တ, ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ’ က္လတိ တ။ သဗ္ဗာနိဿ တာနိ ပဟီနာနိ ဘဝန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာနိ တာလာဝတ္ထုကတာနိ အနဘာဝင်္ကတာနိ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာနီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. နတုမှသုတ္တံ

၃၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘နာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကာယော တုမှာကံ နပိ အညေသံ။ ပုရာဏမိဒံ , ဘိက္ခဝေ, ကမ္မံ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ ဝေဒနိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ’’။

‘‘တတြ ခော, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒညေဝ သာဓုကံ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ – ‘က္လတိ က္လမသ္မိံ သတိ က္လဒံ ဟောတိ, က္လမဿုပ္ပာဒာ က္လဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; က္လမသ္မိံ အသတိ က္လဒံ န ဟောတိ, က္လမဿ နိရောဓာ က္လဒံ နိရုဇ္ဈတိ, ယဒိဒံ – အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. စေတနာသုတ္တံ

၃၈. သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ ‘‘ယဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, စေတေတိ ယဉ္စ ပကပ္ပေတိ ယဉ္စ အနုသေတိ, အာရမ္မဏမေတံ [အာရမဏမေတံ (?)] ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ။ အာရမ္မဏေ သတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ ဝိရူဠ္ဟေ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ။ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ သတိ အာယတိံ ဇာတိ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ’’။

‘‘နော စေ, ဘိက္ခဝေ, စေတေတိ နော စေ ပကပ္ပေတိ, အထ စေ အနုသေတိ, အာရမ္မဏမေတံ ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ။ အာရမ္မဏေ သတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ ဝိရူဠ္ဟေ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ။ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ သတိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

‘‘ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, နော စေဝ စေတေတိ နော စ ပကပ္ပေတိ နော စ အနုသေတိ, အာရမ္မဏမေတံ န ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ ။ အာရမ္မဏေ အသတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ န ဟောတိ။ တဒပ္ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ အဝိရူဠ္ဟေ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ န ဟောတိ။ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ အသတိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ

သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယစေတနာသုတ္တံ

၃၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ယဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, စေတေတိ ယဉ္စ ပကပ္ပေတိ ယဉ္စ အနုသေတိ, အာရမ္မဏမေတံ ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ။ အာရမ္မဏေ သတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ ဝိရူဠ္ဟေ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ; သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော; ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ပေ။ တဏှာ။ ဥပာဒာနံ။ ဘဝေါ။ ဇာတိ။ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ''။

''နော စေ, ဘိက္ခဝေ, စေတေတိ နော စေ ပကပ္ပေတိ, အထ စေ အနုသေတိ, အာရမ္မဏမေတံ ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ။ အာရမ္မဏေ သတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ ဝိရူဠ္ဟေ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

''ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နော စေဝ စေတေတိ နော စ ပကပ္ပေတိ နော စ အနုသေတိ, အာရမ္မဏမေတံ န ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ။ အာရမ္မဏေ အသတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ န ဟောတိ။ တဒပ္ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ အဝိရူဠ္ဟေ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ န ဟောတိ။ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. တတိယစေတနာသုတ္တံ

၄၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ယဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, စေတေတိ ယဉ္စ ပကပ္ပေတိ ယဉ္စ အနုသေတိ အာရမ္မဏမေတံ ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ။ အာရမ္မဏေ သတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ ဝိရူဠ္ဟေ နတိ ဟောတိ။ နတိယာ သတိ အာဂတိဂတိ ဟောတိ။ အာဂတိဂတိယာ သတိ စုတူပပါတော ဟောတိ။ စုတူပပါတေ သတိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ''။

''နော စေ, ဘိက္ခဝေ, စေတေတိ နော စေ ပကပ္ပေတိ အထ စေ အနုသေတိ, အာရမ္မဏမေတံ ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ။ အာရမ္မဏေ သတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ ဝိရူဠ္ဟေ နတိ ဟောတိ။ နတိယာ သတိ အာဂတိဂတိ ဟောတိ။ အာဂတိဂတိယာ သတိ စုတူပပါတော ဟောတိ။ စုတူပပါတေ သတိ အာယတိံ ဇာတိ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

''ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နော စေဝ စေတေတိ နော စ ပကပ္ပေတိ နော စ အနုသေတိ, အာရမ္မဏမေတံ န ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ။ အာရမ္မဏေ အသတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ န ဟောတိ။ တဒပ္ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ အဝိရူဠ္ဟေ နတိ န ဟောတိ။ နတိယာ အသတိ အာဂတိဂတိ န ဟောတိ။ အာဂတိဂတိယာ အသတိ စုတူပပါတော န ဟောတိ။ စုတူပပါတေ အသတိ အာယတိံ ဇာတိ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ ဒသမံ။

ကဠာရခတ္တိယဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဘူတမိဒံ ကဋ္ဌာရုဠ္ဇှ ဒုဝေ စ ဉာဏဝတ္ထုနိ။
အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ စ ဒွေ၀၊ နတုမ္မဟာ စေတနာ တယောတိ။

၅. ဂဟပတိဝဂ္ဂေါ

၁. ပဥ္စဝေရဘယသုတ္တံ

၄၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

"ယတော ခေါ, ဂဟပတိ, အရိယသာဝကဿ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ, စတူဟိ စ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, အရိယော စဿ ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ, သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – 'ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယနော'"တိ။

"ကတမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ? ယံ, ဂဟပတိ, ပါဏာတိပါတီ ပါဏာတိပါတပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ, ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။

"ယံ, ဂဟပတိ, အဒိန္နာဒါယီ အဒိန္နာဒါနပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။

"ယံ , ဂဟပတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။

"ယံ, ဂဟပတိ, မုသာဝါဒီ မုသာဝါဒပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။

"ယံ, ဂဟပတိ, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယီ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ, စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ။

"ကတမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'"တိ။

"ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'"တိ။

"သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော , ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ, ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'"တိ။

“အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညုပ္ပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ ဣမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။

“ကတမော စဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော? ဣဓ, ဂဟပတိ, အရိယသာဝကော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒညေဝ သာဓုကံ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ – ‘ဣတိ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ; ဣမဿုပ္ပာဒာ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ။ ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’”တိ။ အယမဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော။

“ယတော ခော, ဂဟပတိ, အရိယသာဝကဿ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ, ဣမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, အယဉ္စဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော, သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယနော’”တိ။

၂. ဒုတိယပဉ္စဝေရဘယသုတ္တံ

၄၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ, စတူဟိ စ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, အရိယော စဿ ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော, သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယနော’”တိ။

“ကတမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, ပါဏာတိပာတီ ။ပေ.။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, အဒိန္နာဒါယီ။ပေ.။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, မုသာဝာဒီ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယီ။ပေ.။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ။

“ကတမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ။ပေ.။ ဓမ္မေ။ သင်္ဃေ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။

“ကတမော စဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒညေဝ သာဓုကံ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ။ပေ.။ အယမဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော။

“ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ, ဣမေဟိ စ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, အယဉ္စဿ အရိယော ဉာယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓော, သော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပာယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယနော’”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဒုက္ခသုတ္တံ

၄၃. သာဝတ္ထိယံ   ဝိဟရတိ။ပေ။ ‘‘ဒုက္ခဿ , ဘိက္ခဝေ, သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ သမုဒယော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ သမုဒယော။

‘‘သောတဉ္စ   ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ။ပေ။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ။ပေ။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ။ပေ။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ။ပေ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ သမုဒယော။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ အတ္ထင်္ဂမော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော; ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ အတ္ထင်္ဂမော။

‘‘သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ။ပေ။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ။ပေ။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ။ပေ။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ။ပေ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော; ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခဿ အတ္ထင်္ဂမော’’တိ။ တတိယံ။

၄. လောကသုတ္တံ

၄၄. သာဝတ္ထိယံ   ဝိဟရတိ။ပေ။ ‘‘လောကဿ, ဘိက္ခဝေ, သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ သမုဒယော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ; ဥပါဒာနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ သမုဒယော။

‘‘သောတဉ္စ   ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ။ပေ။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ပေ။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ သမုဒယော။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ အတ္ထင်္ဂမော? စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော; ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ အတ္ထင်္ဂမော။

‘‘သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ။ပေ.။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပာဒာနနိရောဓော; ဥပာဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, လောကဿ အတ္ထင်္ဂမော’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဉာတိကသုတ္တံ

၄၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝာ ဉာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ အထ ခော ဘဂဝာ ရဟောဂတော ပဋိသလ္လာနော ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ အဘာသိ –

‘‘စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒာနံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

‘‘သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ။ပေ.။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ; တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒာနံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

‘‘စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပာဒာနနိရောဓော; ဥပာဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

‘‘သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ။ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ။ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ; ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပာဒာနနိရောဓော; ဥပာဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’တိ။

တေန ခော ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဥပဿုတိ [ဥပဿုတိံ (သီ. ပီ.)] ဌိတော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခော ဘဂဝာ တံ ဘိက္ခုံ ဥပဿုတိ ဌိတံ။ ဒိသွာန တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဿောသိ နော တွံ, ဘိက္ခု, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယ’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ဥဂ္ဂဏှာဟိ တွံ, ဘိက္ခု, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ; ပရိယာပုဏာဟိ တွံ, ဘိက္ခု, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ; ဓာရေဟိ တွံ, ဘိက္ခု, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ။ အတ္ထသံဟိတော အယံ [အတ္ထသံဟိတောယံ (သီ. သျာ. ကံ.), အတ္ထသံဟိတာယံ (ပီ. က.)], ဘိက္ခု, ဓမ္မပရိယာယော အာဒိဗြဟ္မစရိယကော’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အညတရဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၄၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခော အညတရော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကိံ နု ခော, ဘော ဂေါတမ, သော ကရောတိ သော ပဋိသံဝေဒယတီ’’တိ? ‘‘‘သော ကရောတိ သော ပဋိသံဝေဒယတီ’တိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, အယမေကော အန္တော’’။

‘‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, အညော ကရောတိ, အညော ပဋိသံဝေဒယတီ’’တိ? ‘‘‘အညော ကရောတိ, အညော ပဋိသံဝေဒယတီ’တိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, အယံ ဒုတိယော အန္တော။ ဧတေ တေ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒု

က္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခာရနိရောဓော; သင်္ခာရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, သော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ,။ပေ။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဇာဏုဿောဏိသုတ္တံ

၄၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘော, ဂေါတမ, သဗ္ဗမတ္ထီ’’တိ? ‘‘‘သဗ္ဗမတ္ထီ’တိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, အယမေကော အန္တော’’။

‘‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, သဗ္ဗံ နတ္ထီ’’တိ? ‘‘‘သဗ္ဗံ နတ္ထီ’တိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, အယံ ဒုတိယော အန္တော။ ဧတေ တေ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ပေ။ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. လောကာယတိကသုတ္တံ

၄၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ လောကာယတိကော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ။ပေ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ လောကာယတိကော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, သဗ္ဗမတ္ထီ’’တိ? ‘‘‘သဗ္ဗမတ္ထီ’တိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဇေဋ္ဌမေတံ လောကာယတံ’’။

‘‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, သဗ္ဗံ နတ္ထီ’’တိ? ‘‘‘သဗ္ဗံ နတ္ထီ’တိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဒုတိယမေတံ လောကာယတံ’’။

‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, သဗ္ဗမေကတ္တ’’န္တိ? ‘‘‘သဗ္ဗမေကတ္တ’န္တိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, တတိယမေတံ လောကာယတံ’’။

‘‘ကိံ ပန, ဘော ဂေါတမ, သဗ္ဗံ ပုထုတ္တ’’န္တိ? ‘‘‘သဗ္ဗံ ပုထုတ္တ’န္တိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, စတုတ္ထမေတံ လောကာယတံ’’။

‘‘ဧတေ တေ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈေန တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, လောကာယတိကော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ။ပေ။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. အရိယသာဝကသုတ္တံ

၄၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “န , ဘိက္ခဝေ, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကိံ နု ခေါ ကိသ္မိံ သတိ ကိံ ဟောတိ, ကိဿုပ္ပာဒါ ကိံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? (ကိသ္မိံ သတိ သင်္ခါရာ ဟောန္တိ, ကိသ္မိံ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ,) [( ) ဧတ္ထန္တရေ ပဌာ ကေသုစိ ပောတ္ထကေသု န ဒိဿန္တိ သီ. ပီ. ပောတ္ထကေသု ဒဿိတာ။ တထာ သတိ အနန္တရသုတ္တဋ္ဌီကာယ သမေတိ] ကိသ္မိံ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဖဿော ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ တဏှာ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတီ’”တိ?

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ အပရပ္ပစ္စယာ ဉာဏမေဝေတ္ထ ဟောတိ – ‘ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမဿုပ္ပာဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (အဝိဇ္ဇာယ သတိ သင်္ခါရာ ဟောန္တိ; သင်္ခါရေသု သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ;) [( ) ဧတ္ထကေသု ပဌာ ကေသုစိ ပောတ္ထကေသု န ဒိဿန္တိ သီ. ပီ. ပောတ္ထကေသု ဒဿိတာ။ တထာ သတိ အနန္တရသုတ္တဋ္ဌီကာယ သမေတိ] ဝိညာဏေ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ; နာမရူပေ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ ; သဠာယတနေ သတိ ဖဿော ဟောတိ; ဖဿေ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ; ဝေဒနာယ သတိ တဏှာ ဟောတိ; တဏှာယ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ; ဥပါဒါနေ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ; ဘဝေ သတိ ဇာတိ ဟောတိ; ဇာတိယာ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတီ’တိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဧဝမယံ လောကော သမုဒယတီ’”တိ။

“န , ဘိက္ခဝေ, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကိံ နု ခေါ ကိသ္မိံ အသတိ ကိံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ကိံ နိရုဇ္ဈတိ? (ကိသ္မိံ အသတိ သင်္ခါရာ န ဟောန္တိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ,) [( ) ဧတ္ထန္တရေ ပဌာပိ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဒဿိတာ] ကိသ္မိံ အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဖဿော န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဥပါဒါနံ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတီ’”တိ?

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ အပရပ္ပစ္စယာ ဉာဏမေဝေတ္ထ ဟောတိ – ‘ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ, ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ။ (အဝိဇ္ဇာယ အသတိ သင်္ခါရာ န ဟောန္တိ; သင်္ခါရေသု အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ;) [( ) ဧတ္ထန္တရေ ပဌာပိ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဒဿိတာ] ဝိညာဏေ အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ; နာမရူပေ အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ။ပေ.။ ဘဝေ န ဟောတိ။ ဇာတိ န ဟောတိ။ ဇာတိယာ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတီ’တိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဧဝမယံ လောကော နိရုဇ္ဈတီ’”တိ။

“ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဧဝံ လောကဿ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ဣတိပိ။ပေ.။ အမတဒွါရံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ ဣတိပီ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယအရိယသာဝကသုတ္တံ

၅၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “န, ဘိက္ခဝေ, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကိံ နု ခေါ ကိသ္မိံ သတိ ကိံ ဟောတိ, ကိဿုပ္ပာဒါ ကိံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ကိသ္မိံ သတိ သင်္ခါရာ ဟောန္တိ, ကိသ္မိံ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဖဿော ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ တဏှာ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ကိသ္မိံ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတီ’”တိ?

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ အပရပ္ပစ္စယာ ဉာဏမေဝေတ္ထ ဟောတိ – ‘ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမဿုပ္ပာဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အဝိဇ္ဇာယ သတိ သင်္ခါရာ ဟောန္တိ; သင်္ခါရေသု သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ; ဝိညာဏေ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ; နာမရူပေ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ; သဠာယတနေ သတိ ဖဿော ဟောတိ; ဖဿေ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ ; ဝေဒနာယ သတိ တဏှာ ဟောတိ; တဏှာယ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ; ဥပါဒါနေ

သတိ ဘဝော ဟောတိ; ဘဝေ သတိ ဇာတိ ဟောတိ; ဇာတိယာ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတီ'တိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဧဝမယံ လောကော သမုဒယတီ'''တိ။

''န, ဘိက္ခဝေ, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'ကိံ နု ခေါ ကိသ္မိံ အသတိ ကိံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ကိံ နိရုဇ္ဈတိ? ကိသ္မိံ အသတိ သင်္ခါရာ န ဟောန္တိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဖဿော န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ။ပေ။ ဥပါဒါနံ။ ဘဝေါ။ ဇာတိ။ ကိသ္မိံ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတီ'''တိ?

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ အပရပ္ပစ္စယာ ဉာဏမေဝေတ္ထ ဟောတိ – 'ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ, ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ။ အဝိဇ္ဇာယ အသတိ သင်္ခါရာ န ဟောန္တိ; သင်္ခါရေသု အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ; ဝိညာဏေ အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ; နာမရူပေ အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ။ပေ။ ဇာတိယာ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတီ'တိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဧဝမယံ လောကော နိရုဇ္ဈတီ'''တိ။

''ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဧဝံ လောကဿ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ဣတိပိ, ဒဿနသမ္ပန္နော ဣတိပိ, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, ပဿတိ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ ဣတိပိ, သေက္ခေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော ဣတိပိ , သေက္ခာယ ဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတော ဣတိပိ, ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော ဣတိပိ, အရိယော နိဗ္ဗေဓိကပညော ဣတိပိ, အမတဒ္ွာရံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ ဣတိပီ''တိ။ ဒသမံ။

ဂဟပတိဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေ ပဉ္စဝေရဘယာ ဝုတ္တာ၊ ဒုက္ခံ လောကော စ ဉာတိကံ။
အညတရံ ဇာဏုဿောဏိ စ၊ လောကာယတိကေန အဋ္ဌမံ။
ဒွေ အရိယသာဝကာ ဝုတ္တာ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၆. ဒုက္ခဝဂ္ဂေါ

၁. ပရိဝီမံသနသုတ္တံ

၅၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပရိဝီမံသမာနော ပရိဝီမံသေယျ သဗ္ဗသော သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ''တိ? ''ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပရိဝီမံသမာနော ပရိဝီမံသတိ – 'ယံ ခေါ ဣဒံ အနေကဝိဓံ နာနပ္ပကာရကံ ဒုက္ခံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇရာမရဏံ; ဣဒံ နု ခေါ ဒုက္ခံ ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ? ကိသ္မိံ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတီ'တိ? သော ပရိဝီမံသမာနော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ယံ ခေါ ဣဒံ အနေကဝိဓံ နာနပ္ပကာရကံ

ဒုက္ခံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇရာမရဏံ, က္ကဒံ ခော ဒုက္ခံ ဇာတိနိဒါနံ ဇာတိသမုဒယံ ဇာတိဇာတိကံ ဇာတိပ္ပဘဝံ။ ဇာတိယာ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ဇာတိယာ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတီ'''တိ။

''သော ဇရာမရဏဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇရာမရဏသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇရာမရဏနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ယာ စ ဇရာမရဏနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနီ ပဋိပဒါ တဉ္စ ပဇာနာတိ, တထာ ပဋိပန္နော စ ဟောတိ အနုဓမ္မစာရီ; အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ ပဋိပန္နော ဇရာမရဏနိရောဓာယ။

''အထာပရံ ပရိဝီမံသမာနော ပရိဝီမံသတိ – 'ဇာတိ ပနာယံ ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ, ကိသ္မိံ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဇာတိ န ဟောတီ'တိ? သော ပရိဝီမံသမာနော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဇာတိ ဘဝနိဒါနာ ဘဝသမုဒယာ ဘဝဇာတိကာ ဘဝပ္ပဘဝါ; ဘဝေ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ဘဝေ အသတိ ဇာတိ န ဟောတီ'''တိ။

''သော ဇာတိဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇာတိသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇာတိနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ယာ စ ဇာတိနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနီ ပဋိပဒါ တဉ္စ ပဇာနာတိ, တထာ ပဋိပန္နော စ ဟောတိ အနုဓမ္မစာရီ; အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ ပဋိပန္နော ဇာတိနိရောဓာယ။

''အထာပရံ ပရိဝီမံသမာနော ပရိဝီမံသတိ – 'ဘဝေါ ပနာယံ ကိံနိဒါနော။ပေ.။ ဥပါဒါနံ ပနိဒံ ကိံနိဒါနံ။ တဏှာ ပနာယံ ကိံနိဒါနာ။ ဝေဒနာ။ ဖဿော။ သဠာယတနံ ပနိဒံ ကိံနိဒါနံ။ နာမရူပံ ပနိဒံ။ ဝိညာဏံ ပနိဒံ။ သင်္ခါရာ ပနိမေ ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ; ကိသ္မိံ သတိ သင်္ခါရာ ဟောန္တိ, ကိသ္မိံ အသတိ သင်္ခါရာ န ဟောန္တီ'တိ? သော ပရိဝီမံသမာနော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'သင်္ခါရာ အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာဇာတိကာ အဝိဇ္ဇာပဘဝါ; အဝိဇ္ဇာယ သတိ သင်္ခါရာ ဟောန္တိ, အဝိဇ္ဇာယ အသတိ သင်္ခါရာ န ဟောန္တီ'''တိ။

''သော သင်္ခါရေ စ ပဇာနာတိ, သင်္ခါရသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, သင်္ခါရနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ယာ စ သင်္ခါရနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနီ ပဋိပဒါ တဉ္စ ပဇာနာတိ, တထာ ပဋိပန္နော စ ဟောတိ အနုဓမ္မစာရီ ; အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ ပဋိပန္နော သင်္ခါရနိရောဓာယ။

''အဝိဇ္ဇာဂတော ယံ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသပုဂ္ဂလော ပုညံ စေ သင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ, ပုညူပဂံ ဟောတိ ဝိညာဏံ။ အပုညံ စေ သင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ, အပုညူပဂံ ဟောတိ ဝိညာဏံ။ အာနေဉ္ဇံ စေ သင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ အာနေဉ္ဇူပဂံ ဟောတိ ဝိညာဏံ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီနာ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, သော အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပာဒါ နေဝ ပုညာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ န အပုညာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ န အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ။ အနဘိသင်္ခရောန္တော အနဘိသဉ္စေတယန္တော န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ; အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ, အပရိတဿံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတိ။

''သော သုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သာ အနိစ္စာတိ ပဇာနာတိ, အနဇ္ဈောသိတာတိ ပဇာနာတိ, အနဘိနန္ဒိတာတိ ပဇာနာတိ။ ဒုက္ခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သာ အနိစ္စာတိ ပဇာနာတိ, အနဇ္ဈောသိတာတိ ပဇာနာတိ, အနဘိနန္ဒိတာတိ ပဇာနာတိ။ အဒုက္ခမသုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, သာ အနိစ္စာတိ ပဇာနာတိ, အနဇ္ဈောသိတာတိ ပဇာနာတိ, အနဘိနန္ဒိတာတိ ပဇာနာတိ။ သော သုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသံယုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။ ဒုက္ခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသံယုတ္တော နံ [တံ ဝေဒနံ (သီ. ပီ.), ဝေဒနံ (က.)] ဝေဒယတိ။ အဒုက္ခမသုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဝိသံယုတ္တော နံ ဝေဒယတိ။

''သော ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတိ, ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတိ။ ကာယဿ ဘေဒာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတီဘဝိဿန္တိ, သရီရာနိ အဝသိဿန္တီတိ ပဇာနာတိ။

''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ကုမ္ဘကာရပါကာ ဥဏှံ ကုမ္ဘံ ဥဒ္ဓရိတွာ သမေ ဘူမိဘာဂေ ပဋိသိသေယျ [ပဋိဝိသေယျ (သီ.), ပတိဋ္ဌပေယျ (သျာ. ကံ. ပီ.), ပဋိသေဝေယျ (ဋီကာ)] ။ တတြ ယာယံ ဥသ္မာ သာ

တတ္ထေဝ ဂူပသမေယ္ယ, ကပလ္လာနိ အဝသိဿေယ္ယုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ကာယပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတိ, ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတိ။ ကာယဿ ဘေဒာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒာနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတီဘဝိဿန္တိ, သရီရာနိ အဝသိဿန္တီတိ ပဇာနာတိ။

"တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု ခေါ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု ပုညာဘိသင်္ခါရံ ဝါ အဘိသင်္ခရေယျ အပုညာဘိသင်္ခါရံ ဝါ အဘိသင်္ခရေယျ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရံ ဝါ အဘိသင်္ခရေယျာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန သင်္ခါရေသု အသတိ, သင်္ခါရနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဝိညာဏံ ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန ဝိညာဏေ အသတိ, ဝိညာဏနိရောဓာ အပိ နု ခေါ နာမရူပံ ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန နာမရူပေ အသတိ, နာမရူပနိရောဓာ အပိ နု ခေါ သဠာယတနံ ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန သဠာယတနေ အသတိ, သဠာယတနနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဖဿော ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန ဖဿေ အသတိ, ဖဿနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဝေဒနာ ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန ဝေဒနာယ အသတိ, ဝေဒနာနိရောဓာ အပိ နု ခေါ တဏှာ ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန တဏှာယ အသတိ, တဏှာနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဥပါဒါနံ ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန ဥပါဒါနေ အသတိ, ဥပါဒါနနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဘဝေါ ပညာယေထာ"တိ။ "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန ဘဝေ အသတိ, ဘဝနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဇာတိ ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။ "သဗ္ဗသော ဝါ ပန ဇာတိယာ အသတိ, ဇာတိနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဇရာမရဏံ ပညာယေထာ"တိ? "နော ဟေတံ, ဘန္တေ"။

"သာဓု သာဓု, ဘိက္ခဝေ, ဧဝမေတံ, ဘိက္ခဝေ, နေတံ အညထာ။ သဒ္ဒဟထ မေ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဓိမုစ္စထ, နိက္ကင်္ခာ ဧတ္ထ ဟောထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ။ ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿာ"တိ။ ပဉ္စမံ။

၂. ဥပါဒါနသုတ္တံ

၅၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ "ဥပါဒါနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ; ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ"။

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒသန္နံ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ ဝီသာယ ဝါ တိံသာယ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ စတ္တာရီသာယ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဇလေယျ။ တတြ ပုရိသော ကာလေန ကာလံ သုက္ခာနိ စေဝ တိဏာနိ ပက္ခိပေယျ, သုက္ခာနိ စ ဂောမယာနိ ပက္ခိပေယျ, သုက္ခာနိ စ ကဋ္ဌာနိ ပက္ခိပေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော တဒါဟာရော တဒုပါဒါနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ ဇလေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

"ဥပါဒါနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော; ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒသန္နံ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ ဝီသာယ ဝါ တိံသာယ ဝါ စတ္တာရီသာယ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဇလေယျ; တတြ ပုရိသော န ကာလေန ကာလံ သုက္ခာနိ စေဝ တိဏာနိ ပက္ခိပေယျ, န သုက္ခာနိ စ ဂောမယာနိ ပက္ခိပေယျ, န သုက္ခာနိ စ ကဋ္ဌာနိ ပက္ခိပေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပုရိမဿ စ ဥပါဒါနဿ ပရိယာဒါနာ အညဿ စ အနုပါဟာရာ [အနုပဟာရာ (ပီ.)] အနာဟာရော နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝ

မေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဥပာဒါနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ, တဏှာနိရောဓာ ဥပာဒာနနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သံယောဇနသုတ္တံ

၅၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ။ပေ.။ ''သံယောဇနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒါနံ; ဥပာဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ''။

''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, တေလဉ္စ ပဋိစ္စ ဝဋ္ဋိဉ္စ ပဋိစ္စ တေလပ္ပဒီပေါ ဈာယေယျ။ တတြ ပုရိသော ကာလေန ကာလံ တေလံ အာသိဉ္စေယျ ဝဋ္ဋိံ ဥပသံဟရေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, တေလပ္ပဒီပေါ တဒါဟာရော တဒုပါဒါနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ ဇလေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒါနံ; ဥပာဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

''သံယောဇနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပာဒာနနိရောဓော; ဥပာဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, တေလဉ္စ ပဋိစ္စ ဝဋ္ဋိဉ္စ ပဋိစ္စ တေလပ္ပဒီပေါ ဈာယေယျ။ တတြ ပုရိသော န ကာလေန ကာလံ တေလံ အာသိဉ္စေယျ န ဝဋ္ဋိံ ဥပသံဟရေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, တေလပ္ပဒီပေါ ပုရိမဿ စ ဥပါဒါနဿ ပရိယာဒါနာ အညဿ စ အနုပဟာရာ အနာဟာရော နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပာဒာနနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယသံယောဇနသုတ္တံ

၅၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ။ပေ.။ ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, တေလဉ္စ ပဋိစ္စ ဝဋ္ဋိဉ္စ ပဋိစ္စ တေလပ္ပဒီပေါ ဈာယေယျ။ တတြ ပုရိသော ကာလေန ကာလံ တေလံ အာသိဉ္စေယျ ဝဋ္ဋိံ ဥပသံဟရေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, တေလပ္ပဒီပေါ တဒါဟာရော တဒုပါဒါနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ ဇလေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒါနံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ''။

''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, တေလဉ္စ ပဋိစ္စ ဝဋ္ဋိဉ္စ ပဋိစ္စ တေလပ္ပဒီပေါ ဈာယေယျ။ တတြ ပုရိသော န ကာလေန ကာလံ တေလံ အာသိဉ္စေယျ န ဝဋ္ဋိံ ဥပသံဟရေယျ ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, တေလပ္ပဒီပေါ ပုရိမဿ စ ဥပါဒါနဿ ပရိယာဒါနာ အညဿ စ အနုပဟာရာ အနာဟာရော နိဗ္ဗာယေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပာဒာနနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. မဟာရုက္ခသုတ္တံ

၅၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဥပာဒါနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒါနံ; ဥပာဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ

သမုဒယော ဟောတိ’’။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော။ တဿ ယာနိ စေဝ မူလာနိ အဓောဂမာနိ, ယာနိ စ တိရိယင်္ဂမာနိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ဥဒ္ဓံ ဩဇံ အဘိဟရန္တိ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော တဒါဟာရော တဒုပါဒါနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

‘‘ဥပါဒါနိယေသု , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော; ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒါလပိဋကံ [ကုဒ္ဒါလပိဋကံ (အဋ္ဌ)] အာဒါယ။ သော တံ ရုက္ခံ မူလေ ဆိန္ဒေယျ, မူလံ ဆိန္ဒိတွာ ပလိခဏေယျ [ပလိံခဏေယျ (ပီ. က.)] , ပလိခဏိတွာ မူလာနိ ဥဒ္ဓရေယျ အန္တမသော ဥသီရနာဠိမတ္တာနိပိ။ သော တံ ရုက္ခံ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္ဒေယျ, ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္ဒိတွာ ဖာလေယျ, ဖာလေတွာ သကလိကံ သကလိကံ ကရေယျ, သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ ဝါတာတပေ ဝိသောသေယျ; ဝါတာတပေ ဝိသောသေတွာ အဂ္ဂိနာ ဍဟေယျ, အဂ္ဂိနာ ဍဟေတွာ မသိံ ကရေယျ, မသိံ ကရိတွာ မဟာဝါတေ ဝါ ဩဖုဏေယျ [ဩပုနေယျ (သီ. ပီ.), ဩဖုနေယျ (သျာ. ကံ. က.)] နဒိယာ ဝါ သီဃသောတာယ ပဝါဟေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော ဥစ္ဆိန္နမူလော အဿ တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော [အနဘာဝကတော (သီ.), အနဘာဝင်္ဂတော (သျာ. ကံ.)] အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မော။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော; ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယမဟာရုက္ခသုတ္တံ

၅၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော။ တဿ ယာနိ စေဝ မူလာနိ အဓောဂမာနိ, ယာနိ စ တိရိယင်္ဂမာနိ , သဗ္ဗာနိ တာနိ ဥဒ္ဓံ ဩဇံ အဘိဟရန္တိ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော တဒါဟာရော တဒုပါဒါနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ’’။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒါလပိဋကံ အာဒါယ။ သော တံ ရုက္ခံ မူလေ ဆိန္ဒေယျ, မူလေ ဆေတွာ ပလိခဏေယျ, ပလိခဏိတွာ မူလာနိ ဥဒ္ဓရေယျ။ပေ.။ နဒိယာ ဝါ သီဃသောတာယ ပဝါဟေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော ဥစ္ဆိန္နမူလော အဿ တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝင်္ဂတော အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မော။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. တရုဏရုက္ခသုတ္တံ

၅၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘သံယောဇနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ’’။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, တရုဏော ရုက္ခော။ တဿ ပုရိသော ကာလေန ကာလံ မူလာနိ ပလိမဇ္ဇေယျ [ပလိသန္နေယျ (သီ.), ပလိသဇ္ဇေယျ (သျာ. ကံ. ပီ.), ပလိပဋ္ဌေယျ (က.), ပလိသန္ဒေယျ, ပလိဗန္ဓေယျ (ဋီကာနု

ရုပ်)] ကာလေန ကာလံ ပံသုံ ဒဒေယျ, ကာလေန ကာလံ ဥဒကံ ဒဒေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, တရုဏော ရုက္ခော တဒာဟာရော တဒုပါဒါနော ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

''သံယောဇနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, တရုဏော ရုက္ခော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒာလပိဋကံ အာဒါယ။ပေ.။ န ဒိယာ တ သီဃသောတာယ ပဝါဟေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, တရုဏော ရုက္ခော ဥစ္ဆိန္နမူလော အဿ တာလာ ဝတ္ထုကတော အနဘာဝင်္ကတော အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မော။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီ နဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. နာမရူပသုတ္တံ

၅၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''သံယောဇနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ''။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော။ တဿ ယာနိ စေဝ မူလာနိ အဓောဂမာနိ, ယာနိ စ တိရိယင်္ဂမာနိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ဥဒ္ဓံ ဩဇံ အဘိဟရန္တိ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော တဒာဟာရော တဒုပါဒါနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော နာမရူပဿ အ ဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ပေ.။။

''သံယောဇနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ န ဟောတိ။ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒာလပိဋကံ အာဒါယ။ပေ.။ အာယ တိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မော။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ န ဟောတိ။ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝိညာဏသုတ္တံ

၅၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''သံယောဇနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော ဝိ ညာဏဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒ ယော ဟောတိ''။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော။ တဿ ယာနိ စေဝ မူလာနိ ။ပေ.။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိ ယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော ဝိညာဏဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ပေ.။။

''သံယောဇနိယေသု, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော ဝိညာဏဿ အဝက္ကန္တိ န ဟော တိ။ ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာရုက္ခော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒာလပိဋကံ အာဒါယ။ပေ.။ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော ဝိညာဏဿ အဝက္ကန္တိ န ဟောတိ။ ဝိညာဏဿ နိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. နိဒါနသုတ္တံ

၆၀. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရူနံ နိဂမော။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! ယာဝ ဂမ္ဘီရော စာယံ, ဘန္တေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ, အထ စ ပန မေ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတီ”တိ။

“မာ ဟေဝံ, အာနန္ဒ, မာ ဟေဝံ, အာနန္ဒ [မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ (ဒီ. နိ. ၂ မဟာနိဒါနသုတ္တေ)]! ဂမ္ဘီရော စာယံ, အာနန္ဒ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ။ ဧတဿ, အာနန္ဒ, ဓမ္မဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမယံ ပဇာ တန္တာကုလကဇာတာ ကုလဂဏ္ဌိကဇာတာ [ဂုဏ္ဌာဂုဏ္ဌိကဇာတာ (သီ.), ဂုဋီဂုဏ္ဌိကဇာတာ (သျာ. ကံ.)] မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတာ [မုဉ္ဇဗဗ္ဗဇဘူတာ (သီ.)] အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

“ဥပါဒါနိယေသု, အာနန္ဒ, ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ; ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ; ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ; ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

“သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, မဟာရုက္ခော။ တဿ ယာနိ စေဝ မူလာနိ အဓောဂမာနိ, ယာနိ စ တိရိယင်္ဂမာနိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ဥဒ္ဓံ ဩဇံ အဘိဟရန္တိ။ ဧဝဉှိ သော, အာနန္ဒ, မဟာရုက္ခော တဒါဟာရော တဒုပါဒါနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, ဥပါဒါနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ ပဝဍ္ဎတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ ; ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

“ဥပါဒါနိယေသု, အာနန္ဒ, ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော; ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

“သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, မဟာရုက္ခော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒာလပိဋကံ အာဒါယ။ သော တံ ရုက္ခံ မူလေ ဆိန္ဒေယျ, မူလေ ဆေတွာ ပလိခဏေယျ, ပလိခဏိတွာ မူလာနိ ဥဒ္ဓရေယျ အန္တမသော ဥသီရနာဠိမတ္တာနိပိ။ သော တံ ရုက္ခံ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္ဒေယျ။ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္ဒိတွာ ဖာလေယျ; ဖာလေတွာ သကလိကံ သကလိကံ ကရေယျ, သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ ဝါတာတပေ ဝိသောသေယျ, ဝါတာတပေ ဝိသောသေတွာ အဂ္ဂိနာ ဍဟေယျ, အဂ္ဂိနာ ဍဟေတွာ မသိံ ကရေယျ, မသိံ ကရိတွာ မဟာဝါတေ ဝါ ဩဖုဏေယျ, နဒိယာ ဝါ သီဃသောတာယ ပဝါဟေယျ။ ဧဝဉှိ သော, အာနန္ဒ, မဟာရုက္ခော ဥစ္ဆိန္နမူလော အဿ တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝင်္ကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော ။ ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, ဥပါဒါနိယေသု ဓမ္မေသု အာဒီနဝါနုပဿိနော ဝိဟရတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော; ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော; ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ”တိ။ ဒသမံ။

ဒုက္ခဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ပရိဝီမံသနုဟာအနံ၊ ဒွေဝ စ သံယောဇနာနိ စ။
မဟာရုက္ခေန ဒွေဝ ဝုတ္တာ၊ တရုဏေန စ သတ္တမံ။
နာမရူပဥ္စ ဝိညာဏံ၊ နိဒါနေန စ တေ ဒသာတိ။

၇. မဟာဝဂ္ဂေါ

၁. အဿုတဝတာသုတ္တံ

၆၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ပေ။ ''အဿုတဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော ဣမသ္မိံ စာတုမဟာဘူတိကသ္မိံ ကာယသ္မိံ နိဗ္ဗိန္ဒေယျပိ ဝိရဇ္ဇေယျပိ ဝိမုစ္စေယျပိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? [စာတုမ္မဟာဘူတိကသ္မိံ (သီ. ဿာ. ကံ.)] ဒိဿတိ, ဘိက္ခဝေ [ဒိဿတိ ဟိ ဘိက္ခဝေ (သီ. ဿာ. ကံ.)], ဣမဿ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿ အာစယောပိ အပစယောပိ အာဒါနမ္ပိ နိက္ခေပနမ္ပိ။ တသ္မာ တတြာဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော နိဗ္ဗိန္ဒေယျပိ ဝိရဇ္ဇေယျပိ ဝိမုစ္စေယျပိ''။

''ယဉ္စ ခော ဧတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝုစ္စတိ စိတ္တံ ဣတိပိ, မနော ဣတိပိ, ဝိညာဏံ ဣတိပိ, တတြာဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော နာလံ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ နာလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ နာလံ ဝိမုစ္စိတုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒီဃရတ္တဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ အဇ္ဈောသိတံ မမာယိတံ ပရာမဋ္ဌံ – 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ။ တသ္မာ တတြာဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော နာလံ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ နာလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ နာလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

''ဝရံ , ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဣမံ စာတုမဟာဘူတိကံ ကာယံ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆေယျ, န တွေဝ စိတ္တံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒိဿတာယံ, ဘိက္ခဝေ, စာတုမဟာဘူတိကော ကာယော ဧကမ္ပိ ဝဿံ တိဋ္ဌမာနော ဒွေပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော တီဏိပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော စတ္တာရိပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ပဉ္စပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ဒသပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ဝီသတိပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော တိံသမ္ပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော စတ္တာရီသမ္ပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ပညာသမ္ပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ဝဿသတမ္ပိ တိဋ္ဌမာနော, ဘိယျောပိ တိဋ္ဌမာနော။

''ယဉ္စ ခော ဧတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝုစ္စတိ စိတ္တံ ဣတိပိ, မနော ဣတိပိ, ဝိညာဏံ ဣတိပိ, တံ ရတ္တိယာ စ ဒိဝသဿ စ အညဒေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အညံ နိရုဇ္ဈတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မက္ကဋော အရညေ ပဝနေ စရမာနော သာခံ ဂဏှာတိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ ဂဏှာတိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ ဂဏှာတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဝုစ္စတိ စိတ္တံ ဣတိပိ, မနော ဣတိပိ, ဝိညာဏံ ဣတိပိ, တံ ရတ္တိယာ စ ဒိဝသဿ စ အညဒေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အညံ နိရုဇ္ဈတိ။

''တတြ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံယေဝ သာဓုကံ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ – 'ဣတိ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမဿုပ္ပာဒာ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ, ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ – ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ'''တိ။

''ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ; နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ, ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ, ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယအဿုတဝတာသုတ္တံ

၆၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''အဿုတဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော ဣမသ္မိံ စာတုမဟာဘူတိကသ္မိံ ကာယသ္မိံ နိဗ္ဗိန္ဒေယျပိ ဝိရဇ္ဇေယျပိ ဝိမုစ္စေယျပိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒိဿတိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမဿ စာတုမဟာဘူတိ

ကဿ ကာယဿ အာစယောပိ အပစယောပိ အာဒါနမ္ပိ နိက္ခေပနမ္ပိ။ တသ္မာ တတြာဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော နိဗ္ဗိန္ဒေယျပိ ဝိရဇ္ဇေယျပိ ဝိမုစ္စေယျပိ။ ယဉ္စ ခေါ ဧတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝုစ္စတိ စိတ္တံ ဣတိပိ, မနော ဣတိပိ, ဝိညာဏံ ဣတိပိ, တတြာဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော နာလံ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ နာလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ နာလံ ဝိမုစ္စိတုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒီဃရတ္တဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ အဇ္ဈောသိတံ မမာယိတံ ပရာမဋ္ဌံ – 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ။ တသ္မာ တတြာဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော နာလံ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ နာလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ နာလံ ဝိမုစ္စိတုံ''။

''ဝရံ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဣမံ စာတုမဟာဘူတိကံ ကာယံ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆေယျ, န တွေဝ စိတ္တံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒိဿတာယံ, ဘိက္ခဝေ, စာတုမဟာဘူတိကော ကာယော ဧကမ္ပိ ဝဿံ တိဋ္ဌမာနော ဒွေပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော တီဏိပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော စတ္တာရိပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ပဉ္စပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ဒသပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ဝီသတိပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော တိံသမ္ပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော စတ္တာရီသမ္ပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ပညာသမ္ပိ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော ဝဿသတမ္ပိ တိဋ္ဌမာနော, ဘိယျောပိ တိဋ္ဌမာနော။ ယဉ္စ ခေါ ဧတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝုစ္စတိ စိတ္တံ ဣတိပိ, မနော ဣတိပိ, ဝိညာဏံ ဣတိပိ, တံ ရတ္တိယာ စ ဒိဝသဿ စ အညဒေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အညံ နိရုဇ္ဈတိ။

''တတြ , ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံယေဝ သာဓုကံ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ – 'ဣတိ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမဿုပ္ပာဒာ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ, ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတီ'တိ။ သုခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခဝေဒနာ။ တဿေဝ သုခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ သုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ သုခဝေဒနာ သာ နိရုဇ္ဈတိ သာ ဝူပသမ္မတိ။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခဝေဒနာ။ တဿေဝ ဒုက္ခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ ဒုက္ခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခဝေဒနာ သာ နိရုဇ္ဈတိ သာ ဝူပသမ္မတိ။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ။ တဿေဝ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ သာ နိရုဇ္ဈတိ သာ ဝူပသမ္မတိ။

''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဒွိန္နံ ကဋ္ဌာနံ သင်္ဃဋ္ဋနသမောဓာနာ ဥသ္မာ ဇာယတိ တေဇော အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ။ တေသံယေဝ ဒွိန္နံ ကဋ္ဌာနံ နာနာကတဝိနိဗ္ဘောဂါ [နာနာဘာဝဝိနိက္ခေပါ (သီ. ပီ.) မ. နိ. ၃.၃၅၇] ယာ တဇ္ဇာ ဥသ္မာ သာ နိရုဇ္ဈတိ သာ ဝူပသမ္မတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခဝေဒနာ။ တဿေဝ သုခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ သုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ သုခဝေဒနာ သာ နိရုဇ္ဈတိ သာ ဝူပသမ္မတိ။ပေ။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ။ တဿေဝ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ သာ နိရုဇ္ဈတိ သာ ဝူပသမ္မတိ။

''ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ဖဿေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ; နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ, ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ, ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပုတ္တမံသူပမသုတ္တံ

၆၃. သာဝတ္ထိယံ ။ပေ။ ''စတ္တာရောမေ , ဘိက္ခဝေ, အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ''။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော? သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ [ဇယမ္ပတိကာ (သီ. ပီ.) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ပရိတ္တံ သမ္ဗလံ အာဒာယ ကန္တာရမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျုံ။ တေသမဿ ဧကပုတ္တကော ပိယော မနာပော။ အထ ခေါ တေသံ, ဘိက္ခဝေ, ဒွိန္နံ ဇာယမ္ပတိကာနံ ကန္တာရဂတာနံ ယာ ပရိတ္တာ သမ္ဗလမတ္တာ, သာ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ။ သိယာ စ နေသံ ကန္တာရာဝသေသော အနတိဏ္ဏော။ အထ ခေါ တေသံ, ဘိက္ခဝေ, ဒွိန္နံ ဇာယမ္ပတိကာနံ ဧဝမဿ – ‘အမှာကံ ခေါ ယာ ပရိတ္တာ သမ္ဗလမတ္တာ သာ ပရိက္ခီဏာ ပရိယာဒိဏ္ဏာ [ပရိယာဒိန္နာ (သျာ. ကံ.)] ။ အတ္ထိ စာယံ ကန္တာရာဝသေသော အနိတ္ထိဏ္ဏော [အနိတ္ထိဏ္ဏော (သျာ. ကံ.), အနတိဏ္ဏော (က.)]။ ယံနူန မယံ ဣမံ ဧကပုတ္တကံ ပိယံ မနာပံ ဝဓိတွာ ဝလ္လူရဉ္စ သောဏ္ဍိကဉ္စ ကရိတွာ ပုတ္တမံသာနိ ခါဒန္တာ ဧဝံ တံ ကန္တာရာဝသေသံ နိတ္ထရေယျာမ, မာ သဗ္ဗေဝ တယော ဝိနဿိမှာ’တိ။ အထ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ တံ ဧကပုတ္တကံ ပိယံ မနာပံ ဝဓိတွာ ဝလ္လူရဉ္စ သောဏ္ဍိကဉ္စ ကရိတွာ ပုတ္တမံသာနိ ခါဒန္တာ ဧဝံ တံ ကန္တာရာဝသေသံ နိတ္ထရေယျုံ။ တေ ပုတ္တမံသာနိ စေဝ ခါဒေယျုံ, ဥရေ စ ပဋိပိသေယျုံ – ‘ကဟံ, ဧကပုတ္တက, ကဟံ, ဧကပုတ္တကာ’တိ။

“တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု တေ ဒဝါယ ဝါ အာဟာရံ အာဟာရေယျုံ, မဒါယ ဝါ အာဟာရံ အာဟာရေယျုံ, မဏ္ဍနာယ ဝါ အာဟာရံ အာဟာရေယျုံ, ဝိဘူသနာယ ဝါ အာဟာရံ အာဟာရေယျု”န္တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “နနု တေ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ ကန္တာရဿ နိတ္ထရဏတ္ထာယ အာဟာရံ အာဟာရေယျု”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “ဧဝမေဝ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ ဝဒါမိ။ ကဗဠီကာရေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ ပရိညာတေ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ ပရိညာတော ဟောတိ။ ပဉ္စကာမဂုဏိကေ ရာဂေ ပရိညာတေ နတ္ထိ တံ သံယောဇနံ ယေန သံယောဇနေန သံယုတ္တော အရိယသာဝကော ပုန ဣမံ လောကံ အာဂစ္ဆေယျ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿာဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော? သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂါဝီ နိစ္စမ္မာ ကုဋ္ဋံ စေ [ကုဋ္ဋဉ္စေ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] နိဿာယ တိဋ္ဌေယျ။ ယေ ကုဋ္ဋနိဿိတာ ပါဏာ တေ နံ ခါဒေယျုံ။ ရုက္ခံ စေ နိဿာယ တိဋ္ဌေယျ, ယေ ရုက္ခနိဿိတာ ပါဏာ တေ နံ ခါဒေယျုံ။ ဥဒကံ စေ နိဿာယ တိဋ္ဌေယျ, ယေ ဥဒကနိဿိတာ ပါဏာ တေ နံ ခါဒေယျုံ။ အာကာသံ စေ နိဿာယ တိဋ္ဌေယျ, ယေ အာကာသနိဿိတာ ပါဏာ တေ နံ ခါဒေယျုံ။ ယံ ယဒေဝ ဟိ သာ, ဘိက္ခဝေ, ဂါဝီ နိစ္စမ္မာ နိဿာယ တိဋ္ဌေယျ, ယေ တန္နိဿိတာ [ယေ တန္နိဿိတာ တန္နိဿိတာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ပါဏာ တေ နံ ခါဒေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, “ဖဿာဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ ဝဒါမိ။ ဖဿေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော ဝေဒနာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ တီသု ဝေဒနာသု ပရိညာတာသု အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယန္တိ [ဥတ္တရိံကရဏီယန္တိ (သီ. ပီ.)] ဝဒါမိ။

“ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, မနောသဉ္စေတနာဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော? သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂါရကာသု သာဓိကပေါရိသာ ပုဏ္ဏာ အင်္ဂါရာနံ ဝီတစ္စိကာနံ ဝီတဓူမာနံ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပ္ပဋိကူလော။ တမေနံ ဒွေ ဗလဝန္တော ပုရိသာ နာနာဗာဟာသု ဂဟေတွာ တံ အင်္ဂါရကာသုံ ဥပကဍ္ဎေယျုံ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ အာရကာဝဿ စေတနာ အာရကာ ပတ္ထနာ အာရကာ ပဏိဓိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှိ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ ဟောတိ – ‘ဣမံ စာဟံ အင်္ဂါရကာသုံ ပပတိဿာမိ, တတော နိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆာမိ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခ’န္တိ။ ဧဝမေဝ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ‘မနောသဉ္စေတနာဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော’တိ ဝဒါမိ။ မနောသဉ္စေတနာယ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော တဏှာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ တီသု တဏှာသု ပရိညာတာသု အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏာဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော? သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ရညော ဒဿေယျုံ – ‘အယံ တေ, ဒေဝ, စောရော အာဂုစာရီ, ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ’တိ။ တမေနံ ရာဇာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဂစ္ဆထ, ဘော, ဣမံ ပုရိသံ ပုဗ္ဗဏှသမယံ သတ္တိသတေန ဟနထာ’တိ။ တမေနံ ပုဗ္ဗဏှသမယံ သတ္တိသတေန ဟနေယျုံ။ အထ ရာဇာ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမ္ဘော, ကထံ သော ပုရိသော’တိ? ‘တထေဝ, ဒေဝ, ဇီဝတီ’တိ။ တမေနံ ရာဇာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဂစ္ဆထ, ဘော, တံ ပုရိသံ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ သတ္တိသတေန ဟနထာ’တိ။ တမေနံ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ သတ္တိသတေန ဟနေယျုံ။ အထ ရာဇာ သာယန္ဟသမယံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမ္ဘော, ကထံ သော ပုရိသော’တိ? ‘တထေဝ, ဒေဝ, ဇီဝတီ’တိ။ တမေနံ ရာဇာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဂစ္ဆထ, ဘော, တံ ပုရိသံ

သာယန္ဟာသမယံ သတ္တိသတေန ဟနထာ’တိ။ တမေနံ သာယန္ဟာသမယံ သတ္တိသတေန ဟနေယျုံ။ တံ ကိံ မညထ , ဘိက္ခဝေ, အပိ နု သော ပုရိသော ဒိဝသံ တီဟိ သတ္တိသတေဟိ ဟညမာနော တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒိယေထာ”တိ? “ဧကိဿာပိ, ဘန္တေ, သတ္တိယာ ဟညမာနော တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒိယေထ; ကော ပန ဝါဒေါ တီဟိ သတ္တိသတေဟိ ဟညမာနော”တိ! “ဧဝမေဝ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏာဟာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဝဒါမိ။ ဝိညာဏေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ ပရိညာတေ နာမရူပံ ပရိညာတံ ဟောတိ, နာမရူပေ ပရိညာတေ အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယန္တိ ဝဒါမီ”တိ။ ဒသမံ။

၄. အတ္ထိရာဂသုတ္တံ

၆၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ”။

“ကဗဠီကာရေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေါ အတ္ထိ နန္ဒီ အတ္ထိ တဏှာ, ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ, အတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ, သသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, သဒရံ သဉပါယာသန္တိ ဝဒါမိ။

“ဖဿေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ပေ။ မနောသဉ္စေတနာယ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ ဝိညာဏေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေါ အတ္ထိ နန္ဒီ အတ္ထိ တဏှာ, ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ, အတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ, သသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, သဒရံ သဉပါယာသန္တိ ဝဒါမိ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ရဇကော ဝါ စိတ္တကာရကော ဝါ သတိ ရဇနာယ ဝါ လာခာယ ဝါ ဟလိဒ္ဒိယာ ဝါ နီလိယာ ဝါ မဉ္ဇိဋ္ဌာယ ဝါ သုပရိမဋ္ဌေ ဝါ ဖလကေ ဘိတ္တိယာ ဝါ ဒုဿပဋ္ဋေ ဝါ ဣတ္ထိရူပံ ဝါ ပုရိသရူပံ ဝါ အဘိနိမ္မိနေယျ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂံ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကဗဠီကာရေ စေ အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေါ အတ္ထိ နန္ဒီ အတ္ထိ တဏှာ, ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ, အတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ, သသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, သဒရံ သဉပါယာသန္တိ ဝဒါမိ။

“ဖဿေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ပေ။ မနောသဉ္စေတနာယ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ ဝိညာဏေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေါ အတ္ထိ နန္ဒီ အတ္ထိ တဏှာ, ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ, အတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ, သသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, သဒရံ သဉပါယာသန္တိ ဝဒါမိ။

“ကဗဠီကာရေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ နတ္ထိ ရာဂေါ နတ္ထိ နန္ဒီ နတ္ထိ တဏှာ, အပ္ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ အဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ အဝိရူဠှံ, နတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ နတ္ထိ နာမရူပဿ

အဝက္ကန္တိ, နတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ နတ္ထိ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ, နတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ယတ္ထ နတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ, နတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ နတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ, အသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဒရံ အနုပါယာသန္တိ ဝဒါမိ။

"ဖဿေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ပေ။ မနောသဉ္စေတနာယ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ ဝိညာဏေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ နတ္ထိ ရာဂေါ နတ္ထိ နန္ဒီ နတ္ထိ တဏှာ, အပ္ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ အဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ အဝိရူဠှံ, နတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ နတ္ထိ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ, နတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ နတ္ထိ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ, နတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ယတ္ထ နတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ, နတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ နတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ, အသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဒရံ အနုပါယာသန္တိ ဝဒါမိ။

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကူဋာဂာရံ ဝါ ကူဋာဂာရသာလံ ဝါ ဥတ္တရာယ ဝါ ဒက္ခိဏာယ ဝါ ပါစီနာယ ဝါ ဝါတပါနာ သူရိယေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ ဝါတပါနေန ရသ္မိ ပဝိသိတွာ ကွာဿ ပတိဋ္ဌိတာ" [ကတ္ထ ပတိဋ္ဌိတာ (က.)] တိ? "ပစ္ဆိမာယံ, ဘန္တေ, ဘိတ္တိယ"န္တိ။ "ပစ္ဆိမာ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိတ္တိ နာဿ ကွာဿ ပတိဋ္ဌိတာ"တိ? "ပထဝိယံ, ဘန္တေ"တိ။ "ပထဝီ စေ, ဘိက္ခဝေ , နာဿ ကွာဿ ပတိဋ္ဌိတာ"တိ? "အာပသ္မိံ, ဘန္တေ"တိ။ "အာပေါ စေ, ဘိက္ခဝေ, နာဿ ကွာဿ ပတိဋ္ဌိတာ"တိ? "အပ္ပတိဋ္ဌိတာ, ဘန္တေ"တိ။ "ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကဗဠီကာရေ စေ အာဟာရေ နတ္ထိ ရာဂေါ နတ္ထိ နန္ဒီ နတ္ထိ တဏှာ။ပေ။။

"ဖဿေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ မနောသဉ္စေတနာယ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ ဝိညာဏေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ နတ္ထိ ရာဂေါ နတ္ထိ နန္ဒီ နတ္ထိ တဏှာ, အပ္ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ အဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ အဝိရူဠှံ, နတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ နတ္ထိ နာမရူပဿ အဝက္ကန္တိ, နတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ နတ္ထိ သင်္ခါရာနံ ဝုဒ္ဓိ, နတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ။ ယတ္ထ နတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ, နတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ နတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ အသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဒရံ အနုပါယာသန္တိ ဝဒါမီ"တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. နဂရသုတ္တံ

၆၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ "ပုဗ္ဗေ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – 'ကိစ္ဆာ ဝတာယံ လောကော အာပန္နော ဇာယတိ စ ဇီယတိ စ မီယတိ စ စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စ။ အထ စ ပနိမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ နပ္ပဇာနာတိ ဇရာမရဏဿ။ ကုဒဿု နာမ ဣမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ ပညာယိဿတိ ဇရာမရဏဿာ'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခော သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဇရာမရဏ'န္တိ ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဇာတိယာ ခော သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ'"န္တိ။

"တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခော သတိ ဇာတိ ဟောတိ။ပေ။ ဘဝေါ ဟောတိ။ ဥပါဒါနံ ဟောတိ။ တဏှာ ဟောတိ။ ဝေဒနာ ဟောတိ။ ဖဿော ဟောတိ။ သဠာယတနံ ဟောတိ။ နာမရူပံ ဟောတိ။ ကိံပစ္စယာ နာမရူပ'န္တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဝိညာဏေ ခော သတိ နာမရူပံ ဟောတိ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ'န္တိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခော သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဝိညာဏ'န္တိ ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'နာမရူပေ ခော သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ, နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏ'"န္တိ။

"တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ပစ္စုဒာဝတ္တတိ ခော ဣဒံ ဝိညာဏံ နာမရူပမှာ န ပရံ ဂစ္ဆတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဇာယေထ ဝါ ဇီယေထ ဝါ မီယေထ ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ, ယဒိဒံ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ; ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ; နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ; သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခ

န္နသ္သ သမုဒယော ဟောတိ။ ‘သမုဒယော, သမုဒယော’တိ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ ပညာ ဥဒပါဒိ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

“တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခော အသတိ, ဇရာမရဏံ န ဟောတိ; ကိဿ နိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဇာတိယာ ခော အသတိ, ဇရာမရဏံ န ဟောတိ; ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’တိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခော အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ။ပေ.။ ဘဝေါ န ဟောတိ။ ဥပါဒါနံ န ဟောတိ။ တဏှာ န ဟောတိ။ ဝေဒနာ န ဟောတိ။ ဖဿော န ဟောတိ။ သဠာယတနံ န ဟောတိ။ နာမရူပံ န ဟောတိ။ ကိဿ နိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော’တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဝိညာဏေ ခော အသတိ, နာမရူပံ န ဟောတိ; ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော’’’တိ ။

“တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခော အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ; ကိဿ နိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော’တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘နာမရူပေ ခော အသတိ, ဝိညာဏံ န ဟောတိ; နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော’’’တိ။

“တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – အဓိဂတော ခော မျာယံ မဂ္ဂေါ ဗောဓာယ ယဒိဒံ – နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော; ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော; နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော; သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ ‘နိရောဓော, နိရောဓော’တိ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ ပညာ ဥဒပါဒိ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အရညေ ပဝနေ စရမာနော ပဿေယျ ပုရာဏံ မဂ္ဂံ ပုရာဏဉ္ဇသံ ပုဗ္ဗကေဟိ မနုဿေဟိ အနုယာတံ။ သော တမနုဂစ္ဆေယျ ။ တမနုဂစ္ဆန္တော ပဿေယျ ပုရာဏံ နဂရံ ပုရာဏံ ရာဇဓာနိံ ပုဗ္ဗကေဟိ မနုဿေဟိ အဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ [အဇ္ဈာဝုတ္ထံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အာရာမသမ္ပန္နံ ဝနသမ္ပန္နံ ပောက္ခရဏီသမ္ပန္နံ ဥဒ္ဒါပဝန္တံ [ဥဒ္ဒာပဝန္တံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ရမဏီယံ။ အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ရညော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ အာရောစေယျ – ‘ယဂ္ဃေ, ဘန္တေ, ဇာနေယျာသိ – အဟံ အဒ္ဒသံ အရညေ ပဝနေ စရမာနော ပုရာဏံ မဂ္ဂံ ပုရာဏဉ္ဇသံ ပုဗ္ဗကေဟိ မနုဿေဟိ အနုယာတံ တမနုဂစ္ဆိံ။ တမနုဂစ္ဆန္တော အဒ္ဒသံ ပုရာဏံ နဂရံ ပုရာဏံ ရာဇဓာနိံ ပုဗ္ဗကေဟိ မနုဿေဟိ အဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ အာရာမသမ္ပန္နံ ဝနသမ္ပန္နံ ပောက္ခရဏီသမ္ပန္နံ ဥဒ္ဒါပဝန္တံ ရမဏီယံ။ တံ, ဘန္တေ, နဂရံ မာပေဟီ’တိ။ အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ တံ နဂရံ မာပေယျ။ တဒဿ နဂရံ အပရေန သမယေန ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဗဟုဇနံ အာကိဏ္ဏမနုဿံ ဝုဒ္ဓိဝေပုလ္လပ္ပတ္တံ။ ဧဝမေဝ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဒသံ ပုရာဏံ မဂ္ဂံ ပုရာဏဉ္ဇသံ ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတံ။

“ကတမော စ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏမဂ္ဂေါ ပုရာဏဉ္ဇသော ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတော ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏမဂ္ဂေါ ပုရာဏဉ္ဇသော ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတော, တမနုဂစ္ဆိံ; တမနုဂစ္ဆန္တော ဇရာမရဏံ အဗ္ဘညာသိံ; ဇရာမရဏသမုဒယံ အဗ္ဘညာသိံ; ဇရာမရဏနိရောဓံ အဗ္ဘညာသိံ; ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဗ္ဘညာသိံ။ တမနုဂစ္ဆိံ; တမနုဂစ္ဆန္တော ဇာတိံ အဗ္ဘညာသိံ။ပေ.။ ဘဝံ အဗ္ဘညာသိံ။ ဥပါဒါနံ အဗ္ဘညာသိံ။ တဏှံ အဗ္ဘညာသိံ။ ဝေဒနံ အဗ္ဘညာသိံ။ ဖဿံ အဗ္ဘညာသိံ။ သဠာယတနံ အဗ္ဘညာသိံ။ နာမရူပံ အဗ္ဘညာသိံ။ ဝိညာဏံ အဗ္ဘညာသိံ။ တမနုဂစ္ဆိံ; တမနုဂစ္ဆန္တော သင်္ခါရေ အဗ္ဘညာသိံ; သင်္ခါရသမုဒယံ အဗ္ဘညာသိံ; သင်္ခါရနိရောဓံ အဗ္ဘညာသိံ; သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဗ္ဘညာသိံ။ တဒဘိညာ အာစိက္ခိံ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ။ တယိဒံ, ဘိက္ခဝေ , ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ’’န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သမ္မသသုတ္တံ

၆၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရူနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေါ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သမ္မသထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, အန္တရံ သမ္မသ’’န္တိ [အန္တရာ သမ္မသနန္တိ (သီ.)] ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဟံ ခေါ, ဘန္တေ, သမ္မသာမိ အန္တရံ သမ္မသ’’န္တိ။ ‘‘ယထာ ကထံ ပန တွံ, ဘိက္ခု, သမ္မသသိ အန္တရံ သမ္မသ’’န္တိ? အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဗျာကာသိ။ ယထာ သော ဘိက္ခု ဗျာကာသိ န သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော စိတ္တံ အာရာဓေသိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧတဿ, ဘဂဝါ, ကာလော; ဧတဿ, သုဂတ, ကာလော; ယံ ဘဂဝါ အန္တရံ သမ္မသံ ဘာသေယျ။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ’’တိ။ ‘‘တေနဟာနန္ဒ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္မသမာနော သမ္မသတိ အန္တရံ သမ္မသံ [သမ္မသနံ (သီ.)] – ‘ယံ ခေါ ဣဒံ အနေကဝိဓံ နာနပ္ပကာရကံ ဒုက္ခံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇရာမရဏံ။ ဣဒံ ခေါ ဒုက္ခံ ကိံနိဒာနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ, ကိသ္မိံ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတီ’တိ? သော သမ္မသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘ယံ ခေါ ဣဒံ အနေကဝိဓံ နာနပ္ပကာရကံ ဒုက္ခံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇရာမရဏံ။ ဣဒံ ခေါ ဒုက္ခံ ဥပဓိနိဒာနံ ဥပဓိသမုဒယံ ဥပဓိဇာတိကံ ဥပဓိပဘဝံ, ဥပဓိသ္မိံ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ဥပဓိသ္မိံ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတီ’တိ။ သော ဇရာမရဏဉ္စ ပဇာနာတိ ဇရာမရဏသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ ဇရာမရဏနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ ယာ စ ဇရာမရဏနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနီ ပဋိပဒါ တဉ္စ ပဇာနာတိ။ တထာပဋိပန္နော စ ဟောတိ အနုဓမ္မစာရီ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ ပဋိပန္နော ဇရာမရဏနိရောဓာယ။

‘‘အထာပရံ သမ္မသမာနော သမ္မသတိ အန္တရံ သမ္မသံ – ‘ဥပဓိ ပနာယံ ကိံနိဒာနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ, ကိသ္မိံ သတိ ဥပဓိ ဟောတိ, ကိသ္မိံ အသတိ ဥပဓိ န ဟောတီ’တိ? သော သမ္မသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘ဥပဓိ တဏှာနိဒာနော တဏှာသမုဒယော တဏှာဇာတိကော တဏှာပဘဝေါ, တဏှာယ သတိ ဥပဓိ ဟောတိ, တဏှာယ အသတိ ဥပဓိ န ဟောတီ’တိ။ သော ဥပဓိဉ္စ ပဇာနာတိ ဥပဓိသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ ဥပဓိနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ ယာ စ ဥပဓိနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနီ ပဋိပဒါ တဉ္စ ပဇာနာတိ။ တထာ ပဋိပန္နော စ ဟောတိ အနုဓမ္မစာရီ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ ပဋိပန္နော ဥပဓိနိရောဓာယ။

‘‘အထာပရံ သမ္မသမာနော သမ္မသတိ အန္တရံ သမ္မသံ – ‘တဏှာ ပနာယံ ကတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ကတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတီ’တိ? သော သမ္မသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ယံ ခေါ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ ။ ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ? စက္ခုံ လောကေ ပိယရူပံ, သာတရူပံ။ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ သောတံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ပေ.။ ဃာနံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ ဇိဝှာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ ကာယော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ နိစ္စတော အဒ္ဒက္ခုံ သုခတော အဒ္ဒက္ခုံ အတ္တတော အဒ္ဒက္ခုံ အာရောဂျတော အဒ္ဒက္ခုံ ခေမတော အဒ္ဒက္ခုံ။ တေ တဏှံ ဝဍ္ဎေသုံ။ ယေ တဏှံ ဝဍ္ဎေသုံ တေ ဥပဓိံ ဝဍ္ဎေသုံ။ ယေ ဥပဓိံ ဝဍ္ဎေသုံ တေ ဒုက္ခံ ဝဍ္ဎေသုံ။ ယေ ဒုက္ခံ ဝဍ္ဎေသုံ တေ န ပရိမုစ္စိံသု ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, န ပရိမုစ္စိံသု ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

‘‘ယေပိ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ နိစ္စတော ဒက္ခိဿန္တိ [ဒက္ခိန္တိ (သီ.)] သုခတော ဒက္ခိဿန္တိ အတ္တတော ဒက္ခိဿန္တိ အာရောဂျတော ဒက္ခိဿ

ဿန္တိ ခေမတော ဒက္ခိဿန္တိ။ တေ တဏှံ ဝဍ္ဎိဿန္တိ။ ယေ တဏှံ ဝဍ္ဎိဿန္တိ တေ ဥပဓိံ ဝဍ္ဎိဿန္တိ။ ယေ ဥပဓိံ ဝဍ္ဎိဿန္တိ တေ ဒုက္ခံ ဝဍ္ဎိဿန္တိ။ ယေ ဒုက္ခံ ဝဍ္ဎိဿန္တိ တေ န ပရိမုစ္စိဿန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, န ပရိမုစ္စိဿန္တိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

“ယေပိ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ နိစ္စတော ပဿန္တိ သုခတော ပဿန္တိ အတ္တတော ပဿန္တိ အာရောဂျတော ပဿန္တိ ခေမတော ပဿန္တိ။ တေ တဏှံ ဝဍ္ဎေန္တိ ။ ယေ တဏှံ ဝဍ္ဎေန္တိ တေ ဥပဓိံ ဝဍ္ဎေန္တိ။ ယေ ဥပဓိံ ဝဍ္ဎေန္တိ တေ ဒုက္ခံ ဝဍ္ဎေန္တိ။ ယေ ဒုက္ခံ ဝဍ္ဎေန္တိ တေ န ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, န ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာပါနီယကံသော ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော ဂန္ဓသမ္ပန္နော ရသသမ္ပန္နော။ သော စ ခော ဝိသေန သံသဋ္ဌော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပါသိတော။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အယံ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, အာပါနီယကံသော ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော ဂန္ဓသမ္ပန္နော ရသသမ္ပန္နော; သော စ ခော ဝိသေန သံသဋ္ဌော။ သစေ အာကင်္ခသိ ပိဝ။ ပိဝတော ဟိ ခော တံ ဆာဒေဿတိ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ စ ပန တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆသိ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခ’န္တိ။ သော တံ အာပါနီယကံသံ သဟသာ အပ္ပဋိသင်္ခါ ပိဝေယျ, နပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ။ သော တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယေ ဟိ ကေစိ အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယံ လောကေ ပိယရူပံ။ပေ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ။ပေ။ ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ နိစ္စတော ပဿန္တိ သုခတော ပဿန္တိ အတ္တတော ပဿန္တိ အာရောဂျတော ပဿန္တိ ခေမတော ပဿန္တိ, တေ တဏှံ ဝဍ္ဎေန္တိ။ ယေ တဏှံ ဝဍ္ဎေန္တိ တေ ဥပဓိံ ဝဍ္ဎေန္တိ။ ယေ ဥပဓိံ ဝဍ္ဎေန္တိ တေ ဒုက္ခံ ဝဍ္ဎေန္တိ။ ယေ ဒုက္ခံ ဝဍ္ဎေန္တိ တေ န ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, န ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

“ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ အနိစ္စတော အဒ္ဒက္ခုံ ဒုက္ခတော အဒ္ဒက္ခုံ အနတ္တတော အဒ္ဒက္ခုံ ရောဂတော အဒ္ဒက္ခုံ ဘယတော အဒ္ဒက္ခုံ, တေ တဏှံ ပဇဟိံသု။ ယေ တဏှံ ပဇဟိံသု တေ ဥပဓိံ ပဇဟိံသု။ ယေ ဥပဓိံ ပဇဟိံသု တေ ဒုက္ခံ ပဇဟိံသု။ ယေ ဒုက္ခံ ပဇဟိံသု တေ ပရိမုစ္စိံသု ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ပရိမုစ္စိံသု ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

“ယေပိ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ အနိစ္စတော ဒက္ခိဿန္တိ ဒုက္ခတော ဒက္ခိဿန္တိ အနတ္တတော ဒက္ခိဿန္တိ ရောဂတော ဒက္ခိဿန္တိ ဘယတော ဒက္ခိဿန္တိ, တေ တဏှံ ပဇဟိဿန္တိ။ ယေ တဏှံ ပဇဟိဿန္တိ။ပေ။ ပရိမုစ္စိဿန္တိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

“ယေပိ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ အနိစ္စတော ပဿန္တိ ဒုက္ခတော ပဿန္တိ အနတ္တတော ပဿန္တိ ရောဂတော ပဿန္တိ ဘယတော ပဿန္တိ, တေ တဏှံ ပဇဟန္တိ။ ယေ တဏှံ ပဇဟန္တိ တေ ဥပဓိံ ပဇဟန္တိ။ ယေ ဥပဓိံ ပဇဟန္တိ တေ ဒုက္ခံ ပဇဟန္တိ။ ယေ ဒုက္ခံ ပဇဟန္တိ တေ ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာပါနီယကံသော ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော ဂန္ဓသမ္ပန္နော ရသသမ္ပန္နော။ သော စ ခော ဝိသေန သံသဋ္ဌော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပါသိတော။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အယံ တေ, အမ္ဘော ပုရိသ, အာပါနီယကံသော ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော ဂန္ဓသမ္ပန္နော ရသသမ္ပန္နော သော စ ခော ဝိသေန သံသဋ္ဌော။ သစေ အာကင်္ခသိ ပိဝ။ ပိဝတော ဟိ ခော တံ ဆာဒေဿတိ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေ

နပိ ရသေနပိ; ပိဝိတ္တ စ ပန တတောနိဒါနံ မရဏံ တ နိဂစ္ဆသိ မရဏမတ္တံ တ ဒုက္ခ’န္တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တဿ သ ပုရိသဿ ဧဝမဿ – ‘သက္ကာ ခေါ မေ အယံ သုရာပိပာသိတာ [သုရာပိပာသာ (?)] ပာနီယေန စ ဝိနေတုံ ဒဓိမဏ္ဍကေန စ ဝိနေတုံ ဘဋ္ဌလောဏိကာယ [မဋ္ဌလောဏိကာယ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] စ ဝိနေတုံ လောဏသောဝီရကေန စ ဝိ နေတုံ, န တွေဝာဟံ တံ ပိဝေယျံ, ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ’တိ။ သော တံ အာပာနီယကံသံ ပဋိသင် ခါ န ပိဝေယျ, ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ ။ သော တတောနိဒါနံ န မရဏံ စ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ စ ဒုက္ခံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ဟိ ကေစိ အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ အနိစ္စ တော အဒ္ဒက္ခုံ ဒုက္ခတော အဒ္ဒက္ခုံ အနတ္တတော အဒ္ဒက္ခုံ ရောဂတော အဒ္ဒက္ခုံ ဘယတော အဒ္ဒက္ခုံ, တေ တဏှံ ပ ဇဟိံသု။ ယေ တဏှံ ပဇဟိံသု တေ ဥပဓိံ ပဇဟိံသု။ ယေ ဥပဓိံ ပဇဟိံသု တေ ဒုက္ခံ ပဇဟိံသု။ ယေ ဒုက္ခံ ပဇဟိံသု တေ ပ ရိမုစ္စိံသု ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ပရိမုစ္စိံသု ဒု က္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။

“ယေပိ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ။ပေ။ ဧတရဟိ သမဏာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ တံ အနိစ္စတော ပဿန္တိ ဒုက္ခတော ပဿန္တိ အနတ္တတော ပဿန္တိ ရောဂတော ပဿန္တိ ဘယတော ပ ဿန္တိ, တေ တဏှံ ပဇဟန္တိ။ ယေ တဏှံ ပဇဟန္တိ တေ ဥပဓိံ ပဇဟန္တိ။ ယေ ဥပဓိံ ပဇဟန္တိ တေ ဒုက္ခံ ပဇဟ န္တိ။ ယေ ဒုက္ခံ ပဇဟန္တိ တေ ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿ သေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. နဠကလာပီသုတ္တံ

၆၇. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာကောဋ္ဌိကော [မဟာကောဋ္ဌိတော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တ တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, သယံက တံ ဇရာမရဏံ, ပရံကတံ ဇရာမရဏံ, သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဇရာမရဏံ, ဥဒါဟု အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပ န္နံ ဇရာမရဏ”န္တိ? “န ခေါ, အာဝုသော ကောဋ္ဌိက, သယံကတံ ဇရာမရဏံ, န ပရံကတံ ဇရာမရဏံ, န သယံကတဉ္စ ပ ရံကတဉ္စ ဇရာမရဏံ, နာပိ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဇရာမရဏံ။ အပိ စ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ”န္တိ။

“ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, သယံကတာ ဇာတိ, ပရံကတာ ဇာတိ, သယံကတာ စ ပရံကတာ စ ဇာတိ, ဥဒါ ဟု အသယံကာရာ အပရံကာရာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဇာတီ”တိ? “န ခေါ, အာဝုသော ကောဋ္ဌိက, သယံကတာ ဇာတိ, န ပရံ ကတာ ဇာတိ, န သယံကတာ စ ပရံကတာ စ ဇာတိ, နာပိ အသယံကာရာ အပရံကာရာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဇာတိ။ အပိ စ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ”တိ။

“ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, သယံကတော ဘဝေါ။ပေ။ သယံကတံ ဥပါဒါနံ။ သယံကတာ တဏှာ။ သယံ ကတာ ဝေဒနာ။ သယံကတော ဖဿော။ သယံကတံ သဠာယတနံ။ သယံကတံ နာမရူပံ, ပရံကတံ နာမရူပံ, သယံကတဉ္စ ပ ရံကတဉ္စ နာမရူပံ, ဥဒါဟု အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ နာမရူပ”န္တိ ? “န ခေါ, အာဝုသော ကောဋ္ဌိက, သယံကတံ နာမရူပံ, န ပရံကတံ နာမရူပံ, န သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ နာမရူပံ, နာပိ အသယံကာရံ အပရံကာရံ, အဓိစ္စသ မုပ္ပန္နံ နာမရူပံ။ အပိ စ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ”န္တိ။

“ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, သယင်္ကတံ ဝိညာဏံ, ပရင်္ကတံ ဝိညာဏံ, သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဝိညာ ဏံ, ဥဒါဟု အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာဏ”န္တိ? “န ခေါ, အာဝုသော ကောဋ္ဌိက, သယံကတံ ဝိ ညာဏံ, န ပရံကတံ ဝိညာဏံ န သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဝိညာဏံ, နာပိ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာ ဏံ။ အပိ စ, နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏ”န္တိ။

“ဣ္ဓအနေဝ ခေါ မယံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ ဧဝံ အာဇာနာမ – ‘န ခွာဝုသော ကောဋ္ဌိက, သယံကတံ နာမရူပံ, န ပရံကတံ နာမရူပံ, န သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ နာမရူပံ, နာပိ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ နာမရူပံ။ အပိ စ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ’”န္တိ။

“ဣ္ဓအနေဝ စ ပန မယံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ ဧဝံ အာဇာနာမ – ‘န ခွာဝုသော ကောဋ္ဌိက, သယံကတံ ဝိညာဏံ, န ပရံကတံ ဝိညာဏံ, န သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ဝိညာဏံ , နာပိ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ။ အပိ စ, နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏ’”န္တိ။

“ယထာ ကထံ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ? “တေနဟာဝုသော, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယပိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဒွေ နဠကလာပိယော အညမညံ နိဿာယ တိဋ္ဌေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ; ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ; နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ; သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ တာသံ စေ, အာဝုသော , နဠကလာပီနံ ဧကံ အာကဍ္ဎေယျ, ဧကာ ပပတေယျ; အပရံ စေ အာကဍ္ဎေယျ, အပရာ ပပတေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော; ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော; နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော; သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော။ပေ.။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ”တိ။ “အစ္ဆရိယံ , အာဝုသော သာရိပုတ္တ; အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ! ယာဝသုဘာသိတံ စိဒံ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန။ ဣဒဉ္စ ပန မယံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ ဣမေဟိ ဆတ္တိံသာယ ဝတ္ထူဟိ အနုမောဒာမ – ‘ဇရာမရဏဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခူတိ အလံ ဝစနာယ။ ဇရာမရဏဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခူတိ အလံ ဝစနာယ။ ဇရာမရဏဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပာဒာ ဝိမုတ္တော ဟောတိ, ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော ဘိက္ခူတိ အလံ ဝစနာယ။ ဇာတိယာ စေ။ ဘဝဿ စေ။ ဥပာဒာနဿ စေ။ တဏှာယ စေ။ ဝေဒနာယ စေ။ ဖဿဿ စေ။ သဠာယတနဿ စေ။ နာမရူပဿ စေ။ ဝိညာဏဿ စေ။ သင်္ခါရာနံ စေ။ အဝိဇ္ဇာယ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခူတိ အလံ ဝစနာယ။ အဝိဇ္ဇာယ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခူတိ အလံ ဝစနာယ ။ အဝိဇ္ဇာယ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု နိဗ္ဗိဒာ ဝိရာဂါ နိရောဓာ အနုပာဒာ ဝိမုတ္တော ဟောတိ, ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော ဘိက္ခူတိ အလံ ဝစနာယာ’”တိ။ သတ္တမံ။

၈. ကောသမ္ဗိသုတ္တံ

၆၈. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ မုသိလော [မူသိလော (သီ.), မုသီလော (ပီ.)] အာယသ္မာ စ ပဝိဋ္ဌော [သဝိဋ္ဌော (သီ. ပီ.)] အာယသ္မာ စ နာရဒော အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရန္တိ ဃောသိတာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ပဝိဋ္ဌော အာယသ္မန္တံ မုသိလံ ဧတဒဝေါစ – “အညတြေဝ, အာဝုသော မုသိလ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္တာယသ္မတော မုသိလဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’”န္တိ? “အညတြေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’”န္တိ။

“အညတြေဝ , အာဝုသော မုသိလ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္တာယသ္မတော မုသိလဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ’တိ။ပေ.။ ဥပာဒာနပစ္စယာ ဘဝေါတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒာနန္တိ။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’”တိ? “အညတြေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’”တိ။

“အညတြေဝ, အာဝုသော မုသိလ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္ထာယသ္မတော မုသိလဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’’’တိ? “အညတြေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’’’တိ။

“အညတြေဝ, အာဝုသော မုသိလ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္ထာယသ္မတော မုသိလဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓောတိ။ပေ.။ ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓောတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓောတိ။ ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓောတိ။ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓောတိ။ သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓောတိ။ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓောတိ။ ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓောတိ ။ သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓောတိ။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော’’’တိ? “အညတြေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော’’’တိ။

“အညတြေဝ, အာဝုသော မုသိလ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္ထာယသ္မတော မုသိလဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာန’’’န္တိ? “အညတြေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာန’’’န္တိ။

“တေနဟာယသ္မာ မုသိလော အရဟံ ခီဏာသဝေါ”တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ မုသိလော တုဏှီ အဟောသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ နာရဒေါ အာယသ္မန္တံ ပဝိဋ္ဌံ ဧတဒဝေါစ – “သာဓာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, အဟံ ဧတံ ပဉှံ လဘေယျံ။ မံ ဧတံ ပဉှံ ပုစ္ဆ။ အဟံ တေ ဧတံ ပဉှံ ဗျာကရိဿာမီ”တိ။ “လဘတာယသ္မာ နာရဒေါ ဧတံ ပဉှံ။ ပုစ္ဆာမဟံ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ ဧတံ ပဉှံ။ ဗျာကရောတု စ မေ အာယသ္မာ နာရဒေါ ဧတံ ပဉှံ”။

“အညတြေဝ, အာဝုသော နာရဒ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္ထာယသ္မတော နာရဒဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’’’န္တိ? “အညတြေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’’’န္တိ။

“အညတြေဝ, အာဝုသော နာရဒ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္ထာယသ္မတော နာရဒဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ။ပေ.။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’’တိ? “အညတြေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’’’တိ။

“အညတြေဝ, အာဝုသော နာရဒ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္ထာယသ္မတော နာရဒဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’’’တိ? “အညတြေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’’’တိ။

“အညတြေဝ, အာဝုသော နာရဒ, သဒ္ဓာယ အညတြ ရုစိယာ အညတြ အနုဿဝါ အညတြ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္ထာယသ္မတော နာရဒဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိ

ရောဓောတိ။ပေ.။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော’’’တိ? ‘‘အညတ္ရေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတ္ရ ရုစိယာ အညတ္ရ အနုဿုတ အညတ္ရ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတ္ရ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော’’’တိ။

‘‘အညတ္ရေဝ, အာဝုသော နာရဒ, သဒ္ဓာယ အညတ္ရ ရုစိယာ အညတ္ရ အနုဿုတ အညတ္ရ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတ္ရ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အတ္တာယသ္မတော နာရဒဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ – ‘ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာန’’’န္တိ? ‘‘အညတ္ရေဝ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, သဒ္ဓာယ အညတ္ရ ရုစိယာ အညတ္ရ အနုဿုတ အညတ္ရ အာကာရပရိဝိတက္ကာ အညတ္ရ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ အဟမေတံ ဇာနာမိ အဟမေတံ ပဿာမိ – ‘ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာန’’’န္တိ။

‘‘တေနဟာယသ္မာ နာရဒော အရဟံ ခီဏာသဝော’’တိ? ‘‘‘ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာန’န္တိ ခော မေ, အာဝုသော, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ, န စမှိ အရဟံ ခီဏာသဝော။ သေယ္យထာပိ, အာဝုသော, ကန္တာရမဂ္ဂေ ဥဒပါနော။ တတ္ရ နေဝဿ ရဇ္ဇု န ဥဒကဝါရကော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပါသိတော, သော တံ ဥဒပါနံ ဩလောကေယျ။ တဿ ‘ဥဒက’န္တိ ဟိ ခော ဉာဏံ အဿ, န စ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, ‘ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာန’န္တိ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ, န စမှိ အရဟံ ခီဏာသဝော’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ ပဝိဋ္ဌံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧဝံဝါဒီ [ဧဝံဝါဒိံ (?)] တွံ, အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ, အာယသ္မန္တံ နာရဒံ ကိံ ဝဒေသီ’’တိ? ‘‘ဧဝံဝါဒါဟံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, အာယသ္မန္တံ နာရဒံ န ကိဉ္စိ ဝဒါမိ အညတြ ကလျာဏာ အညတြ ကုသလာ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဥပယန္တိသုတ္တံ

၆၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခော။ပေ.။ ‘‘မဟာသမုဒ္ဒော, ဘိက္ခဝေ, ဥပယန္တော မဟာနဒိယော ဥပယာပေတိ, မဟာနဒိယော ဥပယန္တိယော ကုန္နဒိယော ဥပယာပေန္တိ, ကုန္နဒိယော ဥပယန္တိယော မဟာသောဗ္ဘေ ဥပယာပေန္တိ, မဟာသောဗ္ဘာ ဥပယန္တာ ကုသောဗ္ဘေ ဥပယာပေန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာ ဥပယန္တီ သင်္ခါရေ ဥပယာပေတိ, သင်္ခါရာ ဥပယန္တာ ဝိညာဏံ ဥပယာပေန္တိ, ဝိညာဏံ ဥပယန္တံ နာမရူပံ ဥပယာပေတိ, နာမရူပံ ဥပယန္တံ သဠာယတနံ ဥပယာပေတိ, သဠာယတနံ ဥပယန္တံ ဖဿံ ဥပယာပေတိ, ဖဿော ဥပယန္တော ဝေဒနံ ဥပယာပေတိ, ဝေဒနာ ဥပယန္တီ တဏှံ ဥပယာပေတိ, တဏှာ ဥပယန္တီ ဥပါဒါနံ ဥပယာပေတိ, ဥပါဒါနံ ဥပယန္တံ ဘဝံ ဥပယာပေတိ, ဘဝေါ ဥပယန္တော ဇာတိံ ဥပယာပေတိ, ဇာတိ ဥပယန္တီ ဇရာမရဏံ ဥပယာပေတိ။

‘‘မဟာသမုဒ္ဒော, ဘိက္ခဝေ, အပယန္တော မဟာနဒိယော အပယာပေတိ, မဟာနဒိယော အပယန္တိယော ကုန္နဒိယော အပယာပေန္တိ, ကုန္နဒိယော အပယန္တိယော မဟာသောဗ္ဘေ အပယာပေန္တိ, မဟာသောဗ္ဘာ အပယန္တာ ကုသောဗ္ဘေ အပယာပေန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာ အပယန္တီ သင်္ခါရေ အပယာပေတိ, သင်္ခါရာ အပယန္တာ ဝိညာဏံ အပယာပေန္တိ, ဝိညာဏံ အပယန္တံ နာမရူပံ အပယာပေတိ, နာမရူပံ အပယန္တံ သဠာယတနံ အပယာပေတိ, သဠာယတနံ အပယန္တံ ဖဿံ အပယာပေတိ, ဖဿော အပယန္တော ဝေဒနံ အပယာပေတိ, ဝေဒနာ အပယန္တီ တဏှံ အပယာပေတိ, တဏှာ အပယန္တီ ဥပါဒါနံ အပယာပေတိ, ဥပါဒါနံ အပယန္တံ ဘဝံ အပယာပေတိ, ဘဝေါ အပယန္တော ဇာတိံ အပယာပေတိ, ဇာတိ အပယန္တီ ဇရာမရဏံ အပယာပေတီ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. သုသိမသုတ္တံ

၇၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခော ပန သမယေန ဘဂဝါ သက္ကတော ဟောတိ ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတ-သေနာသန-ဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ ဘိက္ခုသင်္ဃောပိ သက္ကတော ဟောတိ ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတ-သေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ အညတိတ္ထိယာ ပန ပရိဗ္ဗာဇကာ အသက္ကတာ ဟောန္တိ

တိ အဂရုကတာ အမာနိတာ အပူဇိတာ အနပစိတာ, န လာဘိနော စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတ-သေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။

တေန ခေါ ပန သမယေန သုသိမော [သုသီမော (သီ. က.)] ပရိဗ္ဗာဇကော ရာဇဂဟေ ပဋိဝသတိ မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သဒ္ဓိံ။ အထ ခေါ သုသိမဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ပရိသာ သုသိမံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ဧဟိ တွံ, အာဝုသော သုသိမ, သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ စရ။ တွံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ အမှေ ဟ ဝါစေယျာသိ [ဝါစေသ္သသိ (ပီ. က.)]။ တံ မယံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ ဂိဟီနံ ဘာသိဿာမ။ ဧဝံ မယမ္ပိ သက္ကတာ ဘဝိဿာမ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ အပစိတာ လာဘိနော စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတသေနာသန-ဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန''န္တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ သုသိမော ပရိဗ္ဗာဇကော သကာယ ပရိသာယ ပဋိဿုဏိတွာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သုသိမော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣစ္ဆာမဟံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတု''န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုသိမံ ပရိဗ္ဗာဇကံ အာဒာယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အယံ, ဘန္တေ, သုသိမော ပရိဗ္ဗာဇကော ဧဝမာဟ – 'ဣစ္ဆာမဟံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတု''န္တိ။ ''တေနဟာနန္ဒ, သုသိမံ ပဗ္ဗာဇေထာ''တိ ။ အလတ္ထ ခေါ သုသိမော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။

တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဘဂဝတော သန္တိကေ အညာ ဗျာကတာ ဟောတိ – ''ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာမာ''တိ။ အဿောသိ ခေါ အာယသ္မာ သုသိမော – ''သမ္ဗဟုလေဟိ ကိရ ဘိက္ခူဟိ ဘဂဝတော သန္တိကေ အညာ ဗျာကတာ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမာ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သုသိမော ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သုသိမော တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – ''သစ္စံ ကိရာယသ္မန္တေဟိ ဘဂဝတော သန္တိကေ အညာ ဗျာကတာ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာမာ''တိ? ''ဧဝမာဝုသော''တိ။

''အပိ ပန [အပိ နု (သီ. သျာ. ကံ.) ဧဝမုပရိပိ] တုမှေ ဟ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောထ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောထ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောထ; အာဝိဘာဝံ, တိရောဘာဝံ, တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနာ ဂစ္ဆထ, သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောထ, သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆထ, သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမထ, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရိမသထ ပရိမဇ္ဇထ, ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, အာဝုသော''။

''အပိ ပန တုမှေ ဟ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာထ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာ''တိ? ''နော ဟေတံ, အာဝုသော''။

''အပိ ပန တုမှေ ဟ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာထ – သရာဂံ ဝာ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; ဝီတရာဂံ ဝာ စိတ္တံ ဝီတရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; သဒောသံ ဝာ စိတ္တံ သဒောသံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; ဝီတဒောသံ ဝာ စိတ္တံ ဝီတဒောသံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; သမောဟံ ဝာ စိတ္တံ သမောဟံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; ဝီတမောဟံ ဝာ စိတ္တံ ဝီတမောဟံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; သံခိတ္တံ ဝာ စိတ္တံ သံခိတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; ဝိက္ခိတ္တံ ဝာ စိတ္တံ ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; မဟဂ္ဂတံ ဝာ စိတ္တံ မဟ

ဂ္ဂတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; အမဟဂ္ဂတံ တ စိတ္တံ အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ ; သဥတ္တရံ တ စိတ္တံ သဥတ္တရံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; အနုတ္တရံ တ စိတ္တံ အနုတ္တရံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; သမာဟိတံ တ စိတ္တံ သမာဟိတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; အသမာဟိတံ တ စိတ္တံ အသမာဟိတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ; ဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထ ; အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, အာဝုသော''။

''အပိ ပန တုမှေ ဟ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရထ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာရီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ, အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – 'အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, အာဝုသော''။

''အပိ ပန တုမှေ ဟ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿထ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာထ – 'ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ, အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ; ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ, အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ'တိ, ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿထ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, အာဝုသော''။

''အပိ ပန တုမှေ ဟ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ယေ တေ သန္တာ ဝိမောက္ခာ အတိက္ကမ္မ ရူပေ အာရုပ္ပာ, တေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, အာဝုသော''။

''ဧတ္ထ အနိ အာယသ္မန္တော ဣဒဉ္စ ဝေယျာကရဏံ ဣမေသဉ္စ ဓမ္မာနံ အသမာပတ္တိ; ဣဒံ နော, အာဝုသော, ကထ''န္တိ? ''ပညာဝိမုတ္တာ ခော မယံ, အာဝုသော သုသိမာ''တိ။

''န ခွေတဟံ ဣမဿ အာယသ္မန္တာနံ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ သာဓု မေ အာယသ္မန္တော တထာ ဘာသန္တု ယထာဟံ ဣမဿ အာယသ္မန္တာနံ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနေယျ''န္တိ။ ''အာဇာနေယျာသိ ဝါ တွံ, အာဝုသော သုသိမ, န ဝါ တွံ အာဇာနေယျာသိ အထ ခော ပညာဝိမုတ္တာ မယ''န္တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ သုသိမော ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သုသိမော ယာဝတကော တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အဟောသိ ကထာသလ္လာပော တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ''ပုဗ္ဗေ ခော, သုသိမ, ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ, ပစ္ဆာ နိဗ္ဗာနေ ဉာဏ''န္တိ။

''န ခွေတဟံ, ဘန္တေ, ဣမဿ ဘဂဝတာ [ဘဂဝတော (ပီ.)] သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ တထာ ဘာသတု ယထာဟံ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနေယျ''န္တိ။ ''အာဇာနေယျာသိ ဝါ တွံ, သုသိမ, န ဝါ တွံ အာဇာနေယျာသိ, အထ ခော ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ ပုဗ္ဗေ, ပစ္ဆာ နိဗ္ဗာနေ ဉာဏံ''။

“တံ ကိံ မညသိ, သုသိမ, ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိ? “အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။ “ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ? “ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။ “ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “ဝေဒနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ”တိ? “အနိစ္စာ, ဘန္တေ” ။ “ယံ ပနာနိစ္စံ, ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ? “ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။ “ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “သညာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ”တိ? “အနိစ္စာ, ဘန္တေ”။ပေ။ “သင်္ခါရာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ”တိ? “အနိစ္စာ, ဘန္တေ”။ “ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ? “ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။ “ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိ? “အနိစ္စံ , ဘန္တေ”။ “ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ”တိ? “ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။ “ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“တသ္မာတိဟ, သုသိမ, ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ရူပံ နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာတိ; ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ အဇ္ဈတ္တာ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟီနာ ဝါ ပဏီတာ ဝါ ယာ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗာ ဝေဒနာ နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာတိ; ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယာ ကာစိ သညာ။ပေ။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟီနာ ဝါ ပဏီတာ ဝါ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာတိ; ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာတိ; ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

“ဧဝံ ပဿံ, သုသိမ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ, ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ, ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။

“‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’န္တိ, သုသိမ, ပဿသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “‘ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ’တိ, သုသိမ, ပဿသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “‘ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ, သုသိမ, ပဿသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “‘တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန’န္တိ, သုသိမ, ပဿသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ, သုသိမ, ပဿသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“‘ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’တိ, သုသိမ, ပဿသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ” ။ “‘ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော’တိ သုသိမ, ပဿသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓောတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓောတိ။ ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓောတိ။ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓောတိ။ သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓောတိ။ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓောတိ။ ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓောတိ။ သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓောတိ။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိ, သုသိမ, ပဿသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“အပိ ပန တွံ, သုသိမ, ဧဝံ ဇာနန္တော ဧဝံ ပဿန္တော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောသိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောသိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောသိ; အာဝိဘာဝံ, တိရောဘာဝံ, တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆသိ, သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောသိ, သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆသိ, သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမသိ, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရိမသသိ ပရိမဇ္ဇသိ, ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“အပိ ပန တုမှေ, သုသိမ, ဧဝံ ဇာနန္တော ဧဝံ ပဿန္တော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာသိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“အပိ ပန တုမှေ, သုသိမ, ဧဝံ ဇာနန္တော ဧဝံ ပဿန္တော ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာသိ – သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာသိ။ပေ။ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“အပိ ပန တုမှေ, သုသိမ, ဧဝံ ဇာနန္တော ဧဝံ ပဿန္တော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရသိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ။ပေ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“အပိ ပန တုမှေ, သုသိမ, ဧဝံ ဇာနန္တော ဧဝံ ပဿန္တော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿသိ စဝမာနေ။ပေ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“အပိ ပန တုမှေ, သုသိမ, ဧဝံ ဇာနန္တော ဧဝံ ပဿန္တော ယေ တေ သန္တာ ဝိမောက္ခာ အတိက္ကမ္မ ရူပေ, အာရုပ္ပာ တေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရသီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဧတ္ထ ဒါနိ, သုသိမ, ဣဒဉ္စ ဝေယျာကရဏံ ဣမေသဉ္စ ဓမ္မာနံ အသမာပတ္တိ, ဣဒံ နော, သုသိမ, ကထ”န္တိ?

အထ ခေါ အာယသ္မာ သုသိမော ဘဂဝတော ပါဒေသု သိရသာ နိပတိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အစ္စယော မံ, ဘန္တေ, အစ္စဂမာ ယထာဗာလံ ယထာမူဠှံ ယထာအကုသလံ, ယွာဟံ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဓမ္မတ္ထေနကော ပဗ္ဗဇိတော။ တဿ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အစ္စယံ အစ္စယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယတိံ သံဝရာယာ”တိ။

“တဂ္ဃ တွံ, သုသိမ, အစ္စယော အစ္စဂမာ ယထာဗာလံ ယထာမူဠှံ ယထာအကုသလံ, ယော တွံ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဓမ္မတ္ထေနကော ပဗ္ဗဇိတော။ သေယျထာပိ, သုသိမ, စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ရညော ဒဿေယျုံ – ‘အယံ တေ, ဒေဝ, စောရော အာဂုစာရီ, ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ’တိ။ တမေနံ ရာဇာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဂစ္ဆထ, ဘော, ဣမံ ပုရိသံ ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂာဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိယာယ ရထိယံ သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခာမေတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိန္ဒထာ’တိ ။ တမေနံ ရညော ပုရိသာ ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂာဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိယာယ ရထိယံ သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခာမေတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သီသံ ဆိန္ဒေယျုံ။ တံ ကိံ မညသိ, သုသိမ, အပိ နု သော ပုရိသော တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒိယေထာ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ခေါ သော, သုသိမ, ပုရိသော တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒိယေထ [ပဋိသံဝေဒိယေထ ဝါ, န ဝါ ပဋိသံဝေဒိယေထ (က.)]။ ယာ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဓမ္မတ္ထေနကဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, အယံ တတော ဒုက္ခဝိပါကတရာ စ ကဋုကဝိပါကတရာ စ, အပိ စ ဝိနိပါတာယ သံဝတ္တတိ။ ယတော စ ခေါ တွံ, သုသိမ, အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောသိ တံ တေ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ ဝုဒ္ဓိ ဟေသာ, သုသိမ, အရိယဿ ဝိနယေ ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ, အာယတိဉ္စ [အာယတိံ (သျာ. ကံ.)] သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ”တိ။ ဒသမံ။

မဟာဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေဝ အဿုတဝတာ ဝုတ္တာ၊ ပုတ္တမံသေန စာပရံ။

အတ္တိရာဂေ စ နဂရံ့ သမ္ဗသံ နင္ဒကလာပိယံ။
ကောသမ္ဗိ ဥပယန္တိ စ၊ ဒသမော သုသိမေန စာတိ [ဒသမော ဝုတ္တော သုသီမေနာတိ (သီ.)] ။

၈. သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂေါ

၁. ဇရာမရဏသုတ္တံ

၇၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ။ပေ.။ ''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ , သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပန တေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

''ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဇရာမရဏံ ပဇာနန္တိ။ပေ.။ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ, တေ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ''တိ။ (သုတ္တန္တော ဧကော)။ ပဌမံ။

၂-၁၁. ဇာတိသုတ္တာဒိဒသကံ

၇၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဇာတိံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၃) ဘဝံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၄) ဥပါဒါနံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၅) တဏှံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၆) ဝေဒနံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၇) ဖဿံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၈) သဠာယတနံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၉) နာမရူပံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၁၀) ဝိညာဏံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။။

(၁၁) ''သင်္ခါရေ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ.။ သင်္ခါရေ ပဇာနန္တိ။ပေ.။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ''တိ။ ဧကာဒသမံ။

သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ပစ္စယေကာဒသ ဝုတ္တာ၊ စတုသစ္စဝိဘဇ္ဇနာ။

သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂေါ၊ နိဒါနေ ဘဝတိ အဋ္ဌမော။

ဝဂ္ဂုဒ္ဒါနံ –

ဗုဒ္ဓေါ အာဟာရော ဒသဗလော၊ ကဠာရော ဂဟပတိပဉ္စမော။
ဒုက္ခဝဂ္ဂေါ မဟာဝဂ္ဂေါ၊ အဋ္ဌမော သမဏဗြာဟ္မဏောတိ။

၉. အန္တရပေယျာလံ

၁. သတ္ထုသုတ္တံ

၇၃. သာဝတ္ထိယံ   ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ ဇရာမရဏေ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော; ဇရာမရဏသမုဒယံ အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ ဇရာမရဏသမုဒယေ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော; ဇရာမရဏနိရောဓံ အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ ဇရာမရဏနိရောဓေ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော; ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော''တိ။ (သုတ္တန္တော ဧကော)။ ပဌမံ။

(သဗ္ဗေသံ ပေယျာလော ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော)

၂-၁၁. ဒုတိယသတ္ထုသုတ္တာဒိဒသကံ

(၂) ဇာတိံ , ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၃) ဘဝံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၄) ဥပါဒါနံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၅) တဏှံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၆) ဝေဒနံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၇) ဖဿံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၈) သဠာယတနံ , ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၉) နာမရူပံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၁၀) ဝိညာဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ။ပေ.။။

(၁၁) ''သင်္ခါရေ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ သင်္ခါရေသု ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော; သင်္ခါရသမုဒယံ အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ သင်္ခါရသမုဒယေ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော; သင်္ခါရနိရောဓံ အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ သင်္ခါရနိရောဓေ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော; သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော''တိ။ ဧကာဒသမံ။

(သဗ္ဗေသံ စတုသစ္စိကံ ကာတဗ္ဗံ)။

၂-၁၂. သိက္ခာသုတ္တာဒိပေယျာလဝဂ္ဂော

(၂) ‘‘ဇရာမရဏံ , ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ အပဿတာ ယထာဘူတံ ဇရာမရဏေ ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

(ပေယျာလော။ စတုသစ္စိကံ ကာတဗ္ဗံ)။

(၃) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ ယောဂေါ ကရဏီယော။ပေ.။။

(၄) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ ဆန္ဒော ကရဏီယော။ပေ.။။

(၅) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ ဥဿောဠှီ ကရဏီယာ။ပေ.။။

(၆) ဇရာမရဏံ , ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ အပ္ပဋိဝါနီ ကရဏီယာ။ပေ.။။

(၇) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ အာတပ္ပံ ကရဏီယံ။ပေ.။။

(၈) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ ဝီရိယံ ကရဏီယံ။ပေ.။။

(၉) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ သာတစ္စံ ကရဏီယံ။ပေ.။။

(၁၀) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ သတိ ကရဏီယာ။ပေ.။။

(၁၁) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ သမ္ပဇညံ ကရဏီယံ။ပေ.။။

(၁၂) ဇရာမရဏံ, ဘိက္ခဝေ, အဇာနတာ။ပေ.။ အပ္ပမာဒေါ ကရဏီယော။ပေ.။။

အန္တရပေယျာလော နဝမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သတ္ထာ သိက္ခာ စ ယောဂေါ စ၊ ဆန္ဒော ဥဿောဠှိပဉ္စမီ။
အပ္ပဋိဝါနိ အာတပ္ပံ၊ ဝီရိယံ သာတစ္စမုစ္စတိ။
သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ၊ အပ္ပမာဒေန ဒွါဒသာတိ။

သုတ္တန္တာ အန္တရပေယျာလာ နိဋ္ဌိတာ။

ပရေ တေ ဒွါဒသ ဟောန္တိ၊ သုတ္တာ ဒွါဝတ္တိံသ သတာနိ။
စတုသစ္စေန တေ ဝုတ္တာ၊ ပေယျာလအန္တရမှိ ယေတိ [ပေယျာလာ အန္တရမှိ ယေတိ (သီ. သျာ. ကံ.)]။

အန္တရပေယျာလေသု ဥဒ္ဒါနံ သမတ္တံ။

နိဒါနသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

၂. အဘိသမယသံယုတ္တံ

၁. နခသိခာသုတ္တံ

၇၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပရိတ္တံ နခသိခာယံ ပံသုံ အာရောပေတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ, ယော ဝါယံ [ယော စာယံ (သဗ္ဗတ္ထ) ဒုတိယသုတ္တာဒီသု ပန ဝါသဒ္ဒောယေဝ ဒိဿတိ] မယာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော, အယံ ဝါ မဟာပထဝီ''တိ?

''ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ မဟာပထဝီ။ အပ္ပမတ္တကော ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေတိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ မဟာပထဝိံ ဥပနိဓာယ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ အဘိသမေတာဝိနော ဧတဒေဝ ဗဟုတရံ ဒုက္ခံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိဏ္ဏံ; အပ္ပမတ္တကံ အဝသိဋ္ဌံ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေတိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ ပုရိမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိဏ္ဏံ ဥပနိဓာယ ယဒိဒံ သတ္တက္ခတ္တုံပရမတာ။ ဧဝံ မဟတ္ထိယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာဘိသမယော; ဧဝံ မဟတ္ထိယော ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော''တိ။ ပဌမံ။

၂. ပေါက္ခရဏီသုတ္တံ

၇၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပေါက္ခရဏီ ပညာသယောဇနာနိ အာယာမေန ပညာသယောဇနာနိ ဝိတ္ထာရေန ပညာသယောဇနာနိ ဥဗ္ဗေဓေန, ပုဏ္ဏာ ဥဒကဿ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယျာ။ တတော ပုရိသော ကုသဂ္ဂေန ဥဒကံ ဥဒ္ဓရေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ , ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ, ယံ ဝါ ကုသဂ္ဂေန ဥဒကံ ဥဗ္ဘတံ ယံ ဝါ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဒက''န္တိ?

''ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဒကံ။ အပ္ပမတ္တကံ ကုသဂ္ဂေန ဥဒကံ ဥဗ္ဘတံ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေတိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဒကံ ဥပနိဓာယ ကုသဂ္ဂေန ဥဒကံ ဥဗ္ဘတ''န္တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ အဘိသမေတာဝိနော ဧတဒေဝ ဗဟုတရံ ဒုက္ခံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိဏ္ဏံ; အပ္ပမတ္တကံ အဝသိဋ္ဌံ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေတိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ ပုရိမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိဏ္ဏံ ဥပနိဓာယ, ယဒိဒံ သတ္တက္ခတ္တုံပရမတာ။ ဧဝံ မဟတ္ထိယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာဘိသမယော; ဧဝံ မဟတ္ထိယော ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သမ္ဘေဇ္ဇဥဒကသုတ္တံ

၇၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယတ္ထိမာ မဟာနဒိယော သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, သေယျထိဒံ – ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီ, တတော ပုရိသော ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဒ္ဓရေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ, ယာနိ ဝါ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနိ ယံ ဝါ သမ္ဘေဇ္ဇဥဒက''န္တိ?

''ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ယဒိဒံ သမ္ဘေဇ္ဇဥဒကံ; အပ္ပမတ္တကာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနိ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ သမ္ဘေဇ္ဇဥဒကံ ဥပနိဓာယ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော''တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယသမ္ဘေဇ္ဇဥဒကသုတ္တံ

၇၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယတ္ထိမာ မဟာနဒိယော သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, သေယ္ယထိဒံ – ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီ, တံ ဥဒကံ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယ္ယ ဌပေတွာ ဒွေဝ တ တီဏိ တ ဥဒကဖုသိတာနိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ, ယံ တ သမ္ဘေဇ္ဇဥဒကံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ယာနိ တ ဒွေဝ တ တီဏိ တ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနီ”တိ?

“ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ သမ္ဘေဇ္ဇဥဒကံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကာနိ ဒွေဝ တ တီဏိ တ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနိ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ သမ္ဘေဇ္ဇဥဒကံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ဒွေဝ တ တီဏိ တ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပထဝီသုတ္တံ

၇၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော မဟာပထဝိယာ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ ဥပနိက္ခိပေယ္ယ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ, ယာ တ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ ဥပနိက္ခိတ္တာ အယံ [ယာ (သျာ. က.)] တ မဟာပထဝီ”တိ?

“ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ မဟာပထဝီ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ ဥပနိက္ခိတ္တာ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ မဟာပထဝိံ ဥပနိဓာယ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ ဥပနိက္ခိတ္တာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယပထဝီသုတ္တံ

၇၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပထဝီ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယ္ယ, ဌပေတွာ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ, ယံ တ မဟာပထဝိယာ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ယာ တ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ အဝသိဋ္ဌာ”တိ?

“ဧတဒေဝ ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, မဟာပထဝိယာ, ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ အဝသိဋ္ဌာ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ မဟာပထဝိယာ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ သတ္တ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော ဂုဠိကာ အဝသိဋ္ဌာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သမုဒ္ဒသုတ္တံ

၈၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော မဟာသမုဒ္ဒတော ဒွေဝ တ တီဏိ တ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဒ္ဓရေယ္ယ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ , ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ, ယာနိ တ ဒွေဝ တ တီဏိ တ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနိ ယံ တ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒက”န္တိ?

“ဧတဒေဝ , ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယဒိဒံ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ; အပ္ပမတ္တကာနိ ဒွေဝ တ တီဏိ တ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနိ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ဥပနိဓာယ ဒွေဝ တ တီဏိ တ ဥဒကဖုသိတာနိ ဥဗ္ဘတာနီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော”တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယသမုဒ္ဒသုတ္တံ

၈၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာသမုဒ္ဒေ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ, ဌပေတွာ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ, ယံ ဝါ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ယာနိ ဝါ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနီ’’တိ?

‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ, ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနိ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ အဝသိဋ္ဌာနီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဗ္ဗတသုတ္တံ

၈၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိပေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ, ယာ ဝါ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ ယော ဝါ ဟိမဝါ [ဥပနိက္ခိတ္တာ, ဟိမဝါ ဝါ (သီ.)] ပဗ္ဗတရာဇာ’’တိ?

‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ယဒိဒံ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇာနံ ဥပနိဓာယ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော။ပေ.။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယပဗ္ဗတသုတ္တံ

၈၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ, ဌပေတွာ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ, ယံ ဝါ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ယာ ဝါ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ’’တိ?

‘‘ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ သတ္တ သာသပမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ အဝသိဋ္ဌာ’’တိ။

‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ အဘိသမေတာဝိနော ဧတဒေဝ ဗ ဟုတရံ ဒုက္ခံ ယဒိဒံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ; အပ္ပမတ္တကံ အဝသိဋ္ဌံ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေတိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ ပုရိမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ပရိက္ခီဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ယဒိဒံ သတ္တက္ခတ္တုံ ပရမတာ။ ဧဝံ မဟတ္ထိယော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာဘိသမယော, ဧဝံ မဟတ္ထိယော ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော’’တိ။ ဒသမံ။

၁၁. တတိယပဗ္ဗတသုတ္တံ

၈၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သိနေရုဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိပေယျ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခော ဗဟုတရံ, ယာ ဝါ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ပါသာဏသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ ယော ဝါ သိနေရု [ဥပနိက္ခိတ္တာ, သိနေရု ဝါ (သီ.)] ပဗ္ဗတရာဇာ’’တိ?

‘‘တေဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ယဒိဒံ သိနေရု ပဗ္ဗတရာဇာ; အပ္ပမတ္တိကာ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ဟသာဏာသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ။ နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေန္တိ သိနေရုံ ပဗ္ဗတရာဇာနံ ဥပနိဓာယ သတ္တ မုဂ္ဂမတ္တိယော ဟသာဏာသက္ခရာ ဥပနိက္ခိတ္တာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ အဓိဂမံ ဥပနိဓာယ အညတိတ္ထိယသမဏဗြာဟ္မဏပရိဗ္ဗာဇကာနံ အဓိဂမော နေဝ သတိမံ ကလံ ဥပေတိ န သဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ န သတသဟဿိမံ ကလံ ဥပေတိ။ ဧဝံ မဟာဓိဂမော, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော, ဧဝံ မဟာဘိညော’’တိ။ ဧကာဒသမံ။

အဘိသမယသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒာနံ –

နခသိခာ ပေါက္ခရဏီ၊ သမ္ဘေဇ္ဇဥဒကေ စ ဒွေ၊
ဒွေ ပထဝီ ဒွေ သမုဒ္ဒါ၊ တယော စ ပဗ္ဗတူပမာတိ။

၃. ဓာတုသံယုတ္တံ

၁. နာနတ္တဝဂ္ဂေါ

၁. ဓာတုနာနတ္တသုတ္တံ

၈၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုနာနတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတု ရူပဓာတု စက္ခုဝိညာဏဓာတု, သောတဓာတု သဒ္ဒဓာတု သောတဝိညာဏဓာတု, ဃာနဓာတု ဂန္ဓဓာတု ဃာနဝိညာဏဓာတု, ဇိဝှာဓာတု ရသဓာတု ဇိဝှာဝိညာဏဓာတု, ကာယဓာတု ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု ကာယဝိညာဏဓာတု, မနောဓာတု ဓမ္မဓာတု မနောဝိညာဏဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တ''န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဖဿနာနတ္တသုတ္တံ

၈၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုနာနတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတု သောတဓာတု ဃာနဓာတု ဇိဝှာဓာတု ကာယဓာတု မနောဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ''။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုသမ္ဖဿော။ သောတဓာတုံ ပဋိစ္စ။ ဃာနဓာတုံ ပဋိစ္စ ။ ဇိဝှာဓာတုံ ပဋိစ္စ။ ကာယဓာတုံ ပဋိစ္စ။ မနောဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောသမ္ဖဿော။ ဧဝံ ခေါ , ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တ''န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. နောဖဿနာနတ္တသုတ္တံ

၈၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုနာနတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, နော ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတု။ပေ။ မနောဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ''။

''ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, နော ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုသမ္ဖဿော, နော စက္ခုသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဓာတု။ပေ။ မနောဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောသမ္ဖဿော, နော မနောသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဓာတု။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, နော ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တ''န္တိ။ တတိယံ။

၄. ဝေဒနာနာနတ္တသုတ္တံ

၈၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုနာနတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတု ။ပေ။ မနောဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ''။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုသမ္ဖဿော, စက္ခုသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ပေ။ မနောဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောသမ္ဖဿော, မနောသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနော

သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တ''န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုတိယဝေဒနာနာနတ္တသုတ္တံ

၈၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုနာနတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တံ, နော ဝေဒနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, နော ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတု။ပေ။ မနောဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ''။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တံ, နော ဝေဒနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, နော ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တံ? စက္ခုဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုသမ္ဖဿော, စက္ခုသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, နော စက္ခုသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုသမ္ဖဿော, နော စက္ခုသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဓာတု။ပေ။ မနောဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောသမ္ဖဿော, မနောသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, နော မနောသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောသမ္ဖဿော, နော မနောသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဓာတု။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တံ, နော ဝေဒနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, နော ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တ''န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဗာဟိရဓာတုနာနတ္တသုတ္တံ

၉၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုနာနတ္တံ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ။ပေ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? ရူပဓာတု သဒ္ဒဓာတု ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတု ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု ဓမ္မဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တ''န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သညာနာနတ္တသုတ္တံ

၉၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ဓာတုနာနတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? ရူပဓာတု။ပေ။ ဓမ္မဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ''။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တံ?

''ရူပဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပသညာ, ရူပသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပသင်္ကပ္ပော, ရူပသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပစ္ဆန္ဒော, ရူပစ္ဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပပရိဠာဟော, ရူပပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပပရိယေသနာ။ပေ။ ဓမ္မဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသညာ, ဓမ္မသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသင်္ကပ္ပော, ဓမ္မသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မစ္ဆန္ဒော, ဓမ္မစ္ဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မပရိဠာဟော, ဓမ္မပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မပရိယေသနာ။

''ဧဝံ, ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ,

ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တ''န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. နောပရိယေသနာနာနတ္တသုတ္တံ

၉၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုနာနတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တံ; နော ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ , နော ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, နော ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ , နော သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, နော သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? ရူပဓာတု။ပေ။ ဓမ္မဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ''။

''ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ; နော ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, နော ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, နော ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, နော သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, နော သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တံ?

''ရူပဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပသညာ။ပေ။ ဓမ္မဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသညာ, ဓမ္မသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ။ ဓမ္မပရိယေသနာ; နော ဓမ္မပရိယေသနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မပရိဠာဟော, နော ဓမ္မပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မစ္ဆန္ဒော, နော ဓမ္မစ္ဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသင်္ကပ္ပော, နော ဓမ္မသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသညာ, နော ဓမ္မသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မဓာတု။

''ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ; နော ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, နော ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, နော ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, နော သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, နော သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တ''န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဗာဟိရဖဿနာနတ္တသုတ္တံ

၉၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုနာနတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ , ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တံ, ဝေဒနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တံ , ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘနာနတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? ရူပဓာတု။ပေ။ ဓမ္မဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ''။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ။ လာဘနာနတ္တံ?

''ရူပဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပသညာ, ရူပသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပသင်္ကပ္ပော, ရူပသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပသမ္ဖဿော, ရူပသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ရူပသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပစ္ဆန္ဒော, ရူပစ္ဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပပရိဠာဟော, ရူပပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပပရိယေသနာ, ရူပပရိယေသနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပလာဘော။ပေ။ ဓမ္မဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသညာ, ဓမ္မသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသင်္ကပ္ပော, ဓမ္မသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသမ္ဖဿော, ဓမ္မသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဓမ္မသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မစ္ဆန္ဒော, ဓမ္မစ္ဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မပရိဠာဟော, ဓမ္မပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မပရိယေသနာ, ဓမ္မပရိယေသနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မလာဘော ။

‘‘ဇဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ.။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ, ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘနာနတ္တ’’န္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယဗာဟိရဖဿနာနတ္တသုတ္တံ

၉၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ဓာတုနာနတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ , ဖဿ။ ဝေဒနာ။ ဆန္ဒ။ ပရိဠာဟ။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘနာနတ္တံ; နော လာဘနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တံ, နော ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, နော ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဆန္ဒ။ ဝေဒနာ။ ဖဿ။ သင်္ကပ္ပ။ သညာနာနတ္တံ , နော သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တံ။ ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ? ရူပဓာတု။ပေ.။ ဓမ္မဓာတု – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ’’။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ? ဖဿ။ ဝေဒနာ။ ဆန္ဒ။ ပရိဠာဟ။ ပရိယေသနာ။ လာဘ။ နော လာဘနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တံ, နော ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟ။ ဆန္ဒ။ ဝေဒနာ။ ဖဿ။ နော သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, နော သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တံ?

‘‘ရူပဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရူပသညာ။ပေ.။ ဓမ္မဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသညာ, ဓမ္မသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဓမ္မပရိယေသနာ, ဓမ္မပရိယေသနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မလာဘော; နော ဓမ္မလာဘံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မပရိယေသနာ, နော ဓမ္မပရိယေသနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မပရိဠာဟော , နော ဓမ္မပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မစ္ဆန္ဒော, နော ဓမ္မစ္ဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, နော ဓမ္မသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသမ္ဖဿော, နော ဓမ္မသမ္ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသင်္ကပ္ပော, နော ဓမ္မသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မသညာ, နော ဓမ္မသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓမ္မဓာတု။

‘‘ဇဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ.။ သင်္ကပ္ပ။ ဖဿ။ ဝေဒနာ။ ဆန္ဒ။ ပရိဠာဟ။ ပရိယေသနာ။ လာဘ။ နော လာဘနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တံ, နော ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, နော ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, နော ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တံ, နော ဝေဒနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, နော ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, နော သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, နော သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဓာတုနာနတ္တ’’န္တိ။ ဒသမံ။

နာနတ္တဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဓာတုဖဿဉ္စ နော စေတံ, ဝေဒနာ အပရေ ဒုဝေ။
ဧတံ အဇ္ဈတ္တပဉ္စကံ, ဓာတုသညဉ္စ နော စေတံ။
ဖဿဿ အပရေ ဒုဝေ, ဧတံ ဗာဟိရပဉ္စကန္တိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

၁. သတ္တဓာတုသုတ္တံ

၉၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘သတ္တိမာ , ဘိက္ခဝေ, ဓာတုယော။ ကတမာ သတ္တ? အာဘာဓာတု, သုဘဓာတု, အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတု, ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတု, အာကိဉ္စညာယတနဓာတု, နေဝသညာနာသညာယတနဓာတု,

သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဓာတုယော’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ယာ စာယံ, ဘန္တေ, အာဘာဓာတု ယာ စ သုဘဓာတု ယာ စ အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတု ယာ စ ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတု ယာ စ အာကိဉ္စညာယတနဓာတု ယာ စ နေဝသညာနာသညာယတနဓာတု ယာ စ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု – ဣမာ နု ခော, ဘန္တေ, ဓာတုယော ကိံ ပဋိစ္စ ပညာယန္တီ’’တိ?

‘‘ယာယံ, ဘိက္ခု, အာဘာဓာတု – အယံ ဓာတု အန္ဓကာရံ ပဋိစ္စ ပညာယတိ။ ယာယံ, ဘိက္ခု, သုဘဓာတု – အယံ ဓာတု အသုဘံ ပဋိစ္စ ပညာယတိ။ ယာယံ, ဘိက္ခု, အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတု – အယံ ဓာတု ရူပံ ပဋိစ္စ ပညာယတိ။ ယာယံ, ဘိက္ခု, ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတု – အယံ ဓာတု အာကာသာနဉ္စာယတနံ ပဋိစ္စ ပညာယတိ။ ယာယံ, ဘိက္ခု, အာကိဉ္စညာယတနဓာတု – အယံ ဓာတု ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ပဋိစ္စ ပညာယတိ။ ယာယံ, ဘိက္ခု, နေဝသညာနာသညာယတနဓာတု – အယံ ဓာတု အာကိဉ္စညာယတနံ ပဋိစ္စ ပညာယတိ။ ယာယံ, ဘိက္ခု, သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု – အယံ ဓာတု နိရောဓံ ပဋိစ္စ ပညာယတီ’’တိ။

‘‘ယာ စာယံ , ဘန္တေ, အာဘာဓာတု ယာ စ သုဘဓာတု ယာ စ အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတု ယာ စ ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတု ယာ စ အာကိဉ္စညာယတနဓာတု ယာ စ နေဝသညာနာသညာယတနဓာတု ယာ စ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု – ဣမာ နု ခော, ဘန္တေ, ဓာတုယော ကထံ သမာပတ္တိ ပတ္တဗ္ဗာ’’တိ?

‘‘ယာ စာယံ, ဘိက္ခု, အာဘာဓာတု ယာ စ သုဘဓာတု ယာ စ အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတု ယာ စ ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတု ယာ စ အာကိဉ္စညာယတနဓာတု – ဣမာ ဓာတုယော သညာသမာပတ္တိ ပတ္တဗ္ဗာ။ ယာယံ, ဘိက္ခု, နေဝသညာနာသညာယတနဓာတု – အယံ ဓာတု သင်္ခါရာဝသေသသမာပတ္တိ ပတ္တဗ္ဗာ ။ ယာယံ, ဘိက္ခု, သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု – အယံ ဓာတု နိရောဓသမာပတ္တိ ပတ္တဗ္ဗာ’’တိ။ ပဌမံ။

၂. သနိဒာနသုတ္တံ

၉၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘သနိဒာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော, နော အနိဒာနံ; သနိဒာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗျာပါဒဝိတက္ကော, နော အနိဒာနံ; သနိဒာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော, နော အနိဒာနံ’’။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သနိဒာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော, နော အနိဒာနံ; သနိဒာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗျာပါဒဝိတက္ကော, နော အနိဒာနံ; သနိဒာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော, နော အနိဒာနံ? ကာမဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမသညာ, ကာမသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမသင်္ကပ္ပော, ကာမသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမစ္ဆန္ဒော, ကာမစ္ဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမပရိဠာဟော, ကာမပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမပရိယေသနာ။ ကာမပရိယေသနံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယေသမာနော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော တီဟိ ဌာနေဟိ မိစ္ဆာ ပဋိပဇ္ဇတိ – ကာယေန, ဝါစာယ, မနသာ။

‘‘ဗျာပါဒဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗျာပါဒသညာ, ဗျာပါဒသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပော။ပေ.။ ဗျာပါဒစ္ဆန္ဒော။ ဗျာပါဒပရိဠာဟော။ ဗျာပါဒပရိယေသနာ။ ဗျာပါဒပရိယေသနံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယေသမာနော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော တီဟိ ဌာနေဟိ မိစ္ဆာ ပဋိပဇ္ဇတိ – ကာယေန, ဝါစာယ, မနသာ။

‘‘ဝိဟိံသာဓာတုံ , ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟိံသာသညာ; ဝိဟိံသာသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော။ပေ.။ ဝိဟိံသာဆန္ဒော။ ဝိဟိံသာပရိဠာဟော။ ဝိဟိံသာပရိယေသနာ။ ဝိဟိံသာပရိယေသနံ, ဘိက္ခဝေ , ပရိယေသမာနော အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော တီဟိ ဌာနေဟိ မိစ္ဆာ ပဋိပဇ္ဇတိ – ကာယေန, ဝါစာယ, မနသာ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အာဒိတ္တံ တိဏုက္ကံ သုက္ခေ တိဏဒာယေ နိက္ခိပေယျ; နော စေ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ခိပ္ပမေဝ နိဗ္ဗာပေယျ။ ဧဝဉ္ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တိဏကဋ္ဌနိဿိတာ ပါဏာ တေ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယော ဟိ ကောစိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဥပ္ပန္နံ ဝိသမဂတံ သညံ န

ခိပ္ပမေဝ ပဇဟာတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ, သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ သဝိဃာတံ သဉပာယာသံ သပရိဠာဟံ; ကာယဿ စ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဒုဂ္ဂတိ ပာဋိကင်္ခါ။

“သနိဒါနံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပ္ပဇ္ဇတိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော, နော အနိဒါနံ; သနိဒါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဗျာပါဒဝိတက္ကော, နော အနိဒါနံ; သနိဒါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော, နော အနိဒါနံ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သနိဒါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော, နော အနိဒါနံ; သနိဒါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဗျာပါဒဝိတက္ကော, နော အနိဒါနံ; သနိဒါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော, နော အနိဒါနံ? နေက္ခမ္မဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နေက္ခမ္မသညာ, နေက္ခမ္မသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပော, နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နေက္ခမ္မစ္ဆန္ဒော, နေက္ခမ္မစ္ဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နေက္ခမ္မပရိဠာဟော, နေက္ခမ္မပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နေက္ခမ္မပရိယေသနာ; နေက္ခမ္မပရိယေသနံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယေသမာနော သုတဝါ အရိယသာဝကော တီဟိ ဌာနေဟိ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇတိ – ကာယေန, ဝါစာယ, မနသာ။

“အဗျာပါဒဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဗျာပါဒသညာ, အဗျာပါဒသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပော။ပေ။ အဗျာပါဒစ္ဆန္ဒော။ အဗျာပါဒပရိဠာဟော။ အဗျာပါဒပရိယေသနာ, အဗျာပါဒပရိယေသနံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယေသမာနော သုတဝါ အရိယသာဝကော တီဟိ ဌာနေဟိ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇတိ – ကာယေန, ဝါစာယ, မနသာ။

“အဝိဟိံသာဓာတုံ , ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိဟိံသာသညာ , အဝိဟိံသာသညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော, အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိဟိံသာဆန္ဒော, အဝိဟိံသာဆန္ဒံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိဟိံသာပရိဠာဟော, အဝိဟိံသာပရိဠာဟံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိဟိံသာပရိယေသနာ; အဝိဟိံသာပရိယေသနံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယေသမာနော သုတဝါ အရိယသာဝကော တီဟိ ဌာနေဟိ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇတိ – ကာယေန, ဝါစာယ, မနသာ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အာဒိတ္တံ တိဏုက္ကံ သုက္ခေ တိဏဒါယေ နိက္ခိပေယျ; တမေနံ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ခိပ္ပမေဝ နိဗ္ဗာပေယျ။ ဧဝဉှိ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တိဏကဋ္ဌနိဿိတာ ပါဏာ တေ န အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယော ဟိ ကောစိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဥပ္ပန္နံ ဝိသမဂတံ သညံ ခိပ္ပမေဝ ပဇဟာတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ, သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခံ ဝိဟရတိ အဝိဃာတံ အနုပာယာသံ အပရိဠာဟံ; ကာယဿ စ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိ ပာဋိကင်္ခါ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ္တံ

၉၇. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဉာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“ဓာတုံ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာ, ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒိဋ္ဌိ, ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိတက္ကော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ ကစ္စာနော [သန္ဓော ကစ္စာနော (က.)] ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ယာယံ, ဘန္တေ, ဒိဋ္ဌိ – ‘အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ’တိ, အယံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဒိဋ္ဌိ ကိံ ပဋိစ္စ ပညာယတီ”တိ?

“မဟတီ ခေါ ဧသာ, ကစ္စာန, ဓာတု ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာဓာတု။ ဟီနံ , ကစ္စာန, ဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟီနာ သညာ, ဟီနာ ဒိဋ္ဌိ, ဟီနော ဝိတက္ကော, ဟီနာ စေတနာ, ဟီနာ ပတ္ထနာ, ဟီနော ပဏိဓိ, ဟီနော ပုဂ္ဂလော, ဟီနာ ဝါစာ; ဟီနံ အာစိက္ခတိ ဒေသေတိ ပညပေတိ ပဋ္ဌပေတိ ဝိဝရတိ ဝိဘဇတိ ဥတ္တာနီကရောတိ; ဟီနာ တဿ ဥပပတ္တီတိ ဝဒါမိ။

“မဇ္ဈိမံ , ကစ္စာန, ဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မဇ္ဈိမာ သညာ, မဇ္ဈိမာ ဒိဋ္ဌိ, မဇ္ဈိမော ဝိတက္ကော, မဇ္ဈိမာ စေတနာ, မဇ္ဈိမာ ပတ္ထနာ, မဇ္ဈိမော ပဏိဓိ, မဇ္ဈိမော ပုဂ္ဂလော, မဇ္ဈိမာ ဝါစာ; မဇ္ဈိမံ အာစိက္ခတိ ဒေသေတိ ပညပေတိ ပဋ္ဌပေတိ ဝိဝရတိ ဝိဘဇတိ ဥတ္တာနီကရောတိ; မဇ္ဈိမာ တဿ ဥပပတ္တီတိ ဝဒါမိ။

“ပဏီတံ, ကစ္စာန, ဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပဏီတာ သညာ, ပဏီတာ ဒိဋ္ဌိ, ပဏီတော ဝိတက္ကော, ပဏီတာ စေတနာ, ပဏီတာ ပတ္ထနာ, ပဏီတော ပဏိဓိ, ပဏီတော ပုဂ္ဂလော, ပဏီတာ ဝါစာ; ပဏီတံ အာစိက္ခတိ ဒေသေတိ ပညပေတိ ပဋ္ဌပေတိ ဝိဝရတိ ဝိဘဇတိ ဥတ္တာနီကရောတိ; ပဏီတာ တဿ ဥပပတ္တီတိ ဝဒာမီ”တိ။ ဒသမံ။

၄. ဟီနာဓိမုတ္တိကသုတ္တံ

၉၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “ဓာတုသော ဝ [ဓာတုသော (သီ. ပီ.) အယဥ္စ ပဋ္ဌမာရမ္ဘတာကွေယေဝ, န သဗ္ဗတ္ထ။ တိသု ပန အဒ္ဓာသု စ ဥပမာသံသန္ဒနနိဂမနဋ္ဌာနေ စ ဣဒံ ဟဋ္ဌနာနတ္တံ နတ္ထိ], ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ”။

“အတီတမ္ပိ ခေါ [ခေါသဒ္ဒော သီ. သျာ. ကံ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ], ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော ဝ [ဤဒိသေသု ဌာနေသု ဟဋ္ဌနာနတ္တံ နတ္ထိ] သတ္တာ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု; ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။

“အနာဂတမ္ပိ ခေါ [ခေါသဒ္ဒော သီ. သျာ. ကံ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ], ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော ဝ [ဤဒိသေသု ဌာနေသု ဟဋ္ဌနာနတ္တံ နတ္ထိ] သတ္တာ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ; ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။

“ဧတရဟိပိ ခေါ [ခေါသဒ္ဒော သီ. သျာ. ကံ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ], ဘိက္ခဝေ, ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော ဝ [ဤဒိသေသု ဌာနေသု ဟဋ္ဌနာနတ္တံ နတ္ထိ] သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. စင်္ကမသုတ္တံ

၉၉. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ စင်္ကမတိ; အာယသ္မာပိ ခေါ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ စင်္ကမတိ; အာယသ္မာပိ ခေါ မဟာကဿပေါ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ စင်္ကမတိ; အာယသ္မာပိ ခေါ အနုရုဒ္ဓေါ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ စင်္ကမတိ; အာယသ္မာပိ ခေါ ပုဏ္ဏော မန္တာနိပုတ္တော သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ စင်္ကမတိ; အာယသ္မာပိ ခေါ ဥပါလိ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ စင်္ကမတိ; အာယသ္မာပိ ခေါ အာနန္ဒော သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ စင်္ကမတိ; ဒေဝဒတ္တောပိ ခေါ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ စင်္ကမတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, သာရိပုတ္တံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ကမန္တ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “သဗ္ဗေ ခေါ ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မဟာပညာ။ ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, မောဂ္ဂလ္လာနံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ကမန္တ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “သဗ္ဗေ ခေါ ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မဟိဒ္ဓိကာ။ ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ကဿပံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ကမန္တ”န္တိ? “ဧဝံ , ဘန္တေ”။ “သဗ္ဗေ ခေါ ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဓုတဝါဒါ။ ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, အနုရုဒ္ဓံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ကမန္တ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “သဗ္ဗေ ခေါ ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ။ ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဏ္ဏံ မန္တာနိပုတ္တံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ကမန္တ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “သဗ္ဗေ ခေါ ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဓမ္မကထိကာ။ ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါလိံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ကမန္တ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “သဗ္ဗေ ခေါ ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဝိန

ယရော။ ပဉ္စထ နော တုမှေဟ, ဘိက္ခဝေ, အာနန္ဒံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ကမန္တံ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “သဗ္ဗေ ခော ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဗဟုဿုတာ။ ပဉ္စထ နော တုမှေဟ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ စင်္ကမန္တံ”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “သဗ္ဗေ ခော ဧတေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ပာပိစ္ဆာ”။

“ဓာတုသော၀, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အတီတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု; ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။

“အနာဂတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ; ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။

“ဧတရဟိပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သဂါထာသုတ္တံ

၁၀၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “ဓာတုသော၀, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အတီတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု”။

“အနာဂတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။

“ဧတရဟိပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂူထော ဂူထေန သံသန္ဒတိ သမေတိ; မုတ္တံ မုတ္တေန သံသန္ဒတိ သမေတိ; ခေဠော ခေဠေန သံသန္ဒတိ သမေတိ; ပုဗ္ဗော ပုဗ္ဗေန သံသန္ဒတိ သမေတိ; လောဟိတံ လောဟိတေန သံသန္ဒတိ သမေတိ ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုသော၀ [သဗ္ဗတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ] သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အတီတမ္ပိ ခော အဒ္ဓာနံ။ပေ.။ အနာဂတမ္ပိ ခော အဒ္ဓာနံ။ပေ.။ ဧတရဟိပိ ခော ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။

“ဓာတုသော၀ ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အတီတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။

“အနာဂတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ။ပေ.။ ဧတရဟိပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော၀ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ခီရံ ခီရေန သံသန္ဒတိ သမေတိ; တေလံ တေလေန သံသန္ဒတိ သမေတိ; သပ္ပိ သပ္ပိနာ သံသန္ဒတိ သမေတိ; မဓု မဓုနာ သံသန္ဒတိ သမေတိ; ဖာဏိတံ ဖာဏိတေန သံသန္ဒတိ သမေတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခ

ဝေ, ဓာတုသော ၀ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အတီတမ္ပိ ခော အဒ္ဓာနံ။ အနာဂတမ္ပိ ခော အဒ္ဓာနံ။ ဧတရဟိပိ ခော ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော ၀ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''သံသဂ္ဂါ ဝနထော ဇာတော၊ အသံသဂ္ဂေန ဆိဇ္ဇတိ။
ပရိတ္တံ ဒါရုမာရုယှ၊ ယထာ သီဒေ မဟဏ္ဏဝေ။

''ဧဝံ ကုသီတမာဂမ္မ၊ သာဓုဇီဝိပိ သီဒတိ။
တသ္မာ တံ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ ကုသီတံ ဟီနဝီရိယံ။

''ပဝိဝိတ္တေဟိ အရိယေဟိ၊ ပဟိတတ္တေဟိ ဈာယိဟိ [ဈာယိဟိ (သီ.)၊ ဈာယိဘိ (သျာ. ကံ.)] ။
နိစ္စံ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ သဟာဝသေ''တိ။

၇. အဿဒ္ဓသံသန္ဒနသုတ္တံ

၁၀၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ဓာတုသော ၀, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အဿဒ္ဓါ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ''။

''အတီတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော ၀ သတ္တာ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။ အဿဒ္ဓါ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု; အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု; အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု; အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု; ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု; မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။

''အနာဂတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော ၀ သတ္တာ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။ အဿဒ္ဓါ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ; အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ; အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။

''ဧတရဟိပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသော ၀ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အဿဒ္ဓါ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ။ပေ။ မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။

''ဓာတုသော ၀, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ သဒ္ဓါ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဩတ္တပ္ပိနော ဩတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဗဟုဿုတာ ဗဟုဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အာရဒ္ဓဝီရိယာ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဥပဋ္ဌိတဿတိနော ဥပဋ္ဌိတဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အတီတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ။ပေ။ အနာဂတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဧတရဟိပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စု

စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသောဝ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ သဒ္ဓာ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. အဿဒ္ဓမူလကသုတ္တံ

၁၀၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဓာတုသောဝ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အဿဒ္ဓာ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သဒ္ဓာ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အတီတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသောဝ သတ္တာ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။ပေ.။ အနာဂတမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသောဝ သတ္တာ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။ပေ.။။

''ဧတရဟိပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသောဝ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အဿဒ္ဓာ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သဒ္ဓာ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ (၁)

''ဓာတုသောဝ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အဿဒ္ဓာ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ ; သဒ္ဓာ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဩတ္တပ္ပိနော ဩတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။ ပဌမတရော ဝိယ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။ (၂)

''ဓာတုသောဝ , ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ အဿဒ္ဓာ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သဒ္ဓာ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဗဟုဿုတာ ဗဟုဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။ ။ (၃)

''ဓာတုသောဝ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ အဿဒ္ဓာ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သဒ္ဓာ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အာရဒ္ဓဝီရိယာ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။။ (၄)

''ဓာတုသောဝ , ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ အဿဒ္ဓာ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သဒ္ဓာ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဥပဋ္ဌိတဿတိနော ဥပဋ္ဌိတဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ပေ.။။ အဋ္ဌမံ။ (၅)

၉. အဟိရိကမူလကသုတ္တံ

၁၀၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဓာတုသောဝ။ပေ.။ အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ , ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ဩတ္တပ္ပိနော ဩတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။ ။ (၁)

‘‘အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ဗဟုဿုတာ ဗဟုဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။။ (၂)

‘‘အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, အာရဒ္ဓဝီရိယာ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။။ (၃)

‘‘အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ဥပဋ္ဌိတဿတိနော ဥပဋ္ဌိတဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ပေ.။။ နဝမံ။ (၄)

၁၀. အနောတ္တပ္ပမူလကသုတ္တံ

၁၀၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ဓာတုသောဝ , ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဩတ္တပ္ပိနော ဩတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဗဟုဿုတာ ဗဟုဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။။ (၁)

‘‘အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဩတ္တပ္ပိနော ဩတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အာရဒ္ဓဝီရိယာ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။။ (၂)

‘‘အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဩတ္တပ္ပိနော ဩတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဥပဋ္ဌိတဿတိနော ဥပဋ္ဌိတဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ပေ.။။ ဒသမံ။ (၃)

၁၁. အပ္ပဿုတမူလကသုတ္တံ

၁၀၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ဓာတုသောဝ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဗဟုဿုတာ ဗဟုဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အာရဒ္ဓဝီရိယာ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ပေ.။။ (၁)

‘‘အပ္ပဿုတာ အပ္ပဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဗဟုဿုတာ ဗဟုဿုတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဥပဋ္ဌိတဿတိနော ဥပဋ္ဌိတဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ပေ.။။ ဧကာဒသမံ။ (၂)

၁၂. ကုသီတမူလကသုတ္တံ

၁၀၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ "ဓာတုသော၀, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ကုသီတာ ကုသီတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မုဋ္ဌဿတိနော မုဋ္ဌဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အာရဒ္ဓဝီရိယာ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဥပဋ္ဌိတဿတိနော ဥပဋ္ဌိတဿတီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ"တိ။ပေ.။။ ဒွါဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သတ္တိမာ သနိဒာနဉ္စ, ဂိဉ္ဇကာဝသထေန စ။
ဟီနာဓိမုတ္တိ စင်္ကမံ, သဂါထာ အဿဒ္ဓသတ္တမံ။

အဿဒ္ဓမူလကာ ပဉ္စ, စတ္တာရော အဟိရိကမူလကာ။
အနောတ္တပ္ပမူလကာ တီဏိ, ဒုဝေ အပ္ပဿုတေန စ။

ကုသီတံ ဧကကံ ဝုတ္တံ, သုတ္တန္တာ တီဏိ ပဉ္စကာ။
ဗာဝီသတိ ဝုတ္တာ သုတ္တာ, ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ ပဝုစ္စတီတိ။

၃. ကမ္မပထဝဂ္ဂေါ

၁. အသမာဟိတသုတ္တံ

၁၀၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ "ဓာတုသော၀, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အဿဒ္ဓာ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အသမာဟိတာ အသမာဟိတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ"။

"သဒ္ဓါ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဩတ္တပ္ပိနော ဩတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သမာဟိတာ သမာဟိတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ"တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုဿီလသုတ္တံ

၁၀၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ "ဓာတုသော၀, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ အဿဒ္ဓာ အဿဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဟိရိကာ အဟိရိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အနောတ္တပ္ပိနော အနောတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုဿီလာ ဒုဿီလေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဒုပ္ပညာ ဒုပ္ပညေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ"။

"သဒ္ဓါ သဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဟိရိမနာ ဟိရိမနေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဩတ္တပ္ပိနော ဩတ္တပ္ပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သီလဝန္တော သီလဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပညဝန္တော ပညဝန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ"တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပဉ္စသိက္ခာပဒသုတ္တံ

၁၀၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဓာတုသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတိကာ ဟီနာဓိမုတိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဒိန္နာဒါယိနော အဒိန္နာဒါယီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိနော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မုသာဝါဒိနော မုသာဝါဒီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယိနော သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ''။

''ဟီနာဓိမုတ္တာ ပဋိဝိရတာ ဟီနာဓိမုတ္တာ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ တတိယံ။

၄. သတ္တကမ္မပထသုတ္တံ

၁၁၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဓာတုသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတိကာ ဟီနာဓိမုတိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဒိန္နာဒါယိနော အဒိန္နာဒါယီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိနော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မုသာဝါဒိနော မုသာဝါဒီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ပိသုဏဝါစာ ပိသုဏဝါစေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဖရုသဝါစာ ဖရုသဝါစေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သမ္ဖပ္ပလာပိနော သမ္ဖပ္ပလာပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ''။

''ဟီနာဓိမုတ္တာ ပဋိဝိရတာ။ပေ.။ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ။ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒသကမ္မပထသုတ္တံ

၁၁၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဓာတုသော , ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတိကာ ဟီနာဓိမုတိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဒိန္နာဒါယိနော။ပေ.။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိနော။ မုသာဝါဒိနော။ ပိသုဏဝါစာ။ ဖရုသဝါစာ။ သမ္ဖပ္ပလာပိနော သမ္ဖပ္ပလာပီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဘိဇ္ဈာလုနော အဘိဇ္ဈာလူဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; ဗျာပန္နစိတ္တာ ဗျာပန္နစိတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ''။

''ဟီနာဓိမုတ္တာ ပဋိဝိရတာ ဟီနာဓိမုတ္တာ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ။ပေ.။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ။ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ။ ဖရုသာယ ဝါစာယ။ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အနဘိဇ္ဈာလုနော အနဘိဇ္ဈာလူဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; အဗျာပန္နစိတ္တာ အဗျာပန္နစိတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အဋ္ဌင်္ဂိကသုတ္တံ

၁၁၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဓာတုသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပာ။ပေ.။ မိစ္ဆာဝါစာ။ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ။ မိစ္ဆာအာဇီဝါ။ မိစ္ဆာဝါယာမာ။ မိစ္ဆာသတိနော ။ မိစ္ဆာသမာဓိနော မိစ္ဆာသမာဓီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သမ္မာသင်္ကပ္ပာ။ပေ.။ သမ္မာဝါစာ။ သမ္မာကမ္မန္တာ။ သမ္မာအာဇီဝါ။ သမ္မာဝါယာမာ။ သမ္မာသတိနော။ သမ္မာသမာဓိနော သမ္မာသမာဓီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒသင်္ဂသုတ္တံ

၁၁၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ॰။ ‘‘ဓာတုသောဝ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပာ။ပေ॰။ မိစ္ဆာတစာ။ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ။ မိစ္ဆာအာဇီဝါ။ မိစ္ဆာတယာမာ။ မိစ္ဆာသတိနော ။ မိစ္ဆာသမာဓိနော မိစ္ဆာသမာဓီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မိစ္ဆာဉာဏိနော မိစ္ဆာဉာဏီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; မိစ္ဆာဝိမုတ္တိနော မိစ္ဆာဝိမုတ္တီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ’’။

‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သမ္မာသင်္ကပ္ပာ။ပေ॰။ သမ္မာတစာ။ သမ္မာကမ္မန္တာ။ သမ္မာအာဇီဝါ။ သမ္မာတယာမာ။ သမ္မာသတိနော။ သမ္မာသမာဓိနော။ သမ္မာဉာဏိနော သမ္မာဉာဏီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ; သမ္မာဝိမုတ္တိနော သမ္မာဝိမုတ္တီဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ’’တိ။ သတ္တမံ။

သတ္တန္နံ သုတ္တန္တာနံ ဥဒ္ဒာနံ –

အသမာဟိတံ ဒုဿီလံ, ပဉ္စ သိက္ခာပဒာနိ စ။
သတ္တ ကမ္မပထာ ဝုတ္တာ, ဒသကမ္မပထေန စ။
ဆဋ္ဌံ အဋ္ဌင်္ဂိကော ဝုတ္တော, ဒသင်္ဂေန စ သတ္တမံ။

ကမ္မပထဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄. စတုတ္ထဝဂ္ဂေါ

၁. စတုဓာတုသုတ္တံ

၁၁၄. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ပေ॰။ ‘‘စတဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုယော။ ကတမာ စတဿော? ပထဝီဓာတု, အာပောဓာတု, တေဇောဓာတု, တယောဓာတု – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတဿော ဓာတုယော’’တိ။ ပဌမံ။

၂. ပုဗ္ဗေသမ္ဗောဓသုတ္တံ

၁၁၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ॰။ ‘‘ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – ‘ကော နု ခော ပထဝီဓာတုယာ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏံ; ကော အာပောဓာတုယာ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏံ; ကော တေဇောဓာတုယာ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏံ; ကော တယောဓာတုယာ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ’’’န္တိ?

‘‘တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယံ ခော ပထဝီဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ ပထဝီဓာတုယာ အဿာဒော; ယံ [ယာ (သီ.)] ပထဝီဓာတု အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, အယံ ပထဝီဓာတုယာ အာဒီနဝေါ; ယော ပထဝီဓာတုယာ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ ပထဝီဓာတုယာ နိဿရဏံ။ ယံ အာပောဓာတုံ ပဋိစ္စ။ပေ॰။ ယံ တေဇောဓာတုံ ပဋိစ္စ။ပေ॰။ ယံ တယောဓာတုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ, အယံ တယောဓာတုယာ အဿာဒော; ယံ တယောဓာတု အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, အယံ တယောဓာတုယာ အာဒီနဝေါ; ယော တယောဓာတုယာ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, ဣဒံ တယောဓာတုယာ နိဿရဏံ’’’။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စာဟံ , ဘိက္ခဝေ, ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ ဧဝံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ န အဗ္ဘညာသိံ, နေဝ တာဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓောတိ [အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော (သီ. ဿျာ. ကံ.)] ပစ္စညာသိံ။

“ယတော စ ခွတဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ ဇဝံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, အထာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓောတိ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – ‘အကုပ္ပာ မေ ဝိမုတ္တိ [စေတောဝိမုတ္တိ (သီ. ပီ. က.)], အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒာနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. အစရိံသုတ္တံ

၁၁၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “ပထဝီဓာတုယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဿာဒပရိယေသနံ အစရိံ, ယော ပထဝီဓာတုယာ အဿာဒော တဒဇ္ဈဂမံ, ယာဝတာ ပထဝီဓာတုယာ အဿာဒော ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ပထဝီဓာတုယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝပရိယေသနံ အစရိံ, ယော ပထဝီဓာတုယာ အာဒီနဝေါ တဒဇ္ဈဂမံ , ယာဝတာ ပထဝီဓာတုယာ အာဒီနဝေါ ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ပထဝီဓာတုယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နိဿရဏပရိယေသနံ အစရိံ, ယံ ပထဝီဓာတုယာ နိဿရဏံ တဒဇ္ဈဂမံ, ယာဝတာ ပထဝီဓာတုယာ နိဿရဏံ ပညာယ မေ တံ သုဒိဋ္ဌံ”။

“အာပေါဓာတုယာဟံ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ တေဇောဓာတုယာဟံ, ဘိက္ခဝေ။ ဝါယောဓာတုယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဿာဒပရိယေသနံ အစရိံ, ယော ဝါယောဓာတုယာ အဿာဒော တဒဇ္ဈဂမံ, ယာဝတာ ဝါယောဓာတုယာ အဿာဒော ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ဝါယောဓာတုယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝပရိယေသနံ အစရိံ, ယော ဝါယောဓာတုယာ အာဒီနဝေါ တဒဇ္ဈဂမံ, ယာဝတာ ဝါယောဓာတုယာ အာဒီနဝေါ ပညာယ မေ သော သုဒိဋ္ဌော။ ဝါယောဓာတုယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နိဿရဏပရိယေသနံ အစရိံ, ယံ ဝါယောဓာတုယာ နိဿရဏံ တဒဇ္ဈဂမံ, ယာဝတာ ဝါယောဓာတုယာ နိဿရဏံ ပညာယ မေ တံ သုဒိဋ္ဌံ။

“ယာဝကီဝဉ္စာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ န အဗ္ဘညာသိံ, နေဝ တာဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓောတိ ပစ္စညာသိံ။

“ယတော စ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, အထာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓောတိ ပစ္စညာသိံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – ‘အကုပ္ပာ မေ ဝိမုတ္တိ, အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒာနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’”တိ။ တတိယံ။

၄. နောစေဒံသုတ္တံ

၁၁၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတုယာ အဿာဒော အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ပထဝီဓာတုယာ အဿာဒော, တသ္မာ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ သာရဇ္ဇန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတုယာ အာဒီနဝေါ အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ပထဝီဓာတုယာ အာဒီနဝေါ, တသ္မာ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတုယာ နိဿရဏံ အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ နိဿရေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ပထဝီဓာတုယာ နိဿရဏံ, တသ္မာ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ နိဿရန္တိ”။

“နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, အာပေါဓာတုယာ အဿာဒော အဘဝိဿ။ပေ.။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, တေဇောဓာတုယာ။ ပေ.။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝါယောဓာတုယာ အဿာဒော အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ဝါယောဓာတုယာ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ ဝါယောဓာတုယာ အဿာဒော, တသ္မာ သတ္တာ ဝါယောဓာတုယာ သာရဇ္ဇန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝါယောဓာတုယာ အာဒီနဝေါ အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ ဝါယောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။

ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ တယောဓာတုယာ အာဒီနဝေါ, တသ္မာ သတ္တာ တယောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ။ နော စေဒံ, ဘိက္ခဝေ, တယောဓာတုယာ နိဿရဏံ အဘဝိဿ, နယိဒံ သတ္တာ တယောဓာတုယာ နိဿရေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ တယောဓာတုယာ နိဿရဏံ, တသ္မာ သတ္တာ တယောဓာတုယာ နိဿရန္တိ။

“ယာဝကီဝဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ န အဗ္ဘညံသု, နေဝ တာဝိမေ ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သဒေဝကာ လောကာ သမာရကာ သဗြဟ္မကာ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ နိဿဋာ ဝိသံယုတ္တာ ဝိပ္ပမုတ္တာ ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရိံသု။

“ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ အဗ္ဘညံသု, အထ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သဒေဝကာ လောကာ သမာရကာ သဗြဟ္မကာ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ နိဿဋာ ဝိသံယုတ္တာ ဝိပ္ပမုတ္တာ ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရန္တီ”တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဧကန္တဒုက္ခသုတ္တံ

၁၁၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ပထဝီဓာတု စေ [စ (သီ. သျာ. ကံ.)] ဟိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကန္တဒုက္ခာ အဘဝိဿ ဒုက္ခာနုပတိတာ ဒုက္ခာဝက္ကန္တာ အနဝက္ကန္တာ သုခေန, နယိဒံ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတု သုခာ သုခာနုပတိတာ သုခာဝက္ကန္တာ အနဝက္ကန္တာ ဒုက္ခေန, တသ္မာ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ သာရဇ္ဇန္တိ”။

“အာပောဓာတု စေ ဟိဒံ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ တေဇောဓာတု စေ ဟိဒံ, ဘိက္ခဝေ။ တယောဓာတု စေ ဟိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကန္တဒုက္ခာ အဘဝိဿ ဒုက္ခာနုပတိတာ ဒုက္ခာဝက္ကန္တာ အနဝက္ကန္တာ သုခေန, နယိဒံ သတ္တာ တယောဓာတုယာ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယောဓာတု သုခာ သုခာနုပတိတာ သုခာဝက္ကန္တာ အနဝက္ကန္တာ ဒုက္ခေန, တသ္မာ သတ္တာ တယောဓာတုယာ သာရဇ္ဇန္တိ။

“ပထဝီဓာတု စေ ဟိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကန္တသုခာ အဘဝိဿ သုခာနုပတိတာ သုခာဝက္ကန္တာ အနဝက္ကန္တာ ဒုက္ခေန, နယိဒံ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတု ဒုက္ခာ ဒုက္ခာနုပတိတာ ဒုက္ခာဝက္ကန္တာ အနဝက္ကန္တာ သုခေန, တသ္မာ သတ္တာ ပထဝီဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ။

“အာပောဓာတု စေ ဟိဒံ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ တေဇောဓာတု စေ ဟိဒံ, ဘိက္ခဝေ။ တယောဓာတု စေ ဟိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကန္တသုခာ အဘဝိဿ သုခာနုပတိတာ သုခာဝက္ကန္တာ အနဝက္ကန္တာ ဒုက္ခေန, နယိဒံ သတ္တာ တယောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယောဓာတု ဒုက္ခာ ဒုက္ခာနုပတိတာ ဒုက္ခာဝက္ကန္တာ အနဝက္ကန္တာ သုခေန, တသ္မာ သတ္တာ တယောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒန္တီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အဘိနန္ဒသုတ္တံ

၁၁၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ယော, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတုံ အဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ, အပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။ ယော အာပောဓာတုံ အဘိနန္ဒတိ။ပေ။ ယော တေဇောဓာတုံ။ ယော တယောဓာတုံ အဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ, အပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ”။

“ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတုံ နာဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော နာဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ နာဘိနန္ဒတိ, ပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ။ ယော အာပောဓာတုံ။ပေ။ ယော တေဇောဓာတုံ။ ယော တယောဓာတုံ နာဘိနန္ဒတိ, ဒုက္ခံ သော နာဘိနန္ဒတိ။ ယော ဒုက္ခံ နာဘိနန္ဒတိ, ပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဥပ္ပာဒသုတ္တံ

၁၂၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ‘‘ယော, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတုယာ ဥပ္ပာဒော ဌိတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝော, ဒုက္ခဿေသော ဥပ္ပာဒော ရောဂါနံ ဌိတိ ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝော။ ယော အာပောဓာတုယာ။ပေ။ ယော တေဇောဓာတုယာ။ ယော ဝါယောဓာတုယာ ဥပ္ပာဒော ဌိတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝော, ဒုက္ခဿေသော ဥပ္ပာဒော ရောဂါနံ ဌိတိ ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝော’’။

‘‘ယော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပထဝီဓာတုယာ နိရောဓော ဝူပသမော အတ္ထင်္ဂမော, ဒုက္ခဿေသော နိရောဓော ရောဂါနံ ဝူပသမော ဇရာမရဏဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ယော အာပောဓာတုယာ။ပေ။ ယော တေဇောဓာတုယာ။ ယော ဝါယောဓာတုယာ နိရောဓော ဝူပသမော အတ္ထင်္ဂမော, ဒုက္ခဿေသော နိရောဓော ရောဂါနံ ဝူပသမော ဇရာမရဏဿ အတ္ထင်္ဂမော’’တိ။ သတ္တမံ။

၈. သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၂၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ‘‘စတဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုယော။ ကတမာ စတဿော? ပထဝီဓာတု, အာပောဓာတု, တေဇောဓာတု, ဝါယောဓာတု။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ; န စ ပန တေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ’’။

‘‘ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ စ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ; တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၂၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ‘‘စတဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုယော။ ကတမာ စတဿော? ပထဝီဓာတု, အာပောဓာတု, တေဇောဓာတု, ဝါယောဓာတု။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ ပဇာနန္တိ။ပေ။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. တတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၂၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ပထဝီဓာတုံ နပ္ပဇာနန္တိ, ပထဝီဓာတုသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ပထဝီဓာတုနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ပထဝီဓာတုနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ အာပောဓာတုံ နပ္ပဇာနန္တိ။ တေဇောဓာတုံ နပ္ပဇာနန္တိ။ ဝါယောဓာတုံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဝါယောဓာတုသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဝါယောဓာတုနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, ဝါယောဓာတုနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ; န စ ပန တေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ’’။

‘‘ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ပထဝီဓာတုံ ပဇာနန္တိ, ပထဝီဓာတုသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ပထဝီဓာတုနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ပထဝီဓာတုနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ။ ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ။ပေ။ အာပောဓာတုံ ပဇာနန္တိ။ တေဇောဓာတုံ ပဇာနန္တိ။ ဝါယောဓာတုံ ပဇာနန္တိ, ဝါယောဓာတုသမုဒယံ ပဇာနန္တိ, ဝါယောဓာတုနိရောဓံ ပဇာနန္တိ, ဝါယောဓာတုနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနန္တိ, တေ စ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ

ဏာ တ ဗြာဟ္မဏာ တ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ; တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။

ဒသမံ။

စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

စတဿော ပုဗ္ဗေ အစရိံ၊ နောစေဒဉ္စ ဒုက္ခေန စ။
အဘိနန္ဒဉ္စ ဥပ္ပာဒော၊ တယော သမဏဗြာဟ္မဏာတိ။

ဓာတုသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

၄. အနမတဂ္ဂသံယုတ္တံ

၁. ပဌမဝဂ္ဂေါ

၁. တိဏကဋ္ဌသုတ္တံ

၁၂၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''အနမတဂ္ဂေါယံ [အနမတဂ္ဂါယံ (ပီ. က.)] ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ယံ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ တံ ဆေတွာ [တစ္ဆေတွာ (ဗဟူသု)] ဧကဇ္ဈံ သံဟရိတွာ စတုရင်္ဂုလံ စတုရင်္ဂုလံ ဃဋိကံ ကတွာ နိက္ခိပေယျ – 'အယံ မေ မာတာ, တဿာ မေ မာတု အယံ မာတာ'တိ, အပရိယာဒိန္နာဝ [အပရိယာဒိဏ္ဏာဝ (သီ.)] ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ မာတုမာတရော အဿု, အထ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ ဧဝံ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ ပစ္စနုဘူတံ တိဗ္ဗံ ပစ္စနုဘူတံ ဗျသနံ ပစ္စနုဘူတံ, ကဋသီ [ကဋသိ (သီ. ပီ. က.) ကဋ္ဌာ ဆတ တသယန္တိ ဝေတ္တာတိ ကဋ္ဌသိ] ဝဍ္ဎိတာ။ ယာဝဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ အလံ ဝိမုစ္စိတု''န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ပထဝီသုတ္တံ

၁၂၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ , သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဣမံ မဟာပထဝိံ ကောလဋ္ဌိမတ္တံ ကောလဋ္ဌိမတ္တံ မတ္တိကာဂုဠိကံ ကရိတွာ နိက္ခိပေယျ – 'အယံ မေ ပိတာ, တဿ မေ ပိတု အယံ ပိတာ'တိ, အပရိယာဒိန္နာဝ ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ ပိတုပိတရော အဿု, အထာယံ မဟာပထဝီ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ ဧဝံ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ ပစ္စနုဘူတံ တိဗ္ဗံ ပစ္စနုဘူတံ ဗျသနံ ပစ္စနုဘူတံ, ကဋသီ ဝဍ္ဎိတာ။ ယာဝဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ, အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဝိမုစ္စိတု''န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. အဿုသုတ္တံ

၁၂၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ, ယံ ဝါ ဝေါ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ အမနာပသမ္ပယောဂါ မနာပဝိပ္ပယောဂါ ကန္ဒန္တာနံ ရောဒန္တာနံ [ရုဒန္တာနံ (သီ.)] အဿု ပဿန္နံ [ပဿန္ဒံ (က. သီ.), ပသန္ဒံ (သျာ. ကံ.), ပသန္နံ (ပီ. က.)] ပဂ္ဃရိတံ, ယံ ဝါ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒက''န္တိ? ''ယထာ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမ, ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ယံ နော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ အမနာပသမ္ပယောဂါ မနာပဝိပ္ပယောဂါ ကန္ဒန္တာနံ ရောဒန္တာနံ အဿု ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒက''န္တိ။

''သာဓု သာဓု, ဘိက္ခဝေ, သာဓု ခေါ မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ။ ဧတဒေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟုတရံ ယံ ဝေါ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ အမနာပသမ္ပယောဂါ မနာပဝိပ္ပယောဂါ ကန္ဒန္တာနံ ရောဒန္တာနံ အဿု ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကံ။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, မာတု

မရဏံ ပစ္စနုဘူတံ; တေသံ တ မာတုမရဏံ ပစ္စနုဘောန္တာနံ အမနာပသမ္ပယောဂါ မနာပဝိပ္ပယောဂါ ကန္ဒန္တာနံ ရောဒန္တာနံ အဿု ပဿန္နံ ပဃ္ဃရိတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကံ။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ပိတုမရဏံ ပစ္စနုဘူတံ ။ပေ.။ ဘာတုမရဏံ ပစ္စနုဘူတံ။ ဘဂိနိမရဏံ ပစ္စနုဘူတံ။ ပုတ္တမရဏံ ပစ္စနုဘူတံ။ ဓီတုမရဏံ ပစ္စနုဘူတံ။ ဉာတိဗျသနံ ပစ္စနုဘူတံ။ ဘောဂဗျသနံ ပစ္စနုဘူတံ။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ , ရောဂဗျသနံ ပစ္စနုဘူတံ, တေသံ ဝေါ ရောဂဗျသနံ ပစ္စနုဘောန္တာနံ အမနာပသမ္ပယောဂါ မနာပဝိပ္ပယောဂါ ကန္ဒန္တာနံ ရောဒန္တာနံ အဿု ပဿန္နံ ပဃ္ဃရိတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော ။ပေ.။ ယာဝဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ, အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဝိမုစ္စိတု”န္တိ။ တတိယံ။

၄. ခီရသုတ္တံ

၁၂၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ, ယံ ဝေါ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ မာတုထညံ ပီတံ, ယံ ဝါ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒက”န္တိ? “ယထာ ခေါ မယံ , ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမ, ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ယံ နော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ မာတုထညံ ပီတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒက”န္တိ။

“သာဓု သာဓု, ဘိက္ခဝေ, သာဓု ခေါ မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ။ ဧတဒေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟုတရံ ယံ ဝေါ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ မာတုထညံ ပီတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတု”န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဗ္ဗတသုတ္တံ

၁၂၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ အာရာမေ။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကီဝဒီဃော နု ခေါ, ဘန္တေ, ကပ္ပော”တိ? “ဒီဃော ခေါ, ဘိက္ခု, ကပ္ပော။ သော န သုကရော သင်္ခါတုံ ဧတ္တကာနိ ဝဿာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝဿသတာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝဿသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ”တိ။

“သက္ကာ ပန, ဘန္တေ, ဥပမံ ကာတု”န္တိ? “သက္ကာ, ဘိက္ခူ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ “သေယျထာပိ , ဘိက္ခု, မဟာသေလော ပဗ္ဗတော ယောဇနံ အာယာမေန ယောဇနံ ဝိတ္ထာရေန ယောဇနံ ဥဗ္ဗေဓေန အစ္ဆိဒ္ဒော အသုသိရော ဧကဃနော။ တမေနံ ပုရိသော ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ကာသိကေန ဝတ္ထေန သကိံ သကိံ ပရိမဇ္ဇေယျ။ ခိပ္ပတရံ ခေါ သော, ဘိက္ခု, မဟာသေလော ပဗ္ဗတော ဣမိနာ ဥပက္ကမေန ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ, န တွေဝ ကပ္ပော။ ဧဝံ ဒီဃော, ဘိက္ခု, ကပ္ပော။ ဧဝံ ဒီဃာနံ ခေါ, ဘိက္ခု , ကပ္ပာနံ နေကော ကပ္ပော သံသိတော, နေကံ ကပ္ပသတံ သံသိတံ, နေကံ ကပ္ပသဟဿံ သံသိတံ, နေကံ ကပ္ပသတသဟဿံ သံသိတံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခု, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ။ပေ.။ ယာဝဉ္စိဒံ, ဘိက္ခု, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ, အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဝိမုစ္စိတု”န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သာသပသုတ္တံ

၁၂၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကီဝဒီဃော, နု ခေါ, ဘန္တေ, ကပ္ပော”တိ? “ဒီဃော ခေါ, ဘိက္ခု, ကပ္ပော။ သော န သုကရော သင်္ခါတုံ ဧတ္တကာနိ ဝဿာနိ ဣတိ ဝါ။ပေ.။ ဧတ္တကာနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ”တိ။

“သက္ကာ ပန, ဘန္တေ, ဥပမံ ကာတု”န္တိ? “သက္ကာ, ဘိက္ခူ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ “သေယျထာပိ, ဘိက္ခု, အာယသံ နဂရံ ယောဇနံ အာယာမေန ယောဇနံ ဝိတ္ထာရေန ယောဇနံ ဥဗ္ဗေဓေန, ပုဏ္ဏံ သာသပာနံ ဂုဠိကာဗဒ္ဓံ [စူဠိကာ

ဗဒ္ဓ (သီ. ပီ.)]။ တတော ပုရိသော ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဧကမေကံ သာသပံ ဥဒ္ဓရေယျ။ ခိပ္ပံ ပတရံ ခော သော, ဘိက္ခု မဟာသာသပရာသိ ဣမိနာ ဥပက္ကမေန ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ, န တွေဝ ကပ္ပော။ ဧဝံ ဒီဃော ခေါ, ဘိက္ခု, ကပ္ပော။ ဧဝံ ဒီဃာနံ ခေါ, ဘိက္ခု, ကပ္ပာနံ နေကော ကပ္ပော သံသိတော, နေကံ ကပ္ပသတံ သံသိတံ, နေကံ ကပ္ပသဟဿံ သံသိတံ, နေကံ ကပ္ပသတသဟဿံ သံသိတံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေယံ, ဘိက္ခု, သံသာရော ။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတု''န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သာဝကသုတ္တံ

၁၃၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကီဝဗဟုကာ နု ခော, ဘန္တေ, ကပ္ပာ အဗ္ဘတီတာ အတိက္ကန္တာ''တိ? ''ဗဟုကာ ခော, ဘိက္ခဝေ , ကပ္ပာ အဗ္ဘတီတာ အတိက္ကန္တာ။ တေ န သုကရာ သင်္ခာတုံ – 'ဧတ္တကာ ကပ္ပာ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသတာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသတသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ'''တိ။

''သက္ကာ ပန, ဘန္တေ, ဥပမံ ကာတု''န္တိ? ''သက္ကာ, ဘိက္ခဝေ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ''ဣဓဿု, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော သာဝကာ ဝဿသတာယုကာ ဝဿသတဇီဝိနော။ တေ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ကပ္ပသတသဟဿံ ကပ္ပသတသဟဿံ အနုဿရေယျုံ။ အနနုဿရိတာဝ ဘိက္ခဝေ, တေဟိ ကပ္ပာ အဿု, အထ ခော တေ စတ္တာရော သာဝကာ ဝဿသတာယုကာ ဝဿသတဇီဝိနော ဝဿသတဿ အစ္စယေန ကာလံ ကရေယျုံ။ ဧဝံ ဗဟုကာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကပ္ပာ အဗ္ဘတီတာ အတိက္ကန္တာ။ တေ န သုကရာ သင်္ခာတုံ – 'ဧတ္တကာ ကပ္ပာ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသတာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသတသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတု''န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဂင်္ဂါသုတ္တံ

၁၃၁. ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ အထ ခော အညတရော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကီဝဗဟုကာ နု ခော, ဘော ဂေါတမ, ကပ္ပာ အဗ္ဘတီတာ အတိက္ကန္တာ''တိ? ''ဗဟုကာ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ကပ္ပာ အဗ္ဘတီတာ အတိက္ကန္တာ။ တေ န သုကရာ သင်္ခာတုံ – 'ဧတ္တကာ ကပ္ပာ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသတာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသတသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ'''တိ။

''သက္ကာ ပန, ဘော ဂေါတမ, ဥပမံ ကာတု''န္တိ? ''သက္ကာ, ဗြာဟ္မဏာ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ''သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ယတော စာယံ ဂင်္ဂါ နဒီ ပဘဝတိ ယတ္ထ စ မဟာသမုဒ္ဒံ အပ္ပေတိ, ယာ ဧတသ္မိံ အန္တရေ ဝါလိကာ သာ န သုကရာ သင်္ခာတုံ – 'ဧတ္တကာ ဝါလိကာ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝါလိကသတာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝါလိကသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ဝါလိကသတသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ'တိ။ တတော ဗဟုတရာ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ကပ္ပာ အဗ္ဘတီတာ အတိက္ကန္တာ။ တေ န သုကရာ သင်္ခာတုံ – 'ဧတ္တကာ ကပ္ပာ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသတာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ, ဧတ္တကာနိ ကပ္ပသတသဟဿာနိ ဣတိ ဝါ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေယံ, ဗြာဟ္မဏ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ ဧဝံ ဒီဃရတ္တံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ဒုက္ခံ ပစ္စနုဘူတံ တိဗ္ဗံ ပစ္စနုဘူတံ ဗျသနံ ပစ္စနုဘူတံ, ကဋသီ ဝဍ္ဎိတာ။ ယာဝဉ္စိဒံ , ဗြာဟ္မဏ, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ, အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဝိမုစ္စိတု''န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, သော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ။ပေ.။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒဏ္ဍသုတ္တံ

၁၃၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒဏ္ဍော ဥပရိဝေဟာသံ ခိတ္တော သကိမ္ပိ မူလေန နိပတတိ, သကိမ္ပိ မဇ္ဈေန နိပတတိ, သကိမ္ပိ အန္တေန နိပတတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာ သတ္တာ တဏှာသံယောဇနာ သန္ဓာဝန္တာ သံသရန္တာ သကိမ္ပိ အသ္မာ လောကာ ပရံ လောကံ ဂစ္ဆန္တိ, သကိမ္ပိ ပရသ္မာ လောကာ ဣမံ လောကံ အာဂစ္ဆန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတု’’န္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ပုဂ္ဂလသုတ္တံ

၁၃၃. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေါ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘အနမတဂ္ဂေါယံ , ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ ဧကပုဂ္ဂလဿ, ဘိက္ခဝေ, ကပ္ပံ သန္ဓာဝတော သံသရတော သိယာ ဧဝံ မဟာ အဋ္ဌိကင်္ကလော အဋ္ဌိပုဉ္ဇော အဋ္ဌိရာသိ ယထာယံ ဝေပုလ္လော ပဗ္ဗတော, သစေ သံဟာရကော အဿ, သမ္ဘတဉ္စ န ဝိနဿေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတု’’န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘ဧကဿေကေန ကပ္ပေန, ပုဂ္ဂလဿဋ္ဌိသဉ္စယော။
သိယာ ပဗ္ဗတသမော ရာသိ, ဣတိ ဝုတ္တံ မဟေသိနာ။

‘‘သော ခော ပနာယံ အက္ခာတော, ဝေပုလ္လော ပဗ္ဗတော မဟာ။
ဥတ္တရော ဂိဇ္ဈကူဋဿ, မဂဓာနံ ဂိရိဗ္ဗဇေ။

‘‘ယတော စ အရိယသစ္စာနိ, သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပာဒံ, ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယံ စဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ, ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။

‘‘သ သတ္တက္ခတ္တုံပရမံ, သန္ဓာဝိတွာန ပုဂ္ဂလော။
ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ, သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယာ’’တိ။ ဒသမံ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

တိဏကဋ္ဌဉ္စ ပထဝီ, အဿု ခီရဉ္စ ပဗ္ဗတံ။
သာသပာ သာဝကာ ဂင်္ဂါ, ဒဏ္ဍော စ ပုဂ္ဂလေန စာတိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

၁. ဒုဂ္ဂတသုတ္တံ

၁၃၄. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿေယျာထ ဒုဂ္ဂတံ ဒုရူပေတံ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – 'အမှေဟိပိ ဧဝရူပံ ပစ္စနုဘူတံ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု။ပေ.။ ယာဝဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ အလံ ဝိမုစ္စိတု''န္တိ။ ပဌမံ။

၂. သုခိတသုတ္တံ

၁၃၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿေယျာထ သုခိတံ သုသဇ္ဇိတံ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – 'အမှေဟိပိ ဧဝရူပံ ပစ္စနုဘူတံ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတု''န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. တိံသမတ္တသုတ္တံ

၁၃၆. ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ အထ ခေါ တိံသမတ္တာ ပါဝေယျကာ [ပါဌေယျကာ (ကတ္ထစိ) ဝိနယပိဋကေ မဟာဝဂ္ဂေ ကထိနက္ခန္ဓကေပိ] ဘိက္ခူ သဗ္ဗေ အာရညိကာ သဗ္ဗေ ပိဏ္ဍပါတိကာ သဗ္ဗေ ပံသုကူလိကာ သဗ္ဗေ တေစီဝရိကာ သဗ္ဗေ သသံယောဇနာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ''ဣမေ ခေါ တိံသမတ္တာ ပါဝေယျကာ ဘိက္ခူ သဗ္ဗေ အာရညိကာ သဗ္ဗေ ပိဏ္ဍပါတိကာ သဗ္ဗေ ပံသုကူလိကာ သဗ္ဗေ တေစီဝရိကာ သဗ္ဗေ သသံယောဇနာ။ ယံနူနာဟံ ဣမေသံ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ ယထာ နေသံ ဣမသ္မိံယေဝ အာသနေ အနုပါဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စေယျု''န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ, ယံ ဝါ ဝေါ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သီသစ္ဆိန္နာနံ လောဟိတံ ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ, ယံ ဝါ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒက''န္တိ? ''ယထာ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမ, ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ, ယံ နော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သီသစ္ဆိန္နာနံ လောဟိတံ ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒက''န္တိ။

''သာဓု သာဓု, ဘိက္ခဝေ, သာဓု ခေါ မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ။ ဧတဒေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟုတရံ, ယံ ဝေါ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ သီသစ္ဆိန္နာနံ လောဟိတံ ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကံ။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဂုန္နံ သတံ ဂေါဘူတာနံ သီသစ္ဆိန္နာနံ လောဟိတံ ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကံ။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, မဟိံသာနံ [မဟိသာနံ (သီ. ပီ.)] သတံ မဟိံသဘူတာနံ သီသစ္ဆိန္နာနံ လောဟိတံ ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ ။ပေ.။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဥရဗ္ဘာနံ သတံ ဥရဗ္ဘဘူတာနံ။ပေ.။ အဇာနံ သတံ အဇဘူတာနံ။ မိဂါနံ သတံ မိဂဘူတာနံ။ ကုက္ကုဋာနံ သတံ ကုက္ကုဋဘူတာနံ။ သူကရာနံ သတံ သူကရဘူတာနံ။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, စောရာ ဂါမဃာတာတိ ဂဟေတွာ သီသစ္ဆိန္နာနံ လောဟိတံ ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, စောရာ ပါရိပန္ထိကာတိ ဂဟေတွာ သီသစ္ဆိန္နာနံ လောဟိတံ ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ။ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, စောရာ ပါရဒါရိကာတိ ဂဟေတွာ သီသစ္ဆိန္နာနံ လောဟိတံ ပဿန္နံ ပဂ္ဃရိတံ, န တွေဝ စတူသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတု''န္တိ။

''ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ တိံသမတ္တာနံ ပါဝေယျကာနံ ဘိက္ခူနံ အနုပါဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသူ''တိ။ တတိယံ။

၄. မာတုသုတ္တံ

၁၃၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ န သော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော သုလဘရူပေ ယော နမာတာဘူတပုဗ္ဗော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ’’န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပိတုသုတ္တံ

၁၃၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ပေ.။ န သော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော သုလဘရူပေ ယော နပိတာဘူတပုဗ္ဗော ။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ’’န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဘာတုသုတ္တံ

၁၃၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘န သော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော သုလဘရူပေ ယော နဘာတာဘူတပုဗ္ဗော။ ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ’’န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဘဂိနိသုတ္တံ

၁၄၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘န သော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော သုလဘရူပေ ယော နဘဂိနိဘူတပုဗ္ဗော။ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ’’န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပုတ္တသုတ္တံ

၁၄၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘န သော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော သုလဘရူပေ ယော နပုတ္တဘူတပုဗ္ဗော။ ပေ.။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ’’န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဓီတုသုတ္တံ

၁၄၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ န သော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော သုလဘရူပေ ယော နဓီတာဘူတပုဗ္ဗော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ ဧဝံ ဒီဃရတ္တံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ ပစ္စနုဘူတံ တိဗ္ဗံ ပစ္စနုဘူတံ ဗျသနံ ပစ္စနုဘူတံ, ကဋသီ ဝဍ္ဎိတာ။ ယာဝဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ, အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဝိမုစ္စိတုံ’’န္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဝေပုလ္လပဗ္ဗတသုတ္တံ

၁၄၃. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘အနမတဂ္ဂေါယံ, ဘိက္ခဝေ, သံသာရော။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမဿ ဝေပုလ္လဿ ပဗ္ဗတဿ ‘ပါစီနဝံသော’တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ , သမယေန မနုဿာနံ ‘တိဝရာ’တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။ တိဝရာနံ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာနံ စတ္တာရီသ ဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ တိဝရာ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာ ပါစီနဝံသံ ပဗ္ဗတံ စတူဟေန အာရောဟန္တိ, စတူဟေန ဩရောဟန္တိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ , သမယေန ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။ ကကုသန္ဓဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ

သ္သ ဝိစုရသဋ္ဌိဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ပဿထ, ဘိက္ခဝေ, သာ စေဝိမဿ ပဗ္ဗတဿ သမညာ အန္တရဟိတာ, တေ စ မနုဿာ ကာလင်္ကတာ, သော စ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော။ ဧဝံ အနိစ္စာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; ဧဝံ အဒ္ဓုဝါ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; ဧဝံ အနဿာသိကာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ။ ယာဝဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ, အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

"ဘူတပုဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, ဣမဿ ဝေပုလ္လဿ ပဗ္ဗတဿ 'ဝင်္ကကော'တေ္ဝဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန မနုဿာနံ 'ရောဟိတဿာ'တေ္ဝဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။ ရောဟိတဿာနံ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာနံ တိံသဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ရောဟိတဿာ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာ ဝင်္ကကံ ပဗ္ဗတံ တီဟေန အာရောဟန္တိ, တီဟေန ဩရောဟန္တိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန ကောဏာဂမနော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။ ကောဏာဂမနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘိယျောသုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ပဿထ, ဘိက္ခဝေ, သာ စေဝိမဿ ပဗ္ဗတဿ သမညာ အန္တရဟိတာ, တေ စ မနုဿာ ကာလင်္ကတာ, သော စ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော။ ဧဝံ အနိစ္စာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ။ပေ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

"ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမဿ ဝေပုလ္လဿ ပဗ္ဗတဿ 'သုပဿော'တေ္ဝဝ [သုဖဿောတေ္ဝဝ (သီ.)] သမညာ ဥဒပါဒိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန မနုဿာနံ 'သုပ္ပိယာ'တေ္ဝဝ [အပ္ပိယာတေ္ဝဝ (သီ.)] သမညာ ဥဒပါဒိ။ သုပ္ပိယာနံ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာနံ ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ သုပ္ပိယာ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာ သုပဿံ ပဗ္ဗတံ ဒ္ဝီဟေန အာရောဟန္တိ, ဒ္ဝီဟေန ဩရောဟန္တိ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။ ကဿပဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တိဿဘာရဒ္ဝါဇံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ပဿထ, ဘိက္ခဝေ, သာ စေဝိမဿ ပဗ္ဗတဿ သမညာ အန္တရဟိတာ, တေ စ မနုဿာ ကာလင်္ကတာ, သော စ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော။ ဧဝံ အနိစ္စာ , ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; ဧဝံ အဒ္ဓုဝါ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ။ပေ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

"ဧတရဟိ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဣမဿ ဝေပုလ္လဿ ပဗ္ဗတဿ 'ဝေပုလ္လော'တေ္ဝဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။ ဧတရဟိ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ မနုဿာနံ 'မာဂဓကာ'တေ္ဝဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။ မာဂဓကာနံ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာနံ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ [လဟုသံ (သီ.)]; ယော စိရံ ဇီဝတိ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။ မာဂဓကာ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာ ဝေပုလ္လံ ပဗ္ဗတံ မုဟုတ္တေန အာရောဟန္တိ မုဟုတ္တေန ဩရောဟန္တိ။ ဧတရဟိ ခေါ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။ မယှံ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဘဝိဿတိ, ဘိက္ခဝေ, သော သမယော ယာ အယဉ္စေဝိမဿ ပဗ္ဗတဿ သမညာ အန္တရဓာယိဿတိ, ဣမေ စ မနုဿာ ကာလံ ကရိဿန္တိ, အဟဉ္စ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ။ ဧဝံ အနိစ္စာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; ဧဝံ အဒ္ဓုဝါ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ; ဧဝံ အနဿာသိကာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ။ ယာဝဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ, အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဝိမုစ္စိတု"န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

"ပါစီနဝံသော တိဝရာနံ၊ ရောဟိတဿာန ဝင်္ကကော။
သုပ္ပိယာနံ သုပဿောတိ၊ မာဂဓာနဉ္စ ဝေပုလ္လော။

"အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ"တိ။ ဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒုဂ္ဂတံ သုခိတဉ္စေဝ၊ တိံသ မာတာပိတေန စ။
ဘာတာ ဘဂိနီ ပုတ္တော စ၊ ဓိတာ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတံ။

အနမတဂ္ဂသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

၅. ကဿပသံယုတ္တံ

၁. သန္တုဋ္ဌသုတ္တံ

၁၄၄. သာဝတ္ထိယံ   ဝိဟရတိ။ပေ။ “သန္တုဋ္ဌာယံ [သန္တုဋ္ဌေယံ (သီ.)]   , ဘိက္ခဝေ, ကဿပော ဣတရီတရေန စီဝရေန, ဣတရီတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ; န စ စီဝရဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ; အလဒ္ဓာ စ စီဝရံ န ပရိတဿတိ; လဒ္ဓာ စ စီဝရံ အဂဓိတော [အဂထိတော (သီ.)] အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ”။

“သန္တုဋ္ဌာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကဿပော ဣတရီတရေန ပိဏ္ဍပာတေန, ဣတရီတရပိဏ္ဍပာတသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ; န စ ပိဏ္ဍပာတဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ; အလဒ္ဓာ စ ပိဏ္ဍပာတံ န ပရိတဿတိ; လဒ္ဓာ စ ပိဏ္ဍပာတံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ။

“သန္တုဋ္ဌာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကဿပော ဣတရီတရေန သေနာသနေန, ဣတရီတရသေနာသနသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ; န စ သေနာသနဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ; အလဒ္ဓာ စ သေနာသနံ န ပရိတဿတိ; လဒ္ဓာ စ သေနာသနံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ။

“သန္တုဋ္ဌာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကဿပော ဣတရီတရေန ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန, ဣတရီတရဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ; န စ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ; အလဒ္ဓာ စ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ န ပရိတဿတိ; လဒ္ဓာ စ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ။

“တသ္မာတိဟ   , ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘သန္တုဋ္ဌာ ဘဝိဿာမ ဣတရီတရေန စီဝရေန, ဣတရီတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော; န စ စီဝရဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇိဿာမ; အလဒ္ဓာ စ စီဝရံ န စ ပရိတဿိဿာမ; လဒ္ဓာ စ စီဝရံ အဂဓိတာ အမုစ္ဆိတာ အနဇ္ဈာပန္နာ အာဒီနဝဒဿာဝိနော နိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမ’”။ (ဧဝံ သဗ္ဗံ ကာတဗ္ဗံ)။

“‘သန္တုဋ္ဌာ   ဘဝိဿာမ ဣတရီတရေန ပိဏ္ဍပာတေန။ပေ။ သန္တုဋ္ဌာ ဘဝိဿာမ ဣတရီတရေန သေနာသနေန။ပေ။ သန္တုဋ္ဌာ ဘဝိဿာမ ဣတရီတရေန ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန, ဣတရီတရဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော; န စ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇိဿာမ အလဒ္ဓာ စ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ န ပရိတဿိဿာမ; လဒ္ဓာ စ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ အဂဓိတာ အမုစ္ဆိတာ အနဇ္ဈာပန္နာ အာဒီနဝဒဿာဝိနော နိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ ကဿပေန ဝာ ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဩဝဒိဿာမိ ယော ဝာ ပနဿ [ယော ဝာ ပန (သီ.), ယော ဝာ (ပီ.)] ကဿပသဒိသော, ဩဝဒိတေဟိ စ ပန ဝော တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ။ ပဌမံ။

၂. အနောတ္တပ္ပီသုတ္တံ

၁၄၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ မဟာကဿပော အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပတနေ မိဂဒာယေ။ အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ မဟာကဿပော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစ – “ဝုစ္စတိ ဟိဒံ, အာဝုသော ကဿပ, အနာတာပီ အနောတ္တပ္ပီ အဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ အဘဗ္ဗော နိဗ္ဗာနာယ အဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ; အာတာပီ စ ခော ဩတ္တပ္ပီ ဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ ဘဗ္ဗော နိဗ္ဗာနာယ ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာ”တိ။

“ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, အနာတာပီ ဟောတိ အနောတ္တပ္ပီ အဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ အဘဗ္ဗော နိဗ္ဗာနာယ အဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ; ကိတ္တာဝတာ စ ပနာဝုသော, အာတာပီ ဟောတိ ဩတ္တပ္ပီ ဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ ဘဗ္ဗော နိဗ္ဗာနာယ ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာ”တိ? “ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ‘အနုပ္ပန္နာ မေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ န အာတပ္ပံ ကရောတိ, ‘ဥပ္ပန္နာ မေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီယမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ န အာတပ္ပံ ကရောတိ, ‘အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာနုပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ န အာတပ္ပံ ကရောတိ, ‘ဥပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ န အာတပ္ပံ ကရောတိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, အနာတာပီ ဟောတိ”။

“ကထဉ္စာဝုသော, အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ‘အနုပ္ပန္နာ မေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ န ဩတ္တပ္ပတိ, ‘ဥပ္ပန္နာ မေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီယမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ န ဩတ္တပ္ပတိ, ‘အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာနုပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ န ဩတ္တပ္ပတိ, ‘ဥပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ န ဩတ္တပ္ပတိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, အနာတာပီ အနောတ္တပ္ပီ အဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ အဘဗ္ဗော နိဗ္ဗာနာယ အဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။

“ကထဉ္စာဝုသော, အာတာပီ ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ‘အနုပ္ပန္နာ မေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ အာတပ္ပံ ကရောတိ, ‘ဥပ္ပန္နာ မေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီယမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ အာတပ္ပံ ကရောတိ, အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ။ပေ။ အာတပ္ပံ ကရောတိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, အာတာပီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ‘အနုပ္ပန္နာ မေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ ဩတ္တပ္ပတိ, ‘ဥပ္ပန္နာ မေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီယမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ ဩတ္တပ္ပတိ, ‘အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ ဩတ္တပ္ပတိ, ‘ဥပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျု’န္တိ ဩတ္တပ္ပတိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, အာတာပီ ဩတ္တပ္ပီ ဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ ဘဗ္ဗော နိဗ္ဗာနာယ ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. စန္ဒူပမသုတ္တံ

၁၄၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “စန္ဒူပမာ, ဘိက္ခဝေ, ကုလာနိ ဥပသင်္ကမထ – အပကဿေဝ ကာယံ, အပကဿ စိတ္တံ, နိစ္စနဝကာ ကုလေသု အပ္ပဂဗ္ဘာ [အပ္ပဂဗ္ဗာ (က.)] ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဇရုဒပါနံ ဝါ ဩလောကေယျ ပဗ္ဗတဝိသမံ ဝါ နဒီဝိဒုဂ္ဂံ ဝါ – အပကဿေဝ ကာယံ, အပကဿ စိတ္တံ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စန္ဒူပမာ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမထ – အပကဿေဝ ကာယံ, အပကဿ စိတ္တံ, နိစ္စနဝကာ ကုလေသု အပ္ပဂဗ္ဘာ”။

“ကဿပေါ, ဘိက္ခဝေ, စန္ဒူပမော ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ – အပကဿေဝ ကာယံ, အပကဿ စိတ္တံ, နိစ္စနဝကော ကုလေသု အပ္ပဂဗ္ဘော။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကထံရူပေါ ဘိက္ခု အရဟတိ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတု”န္တိ? “ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ”တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာကာသေ ပါဏိံ စာလေသိ။ “သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အယံ အာကာသေ ပါဏိ န သဇ္ဇတိ န ဂယှတိ န ဗဇ္ဈတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတော ကုလေသု စိတ္တံ န သဇ္ဇတိ န ဂယှတိ န ဗဇ္ဈတိ – ‘လဘန္တု လာဘကာမာ, ပုညကာမာ ကရောန္တု ပုညာနီ’တိ; ယထာသကေန လာဘေန အတ္တမနော ဟောတိ သုမနော, ဧဝံ ပရေသံ လာဘေန အတ္တမနော ဟောတိ သုမနော; ဧဝရူပေါ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟတိ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတုံ။

“ကသ္သပသ္သ, ဘိက္ခဝေ, ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတော ကုလေသု စိတ္တံ န သဇ္ဇတိ န ဂယှတိ န ဗဇ္ဈတိ – ‘လဘန္တု လာဘကာမာ, ပုညကာမာ ကရောန္တု ပုညာနီ’တိ; ယထာသကေန လာဘေန အတ္တမနော ဟောတိ သုမနော; ဧဝံ ပရေသံ လာဘေန အတ္တမနော ဟောတိ သုမနော။

“တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကထံရူပဿ ဘိက္ခုနော အပရိသုဒ္ဓါ ဓမ္မဒေသနာ ဟောတိ, ကထံရူပဿ ဘိက္ခုနော ပရိသုဒ္ဓါ ဓမ္မဒေသနာ ဟောတီ”တိ? “ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော ။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံစိတ္တော ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘အဟော ဝတ မေ ဓမ္မံ သုဏေယျုံ, သုတွာ စ ပန ဓမ္မံ ပသီဒေယျုံ, ပသန္နာ စ မေ ပသန္နာကာရံ ကရေယျု’န္တိ; ဧဝရူပဿ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပရိသုဒ္ဓါ ဓမ္မဒေသနာ ဟောတိ။

“ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံစိတ္တော ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီတိ [ဝိညူဟိ (?)]။ အဟော, ဝတ မေ ဓမ္မံ သုဏေယျုံ, သုတွာ စ ပန ဓမ္မံ အာဇာနေယျုံ, အာဇာနိတွာ စ ပန တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇေယျု’န္တိ။ ဣတိ ဓမ္မသုဓမ္မတံ ပဋိစ္စ ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ကာရုညံ ပဋိစ္စ အနုဒ္ဒယံ [အနုဒယံ (ဗဟူသု) ဒွိဝိတ္တကာရဏံ ပန ဂဝေသိတဗ္ဗံ] ပဋိစ္စ အနုကမ္ပံ ဥပာဒါယ ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ဧဝရူပဿ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပရိသုဒ္ဓါ ဓမ္မဒေသနာ ဟောတိ။

“ကဿပော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံစိတ္တော ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီတိ။ အဟော, ဝတ မေ ဓမ္မံ သုဏေယျုံ, သုတွာ စ ပန ဓမ္မံ အာဇာနေယျုံ, အာဇာနိတွာ စ ပန တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇေယျု’န္တိ။ ဣတိ ဓမ္မသုဓမ္မတံ ပဋိစ္စ ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ကာရုညံ ပဋိစ္စ အနုဒ္ဒယံ ပဋိစ္စ အနုကမ္ပံ ဥပာဒါယ ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ကဿပေန ဝါ ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဩဝဒိဿာမိ ယော ဝါ ပနဿ ကဿပသဒိသော, ဩဝဒိတေဟိ စ ပန ဝေါ တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ။ တတိယံ။

၄. ကုလူပကသုတ္တံ

၁၄၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ကထံရူပော ဘိက္ခု အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံ, ကထံရူပော ဘိက္ခု န အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတု”န္တိ? ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ။ပေ.။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံစိတ္တော ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ – ‘ဒေန္တုယေဝ မေ, မာ နာဒံသု; ဗဟုကညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ ထောကံ; ပဏီတညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ လူခံ; သီဃညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ ဒန္ဓံ; သက္ကစ္စညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ အသက္ကစ္စ’န္တိ။ တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဧဝံစိတ္တဿ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတော န ဒေန္တိ, တေန ဘိက္ခု သန္ဒီယတိ; သော တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ ထောကံ ဒေန္တိ, နော ဗဟုကံ။ပေ.။ လူခံ ဒေန္တိ, နော ပဏီတံ။ ဒန္ဓံ ဒေန္တိ, နော သီဃံ, တေန ဘိက္ခု သန္ဒီယတိ; သော တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ အသက္ကစ္စံ ဒေန္တိ, နော သက္ကစ္စံ; တေန ဘိက္ခု သန္ဒီယတိ; သော တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ ဧဝရူပော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံ။

“ယော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံစိတ္တော ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ – ‘တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ ပရကုလေသု – ဒေန္တုယေဝ မေ, မာ နာဒံသု; ဗဟုကညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ ထောကံ; ပဏီတညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ လူခံ; ဒီဃညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ ဒန္ဓံ; သက္ကစ္စညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ အသက္ကစ္စ’န္တိ။ တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဧဝံစိတ္တဿ

ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတော န ဒေန္တိ; တေန ဘိက္ခူ န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒ ယတိ။ ထောကံ ဒေန္တိ, နော ဗဟုကံ; တေန ဘိက္ခူ န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒ ယတိ။ လူခံ ဒေန္တိ, နော ပဏီတံ; တေန ဘိက္ခူ န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ ဒန္ဓံ ဒေန္တိ, နော သီဃံ; တေန ဘိက္ခူ န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ အသက္က ကစ္စံ ဒေန္တိ, နော သက္ကစ္စံ; တေန ဘိက္ခူ န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ ဧ ဝရူပေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံ။

“ကဿပော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံစိတ္တော ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ – ‘တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ ပရကုလေသု – ဒေန္တု ယေဝ မေ, မာ နာဒံသု; ဗဟုကညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ ထောကံ; ပဏီတညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ လူခံ; သီဃညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ ဒန္ဓံ; သက္ကစ္စညေဝ မေ ဒေန္တု, မာ အသက္ကစ္စ’န္တိ။ တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ကဿပဿ ဧဝံစိတ္တဿ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတော န ဒေန္တိ; တေန ကဿပော န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံ ဝေဒယတိ။ ထောကံ ဒေန္တိ, နော ဗဟုကံ; တေန ကဿပော န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိ သံဝေဒယတိ။ လူခံ ဒေန္တိ , နော ပဏီတံ; တေန ကဿပော န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိ သံဝေဒယတိ။ ဒန္ဓံ ဒေန္တိ, နော သီဃံ; တေန ကဿပော န သန္တိယတိ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံ ဝေဒယတိ။ အသက္ကစ္စံ ဒေန္တိ, နော သက္ကစ္စံ; တေန ကဿပော န သန္တိယတိ ; သော န တတောနိဒါနံ ဒုက္ခံ ဒေါမ နဿံ ပဋိသံဝေဒယတိ။ ကဿပေန ဝါ ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဩဝဒိဿာမိ ယော ဝါ ပနဿ ကဿပသဒိသော။ ဩဝ ဒိတေဟိ စ ပန ဝော တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဇိဏ္ဏသုတ္တံ

၁၄၈. ဧဝံ မေ သုတံ။ပေ။ ရာဇဂဟေ ဝေဠုဝနေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင် ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿ ပံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “ဇိဏ္ဏောသိ ဒါနိ တွံ, ကဿပ, ဂရုကာနိ စ တေ ဣမာနိ သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ နိဗ္ဗသနာနိ။ တသ္မာတိဟ တွံ, ကဿပ, ဂဟပတာနိ [ဂဟပတိကာနိ (သီ.)] စေဝ စီဝရာနိ ဓာရေဟိ, နိမန္တနာနိ စ ဘုဥ္ဇာဟိ, မမ စ သန္တိကေ ဝိဟရာဟီ”တိ။

“အဟံ ခေါ, ဘန္တေ, ဒီဃရတ္တံ အာရညိကော စေဝ အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, ပိဏ္ဍပါတိကော စေဝ ပိ ဏ္ဍပါတိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, ပံသုကူလိကော စေဝ ပံသုကူလိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, တေစီဝရိကော စေဝ တေစီဝရိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အပ္ပိစ္ဆော စေဝ အပ္ပိစ္ဆတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, သန္တုဋ္ဌော စေဝ သန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, ပဝိဝိတ္တော စေဝ ပဝိဝေကဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အသံသဋ္ဌော စေဝ အသံသဂ္ဂဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အာရ ဒ္ဓဝီရိယော စေဝ ဝီရိယာရမ္ဘဿ [ဝီရိယာရဗ္ဘဿ (က.)] စ ဝဏ္ဏဝါဒီ”တိ။

“ကိံ [ကံ (က.)] ပန တွံ, ကဿပ, အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဒီဃရတ္တံ အာရညိကော စေဝ အာရညိကတ္တ ဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, ပိဏ္ဍပါတိကော စေဝ။ပေ။ ပံသုကူလိကော စေဝ။ တေစီဝရိကော စေဝ။ အပ္ပိစ္ဆော စေဝ။ သန္တုဋ္ ဌော စေဝ။ ပဝိဝိတ္တော စေဝ။ အသံသဋ္ဌော စေဝ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော စေဝ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ”တိ?

“ဒွေ ခွာဟံ, ဘန္တေ, အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနော ဒီဃရတ္တံ အာရညိကော စေဝ အာရညိကတ္တဿ စ ဝ ဏ္ဏဝါဒီ, ပိဏ္ဍပါတိကော စေဝ။ပေ။ ပံသုကူလိကော စေဝ။ တေစီဝရိကော စေဝ။ အပ္ပိစ္ဆော စေဝ။ သန္တုဋ္ဌော စေဝ။ ပဝိဝိတ္တော စေဝ။ အသံသဋ္ဌော စေဝ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော စေဝ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ အတ္တနော စ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခ ဝိဟာရံ သမ္ပဿမာနော, ပစ္ဆိမဉ္စ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနော – ‘အပ္ပေဝ နာမ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇေယျုံ’ [အာပဇ္ဇေယျ (သီ. သျာ. ကံ.)] ။ ‘ယေ ကိရ တေ အဟေသုံ ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓသာဝကာ တေ ဒီဃရတ္တံ အာရညိကာ စေဝ အဟေသုံ အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော။ပေ။ ပိဏ္ဍပါတိကာ စေဝ အဟေသုံ ။ပေ။ ပံသုကူလိကာ စေဝ အဟေ သုံ။ တေစီဝရိကာ စေဝ အဟေသုံ။ အပ္ပိစ္ဆာ စေဝ အဟေသုံ။ သန္တုဋ္ဌာ စေဝ အဟေသုံ။ ပဝိဝိတ္တာ စေဝ အဟေသုံ။

အသံသဣာ စေဝ အပေဟသုံ။ အာရဒ္ဓဝီရိယာ စေဝ အပေဟသုံ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော’တိ။ တေ တထဂ္ဂတာ ယ ပဋိပဇ္ဇိဿန္တိ, တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။

“ဣမေ ခွါဟံ, ဘန္တေ, ဒွေ အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနော ဒီဃရတ္တံ အာရညိကော စေဝ အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, ပိဏ္ဍပာတိကော စေဝ။ပေ။ ပံသုကူလိကော စေဝ။ တေစီဝရိကော စေဝ။ အပ္ပိစ္ဆော စေဝ။ သန္တုဋ္ဌော စေဝ။ ပဝိဝိတ္တော စေဝ။ အသံသဋ္ဌော စေဝ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော စေဝ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ”တိ။

“သာဓု သာဓု, ကဿပ။ ဗဟုဇနဟိတာယ ကိရ တွံ, ကဿပ, ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ တသ္မာတိဟ တွံ, ကဿပ, သာဏာနိ စေဝ ပံသုကူလာနိ ဓာရေဟိ နိဗ္ဗသနာနိ, ပိဏ္ဍာယ စ စရာဟိ, အရညေ စ ဝိဟရာဟီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဩဝါဒသုတ္တံ

၁၄၉. ရာဇဂဟေ ဝေဠုဝနေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေစ – “ဩဝဒ, ကဿပ, ဘိက္ခူ; ကရောဟိ, ကဿပ, ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ။ အဟံ ဝါ, ကဿပ , ဘိက္ခူ ဩဝဒေယျံ တွံ ဝါ; အဟံ ဝါ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျံ တွံ ဝါ”တိ။

“ဒုဗ္ဗစာ ခေါ, ဘန္တေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခူ, ဒောဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ, အက္ခမာ, အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော အနုသာသနိံ။ ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, အဒ္ဒသံ ဘဏ္ဍဉ္စ [ဘဏ္ဍုဉ္စ (သီ.)] နာမ ဘိက္ခုံ အာနန္ဒဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ အဘိဇိကဉ္စ [အာဘိဉ္ဇိကဉ္စ (သီ. က.), အာဘိဇ္ဇိကဉ္စ (သျာ. ကံ.)] နာမ ဘိက္ခုံ အနုရုဒ္ဓဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ အညမညံ သုတေန အစ္စာဝဒန္တေ – ‘ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော ဗဟုတရံ ဘာသိဿတိ, ကော သုန္ဒရတရံ ဘာသိဿတိ, ကော စိရတရံ ဘာသိဿတီ’”တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – “ဧဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန ဘဏ္ဍဉ္စ ဘိက္ခုံ အာနန္ဒဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ အဘိဇိကဉ္စ ဘိက္ခုံ အနုရုဒ္ဓဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ အာမန္တေဟိ – ‘သတ္ထာ အာယသ္မန္တေ အာမန္တေတီ’”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေစ – “သတ္ထာ အာယသ္မန္တေ အာမန္တေတီ”တိ။

“ဧဝမာဝုသော”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝါ ဧတဒဝေစ – “သစ္စံ ကိရ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, အညမညံ သုတေန အစ္စာဝဒထ – ‘ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော ဗဟုတရံ ဘာသိဿတိ, ကော သုန္ဒရတရံ ဘာသိဿတိ, ကော စိရတရံ ဘာသိဿတီ’”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “ကိံ နု ခေါ မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ – ‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, အညမညံ သုတေန အစ္စာဝဒထ – ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော ဗဟုတရံ ဘာသိဿတိ, ကော သုန္ဒရတရံ ဘာသိဿတိ, ကော စိရတရံ ဘာသိဿတီ’”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “နော စေ ကိရ မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ, အထ ကိံ စရဟိ တုမှေ, မောဃပုရိသာ, ကိံ ဇာနန္တာ ကိံ ပဿန္တာ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇိတာ သမာနာ အညမညံ သုတေန အစ္စာဝဒထ – ‘ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော ဗဟုတရံ ဘာသိဿတိ, ကော သုန္ဒရတရံ ဘာသိဿတိ, ကော စိရတရံ ဘာသိဿတီ’”တိ။

အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပါဒေသု သိရသာ နိပတိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစုံ – “အစ္စယော နော, ဘန္တေ, အစ္စဂမာ, ယထာဗာလေ ယထာမူဠှေ ယထာအကုသလေ [ယထာ ဗာလေ ယထာ မူဠှေ ယထာ အကုသလေ (ပီ.), ယထာဗာလံ ယထာမူဠှံ ယထာအကုသလံ (?)], ယေ မယံ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇိတာ သမာနာ အညမညံ သုတေန အစ္စာဝဒိမှာ – ‘ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော ဗဟုတရံ ဘာသိဿတိ , ကော သုန္ဒရတရံ ဘာသိဿတိ, ကော စိရတရံ ဘာသိဿတီ’တိ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အစ္စယံ အစ္စယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယတိံ သံဝရာယာ”တိ။

‘‘တဠ တုမ္ဟေ, ဘိက္ခဝေ, အစ္စယော အစ္စဂမာ ယထာဗာလေ ယထာမူဠ္ဟေ ယထာအကုသလေ, ယေ တုမ္ဟေ ဧဝံ သုတက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇိတာ သမာနာ အညမညံ သုတေန အစ္စာဝဒိတ္ထ – ‘ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော ဗဟုတရံ ဘာသိဿတိ, ကော သုန္ဒရတရံ ဘာသိဿတိ, ကော စိရတရံ ဘာသိဿတီ’တိ။ ယတော စ ခော တုမ္ဟေ, ဘိက္ခဝေ, အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောထ, တံ ဝေ မယံ [မယံ အစ္စယံ (သီ.)] ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ ဝုဒ္ဓိ ဟေသာ, ဘိက္ခဝေ, အရိယဿ ဝိနယေ ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ အာယတိံ့ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ’’တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုတိယဩဝါဒသုတ္တံ

၁၅၀. ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ [သာဝတ္ထိ, တတ္ထ-ဧတဒဝေါစ (သီ.)] ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဩဝဒ, ကဿပ, ဘိက္ခူ; ကရောဟိ, ကဿပ, ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ။ အဟံ ဝါ, ကဿပ , ဘိက္ခူ ဩဝဒေယျံ တွံ ဝါ; အဟံ ဝါ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျံ တွံ ဝါ’’တိ။

‘‘ဒုဗ္ဗစာ ခေါ, ဘန္တေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခူ, ဒောဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ အက္ခမာ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော အနုသာသနိံ။ ယဿ ကဿစိ, ဘန္တေ, သဒ္ဓါ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဟိရီ [ဟိရိ (သဗ္ဗတ္ထ)] နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဩတ္တပ္ပံ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝီရိယံ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ပညာ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, တဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ [အာဂစ္ဆန္တိ (သီ.)] , ဟာနိယေဝ ပာဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ဝုဒ္ဓိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ကာဠပက္ခေ စန္ဒဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဟာယတေဝ ဝဏ္ဏေန, ဟာယတိ မဏ္ဍလေန, ဟာယတိ အာဘာယ, ဟာယတိ အာရောဟပရိဏာဟေန။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ယဿ ကဿစိ သဒ္ဓါ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ပေ.။ ဟိရီ နတ္ထိ။ ဩတ္တပ္ပံ နတ္ထိ ။ ဝီရိယံ နတ္ထိ။ ပညာ နတ္ထိ။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု တဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဟာနိယေဝ ပာဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ဝုဒ္ဓိ။

‘‘‘အဿဒ္ဓေါ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, ပရိဟာနမေတံ; ‘အဟိရိကော ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, ပရိဟာနမေတံ; ‘အနောတ္တပ္ပီ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, ပရိဟာနမေတံ; ‘ကုသီတော ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, ပရိဟာနမေတံ; ‘ဒုပ္ပညော ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, ပရိဟာနမေတံ; ‘ကောဓနော ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, ပရိဟာနမေတံ; ‘ဥပနာဟီ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, ပရိဟာနမေတံ; ‘န သန္တိ ဘိက္ခူ ဩဝါဒကာ’တိ, ဘန္တေ, ပရိဟာနမေတံ။

‘‘ယဿ ကဿစိ, ဘန္တေ, သဒ္ဓါ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဟိရီ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဩတ္တပ္ပံ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝီရိယံ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ပညာ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, တဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ ပာဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ပရိဟာနိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ဇုဏှပက္ခေ စန္ဒဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဝဍ္ဎတေဝ ဝဏ္ဏေန, ဝဍ္ဎတိ မဏ္ဍလေန , ဝဍ္ဎတိ အာဘာယ, ဝဍ္ဎတိ အာရောဟပရိဏာဟေန။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ယဿ ကဿစိ သဒ္ဓါ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ဟိရီ အတ္ထိ။ပေ.။ ဩတ္တပ္ပံ အတ္ထိ။ ဝီရိယံ အတ္ထိ။ ပညာ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု တဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ ပာဋိကင်္ခါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ပရိဟာနိ။

‘‘‘သဒ္ဓေါ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, အပရိဟာနမေတံ; ‘ဟိရိမာ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, အပရိဟာနမေတံ; ‘ဩတ္တပ္ပီ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, အပရိဟာနမေတံ; ‘အာရဒ္ဓဝီရိယော ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, အပရိဟာနမေတံ; ‘ပညဝါ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, အပရိဟာနမေတံ; ‘အက္ကောဓနော ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ,

အပရိဟာနမေတံ; ‘အနုပနာဟီ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ဘန္တေ, အပရိဟာနမေတံ; ‘သန္တိ ဘိက္ခူ သြတဒကာ’တိ, ဘန္တေ, အပရိဟာနမေတ”န္တိ။

“သာဓု သာဓု, ကဿပ။ ယဿ ကဿစိ, ကဿပ, သဒ္ဓာ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ပေ.။ ဟိရီ နတ္ထိ။ သြတ္တပ္ပံ နတ္ထိ။ ဝီရိယံ နတ္ထိ။ ပညာ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု တဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဟာနိယေဝ ပာဋိကင်္ခာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ဝုဒ္ဓိ။

“သေယျထာပိ, ကဿပ, ကာဠပက္ခေ စန္ဒဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဟာယတေဝ ဝဏ္ဏေန။ပေ.။ ဟာယတိ အာရောဟပရိဏာဟေန။ ဧဝမေဝ ခေါ, ကဿပ, ယဿ ကဿစိ သဒ္ဓာ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ပေ.။ ဟိရီ နတ္ထိ။ သြတ္တပ္ပံ နတ္ထိ။ ဝီရိယံ နတ္ထိ။ ပညာ နတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု တဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဟာနိယေဝ ပာဋိကင်္ခာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ဝုဒ္ဓိ။ ‘အဿဒ္ဓော ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ကဿပ, ပရိဟာနမေတံ ; အဟိရိကော။ပေ.။ အနောတ္တပ္ပီ။ ကုသီတော။ ဒုပ္ပညော။ ကောဓနော။ ‘ဥပနာဟီ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ကဿပ, ပရိဟာနမေတံ; ‘န သန္တိ ဘိက္ခူ သြတဒကာ’တိ, ကဿပ, ပရိဟာနမေတံ။

“ယဿ ကဿစိ, ကဿပ, သဒ္ဓာ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ပေ.။ ဟိရီ အတ္ထိ။ သြတ္တပ္ပံ အတ္ထိ။ ဝီရိယံ အတ္ထိ။ ပညာ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု တဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ ပာဋိကင်္ခာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ပရိဟာနိ။

“သေယျထာပိ, ကဿပ, ဇုဏှပက္ခေ စန္ဒဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဝဍ္ဎတေဝ ဝဏ္ဏေန, ဝဍ္ဎတိ မဏ္ဍလေန, ဝဍ္ဎတိ အာဘာယ, ဝဍ္ဎတိ အာရောဟပရိဏာဟေန။ ဧဝမေဝ ခေါ, ကဿပ, ယဿ ကဿစိ သဒ္ဓာ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဟိရီ အတ္ထိ။ သြတ္တပ္ပံ အတ္ထိ။ ဝီရိယံ အတ္ထိ။ ပညာ အတ္ထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု တဿ ယာ ရတ္တိ ဝါ ဒိဝသော ဝါ အာဂစ္ဆတိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ ပာဋိကင်္ခာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ပရိဟာနိ။

“‘သဒ္ဓော ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ကဿပ, အပရိဟာနမေတံ; ဟိရိမာ။ပေ.။ သြတ္တပ္ပီ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော။ ပညဝါ။ အက္ကောဓနော။ ‘အနုပနာဟီ ပုရိသပုဂ္ဂလော’တိ, ကဿပ, အပရိဟာနမေတံ; ‘သန္တိ ဘိက္ခူ သြတဒကာ’တိ, ကဿပ, အပရိဟာနမေတ”န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. တတိယသြဝါဒသုတ္တံ

၁၅၁. ရာဇဂဟေ ကလန္ဒကနိဝါပေ [သာဝတ္ထိ, အာရာမေ (သီ.)] ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “သြဝဒ, ကဿပ, ဘိက္ခူ; ကရောဟိ, ကဿပ, ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ။ အဟံ ဝါ, ကဿပ, ဘိက္ခူနံ သြဝဒေယျံ တွံ ဝါ; အဟံ ဝါ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျံ တွံ ဝါ”တိ။

“ဒုဗ္ဗစာ ခေါ, ဘန္တေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခူ, ဒေါဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ, အက္ခမာ, အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော အနုသာသနိ”န္တိ။ “တထာ ဟိ ပန, ကဿပ, ပုဗ္ဗေ ထေရာ ဘိက္ခူ အာရညိကာ စေဝ အဟေသုံ အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော, ပိဏ္ဍပါတိကာ စေဝ အဟေသုံ ပိဏ္ဍပါတိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော , ပံသုကူလိကာ စေဝ အဟေသုံ ပံသုကူလိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော, တေစီဝရိကာ စေဝ အဟေသုံ တေစီဝရိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော, အပ္ပိစ္ဆာ စေဝ အဟေသုံ အပ္ပိစ္ဆတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော, သန္တုဋ္ဌာ စေဝ အဟေသုံ သန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော, ပဝိဝိတ္တာ စေဝ အဟေသုံ ပဝိဝေကဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော, အသံသဋ္ဌာ စေဝ အဟေသုံ အသံသဂ္ဂဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော, အာရဒ္ဓဝီရိယာ စေဝ အဟေသုံ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော။

“တတြ ယော ဟောတိ ဘိက္ခု အာရညိကော စေဝ အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, ပိဏ္ဍပါတိကော စေဝ ပိဏ္ဍပါတိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, ပံသုကူလိကော စေဝ ပံသုကူလိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, တေစီဝရိကော စေဝ တေစီ

ဝရိကတ္တသ္သ စ ဝဏ္ဏတဒီ, အပ္ပိစ္ဆော စေဝ အပ္ပိစ္ဆတာယ စ ဝဏ္ဏတဒီ, သန္တုဋ္ဌော စေဝ သန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏတဒီ, ပဝိဝိတ္တော စေဝ ပဝိဝေကဿ စ ဝဏ္ဏတဒီ, အသံသဋ္ဌော စေဝ အသံသဂ္ဂဿ စ ဝဏ္ဏတဒီ, အာရဒ္ဓဝီရိယော စေဝ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏတဒီ, တံ ထေရာ ဘိက္ခူ အာသနေန နိမန္တေန္တိ – 'ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော နာမာယံ ဘိက္ခု, ဘဒ္ဒကော ဝတာယံ ဘိက္ခု, သိက္ခာကာမော ဝတာယံ ဘိက္ခု; ဧဟိ, ဘိက္ခု, ဣဒံ အာသနံ နိသီဒါဟီ'''တိ။

''တတြ, ကဿပ, နဝါနံ ဘိက္ခူနံ ဧဝံ ဟောတိ – 'ယော ကိရ သော ဟောတိ ဘိက္ခု အာရညိကော စေဝ အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏတဒီ, ပိဏ္ဍပါတိကော စေဝ။ပေ.။ ပံသုကူလိကော စေဝ။ တေစီဝရိကော စေဝ။ အပ္ပိစ္ဆော စေဝ။ သန္တုဋ္ဌော စေဝ။ ပဝိဝိတ္တော စေဝ။ အသံသဋ္ဌော စေဝ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော စေဝ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏတဒီ, တံ ထေရာ ဘိက္ခူ အာသနေန နိမန္တေန္တိ – ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော နာမာယံ ဘိက္ခု, ဘဒ္ဒကော ဝတာယံ ဘိက္ခု, သိက္ခာကာမော ဝတာယံ ဘိက္ခု; ဧဟိ, ဘိက္ခု, ဣဒံ အာသနံ နိသီဒါဟီ'တိ။ တေ တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ; တေသံ တံ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။

''တေရဟိ ပန, ကဿပ, ထေရာ ဘိက္ခူ န စေဝ အာရညိကာ န စ အာရညိကတ္တဿ ဝဏ္ဏတဒိနော, န စေဝ ပိဏ္ဍပါတိကာ န စ ပိဏ္ဍပါတိကတ္တဿ ဝဏ္ဏတဒိနော, န စေဝ ပံသုကူလိကာ န စ ပံသုကူလိကတ္တဿ ဝဏ္ဏတဒိနော, န စေဝ တေစီဝရိကာ န စ တေစီဝရိကတ္တဿ ဝဏ္ဏတဒိနော, န စေဝ အပ္ပိစ္ဆာ န စ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝဏ္ဏတဒိနော, န စေဝ သန္တုဋ္ဌာ န စ သန္တုဋ္ဌိယာ ဝဏ္ဏတဒိနော, န စေဝ ပဝိဝိတ္တာ န စ ပဝိဝေကဿ ဝဏ္ဏတဒိနော, န စေဝ အသံသဋ္ဌာ န စ အသံသဂ္ဂဿ ဝဏ္ဏတဒိနော , န စေဝ အာရဒ္ဓဝီရိယာ န   စ ဝီရိယာရမ္ဘဿ ဝဏ္ဏတဒိနော။

''တတြ   ယော ဟောတိ ဘိက္ခု ဉာတော ယသဿီ လာဘီ စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတ-သေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ တံ ထေရာ ဘိက္ခူ အာသနေန နိမန္တေန္တိ – 'ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော နာမာယံ ဘိက္ခု, ဘဒ္ဒကော ဝတာယံ ဘိက္ခု, သဗြဟ္မစာရိကာမော ဝတာယံ ဘိက္ခု; ဧဟိ, ဘိက္ခု, ဣဒံ အာသနံ နိသီဒါဟီ'''တိ။

''တတြ, ကဿပ, နဝါနံ ဘိက္ခူနံ ဧဝံ ဟောတိ – 'ယော ကိရ သော ဟောတိ ဘိက္ခု ဉာတော ယသဿီ လာဘီ စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတ-သေနာသန-ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ တံ ထေရာ ဘိက္ခူ အာသနေန နိမန္တေန္တိ – ဧဟိ, ဘိက္ခု, ကော နာမာယံ ဘိက္ခု, ဘဒ္ဒကော ဝတာယံ ဘိက္ခု, သဗြဟ္မစာရိကာမော ဝတာယံ ဘိက္ခု; ဧဟိ, ဘိက္ခု, ဣဒံ အာသနံ နိသီဒါဟီ'တိ။ တေ တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ တေသံ တံ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ ယဉှိ တံ, ကဿပ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'ဥပဒ္ဒုတာ ဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရူပဒ္ဒဝေန အဘိပတ္ထနာ [အဘိဘဝနာ (သီ.)] ဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိအဘိပတ္ထနေနာ'တိ [ဗြဟ္မစာရိအဘိဘဝနေနာတိ (သီ.)]   , တေရဟိ တံ, ကဿပ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'ဥပဒ္ဒုတာ ဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရူပဒ္ဒဝေန အဘိပတ္ထနာ ဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိအဘိပတ္ထနေနာ'''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဈာနာဘိညာသုတ္တံ

၁၅၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ   ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကဿပောပိ , ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ''။

''အဟံ , ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကဿပောပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

''အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရာမိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေမိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပ

သမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကသ္သပေါပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သ
တော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခ
ဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

"အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမ
နဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကသ္သပေါပိ, ဘိ
က္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ သုခဿ စ ပဟာနာ ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

"အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာန
တ္တသညာနံ အမနသိကာရာ အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကသ္သပေါပိ ,
ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ။ပေ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟ
ရတိ။

"အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ
ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကသ္သပေါပိ , ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာ
ယတနံ သမတိက္ကမ္မ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

"အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'နတ္ထိ ကိဉ္စီ'တိ အာကိဉ္စ
ညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကသ္သပေါပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ။ပေ။ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပ
ဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

"အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတ
နံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကသ္သပေါပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ။ပေ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ
ဝိဟရတိ။

"အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိ
ရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကသ္သပေါပိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

"အဟံ , ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောမိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ
ဟောမိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောမိ; အာဝိဘာဝံ, တိရောဘာဝံ, တိရောကုဋ္ဋံ, တိရောပာကာရံ, တိရောပဗ္ဗတံ, အသ
ဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆာမိ, သေယ္ယထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောမိ, သေယ္ယထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ
အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆာမိ, သေယ္ယထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမာမိ, သေယ္ယထာပိ ပက္ခီ သကု
ဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရိမသာမိ ပရိမဇ္ဇာမိ; ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ
ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေမိ။ ကသ္သပေါပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ။
ပေ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။

"အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓာယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဉ
ဘော သဒ္ဒေ သုဏာမိ, ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ, ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ။ ကသ္သပေါပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ ဒိ
ဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ။ပေ။ ဒူရေ သန္တိကေ စ။

"အဟံ , ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – သရာ
ဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာမိ, ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ဝီတရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာမိ, သဒောသံ ဝါ စိတ္တံ။ပေ။
ဝီတဒောသံ ဝါ စိတ္တံ။ သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ။ သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ။ မဟ
ဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ။ အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ။ သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ။ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ။ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ။ အသ
မာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ။ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာမိ။ ကသ္သပေါပိ, ဘိက္ခ

ဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ – သရာဂံ တ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ။ပေ.။ အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ။

‘‘အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ, အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော , သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ ကဿပောပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ။ပေ.။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

‘‘အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာမိ – ‘ဣမေ ဝတ, ဘောန္တော, သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ; တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ, ဣမေ တ ပန, ဘောန္တော, သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ; တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာမိ။ ကဿပောပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ။ပေ.။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။

‘‘အဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကဿပောပိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ’’တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဥပဿယသုတ္တံ

၁၅၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ မဟာကဿပော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေနာယသ္မာ မဟာကဿပော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အာယာမ, ဘန္တေ ကဿပ, ယေန အညတရော ဘိက္ခုနုပဿယော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဂစ္ဆ တွံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဗဟုကိစ္စော တွံ ဗဟုကရဏီယော’’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အာယာမ, ဘန္တေ ကဿပ, ယေန အညတရော ဘိက္ခုနုပဿယော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဂစ္ဆ တွံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဗဟုကိစ္စော တွံ ဗဟုကရဏီယော’’တိ။ တတိယမ္ပိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အာယာမ, ဘန္တေ ကဿပ, ယေန အညတရော ဘိက္ခုနုပဿယော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ မဟာကဿပော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပစ္ဆာသမဏေန ယေန အညတရော ဘိက္ခုနုပဿယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော ယေနာယသ္မာ မဟာကဿပော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တာ ဘိက္ခုနိယော အာယသ္မာ

မဟာကဿပေ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ အာယ သ္မာ မဟာကဿပေ တာ ဘိက္ခုနိယော ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ ထုလ္လတိဿာ ဘိက္ခုနီ အနတ္တမနာ အနတ္တမနတံ နိစ္ဆာရေသိ – ''ကိံ ပန အယျော မဟာကဿ ပေ, အယျဿ အာနန္ဒဿ ဝေဒေဟမုနိနော သမ္မုခါ ဓမ္မံ ဘာသိတဗ္ဗံ မညတိ? သေယျထာပိ နာမ သူစိတဏိဇ ကော သူစိကာရဿ သန္တိကေ သူစိံ ဝိက္ကေတဗ္ဗံ မညေယျ; ဧဝမေဝ အယျော မဟာကဿပေ အယျဿ အာနန္ဒဿ ဝေဒေဟမုနိနော သမ္မုခါ ဓမ္မံ ဘာသိတဗ္ဗံ မညတီ''တိ။

အဿောသိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေ ထုလ္လတိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ ဣမံ ဝါစံ ဘာသမာနာယ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, အဟံ သူစိတ ဏိဇကော, တွံ သူစိကာရော; ဥဒါဟု အဟံ သူစိကာရော, တွံ သူစိတဏိဇကော''တိ? ''ခမ , ဘန္တေ ကဿပ, ဗာလော မာတုဂါမော''တိ။ ''အာဂမေဟိ တွံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, မာ တေ သင်္ဃော ဥတ္တရိ ဥပပရိက္ခိ''။

''တံ ကိံ မညသိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, အပိ နု တွံ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဥပနီတော – 'အဟံ, ဘိက္ခ ဝေ, ယာဝဒေ အာကင်္ခာမိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ အာနန္ဒောပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေ အာကင်္ခတိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကု သလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ'''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''အဟံ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဥပနီတော – 'အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေ အာကင်္ခာ မိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိ ဟရာမိ။ ကဿပေပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေ အာကင်္ခတိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ပေ။ ပဌ မံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ'တိ။ပေ။ ။ (နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တီနံ ပဉ္စန္နဉ္စ အဘိညာနံ ဧဝံ ဝိတ္ထာရော ဝေဒိ တဗ္ဗော။)

''တံ ကိံ မညသိ, အာဝုသော အာနန္ဒ, အပိ နု တွံ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဥပနီတော – 'အဟံ, ဘိက္ခ ဝေ, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပ ဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ အာနန္ဒောပိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ'''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''အဟံ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဥပနီတော – 'အဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါနံ ခယာ အနာ သဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ကဿပေ ပိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ'''တိ။

''သတ္တရတနံ ဝါ, အာဝုသော, နာဂံ အဍ္ဎဋ္ဌမရတနံ ဝါ တာလပတ္တိကာယ ဆာဒေတဗ္ဗံ မညေယျ, ယော မေ ဆ အဘိညာ ဆာဒေတဗ္ဗံ မညေယျာ''တိ။

စဝိတ္ထ စ ပန ထုလ္လတိဿာ ဘိက္ခုနီ ဗြဟ္မစရိယမှာတိ။ ဒသမံ။

၁၁. စီဝရသုတ္တံ

၁၅၄. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ မဟာကဿပေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဒက္ခိဏာဂိရိသ္မိံ စာရိကံ စရတိ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ။

တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ တိံသမတ္တာ သဒ္ဓိဝိဟာရိနော ဘိက္ခူ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တာ ဘဝန္တိ ယေဘုယျေန ကုမာရဘူတာ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဒက္ခိဏဂိရိသ္မိံ ယထာဘိရန္တံ စာရိကံ စရိတွာ ယေန ရာဇဂဟံ ဝေဠုဝနံ ကလန္ဒကနိဝါပေါ ယေနာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဧတဒဝေါစ – “ကတိ နု ခော, အာဝုသော အာနန္ဒ, အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ ဘဂဝတာ ကုလေသု တိကဘောဇနံ ပညတ္တ”န္တိ?

“တယော ခော, ဘန္တေ ကဿပ, အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ ဘဂဝတာ ကုလေသု တိကဘောဇနံ ပညတ္တံ – ဒုမ္မင်္ကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ ဖာသုဝိဟာရာယ, မာ ပါပိစ္ဆာ ပက္ခံ နိဿာယ သင်္ဃံ ဘိန္ဒေယျုံ [ဝိနယ ပိဋကေ စူဠဝဂ္ဂေ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကေ ဝဇ္ဇိပုတ္တိယံ အညထာ သမ္ဗန္ဓော ဒဿိတော], ကုလာနုဒ္ဒယတာယ စ။ ဣမေ ခော, ဘန္တေ ကဿပ, တယော အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ ဘဂဝတာ ကုလေသု တိကဘောဇနံ ပညတ္တ”န္တိ။

“အထ ကိဉ္စရဟိ တွံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဣမေဟိ နဝေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရေဟိ ဘောဇနေ အမတ္တညုူဟိ ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရသိ? သဿဃာတံ မညေ စရသိ, ကုလူပဃာတံ မညေ စရသိ။ ဩလုဇ္ဇတိ [ဥလ္လုဇ္ဇတိ (သီ. အဋ္ဌကထာသု စ)] ခော တေ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ပရိသာ; ပလုဇ္ဇန္တိ ခော တေ, အာဝုသော, နဝပ္ပာယာ။ န ဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသီ”တိ။

“အပိ မေ, ဘန္တေ ကဿပ, သိရသ္မိံ ပလိတာနိ ဇာတာနိ။ အထ စ ပန မယံ အဇ္ဇာပိ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ကုမာရကဝါဒါ န မုစ္စာမာ”တိ။ “တထာ ဟိ ပန တွံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဣမေဟိ နဝေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရေဟိ ဘောဇနေ အမတ္တညုူဟိ ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရသိ, သဿဃာတံ မညေ စရသိ, ကုလူပဃာတံ မညေ စရသိ။ ဩလုဇ္ဇတိ ခော တေ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ပရိသာ; ပလုဇ္ဇန္တိ ခော တေ, အာဝုသော, နဝပ္ပာယာ။ [ပလုဇ္ဇတိ ခော တေ အာဝုသော အာနန္ဒ ပရိသာ (က. သီ.)] န ဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသီ”တိ။

အဿောသိ ခော ထုလ္လနန္ဒာ ဘိက္ခုနီ – “အယျေန ကိရ မဟာကဿပေန အယျော အာနန္ဒော ဝေဒေဟမုနိ ကုမာရကဝါဒေန အပသာဒိတော”တိ။

အထ ခော ထုလ္လနန္ဒာ ဘိက္ခုနီ အနတ္တမနာ အနတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေသိ – “ကိံ ပန အယျော မဟာကဿပော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော သမာနော အယျံ အာနန္ဒံ ဝေဒေဟမုနိံ ကုမာရကဝါဒေန အပသာဒေတဗ္ဗံ မညတီ”တိ! အဿောသိ ခော အာယသ္မာ မဟာကဿပော ထုလ္လနန္ဒာယ ဘိက္ခုနိယာ ဣမံ ဝါစံ ဘာသမာနာယ။

အထ ခော အာယသ္မာ မဟာကဿပော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – “တဂ္ဃာဝုသော အာနန္ဒ, ထုလ္လနန္ဒာယ ဘိက္ခုနိယာ သဟသာ အပ္ပဋိသင်္ခါ ဝါစာ ဘာသိတာ။ ယတွာဟံ, အာဝုသော, ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, နာဘိဇာနာမိ အညံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသိတာ [ဥဒ္ဒိသိတုံ (သီ. ပီ. က.)], အညတြ တေန ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန။ ပုဗ္ဗေ မေ, အာဝုသော, အဂါရိကဘူတဿ သတော ဧတဒဟောသိ – ‘သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇာပထော [ရဇောပထော (သီ.)], အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ နယိဒံ သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ သင်္ခလိခိတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ’န္တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန ပဋပိလောတိကာနံ သင်္ဃာဋိံ ကာရေတွာ [ကရိတွာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ယေ လောကေ အရဟန္တော တေ ဥဒ္ဒိဿ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိံ။

သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော အဒ္ဒသံ ဘဂဝန္တံ အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဠန္ဒံ ဗဟုပုတ္တေ စေတိယေ နိသိန္နံ။ ဒိသွာန မေ ဧတဒဟောသိ – ‘သတ္ထာရဉ္စ ဝတာဟံ ပဿေယျံ, ဘဂဝန္တမေဝ ပဿေယျံ; သုဂတဉ္စ ဝတာဟံ ပဿေယျံ, ဘဂဝန္တမေဝ ပဿေယျံ; သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဉ္စ ဝတာဟံ ပဿေယျံ;

ဘဂဝန္တမေဝ ပဋိဘာတု’န္တိ။ သော ခွတဟံ, အာဝုသော, တတ္ထေဝ ဘဂဝတော ဟဒေသ သိရသာ နိပတိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘သတ္ထာ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, သာဝကောဟမသ္မိ; သတ္ထာ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, သာဝကောဟမသ္မီ’တိ ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘ယော ခေါ, ကဿပ, ဧဝံ သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဂတံ သာဝကံ အဇာနညေဝ ဝဒေယျ ဇာနာမီတိ, အပဿညေဝ ဝဒေယျ ပဿာမီတိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျ။ အဟံ ခေါ ပန, ကဿပ, ဇာနညေဝ ဝဒါမိ ဇာနာမီတိ, ပဿညေဝ ဝဒါမိ ပဿာမီ’တိ။

တသ္မာတိဟ တေ, ကဿပ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘တိဗ္ဗံ မေ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဘဝိဿတိ ထေရေသု နဝေသု မဇ္ဈိမေသူ’တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ကဿပ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

တသ္မာတိဟ တေ, ကဿပ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မံ သုဏိဿာမိ ကုသလူပသံဟိတံ သဗ္ဗံ တံ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကရိတွာ သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရိတွာ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏိဿာမီ’တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ကဿပ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

တသ္မာတိဟ တေ, ကဿပ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘သာတသဟဂတာ စ မေ ကာယဂတာသတိ န ဝိဇဟိဿတီ’တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ကဿပ, သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

“အထ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ သတ္တာဟမေဝ ခွတဟံ, အာဝုသော, သရဏော [သာဏော (သီ.)] ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇိံ”။ အဋ္ဌမိယာ အညာ ဥဒပါဒိ။

“အထ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ယေန အညတရံ ရုက္ခမူလံ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခွတဟံ, အာဝုသော, ပဋ္ဋပိလောတိကာနံ သင်္ဃာဋိံ စတုဂ္ဂုဏံ ပညပေတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ဣဓ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ နိသီဒတု, ယံ မမဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ’တိ။ နိသီဒိ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ နိသဇ္ဇ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘မုဒုကာ ခေါ တျာယံ, ကဿပ, ပဋ္ဋပိလောတိကာနံ သင်္ဃာဋီ’တိ။ ‘ပဋိဂ္ဂဏှာတု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပဋ္ဋပိလောတိကာနံ သင်္ဃာဋိံ အနုကမ္ပံ ဥပာဒါယာ’တိ။ ‘ဓာရေဿသိ ပန မေ တွံ, ကဿပ, သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ နိဗ္ဗသနာနီ’တိ။ ‘ဓာရေဿာမဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ နိဗ္ဗသနာနီ’တိ။ “သော ခွတဟံ, အာဝုသော, ပဋ္ဋပိလောတိကာနံ သင်္ဃာဋိံ ဘဂဝတော ပါဒါသိံ။ အဟံ ပန ဘဂဝတော သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ နိဗ္ဗသနာနိ ပဋိပဇ္ဇိံ”။

“ယဉှိ တံ, အာဝုသော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘ဘဂဝတော ပုတ္တော ဩရသော မုခတော ဇာတော ဓမ္မဇော ဓမ္မနိမ္မိတော ဓမ္မဒါယာဒေါ, ပဋိဂ္ဂဟိတာနိ [ပဋိဂ္ဂဟေတာ (သီ.)] သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ နိဗ္ဗသနာနီ’တိ, မမံ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘ဘဂဝတော ပုတ္တော ဩရသော မုခတော ဇာတော ဓမ္မဇော ဓမ္မနိမ္မိတော ဓမ္မဒါယာဒေါ, ပဋိဂ္ဂဟိတာနိ သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ နိဗ္ဗသနာနီ’”တိ။

“အဟံ ခေါ, အာဝုသော, ယာဝဒေ အာကင်္ခါမိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ အဟံ ခေါ, အာဝုသော, ယာဝဒေ အာကင်္ခါမိ။ပေ.။ (နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တီနံ ပဉ္စန္နဉ္စ အဘိညာနံ ဧဝံ ဝိတ္ထာရော ဝေဒိတဗ္ဗော) ။

“အဟံ ခေါ, အာဝုသော, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ; သတ္တရတနံ ဝါ, အာဝုသော, နာဂံ အဍ္ဍဋ္ဌမရတနံ ဝါ တာလပတ္တိကာယ ဆာဒေတဗ္ဗံ မညေယျ, ယော မေ ဆ အဘိညာ ဆာဒေတဗ္ဗံ မညေယျာ”တိ။

စဝိတ္ထ စ ပန ထုလ္လနန္ဒာ ဘိက္ခုနီ ဗြဟ္မစရိယမှာတိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. ပရံမရဏသုတ္တံ

၁၅၅. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ စ မဟာကဿပေါ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော ကဿပ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ – 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ ပနာဝုသော, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''ဧဝမ္ပိ ခေါ, အာဝုသော, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ – 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကိံ ပနာဝုသော, နေဝ ဟောတိ, န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ? ''ဧဝမ္ပိ ခေါ, အာဝုသော, အဗျာကတံ ဘဂဝတာ – 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'''တိ။ ''ကသ္မာ စေတံ, အာဝုသော , အဗျာကတံ ဘဂဝတာ''တိ? ''န ဟေတံ, အာဝုသော, အတ္ထသံဟိတံ နာဒိဗြဟ္မစရိယကံ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ တသ္မာ တံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာ''တိ။

''အထ ကိဉ္စရဟာဝုသော, ဗျာကတံ ဘဂဝတာ''တိ? ''ဣဒံ 'ဒုက္ခ'န္တိ ခေါ , အာဝုသော, ဗျာကတံ ဘဂဝတာ; အယံ 'ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ဗျာကတံ ဘဂဝတာ; အယံ 'ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ဗျာကတံ ဘဂဝတာ; အယံ 'ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ဗျာကတံ ဘဂဝတာ''တိ။ ''ကသ္မာ စေတံ, အာဝုသော, ဗျာကတံ ဘဂဝတာ''တိ? ''ဧတဉှိ, အာဝုသော, အတ္ထသံဟိတံ ဧတံ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ ဧတံ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ တသ္မာ တံ ဗျာကတံ ဘဂဝတာ''တိ။ ဒွါဒသမံ။

၁၃. သဒ္ဓမ္မပ္ပတိရူပကသုတ္တံ

၁၅၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေန ပုဗ္ဗေ အပ္ပတရာနိ စေဝ သိက္ခာပဒါနိ အဟေသုံ ဗဟုတရာ စ ဘိက္ခူ အညာယ သဏ္ဌဟိံသု? ကော ပန, ဘန္တေ, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေနေတရဟိ ဗဟုတရာနိ စေဝ သိက္ခာပဒါနိ အပ္ပတရာ စ ဘိက္ခူ အညာယ သဏ္ဌဟန္တီ''တိ? ''ဧဝဉ္စေတံ, ကဿပ, ဟောတိ သတ္တေသု ဟာယမာနေသု သဒ္ဓမ္မေ အန္တရဓာယမာနေ, ဗဟုတရာနိ စေဝ သိက္ခာပဒါနိ ဟောန္တိ အပ္ပတရာ စ ဘိက္ခူ အညာယ သဏ္ဌဟန္တိ။ န တာဝ, ကဿပ, သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ ယာဝ န သဒ္ဓမ္မပ္ပတိရူပကံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယတော စ ခေါ, ကဿပ, သဒ္ဓမ္မပ္ပတိရူပကံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အထ သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ''။

''သေယျထာပိ, ကဿပ, န တာဝ ဇာတရူပဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ ယာဝ န ဇာတရူပပ္ပတိရူပကံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယတော စ ခေါ, ကဿပ, ဇာတရူပပ္ပတိရူပကံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အထ ဇာတရူပဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ကဿပ, န တာဝ သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ ယာဝ န သဒ္ဓမ္မပ္ပတိရူပကံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယတော စ ခေါ, ကဿပ, သဒ္ဓမ္မပ္ပတိရူပကံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အထ သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ။

''န ခေါ, ကဿပ, ပထဝီဓာတု သဒ္ဓမ္မံ အန္တရဓာပေတိ, န အာပောဓာတု သဒ္ဓမ္မံ အန္တရဓာပေတိ, န တေဇောဓာတု သဒ္ဓမ္မံ အန္တရဓာပေတိ, န ဝါယောဓာတု သဒ္ဓမ္မံ အန္တရဓာပေတိ; အထ ခေါ ဣဓေဝ တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ မောဃပုရိသာ ယေ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ အန္တရဓာပေန္တိ။ သေယျထာပိ, ကဿပ, နာဝါ အာဒိကေနေဝ ဩပိလဝတိ; န ခေါ, ကဿပ, ဧဝံ သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ။

''ပဉ္စ ခေါမေ, ကဿပ, ဩက္ကမနိယာ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ, ကဿပ, ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပာသကာ ဥပာသိကာယော သတ္ထရိ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ

သာ, ဓမ္မေ အကရတ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ, သင်္ဃေ အကရတ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ, သိက္ခာယ အကရတ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ, သမာဓိသ္မိံ အကရတ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ – ဣမေ ခေါ, ကဿပ, ပဉ္စ ဩက္ကမနိယာ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

“ပဉ္စ ခေါမေ, ကဿပ, ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ, ကဿပ, ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သတ္ထရိ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ, ဓမ္မေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ, သင်္ဃေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ, သိက္ခာယ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ, သမာဓိသ္မိံ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ – ဣမေ ခေါ, ကဿပ, ပဉ္စ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ တေရသမံ။

ကဿပသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

သန္တုဋ္ဌဉ္စ အနောတ္တပ္ပီ၊ စန္ဒူပမံ ကုလူပကံ။
ဇိဏ္ဏံ တယော စ ဩဝါဒာ၊ ဈာနာဘိညာ ဥပဿယံ။
စီဝရံ ပရံမရဏံ၊ သဒ္ဓမ္မပ္ပတိရူပကန္တိ။

၆. လာဘသက္ကာရသံယုတ္တံ

၁. ပဌမဝဂ္ဂေါ

၁. အရုဏာသုတ္တံ

၁၅၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ကဋုကော ဖရုသော အန္တရာယိကော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ဥပ္ပန္နံ လာဘသက္ကာရသိလောကံ ပဇဟိဿာမ, န စ နော ဥပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရသိလောကော စိတ္တံ ပရိယာဒာယ ဌဿတီ'တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဗဠိသသုတ္တံ

၁၅၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ကဋုကော ဖရုသော အန္တရာယိကော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဗာဠိသိကော အာမိသဂတံ ဗဠိသံ ဂမ္ဘီရေ ဥဒကရဟဒေ ပက္ခိပေယျ။ တမေနံ အညတရော အာမိသစက္ခု မစ္ဆော ဂိလေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မစ္ဆော ဂိလဗဠိသော ဗာဠိသိကဿ အနယံ အာပန္နော ဗျသနံ အာပန္နော ယထာကာမကရဏီယော ဗာဠိသိကဿ''။

''ဗာဠိသိကောတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မာရဿေတံ ပါပိမတော အဓိဝစနံ။ ဗဠိသန္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ , လာဘသက္ကာရသိလောကဿေတံ အဓိဝစနံ။ ယော ဟိ ကောစိ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဿာဒေတိ နိကာမေတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂိလဗဠိသော မာရဿ အနယံ အာပန္နော ဗျသနံ အာပန္နော ယထာကာမကရဏီယော ပါပိမတော။ ဧဝံ အရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ , လာဘသက္ကာရသိလောကော ကဋုကော ဖရုသော အန္တရာယိကော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ဥပ္ပန္နံ လာဘသက္ကာရသိလောကံ ပဇဟိဿာမ, န စ နော ဥပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရသိလောကော စိတ္တံ ပရိယာဒာယ ဌဿတီ'တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ကုမ္မသုတ္တံ

၁၅၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''အရုဏော , ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ အဓိဂမာယ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အညတရသ္မိံ ဥဒကရဟဒေ မဟာကုမ္မကုလံ စိရနိဝါသိ အဟောသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတရော ကုမ္မော အညတရံ ကုမ္မံ ဧတဒဝေါစ – 'မာ ခေါ တွံ, တာတ ကုမ္မ, ဧတံ ပဒေသံ အဂမာသီ'တိ။ အဂမာသိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော ကုမ္မော တံ ပဒေသံ။ တမေနံ လုဒ္ဒော ပပတာယ ဝိဇ္ဈိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော ကုမ္မော ယေန သော ကုမ္မော တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော ကုမ္မော တံ ကုမ္မံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန တံ ကုမ္မံ ဧတဒဝေါစ – 'ကစ္စိ တွံ, တာတ ကုမ္မ, န တံ ပဒေသံ အဂမာသီ'တိ? 'အဂမာသိံ ခွါဟံ, တာတ ကုမ္မ, တံ ပဒေသ'န္တိ။ 'ကစ္စိ ပနာသိ, တာတ ကုမ္မ, အက္ခတော အနုပဟတော'တိ? 'အက္ခတော ခေါမှိ, တာတ ကုမ္မ, အနုပဟတော, အတ္ထိ စ မေ ဣဒံ သုတ္တကံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓ'န္တိ။ 'တဂ္ဃသိ, တာတ ကုမ္မ, ခတော, တဂ္ဃ ဥပဟတော။ ဧတေန ဟိ တေ, တာတ ကုမ္မ, သုတ္တကေန ပိတရော စ ပိတာမဟာ စ အနယံ အာပန္နာ ဗျသနံ အာပန္နာ။ ဂစ္ဆ အနိ တွံ, တာတ ကုမ္မ, န အနိ တွံ အမှာက'''န္တိ။

“လုဒ္ဒေါတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မာရဿေတံ ဟပိမတော အဓိဝစနံ။ ပပတာတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကဿေတံ အဓိဝစနံ။ သုတ္တကန္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နန္ဒိရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဿာဒေတိ နိကာမေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂိဒ္ဓော ပပတာယ [ဘိက္ခု ပပတာယ (ဿျာ. ကံ.), ဘိက္ခု ဝိဒ္ဓော ပပတာယ (?)] အနယံ အာပန္နော ဗျသနံ အာပန္နော ယထာကာမကရဏီယော ဟပိမတော။ ဧဝံ အရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ တတိယံ။

၄. ဒီဃလောမိကသုတ္တံ

၁၆၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ အဓိဂမာယ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒီဃလောမိကာ ဧဠကာ ကဏ္ဋကဂဟနံ ပဝိသေယျ။ သာ တတ္ရ တတ္ရ သဇ္ဇေယျ, တတ္ရ တတ္ရ ဂယှေယျ [ဂစ္ဆေယျ (သီ.), ဂဏှေယျ (ဿျာ. ကံ. ပီ. က.)] , တတ္ရ တတ္ရ ဗဇ္ဈေယျ, တတ္ရ တတ္ရ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇေယျ။ ‘ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂာမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ။ သော တတ္ရ တတ္ရ သဇ္ဇတိ, တတ္ရ တတ္ရ ဂယှတိ, တတ္ရ တတ္ရ ဗဇ္ဈတိ, တတ္ရ တတ္ရ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ အရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’”န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. မီဠှကသုတ္တံ

၁၆၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ အဓိဂမာယ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မီဠှကာ ဂူထာဒီ ဂူထပူရာ ပုဏ္ဏာ ဂူထဿ။ ပုရတော စဿ မဟာဂူထပုဉ္ဇော။ သာ တေန အညာ မီဠှကာ အတိမညေယျ – ‘အဟမှိ ဂူထာဒီ ဂူထပူရာ ပုဏ္ဏာ ဂူထဿ, ပုရတော စ မျာယံ မဟာဂူထပုဉ္ဇော’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂာမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ။ သော တတ္ထ ဘုတ္တာဝီ စ ဟောတိ ယာဝဒတ္ထော, နိမန္တိတော စ သွာတနာယ, ပိဏ္ဍပါတော စဿ ပူရော။ သော အာရာမံ ဂန္တွာ ဘိက္ခုဂဏဿ မဇ္ဈေ ဝိကတ္ထတိ – ‘ဘုတ္တာဝီ စမှိ ယာဝဒတ္ထော, နိမန္တိတော စမှိ သွာတနာယ, ပိဏ္ဍပါတော စ မျာယံ ပူရော, လာဘီ စမှိ စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတ-သေနာသန-ဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အပ္ပပုညာ အပ္ပေသက္ခာ န လာဘိနော စီဝရ-ပိဏ္ဍပါတသေနာသန-ဂိလာနပ္ပစ္စယ-ဘေသဇ္ဇ-ပရိက္ခာရာန’န္တိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တော အညေ ပေသလေ ဘိက္ခူ အတိမညတိ။ တဉှိ တဿ, ဘိက္ခဝေ , မောဃပုရိသဿ ဟောတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ ဧဝံ အရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အသနိသုတ္တံ

၁၆၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ အဓိဂမာယ။ [ဥပရိ တတိယဝဂ္ဂေ တတိယစတုတ္ထသုတ္တေသု “မာ စ ခေါ တွံ တာတ သေခံ။ အနုဟာပုဏ္ဏာတူ”တိ အာဂတံ။ တေန နယေန ဣဓာပိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ ဟိ ကိံ သဒ္ဒေန ပဋိက္ခေပတ္တောပိ သက္ကာ ဉာတုံ, ယထာ “သယံ အဘိညာယ ကမုဒ္ဒိသေယျ”န္တိ။ တသ္မာ ကံ။ အာဂစ္ဆတူတိ ဧတ္ထ ကမပိ။ မာ အာဂစ္ဆတူတိ စ, ကံ သေခံ။ အနုဟာပုဏ္ဏာတူတိ ဧတ္ထ ကမပိ သေခံ။ မာ ဟာပုဏ္ဏာတူတိ စ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဋ္ဌကထာဋီကာသု စ အယမေဝတ္ထော ဉာပိတော] ကံ, ဘိက္ခဝေ, အသနိဝိစက္ကံ အာဂစ္ဆတု [ဥပရိ တတိယဝဂ္ဂေ တရိယစတုတ္ထသုတ္တေသု “မာ စ ခေါ တွံ တာတ သေခံ။ အနုဟာပုဏ္ဏာတူ”တိ အာဂတံ။ တေန နယေန ဣဓာပိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ ဟိ ကိံ သဒ္ဒေန ပဋိက္ခေပတ္တောပိ သက္ကာ ဉာတုံ, ယထာ “သယံ အဘိညာယ ကမုဒ္ဒိသေယျ”န္တိ။ တသ္မာ ကံ။ အာဂစ္ဆတူတိ ဧတ္ထ ကမပိ။ မာ အာဂစ္ဆတူတိစ, တံ သေခံ။ အနုဟာပုဏ္ဏာတူတိ ဧတ္ထ ကမပိ သေခံ။ မာ ဟာပုဏ္ဏာတူတိ စ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဋ္ဌကထာ

ဋ္ဌိကာသု စ အယမေဝတ္ထော ဉာပိတော], သေခံ [အသနိဝိစက္ကံ, တံ သေခံ (ပီ. က.), အသနိဝိစက္ကံ, သေခံ (သျာ. ကံ.), အသနိဝိစက္ကံ အာဂစ္ဆတု, ကံ သေခံ (?)] အပ္ပတ္တမာနသံ လာဘသက္ကာရသိလောကော အနုပာပုဏာတု'' [အနုပာပုဏာတိ (ပီ. က.)]။

''အသနိဝိစက္ကန္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒိဒ္ဓသုတ္တံ

၁၆၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဒါရုဏော , ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ အဓိဂမာယ။ ကံ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဒ္ဓဂတေန ဝိသလ္လေန သလ္လေန [ဒိဋ္ဌိဂတေန ဝိသလ္လေန (က. သီ.), ဒိဋ္ဌိဂတေန သလ္လေန (သျာ. ကံ.), ဒိဋ္ဌဂတေန ဝိသလ္လေန သလ္လေန (က.), ဒိဋ္ဌဂတေန ဝိသလ္လေန သလ္လေန (ပီ.)] ဝိဇ္ဈတု, သေခံ [ဝိဇ္ဈတု, တံ သေခံ (သီ.), ဝိဇ္ဈတိ, တံ သေခံ (ပီ. က.)] အပ္ပတ္တမာနသံ လာဘသက္ကာရသိလောကော အနုပာပုဏာတု'' [အနုပာပုဏာတိ (ပီ. က.)]။

''သလ္လန္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. သိင်္ဂါလသုတ္တံ

၁၆၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ အဓိဂမာယ။ အဿုတ္ထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ဇရသိင်္ဂါလဿ [သိင်္ဂါလဿ (က.), ဇရသိကလဿ (သီ. သျာ. ကံ.)] ဝဿမာနဿာ''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။ ''ဧသော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဇရသိင်္ဂါလော ဥက္ကဏ္ဍကေန [ဥက္ကဏ္ဏကေန (သီ.), ဥက္ကဏ္ဋကေန (သျာ. ကံ. ပီ.)] နာမ ရောဂဇာတေန ဖုဋ္ဌော နေဝ ဗိလဂတော ရမတိ, န ရုက္ခမူလဂတော ရမတိ, န အဗ္ဘောကာသဂတော ရမတိ; ယေန ယေန ဂစ္ဆတိ, ယတ္ထ ယတ္ထ တိဋ္ဌတိ, ယတ္ထ ယတ္ထ နိသီဒတိ, ယတ္ထ ယတ္ထ နိပဇ္ဇတိ; တတ္ထ တတ္ထ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော နေဝ သုညာဂါရဂတော ရမတိ, န ရုက္ခမူလဂတော ရမတိ, န အဗ္ဘောကာသဂတော ရမတိ; ယေန ယေန ဂစ္ဆတိ, ယတ္ထ ယတ္ထ တိဋ္ဌတိ, ယတ္ထ ယတ္ထ နိသီဒတိ, ယတ္ထ ယတ္ထ နိပဇ္ဇတိ; တတ္ထ တတ္ထ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဝေရမ္ဗသုတ္တံ

၁၆၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ အဓိဂမာယ။ ဥပရိ, ဘိက္ခဝေ, အာကာသေ ဝေရမ္ဘာ [ဝေရမ္ဗာ (သီ. ပီ.)] နာမ ဝါတာ ဝါယန္တိ။ တတ္ထ ယော ပက္ခီ ဂစ္ဆတိ တမေနံ ဝေရမ္ဘာ ဝါတာ ခိပန္တိ။ တဿ ဝေရမ္ဘဝါတက္ခိတ္တဿ အညေနေဝ ပါဒါ ဂစ္ဆန္တိ, အညေန ပက္ခာ ဂစ္ဆန္တိ, အညေန သီသံ ဂစ္ဆတိ, အညေန ကာယော ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန အရက္ခိတာယ ဝါစာယ အရက္ခိတေန စိတ္တေန, အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ, အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သော တတ္ထ ပဿတိ မာတုဂါမံ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပာရုတံ ဝါ။ တဿ မာတုဂါမံ ဒိသွာ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပာရုတံ ဝါ ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတိ။ သော ရာဂါနုဒ္ဓံသိတေန စိတ္တေန သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ တဿ အညေ စီဝရံ ဟရန္တိ, အညေ ပတ္တံ ဟရန္တိ, အညေ နိသီဒနံ ဟရန္တိ, အညေ သူစိဃရံ ဟရန္တိ, ဝေရမ္ဘဝါတက္ခိတ္တဿေဝ သကုဏဿ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ နဝမံ။

၁၀. သကထကသုတ္တံ

၁၆၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ "အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကောကော။ပေ။ အဓိဂမာယ။ ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ပဿာမိ သက္ကာရေန အဘိဘူတံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တံ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နံ။ ဣဓ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ , ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ပဿာမိ အသက္ကာရေန အဘိဘူတံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တံ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နံ။ ဣဓ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ပဿာမိ သက္ကာရေန စ အသက္ကာရေန စ တဒုဘယေန အဘိဘူတံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တံ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နံ။ ဧဝံ အရုဏော ခော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကောကော။ပေ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

"ယဿ သက္ကရိယမာနဿ၊ အသက္ကာရေန စူဘယံ။
သမာဓိ န ဝိကမ္ပတိ၊ အပ္ပမာဏဝိဟာရိနော [အပ္ပမာဒဝိဟာရိနော (ပီ. က.) အပ္ပမာဏောတိ ဟေတ္ထ ဖလသမာဓိ၊ န သတိ]။

"တံ ဈာယိနံ သာတတိကံ၊ သုခုမံ ဒိဋ္ဌိဝိပဿကံ။
ဥပာဒါနက္ခယာရာမံ၊ အာဟု သပ္ပုရိသော ဣတီ"တိ။ ဒသမံ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အရုဏော ဗဠိသံ ကုမ္မံ၊ ဒီဃလောမိ စ မီဠှကံ။
အသနိ ဒိဒ္ဓ သိင်္ဂါလံ၊ ဝေရမ္ဘေန သကထကန္တိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

၁. သုဝဏ္ဏပါတိသုတ္တံ

၁၆၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ "အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကောကော။ပေ။ အဓိဂမာယ။ ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – 'န စာယမာယသ္မာ သုဝဏ္ဏပါတိယာပိ ရူပိယစုဏ္ဏပရိပူရာယ ဟေတု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသေယျာ'တိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တံ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသန္တံ။ ဧဝံ အရုဏော ခော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကောကော။ပေ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ရူပိယပါတိသုတ္တံ

၁၆၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ "အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကောကော။ပေ။ ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – 'န စာယမာယသ္မာ ရူပိယပါတိယာပိ သုဝဏ္ဏစုဏ္ဏပရိပူရာယ ဟေတု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသေယျာ'တိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တံ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသန္တံ။ ဧဝံ အရုဏော ခော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကောကော။ပေ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃-၁၀. သုဝဏ္ဏနိက္ခသုတ္တာဒိအဋ္ဌကံ

၁၆၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဣဓာဟံ , ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – ‘န စာယမာယသ္မာ သုဝဏ္ဏနိက္ခဿာပိ ဟေတု။ပေ။ သုဝဏ္ဏနိက္ခသတဿာပိ ဟေတု။ သိင်္ဂီနိက္ခဿာပိ ဟေတု။ သိင်္ဂီနိက္ခသတဿာပိ ဟေတု။ ပထဝိယာပိ ဇာတရူပပရိပူရာယ ဟေတု။ အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတုပိ။ ဇီဝိတဟေတုပိ။ ဇနပဒကလျာဏိယာပိ ဟေတု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသေယျာ’တိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတံ ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တံ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသန္တံ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ ဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေ ဟတိ ဒွေ သုဝဏ္ဏာ စ, သိင်္ဂီဟိ အပရေ ဒုဝေ။
ပထဝီ ကိဉ္စိက္ခဇီဝိတံ, ဇနပဒကလျာဏိယာ ဒသာတိ။

၃. တတိယဝဂ္ဂေါ

၁. မာတုဂါမသုတ္တံ

၁၇၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ န တဿ, ဘိက္ခဝေ, မာတုဂါမော ဧကော ဧကဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ ယဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ။ပေ။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ကလျာဏီသုတ္တံ

၁၇၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ န တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဇနပဒကလျာဏီ ဧကာ ဧကဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ ယဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဧကပုတ္တကသုတ္တံ

၁၇၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ သဒ္ဓါ, ဘိက္ခဝေ, ဥပာသိကာ ဧကပုတ္တကံ ပိယံ မနာပံ ဧဝံ သမ္မာ အာယာစမာနာ အာယာစေယျ – ‘တာဒိသော, တာတ, ဘဝါဟိ ယာဒိသော စိတ္တော စ ဂဟပတိ ဟတ္ထကော စ အာဠဝကော’တိ။ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ , တုလာ ဧတံ ပမာဏံ မမ သာဝကာနံ ဥပာသကာနံ, ယဒိဒံ စိတ္တော စ ဂဟပတိ ဟတ္ထကော စ အာဠဝကော။ သစေ ခေါ တွံ, တာတ, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇသိ; တာဒိသော, တာတ, ဘဝါဟိ ယာဒိသာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာတိ။ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, တုလာ ဧတံ ပမာဏံ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ, ယဒိဒံ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလာနာ ။ မာ စ ခေါ တွံ, တာတ, သေခံ အပ္ပတ္တမာနသံ လာဘသက္ကာရသိလောကော အနုပာပုဏာတူတိ။ တဉ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ သေခံ အပ္ပတ္တမာနသံ လာဘသက္ကာရသိလောကော အနုပာပုဏာတိ, သော တဿ ဟောတိ အန္တရာယာယ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ တတိယံ။

၄. ဧကဓီတုသုတ္တံ

၁၇၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ သဒ္ဓါ ဘိက္ခဝေ ဥပာသိကာ ဧကံ ဓီတရံ ပိယံ မနာပံ ဧဝံ သမ္မာ အာယာစမာနာ အာယာစေယျ – ‘တာဒိသာ, အယျေ, ဘဝါဟိ ယာဒိသာ ခု

ဇ္ဈုတ္တရာ စ ဥပာသိကာ ဝေဠုကဏ္ဍကိယာ [ဝေဠုကဏ္ဍကီ (သီ. ဆက္ကင်္ဂုတ္တရေပိ)] စ နန္ဒမာတာ’တိ။ သော, ဘိက္ခဝေ, တုလာ ဇေတံ ပမာဏံ မမ သာဝိကာနံ ဥပာသိကာနံ, ယဒိဒံ ခုဇ္ဇုတ္တရာ စ ဥပာသိကာ ဝေဠုကဏ္ဍကိယာ စ နန္ဒမာတာ။ သစေ ခော တွံ, အယျေ, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇသိ; တာဒိသာ, အယျေ, ဘဝါဟိ ယာဒိသာ ခေမာ စ ဘိက္ခုနီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စာတိ။ သော, ဘိက္ခဝေ, တုလာ ဇေတံ ပမာဏံ မမ သာဝိကာနံ ဘိက္ခုနီနံ, ယဒိဒံ ခေမာ စ ဘိက္ခုနီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ။ မာ စ ခော တွံ, အယျေ, သေခံ အပ္ပတ္တမာနသံ လာဘသက္ကာရသိလောကော အနုပာပုဏာတူတိ။ တံ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနိံ သေခံ အပ္ပတ္တမာနသံ လာဘသက္ကာရသိလောကော အနုပာပုဏာတိ, သော တဿာ ဟောတိ အန္တရာယာယ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၇၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ လာဘသက္ကာရသိလောကဿ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပန တေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။ ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ လာဘသက္ကာရသိလောကဿ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ စ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ”တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၇၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ လာဘသက္ကာရသိလောကဿ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ပေ။ ပဇာနန္တိ။ပေ။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. တတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၇၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ လာဘသက္ကာရသိလောကံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, လာဘသက္ကာရသိလောကသမုဒယံ နပ္ပဇာနန္တိ, လာဘသက္ကာရသိလောကနိရောဓံ နပ္ပဇာနန္တိ, လာဘသက္ကာရသိလောကနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ နပ္ပဇာနန္တိ ။ပေ။ ပဇာနန္တိ။ပေ။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ”တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဆဝိသုတ္တံ

၁၇၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ လာဘသက္ကာရသိလောကော , ဘိက္ခဝေ, ဆဝိံ ဆိန္ဒတိ, ဆဝိံ ဆေတွာ စမ္မံ ဆိန္ဒတိ, စမ္မံ ဆေတွာ မံသံ ဆိန္ဒတိ, မံသံ ဆေတွာ နှာရုံ ဆိန္ဒတိ, နှာရုံ ဆေတွာ အဋ္ဌိံ ဆိန္ဒတိ, အဋ္ဌိံ ဆေတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ဒါရုဏော ခော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ ဧဝဉှိ ဝော ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ရဇ္ဇုသုတ္တံ

၁၇၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ လာဘသက္ကာရသိလောကော, ဘိက္ခဝေ, ဆဝိံ ဆိန္ဒတိ, ဆဝိံ ဆေတွာ စမ္မံ ဆိန္ဒတိ, စမ္မံ ဆေတွာ မံသံ ဆိန္ဒတိ, မံသံ ဆေတွာ နှာရုံ ဆိန္ဒတိ, နှာရုံ ဆေတွာ အဋ္ဌိံ ဆိန္ဒတိ, အဋ္ဌိံ ဆေတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ”။

‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဗလဝတီ ပုရိသော ဒဠှဟာယ ဝာဠရဇ္ဇုယာ ဇင်္ဃံ ဝေဌေတွာ ဃံသေယျ။ သာ ဆဝိံ ဆိန္ဒေယျ, ဆဝိံ ဆေတွာ စမ္မံ ဆိန္ဒေယျ, စမ္မံ ဆေတွာ မံသံ ဆိန္ဒေယျ, မံသံ ဆေတွာ နှာရုံ ဆိန္ဒေယျ, နှာရုံ ဆေတွာ အဋ္ဌိံ ဆိန္ဒေယျ, အဋ္ဌိံ ဆေတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ဆဝိံ ဆိန္ဒတိ, ဆဝိံ ဆေတွာ စမ္မံ ဆိန္ဒတိ, စမ္မံ ဆေတွာ မံသံ ဆိန္ဒတိ, မံသံ ဆေတွာ နှာရုံ ဆိန္ဒတိ, နှာရုံ ဆေတွာ အဋ္ဌိံ ဆိန္ဒတိ, အဋ္ဌိံ ဆေတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ဒာရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဘိက္ခုသုတ္တံ

၁၇၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ယောပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ တဿာဟံ လာဘသက္ကာရသိလောကော အန္တရာယာယ ဝဒါမီ’’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကိဿ ပန, ဘန္တေ, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော လာဘသက္ကာရသိလောကော အန္တရာယာယာ’’တိ? ‘‘ယာ ဟိဿ သာ, အာနန္ဒ, အကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ နာဟံ တဿာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အန္တရာယာယ ဝဒါမိ။ ယေ စ ခွဿ, အာနန္ဒ, အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ အဓိဂတာ တေသာဟမဿ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အန္တရာယာယ ဝဒါမိ။ ဧဝံ ဒာရုဏော ခေါ, အာနန္ဒ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ကဋုကော ဖရုသော အန္တရာယိကော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ဥပ္ပန္နံ လာဘသက္ကာရသိလောကံ ပဇဟိဿာမ, န စ နော ဥပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရသိလောကော စိတ္တံ ပရိယာဒာယ ဌဿတီ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, အာနန္ဒ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ဒသမံ။

တတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

မာတုဂါမော စ ကလျာဏီ, ပုတ္တော စ ဧကဓီတု စ။
သမဏဗြာဟ္မဏာ တီဏိ, ဆဝိ ရဇ္ဇု စ ဘိက္ခုနာတိ။

၄. စတုတ္ထဝဂ္ဂေါ

၁. ဘိန္ဒိသုတ္တံ

၁၈၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တော သင်္ဃံ ဘိန္ဒိ။ ဧဝံ ဒာရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ပဌမံ။

၂. ကုသလမူလသုတ္တံ

၁၈၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတဿ ပရိယာဒိန္နစိတ္တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တဿ ကုသလမူလံ သမုစ္ဆေဒမဂမာ။ ဧဝံ ဒာရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ကုသလဓမ္မသုတ္တံ

၁၈၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘ဒါရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတဿ ပရိယာဒိန္နစိတ္တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တဿ ကုသလော ဓမ္မော သမုစ္ဆေဒမဂမာ။ ဧဝံ ဒာရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ တတိယံ။

၄. သုက္ကဓမ္မသုတ္တံ

၁၈၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ‘‘အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတဿ ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တဿ သုက္ကော ဓမ္မော သမုစ္ဆေဒမဂမာ။ ဧဝံ အရုဏော ခော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ။ သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. အစိရပက္ကန္တသုတ္တံ

၁၈၄. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ အစိရပက္ကန္တေ ဒေဝဒတ္တေ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘အတ္တဝဓာယ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ, ပရာဘဝါယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ’’။

‘‘သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကဒလီ အတ္တဝဓာယ ဖလံ ဒေတိ, ပရာဘဝါယ ဖလံ ဒေတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္တဝဓာယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ, ပရာဘဝါယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ။

‘‘သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဠု အတ္တဝဓာယ ဖလံ ဒေတိ, ပရာဘဝါယ ဖလံ ဒေတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္တဝဓာယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ, ပရာဘဝါယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ။

‘‘သေယ္ယထာပိ , ဘိက္ခဝေ, နဠော အတ္တဝဓာယ ဖလံ ဒေတိ, ပရာဘဝါယ ဖလံ ဒေတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္တဝဓာယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ, ပရာဘဝါယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ။

‘‘သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အဿတရီ အတ္တဝဓာယ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ, ပရာဘဝါယ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္တဝဓာယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ, ပရာဘဝါယ ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဥဒပါဒိ။ ဧဝံ အရုဏော ခော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ ဧဝဉှိ တေ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘ဖလံ ဝေ ကဒလိံ ဟန္တိ, ဖလံ ဝေဠုံ ဖလံ နဠံ။
သက္ကာရော ကာပုရိသံ ဟန္တိ, ဂဗ္ဘော အဿတရိံ ယထာတိ’’။ ပဉ္စမံ။

၆. ပဉ္စရထသတသုတ္တံ

၁၈၅. ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခော ပန သမယေန ဒေဝဒတ္တဿ အဇာတသတ္တု ကုမာရော ပဉ္စဟိ ရထသတေဟိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ, ပဉ္စ စ ထာလိပါကသတာနိ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရီယတိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ဒေဝဒတ္တဿ, ဘန္တေ, အဇာတသတ္တု ကုမာရော ပဉ္စဟိ ရထသတေဟိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ, ပဉ္စ စ ထာလိပါကသတာနိ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရီယတီ’’တိ။ ‘‘မာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တဿ လာဘသက္ကာရသိလောကံ ပိဟယိတ္ထ။ ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တဿ အဇာတသတ္တု ကုမာရော ပဉ္စဟိ ရထသတေဟိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂမိဿတိ, ပဉ္စ စ ထာလိပါကသတာနိ ဘတ္တာဘိဟာရော အာဟရီယိဿတိ, ဟာနိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တဿ ပါဋိကင်္ခာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ဝုဒ္ဓိ’’။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, စဏ္ဍာသွ ကုက္ကုရသ္သ နာသာယ ပိတ္တံ ဘိန္ဒေယျုံ , ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ , ကုက္ကုရော ဘိယျောသောမတ္တာယ စဏ္ဍတရော အဿ; ဧဝမေဝ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝကီဝဉ္စ ဒေဝဒတ္တဿ အဇာတသတ္တုကုမာရော ပဉ္စဟိ ရထသတေဟိ သာယံ ပာတံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂမိဿတိ, ပဉ္စ စ ထာလိပာကသတာနိ ဘတ္တာဘိဟာရော အာဟရိယိဿတိ, ဟာနိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တဿ ပာဋိကင်္ခာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, နော ဝုဍ္ဍိ။ ဧဝံ အရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော။ပေ.။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. မာတုသုတ္တံ

၁၈၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ကဋုကော ဖရုသော အန္တရာယိကော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ ဣဓာဟံ , ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – ‘န စာယမာယသ္မာ မာတုပိ ဟေတု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသေယျာ’တိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တံ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသန္တံ။ ဧဝံ အရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ကဋုကော ဖရုသော အန္တရာယိကော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ဥပ္ပန္နံ လာဘသက္ကာရသိလောကံ ပဇဟိဿာမ။ န စ နော ဥပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရသိလောကော စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတီ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ သတ္တမံ။

၈-၁၃. ပိတုသုတ္တာဒိဆက္ကံ

၁၈၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အရုဏော, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ကဋုကော ဖရုသော အန္တရာယိကော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ ဣဓာဟံ , ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – ‘န စာယမာယသ္မာ ပိတုပိ ဟေတု။ပေ.။ ဘာတုပိ ဟေတု။ ဘဂိနိယာပိ ဟေတု။ ပုတ္တဿပိ ဟေတု။ ဓီတုယာပိ ဟေတု။ ပဇာပတိယာပိ ဟေတု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသေယျာ’တိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အဘိဘူတံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တံ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသန္တံ။ ဧဝံ အရုဏော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာဘသက္ကာရသိလောကော ကဋုကော ဖရုသော အန္တရာယိကော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ဥပ္ပန္နံ လာဘသက္ကာရသိလောကံ ပဇဟိဿာမ, န စ နော ဥပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရသိလောကော စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတီ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ တေရသမံ။

စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဘိန္ဒိ မူလံ ဒုဝေ ဓမ္မာ, ပက္ကန္တံ ရထ မာတရိ။
ပိတာ ဘာတာ စ ဘဂိနီ, ပုတ္တော ဓီတာ ပဇာပတီတိ။

လာဘသက္ကာရသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

၇. ရာဟုလသံယုတ္တံ

၁. ပဌမဝဂ္ဂေါ

၁. စက္ခုသုတ္တံ

၁၈၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ''န္တိ။

''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, စက္ခုံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။ ''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ? ''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။ ''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''သောတံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။ ပေ.။။ ''ဃာနံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''ဇိဝှာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''ကာယော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ''တိ? ''အနိစ္စော, ဘန္တေ'' ။ပေ.။ ''မနော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ''တိ? ''အနိစ္စော, ဘန္တေ''။ ''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ''တိ? ''ဒုက္ခံ, ဘန္တေ''။ ''ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ။ပေ.။ သောတသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဃာနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဇိဝှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ကာယသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ; နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. ရူပသုတ္တံ

၁၈၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, ရူပါ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ , ဘန္တေ''။ပေ.။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ သဒ္ဒေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဂန္ဓေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ရသေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဓမ္မေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ; နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ။ပေ.။ ပဇာနာတီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဝိညာဏသုတ္တံ

၁၉၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, စက္ခုဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စံ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''သောတဝိညာဏံ။ပေ.။ ဃာနဝိညာဏံ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ ကာယဝိညာဏံ။ မနောဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စံ, ဘန္တေ'' ။ပေ.။ ''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ သောတဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဃာနဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဇိဝှာဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ကာယဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ မနောဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ; နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ။ပေ.။ ပဇာနာတီ''တိ။ တတိယံ။

၄. သမ္ဖဿသုတ္တံ

၁၉၁. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, စက္ခုသမ္ဖဿော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ''တိ? ''အနိစ္စော, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''သောတသမ္ဖဿော။ပေ.။ ဃာနသမ္ဖဿော။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော။ ကာယသမ္ဖဿော။

မနောသမ္ဖဿော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ''တိ? ''အနိစ္စော, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယ သာဝကော စက္ခုသမ္ဖဿသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ သောတသမ္ဖဿသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဃာနသမ္ဖဿသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိ န္ဒတိ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ကာယသမ္ဖဿသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ မနောသမ္ဖဿသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ; နိ ဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ။ပေ.။ ပဇာနာတီ''တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဝေဒနာသုတ္တံ

၁၉၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ပေ.။ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ , ဘန္တေ''။ ပေ.။ ''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ သောတ။ ဃာန။ ဇိဝှာ။ ကာယ။ မနောသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ပဇာနာတီ''တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သညာသုတ္တံ

၁၉၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, ရူပသညာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''သဒ္ဒသညာ။ပေ.။ ဂန္ဓသညာ။ ရသသညာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ။ ဓမ္မသညာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ သဒ္ဒသညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဂန္ဓသညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ရသသညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဓမ္မသညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ပဇာနာတီ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သဉ္စေတနာသုတ္တံ

၁၉၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, ရူပသဉ္စေတနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''သဒ္ဒသဉ္စေတနာ။ပေ.။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ။ ရသသဉ္စေတနာ ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသဉ္စေတနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ရသသဉ္စေတနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ပဇာနာတီ''တိ။ သတ္တမံ။

၈. တဏှာသုတ္တံ

၁၉၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, ရူပတဏှာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''သဒ္ဒတဏှာ။ပေ.။ ဂန္ဓတဏှာ။ ရသတဏှာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ။ ဓမ္မတဏှာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပတဏှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ သဒ္ဒတဏှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဂန္ဓတဏှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ရသတဏှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဓမ္မတဏှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ။ပေ.။ ပဇာနာတီ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဓာတုသုတ္တံ

၁၉၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ''တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, ပထဝီဓာတု နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''အာပောဓာတု။ပေ.။ တေဇောဓာတု။ ဝါယောဓာတု။ အာကာသဓာတု။ ဝိညာဏဓာတု နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ''တိ? ''အနိစ္စာ, ဘန္တေ''။ပေ.။ ''ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ပထဝီဓာတုယာပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ အာပောဓာတုယာပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ တေဇောဓာတုယာပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဝါယောဓာတုယာပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ အာကာသဓာတုယာပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဝိညာဏဓာတုယာပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ပဇာနာတီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ခန္ဓသုတ္တံ

၁၉၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ? ‘‘အနိစ္စံ, ဘန္တေ’’။ ပေ.။ ‘‘ဝေဒနာ။ပေ.။ သညာ။ သင်္ခါရာ။ ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ? ‘‘အနိစ္စံ, ဘန္တေ’’။ပေ.။ ‘‘ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ပေ.။ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ; နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ဒသမံ။

ပဌမော ဝဂ္ဂော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

> စက္ခု ရူပဉ္စ ဝိညာဏံ, သမ္ဖဿော ဝေဒနာယ စ။
> သညာ သဉ္စေတနာ တဏှာ, ဓာတု ခန္ဓေန တေ ဒသာတိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂော

၁. စက္ခုသုတ္တံ

၁၉၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, စက္ခုံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ? ‘‘အနိစ္စံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ, ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ? ‘‘ဒုက္ခံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘သောတံ။ပေ.။ ဃာနံ။ ဇိဝှာ။ ကာယော။ မနော နိစ္စော ဝါ အနိစ္စော ဝါ’’တိ? ‘‘အနိစ္စော, ဘန္တေ’’။ ‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ, ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ? ‘‘ဒုက္ခံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘ဧဝံ ပဿံ, ရာဟုလ, သုတဝါ အရိယသာဝကော စက္ခုသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ပေ.။ သောတသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ဃာနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ။ ဇိဝှာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ ကာယသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ မနသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ; နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ; ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ; ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတီ’’တိ။ ဧတေန ပေယျာလေန ဒသ သုတ္တန္တာ ကာတဗ္ဗာ။ ပဌမံ။

၂-၁၀. ရူပာဒိသုတ္တနဝကံ

၁၉၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ, ရာဟုလ, ရူပာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါ’’တိ? ‘‘အနိစ္စာ, ဘန္တေ’’။ပေ.။ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓမ္မာ။။

‘‘စက္ခုဝိညာဏံ။ပေ.။ သောတဝိညာဏံ။ ဃာနဝိညာဏံ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ ကာယဝိညာဏံ။ မနောဝိညာဏံ။။

‘‘စက္ခုသမ္ဖဿော။ပေ.။ သောတသမ္ဖဿော။ ဃာနသမ္ဖဿော။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော။ ကာယသမ္ဖဿော။ မနောသမ္ဖဿော။။

‘‘စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ပေ.။ သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။။

‘‘ရူပသညာ။ပေ.။ သဒ္ဒသညာ။ ဂန္ဓသညာ။ ရသသညာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ။ ဓမ္မသညာ။။

‘‘ရူပသဉ္စေတနာ။ပေ.။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ။ ရသသဉ္စေတနာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ။။

‘‘ရူပတဏှာ ။ပေ.။ သဒ္ဒတဏှာ။ ဂန္ဓတဏှာ။ ရသတဏှာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ။ ဓမ္မတဏှာ။။

‘‘ပထဝီဓာတု။ပေ.။ အာပောဓာတု။ တေဇောဓာတု။ ဝါယောဓာတု။ အာကာသဓာတု ။ ဝိညာဏဓာတု။။

‘‘ရူပံ ။ပေ.။ ဝေဒနာ။ သညာ။ သင်္ခါရာ။ ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ? အနိစ္စံ, ဘန္တေ။ပေ.။ ဧဝံ ပဿံ ရာဟုလ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီတိ။ ဒသမံ။

၁၁. အနုသယသုတ္တံ

၂၀၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာနတော ကထံ ပဿတော ဣမသ္မိဉ္စ သဝိညာဏကေ ကာယေ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာနုသယာ န ဟောန္တီ’’တိ? ‘‘ယံ ကိဉ္စိ, ရာဟုလ, ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ရူပံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ။ပေ.။ ယာ ကာစိ သညာ။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ။ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ ဧဝံ ခေါ, ရာဟုလ, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ဣမသ္မိဉ္စ သဝိညာဏကေ ကာယေ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာနုသယာ န ဟောန္တီ’’တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. အပဂတသုတ္တံ

၂၀၁. သာဝတ္ထိနိဒာနံ ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဇာနတော ကထံ ပဿတော ဣမသ္မိံ စ သဝိညာဏကေ ကာယေ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာပဂတံ မာနသံ ဟောတိ ဝိဓာ သမတိက္ကန္တံ သန္တံ သုဝိမုတ္တ’’န္တိ? ‘‘ယံ ကိဉ္စိ, ရာဟုလ, ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ သဗ္ဗံ ရူပံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ’’။

‘‘ယာ ကာစိ ဝေဒနာ။ပေ.။ ယာ ကာစိ သညာ။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ။ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, ရာဟုလ, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ဣမသ္မိဉ္စ သဝိညာဏကေ ကာယေ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာပဂတံ မာနသံ ဟောတိ ဝိဓာ သမတိက္ကန္တံ သန္တံ သုဝိမုတ္တ’’န္တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

စက္ခု ရူပဉ္စ ဝိညာဏံ, သမ္ဖဿော ဝေဒနာယ စ။
သညာ သဉ္စေတနာ တဏှာ, ဓာတု ခန္ဓေန တေ ဒသ။

အနုသယံ အပဂတဋ္ဌေဝ၊ ဝဂ္ဂေ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

ရာဟုလသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

၈. လက္ခဏသံယုတ္တံ

၁. ပဌမဝဂ္ဂေါ

၁. အဋ္ဌိသုတ္တံ

၂၀၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ စ လက္ခဏော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော [မဟာမောဂ္ဂလာနော (က.)] ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ ဝိဟရန္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေနာယသ္မာ လက္ခဏော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ လက္ခဏံ ဧတဒဝေါစ – ''အာယာမာဝုသော [ဧဟိ အာဝုသော (သျာ. ကံ. က.)] လက္ခဏ, ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ အာယသ္မာ လက္ခဏော အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အညတရသ္မိံ ပဒေသေ သိတံ ပါတွာကာသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ လက္ခဏော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစ – ''ကော နု ခေါ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟေတု ကော ပစ္စယော သိတဿ ပါတုကမ္မာယာ''တိ? ''အကာလော ခေါ, အာဝုသော လက္ခဏ, ဧတဿ ပဉှဿ။ ဘဂဝတော မံ သန္တိကေ ဧတံ ပဉှံ ပုစ္ဆာ''တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ စ လက္ခဏော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ လက္ခဏော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အညတရသ္မိံ ပဒေသေ သိတံ ပါတွာကာသိ။ ကော နု ခေါ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟေတု ကော ပစ္စယော သိတဿ ပါတုကမ္မာယာ''တိ?

''ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ ဖာသုဠန္တရိကာဟိ ဝိတုဒေန္တိ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိရာဇေန္တိ [ဝိတုဒေန္တိ (သီ.), ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိဘဇေန္တိ (ပီ. က.)] ။ သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော! ဧဝရူပောပိ နာမ သတ္တော ဘဝိဿတိ! ဧဝရူပောပိ နာမ ယက္ခော ဘဝိဿတိ! ဧဝရူပောပိ နာမ အတ္တဘာဝပဋိလာဘော ဘဝိဿတီ'''တိ!!

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''စက္ခုဘူတာ ဝတ, ဘိက္ခဝေ, သာဝကာ ဝိဟရန္တိ; ဉာဏဘူတာ ဝတ, ဘိက္ခဝေ, သာဝကာ ဝိဟရန္တိ, ယတြ ဟိ နာမ သာဝကော ဧဝရူပံ ဉဿတိ ဝါ ဒက္ခတိ ဝါ သက္ခိံ ဝါ ကရိဿတိ။ ပုဗ္ဗေဝ မေ သော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဒိဋ္ဌော အဟောသိ, အပိ စာဟံ န ဗျာကာသိံ။ အဟဉ္စေတံ [အဟမေဝေတံ (သီ.)] ဗျာကရေယျံ, ပရေ စ မေ [ပရေ မေ (သီ.)] န သဒ္ဒဟေယျုံ။ ယေ မေ န သဒ္ဒဟေယျုံ, တေသံ တံ အဿ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ ဂောဃာတကော အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဗဟူနိ ဝဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတာနိ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စိတွာ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန ဧဝရူပံ အတ္တဘာဝပဋိလာဘံ ပဋိသံဝေဒယတီ''တိ။ (သဗ္ဗေသံ သုတ္တန္တာနံ ဧသေဝ ပေယျာလော)။ ပဌမံ။

၂. ပေသိသုတ္တံ

၂၀၃. ''ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ မံသပေသိံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိရာဇေန္တိ [ဝိရာဇေန္တိ (သီ. သျာ. ကံ.), ဝိဘဇေန္တိ (ပီ. က.)]။ သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ ဂောဃာတကော အဟောသိ။ပေ.။။ ဒုတိယံ။

၃. ပိဏ္ဍသုတ္တံ

၂၀၄. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ မံသပိဏ္ဍံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနုပတိတ္ဝာ အနုပတိတ္ဝာ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိရာဇေန္တိ ။ သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ သာကုဏိကော အဟောသိ။ပေ.။။ တတိယံ။

၄. နိစ္ဆဝိသုတ္တံ

၂၀၅. ‘‘ဣဓာဟံ , အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ နိစ္ဆဝိံ ပုရိသံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနုပတိတ္ဝာ အနုပတိတ္ဝာ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိရာဇေန္တိ။ သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ ဩရဗ္ဘိကော အဟောသိ။ပေ.။။ စတုတ္ထံ။

၅. အသိလောမသုတ္တံ

၂၀၆. ‘‘ဣဓာဟံ , အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ အသိလောမံ ပုရိသံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တဿ တေ အသီ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဥပ္ပတိတ္ဝာ တဿေဝ ကာယေ နိပတန္တိ။ သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ သူကရိကော အဟောသိ။ပေ.။။ ပဉ္စမံ။

၆. သတ္တိသုတ္တံ

၂၀၇. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ သတ္တိလောမံ ပုရိသံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တဿ တာ သတ္တိယော ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဥပ္ပတိတ္ဝာ တဿေဝ ကာယေ နိပတန္တိ။ သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ မာဂဝိကော အဟောသိ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဥသုလောမသုတ္တံ

၂၀၈. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ ဥသုလောမံ ပုရိသံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တဿ တေ ဥသူ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဥပ္ပတိတ္ဝာ တဿေဝ ကာယေ နိပတန္တိ။ သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ ကာရဏိကော အဟောသိ။ပေ.။။ သတ္တမံ။

၈. သူစိလောမသုတ္တံ

၂၀၉. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ သူစိလောမံ ပုရိသံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တဿ တာ သူစိယော ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဥပ္ပတိတ္ဝာ တဿေဝ ကာယေ နိပတန္တိ။ သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော , ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ သူတော [သာရထိကော (က. ဝိနယေပိ)] အဟောသိ။ပေ.။။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယသူစိလောမသုတ္တံ

၂၁၀. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ သူစိလောမံ ပုရိသံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တဿ တာ သူစိယော သီသေ ပဝိသိတ္ဝာ မုခတော နိက္ခမန္တိ; မုခေ ပဝိသိတ္ဝာ ဥရတော နိက္ခမန္တိ; ဥရေ ပဝိသိတ္ဝာ ဥဒရတော နိက္ခမန္တိ; ဥဒရေ ပဝိသိတ္ဝာ ဦရူဟိ နိက္ခမန္တိ; ဦရူသု ပဝိသိတ္ဝာ ဇင္ဃာဟိ နိက္ခမန္တိ; ဇင္ဃာသု ပဝိသိတ္ဝာ ပာဒေဟိ နိက္ခမန္တိ; သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ သူစကော အဟောသိ။ပေ.။။ နဝမံ။

၁၀. ကုမ္ဘဏ္ဍသုတ္တံ

၂၁၁. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ ကုမ္ဘဏ္ဍံ ပုရိသံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ သော ဂစ္ဆန္တောပိ တေဝ အဏ္ဍေ ခန္ဓေ အာရောပေတွာ ဂစ္ဆတိ။ နိသီဒန္တောပိ တေသွေဝ အဏ္ဍေသု နိသီဒတိ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိရာဇေန္တိ။ သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ ဂါမကူဋော အဟောသိ။ပေ.။။ ဒသမံ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

အဋ္ဌိ ပေသိ ဥဘော ဂါဝဃာတကာ၊
ပိဏ္ဍော သာကုဏိယော နိစ္ဆဝိရဗ္ဘိ။
အသိ သူကရိကော သတ္တိမာဂဝိ၊
ဥသု ကာရဏိကော သူစိ သာရထိ။
ယော စ သိဗ္ဗိယတိ သူစကော ဟိ သော၊
အဏ္ဍဘာရိ အဟု ဂါမကူဋကောတိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

၁. သသီသကသုတ္တံ

၂၁၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ရာဇဂဟေ ဝေဠုဝနေ။ ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ ပုရိသံ ဂူထကူပေ သသီသကံ နိမုဂ္ဂံ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ ပါရဒါရိကော အဟောသိ။ပေ.။။ ပဌမံ။

၂. ဂူထခါဒသုတ္တံ

၂၁၃. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ ပုရိသံ ဂူထကူပေ နိမုဂ္ဂံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂူထံ ခါဒန္တံ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏော အဟောသိ။ သော ကဿပဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပါဝစနေ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဘတ္တေန နိမန္တေတွာ ဒေါဏိယော [ဒေါဏိယာ (သ္ယာ. ကံ. ပီ. က.)] ဂူထဿ ပူရာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – အဟော ဘောန္တော, ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္ဇန္တု စေဝ ဟရန္တု စာတိ။ပေ.။။ ဒုတိယံ။

၃. နိစ္ဆဝိတ္ထိသုတ္တံ

၂၁၄. ‘‘ဣဓာဟံ , အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ နိစ္ဆဝိံ ဣတ္ထိံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိရာဇေန္တိ။ သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ဣတ္ထီ ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ အတိစာရိနီ အဟောသိ။ပေ.။။ တတိယံ။

၄. မင်္ဂုလိတ္ထိသုတ္တံ

၂၁၅. ‘‘ဣဓာဟံ , အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ ဣတ္ထိံ ဒုဂ္ဂန္ဓံ မင်္ဂုလိံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိရာဇေန္တိ။ သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ဣတ္ထီ ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ ဣက္ခဏိကာ အဟောသိ။ပေ.။။ စတုတ္ထံ။

၅. ဩကိလိနီသုတ္တံ

၂၁၆. ‘‘ဣဓာဟံ , အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ ဣတ္ထိံ ဥပ္ပက္ကံ ဩကိလိနိံ ဩကိရိ
နိံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ။ သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ဣတ္ထီ ကလိင်္ဂဿ ရညော
အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ။ သာ ဣဿာပကတာ သပတ္တိံ အင်္ဂာရကဋာဟေန ဩကိရိ။ပေ.။။ ပဉ္စမံ။

၆. အသီသကသုတ္တံ

၂၁၇. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ အသီသကံ ကဗန္ဓံ [ကဝန္ဓံ (သီ. ပီ.)] ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တဿ ဥရေ အက္ခီနိ စေဝ ဟောန္တိ မုခဉ္စ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနုပတိတွာ
အနုပတိတွာ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိရာဇေန္တိ။ သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တော ဣမဿေဝ
ရာဇဂဟေ ဟာရိကော နာမ စောရဃာတကော အဟောသိ။ပေ.။။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပါပဘိက္ခုသုတ္တံ

၂၁၈. ‘‘ဣဓာဟံ , အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ ဘိက္ခုံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တဿ
သင်္ဃာဋိပိ အာဒိတ္တာ သမ္ပဇ္ဇလိတာ သဇောတိဘူတာ [သဇ္ဇောတိဘူတာ (သျာ. ကံ.)] , ပတ္တောပိ အာဒိတ္တော သ
မ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော, ကာယဗန္ဓနမ္ပိ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ, ကာယောပိ အာဒိတ္တော
သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော။ သော သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ပေ.။ ဧသော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကဿပဿ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပါဝစနေ ပါပဘိက္ခု အဟောသိ။ပေ.။။ သတ္တမံ။

၈. ပါပဘိက္ခုနီသုတ္တံ

၂၁၉. ‘‘အဒ္ဒသံ ဘိက္ခုနိံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ။ တဿာ သင်္ဃာဋိပိ အာဒိတ္တာ။ပေ.။ ပါပဘိက္ခုနီ အဟောသိ။
ပေ.။။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပါပသိက္ခမာနသုတ္တံ

၂၂၀. ‘‘အဒ္ဒသံ သိက္ခမာနံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ။ တဿာ သင်္ဃာဋိပိ အာဒိတ္တာ။ပေ.။ ပါပသိက္ခမာနာ အဟော
သိ။ပေ.။။ နဝမံ။

၁၀. ပါပသာမဏေရသုတ္တံ

၂၂၁. ‘‘အဒ္ဒသံ သာမဏေရံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တံ။ တဿ သင်္ဃာဋိပိ အာဒိတ္တာ။ပေ.။ ပါပသာမဏေရော အဟော
သိ။ပေ.။။ ဒသမံ။

၁၁. ပါပသာမဏေရီသုတ္တံ

၂၂၂. ‘‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဒသံ သာမဏေရိံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ။ တဿ
သာ သင်္ဃာဋိပိ အာဒိတ္တာ သမ္ပဇ္ဇလိတာ သဇောတိဘူတာ, ပတ္တောပိ အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူ
တော, ကာယဗန္ဓနမ္ပိ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ, ကာယောပိ အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိ
ဘူတော။ သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – ‘အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘု
တံ ဝတ, ဘော! ဧဝရူပေါပိ နာမ သတ္တော ဘဝိဿတိ! ဧဝရူပေါပိ နာမ ယက္ခော ဘဝိဿတိ! ဧဝရူပေါပိ နာမ အတ္တ
ဘာဝပဋိလာဘော ဘဝိဿတီ’’’တိ!!

အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘စက္ခုဘူတာ ဝတ, ဘိက္ခဝေ, သာဝကာ ဝိဟရန္တိ; ဉာဏဘူတာ ဝတ, ဘိ
က္ခဝေ, သာဝကာ ဝိဟရန္တိ, ယတြ ဟိ နာမ သာဝကော ဧဝရူပံ ဉဿတိ ဝါ ဒက္ခတိ ဝါ သက္ခိံ ဝါ ကရိဿတိ။ ပုဗ္ဗေ
ဝေ မေ သာ, ဘိက္ခဝေ, သာမဏေရီ ဒိဋ္ဌာ အဟောသိ။ အပိ စာဟံ န ဗျာကာသိံ။ အဟဉ္စေတံ ဗျာကရေယျံ, ပရေ စ

မေ န သဒ္ဒဟေယျုံ။ ယေ မေ န သဒ္ဒဟေယျုံ, တေသံ တံ အဿ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ သော, ဘိက္ခဝေ, သာမဏေရီ ကဿပဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပါဝစနေ ပါပသာမဏေရီ အဟောသိ။ သာ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဗဟူနိ ဝဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတာနိ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စိတ္တ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန ဧဝရူပံ အတ္တဘာဝပဋိလာဘံ ပဋိသံဝေဒယတီ''တိ။ ဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကူပေ နိမုဂ္ဂေါ ဟိ သော ပါရဒါရိကော။
ဂူထခါဒိ အဟု ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏော။

နိစ္ဆဝိတ္ထိ အတိစာရိနီ အဟု။
မင်္ဂုလိတ္ထိ အဟု ဣက္ခဏိတ္ထိကာ။

ဩကိလိနီ သပတ္တင်္ဂါရောကိရိ။
သီသစ္ဆိန္နော အဟု စောရဃာတကော။

ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာနာ။
သာမဏေရော အထ သာမဏေရိကာ။

ကဿပဿ ဝိနယသ္မိံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ။
ပါပကမ္မံ ကရိံသု တာဝဒေတိ။

လက္ခဏသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

၉. ဩပမ္မသံယုတ္တံ

၁. ကူဋသုတ္တံ

၂၂၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကူဋာဂါရဿ ယာ ကာစိ ဂေါပါနသိယော သဗ္ဗာ တာ ကူဋင်္ဂမာ ကူဋသမောသရဏာ ကူဋသမုဂ္ဃာတာ သဗ္ဗာ တာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေ တေ အဝိဇ္ဇာမူလကာ အဝိဇ္ဇာသမောသရဏာ အဝိဇ္ဇာသမုဂ္ဃာတာ, သဗ္ဗေ တေ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ'တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ ပဌမံ။

၂. နခသိခသုတ္တံ

၂၂၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပရိတ္တံ နခသိခာယံ ပံသုံ အာရောပေတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ, ကတမံ နု ခေါ ဗဟုတရံ, ယော ဝါယံ [ယော စာယံ (ဗဟူသု)] မယာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော အယံ ဝါ [ယာ စာယံ (သျာ. က.)] မဟာပထဝီ''တိ? ''ဧတဒေဝ, ဘန္တေ, ဗဟုတရံ ယဒိဒံ မဟာပထဝီ။ အပ္ပမတ္တကောယံ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော။ သင်္ခမ္ပိ န ဥပေတိ ဥပနိဓိမ္ပိ န ဥပေတိ ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေတိ မဟာပထဝိံ ဥပနိဓာယ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသိခာယံ ပံသု အာရောပိတော''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပကာ တေ သတ္တာ ယေ မနုဿေသု ပစ္စာဇာယန္တိ; အထ ခေါ ဧတေယေဝ ဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အညတြ မနုဿေဟိ ပစ္စာဇာယန္တိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ'တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ကုလသုတ္တံ

၂၂၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ကုလာနိ ဗဟုတ္ထိကာနိ အပ္ပပုရိသာနိ တာနိ သုပ္ပဓံသိယာနိ ဟောန္တိ စောရေဟိ ကုမ္ဘတ္ထေနကေဟိ ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ အဘာဝိတာ အဗဟုလီကတာ သော သုပ္ပဓံသိယော ဟောတိ အမနုဿေဟိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ကုလာနိ အပ္ပိတ္ထိကာနိ ဗဟုပုရိသာနိ တာနိ ဒုပ္ပဓံသိယာနိ ဟောန္တိ စောရေဟိ ကုမ္ဘတ္ထေနကေဟိ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သော ဒုပ္ပဓံသိယော ဟောတိ အမနုဿေဟိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'မေတ္တာ နော စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဘဝိဿတိ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ'တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ တတိယံ။

၄. ဩက္ခာသုတ္တံ

၂၂၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ''ယော, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဩက္ခာသတံ ဒါနံ ဒဒေယျ, ယော မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဩက္ခာသတံ ဒါနံ ဒဒေယျ, ယော သာယနှသမယံ ဩက္ခာသတံ ဒါနံ ဒဒေယျ, ယော ဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ အန္တမသော ဂဒ္ဒူဟနမတ္တမ္ပိ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေယျ, ယော ဝါ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ အန္တမသော ဂဒ္ဒူဟနမတ္တမ္ပိ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေယျ, ယော ဝါ သာယနှသမယံ အန္တမသော ဂဒ္ဒူဟနမတ္တမ္ပိ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေယျ, ဣဒံ တတော မဟပ္ဖလတရံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'မေတ္တာ နော စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဘဝိဿတိ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ'တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သတ္တိသုတ္တံ

၂၂၇. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တိ တိဏှဖလာ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ – ‘အဟံ ဣမံ သတ္တိံ တိဏှဖလံ ပာဏိနာ တ မုဋ္ဌိနာ တ ပဋိလေဏိဿာမိ ပဋိကောဋိဿာမိ ပဋိဝဋ္ဋေဿာမီ’တိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ဘဗ္ဗော နု ခော သော ပုရိသော အမုံ သတ္တိံ တိဏှဖလံ ပာဏိနာ တ မုဋ္ဌိနာ တ ပဋိလေဏေတုံ ပဋိကောဋေတုံ ပဋိဝဋ္ဋေတု”န္တိ? “နော ဟေတံ , ဘန္တေ”။ “တံ ကိဿ ဟေတု”? “အသု ဟိ, ဘန္တေ, သတ္တိ တိဏှဖလာ န သုကရာ ပာဏိနာ တ မုဋ္ဌိနာ တ ပဋိလေဏေတုံ ပဋိကောဋေတုံ ပဋိဝဋ္ဋေတုံ။ ယာဝဒေဝ စ ပန သော ပုရိသော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ”တိ။

“ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ, တဿ စေ အမနုဿော စိတ္တံ ခိပိတဗ္ဗံ မညေယျ; အထ ခော သွေဝ အမနုဿော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘မေတ္တာ နော စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဘဝိဿတိ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ’တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဓနုဂ္ဂဟသုတ္တံ

၂၂၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဒဠှဓမ္မာ ဓနုဂ္ဂဟာ သုသိက္ခိတာ ကတဟတ္ထာ ကတူပာသနာ စတုဒ္ဒိသာ ဌိတာ အဿု။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ – ‘အဟံ ဣမေသံ စတုန္နံ ဒဠှဓမ္မာနံ ဓနုဂ္ဂဟာနံ သုသိက္ခိတာနံ ကတဟတ္ထာနံ ကတူပာသနာနံ စတုဒ္ဒိသာ ကဏ္ဍေ ခိတ္တေ အပ္ပတိဋ္ဌိတေ ပထဝိယံ ဂဟေတွာ အာဟရိဿာမီ’တိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဇဝနော ပုရိသော ပရမေန ဇဝေန သမန္နာဂတော’တိ အလံ ဝစနာယာ”တိ?

“ဧကဿ စေပိ, ဘန္တေ, ဒဠှဓမ္မဿ ဓနုဂ္ဂဟဿ သုသိက္ခိတဿ ကတဟတ္ထဿ ကတူပာသနဿ ကဏ္ဍံ ခိတ္တံ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ ပထဝိယံ ဂဟေတွာ အာဟရေယျ – ‘ဇဝနော ပုရိသော ပရမေန ဇဝေန သမန္နာဂတော’တိ အလံ ဝစနာယ, ကော ပန ဝါဒော စတုန္နံ ဒဠှဓမ္မာနံ ဓနုဂ္ဂဟာနံ သုသိက္ခိတာနံ ကတဟတ္ထာနံ ကတူပာသနာန”န္တိ?

“ယထာ စ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ ဇဝေါ, ယထာ စ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဇဝေါ, တတော သီဃတရော။ ယထာ စ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ ဇဝေါ ယထာ စ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဇဝေါ ယထာ စ ယာ ဒေဝတာ စန္ဒိမသူရိယာနံ ပုရတော ဓာဝန္တိ တာသံ ဒေဝတာနံ ဇဝေါ, ( ) [(တတော သီဃတရော။ ယထာ စ ဘိက္ခဝေ တဿ ပုရိသဿ ဇဝေါ, ယထာ စ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဇဝေါ, ယထာ စ ယာ ဒေဝတာ စန္ဒိမသူရိယာနံ ပုရတော ဓာဝန္တိ, တာသံ ဒေဝတာနံ ဇဝေါ,) (သီ. သျာ. ကံ.)] တတော သီဃတရံ အာယုသင်္ခါရာ ခိယန္တိ။ တသ္မာတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. အာဏိသုတ္တံ

၂၂၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ “ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဒသာရဟာနံ အာနကော [အာဏကော (သီ.)] နာမ မုဒိင်္ဂော အဟောသိ။ တဿ ဒသာရဟာ အာနကေ ဃဋိတေ အညံ အာဏိံ ဩဒဟိံသု။ အဟု ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, သမယော ယံ အာနကဿ မုဒိင်္ဂဿ ပေါရာဏံ ပေါက္ခရဖလကံ အန္တရဓာယိ။ အာဏိသင်္ဃာဋောဝ အဝသိဿိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘဝိဿန္တိ ဘိက္ခူ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, ယေ တေ သုတ္တန္တာ တထာဂတဘာသိတာ ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရတ္ထာ လောကုတ္တရာ သုညတပ္ပဋိသံယုတ္တာ, တေသု ဘညမာနေသု န သုဿူသိဿန္တိ န သောတံ ဩဒဟိဿန္တိ န အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေဿန္တိ န စ တေ ဓမ္မေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ”။

“ယေ ပန တေ သုတ္တန္တာ ကဝိကတာ ကာဝေယျာ စိတ္တက္ခရာ စိတ္တဗျဉ္ဇနာ ဗာဟိရကာ သာဝကဘာသိတာ, တေသု ဘညမာနေသု သုဿူသိဿန္တိ, သောတံ ဩဒဟိဿန္တိ, အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေဿန္တိ, တေ စ ဓ

မ္မေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ မညိသ္သန္တိ။ ဝေမေတေသံ, ဘိက္ခဝေ, သုတ္တန္တာနံ တထာဂတဘာသိတာနံ ဂမ္ဘီရာနံ ဂမ္ဘီရတ္ထာနံ လောကုတ္တရာနံ သုညတပ္ပဋိသံယုတ္တာနံ အန္တရဓာနံ ဘဝိသ္သတိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ယေ တေ သုတ္တန္တာ တထာဂတဘာသိတာ ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရတ္ထာ လောကုတ္တရာ သုညတပ္ပဋိသံယုတ္တာ, တေသု ဘညမာနေသု သုသ္သူသိသ္သာမ, သောတံ ဩဒဟိသ္သာမ , အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေသ္သာမ, တေ စ ဓမ္မေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ မညိသ္သာမာ'တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ကလိင်္ဂရသုတ္တံ

၂၃၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂာရသာလာယံ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စသ္သောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ကလိင်္ဂရူပဓာနာ , ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ လိစ္ဆဝီ ဝိဟရန္တိ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ဥပာသနသ္မိံ။ တေသံ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော န လဘတိ ဩတာရံ န လဘတိ အာရမ္မဏံ။ ဘဝိသ္သန္တိ, ဘိက္ခဝေ , အနာဂတမဒ္ဓါနံ လိစ္ဆဝီ သုခုမာလာ [သုကုမာလာ (သီ.), သုခုမာ (က.)] မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒာ [မုဒုတလာဟတ္ထပါဒါ (သျာ. ကံ.)] တေ မုဒုကာသု သေယ္ယာသု တူလဗိမ္ဗောဟနာသု [တူလဗိမ္ဗောဟနာသု (သျာ. ကံ. ပီ.), တူလဗိမ္ဗောဟနာဒိသု (သီ.), တူလဗိမ္ဗောဟနာဒိသု (က.)] ယာဝသူရိယုဂ္ဂမနာ သေယ္ယံ ကပ္ပိသ္သန္တိ။ တေသံ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော လစ္ဆတိ ဩတာရံ လစ္ဆတိ အာရမ္မဏံ။

''ကလိင်္ဂရူပဓာနာ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဓာနသ္မိံ။ တေသံ မာရော ပါပိမာ န လဘတိ ဩတာရံ န လဘတိ အာရမ္မဏံ။ ဘဝိသ္သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဘိက္ခူ သုခုမာ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒါ။ တေ မုဒုကာသု သေယ္ယာသု တူလဗိမ္ဗောဟနာသု ယာဝသူရိယုဂ္ဂမနာ သေယ္ယံ ကပ္ပိသ္သန္တိ။ တေသံ မာရော ပါပိမာ လစ္ဆတိ ဩတာရံ လစ္ဆတိ အာရမ္မဏံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'ကလိင်္ဂရူပဓာနာ ဝိဟရိသ္သာမ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဓာနသ္မိ'န္တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ''န္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. နာဂသုတ္တံ

၂၃၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကသ္သ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော နဝေါ ဘိက္ခု အတိဝေလံ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ။ တမေနံ ဘိက္ခူ ဧဝမာဟံသု – ''မာယသ္မာ အတိဝေလံ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမီ''တိ။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော ဧဝမာဟ – ''ဣမေ ဟိ နာမ ထေရာ ဘိက္ခူ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ မညိသ္သန္တိ, ကိမင်္ဂ [ကိမင်္ဂ (သီ.)] ပနာဟ''န္တိ?

အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ဣဓ, ဘန္တေ, အညတရော နဝေါ ဘိက္ခု အတိဝေလံ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ။ တမေနံ ဘိက္ခူ ဧဝမာဟံသု – 'မာယသ္မာ အတိဝေလံ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမီ'တိ။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော ဧဝမာဟ – 'ဣမေ ဟိ နာမ ထေရာ ဘိက္ခူ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ မညိသ္သန္တိ, ကိမင်္ဂ ပနာဟ'''န္တိ။

''ဘူတပုဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, အရညာယတနေ မဟာသရသီ။ တံ နာဂါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ။ တေ တံ သရသိံ ဩဂါဟေတွာ သောဏ္ဍာယ ဘိသမုဠာလံ အဗ္ဗုဟေတွာ [အဗ္ဗူဟေတွာ (က.), အဗ္ဗာဟိတွာ (မဟာဝ. ၂၇၈)] သုဝိက္ခာလိတံ ဝိက္ခာလေတွာ အကဒ္ဒမံ သင်္ခါဒိတွာ [သင်္ခရိတွာ (ပီ. က.)] အဇ္ဈောဟရန္တိ။ တေသံ တံ ဝဏ္ဏာယ စေဝ ဟောတိ ဗလာယ စ, န စ တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆန္တိ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ တေသံယေဝ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, မဟာနာဂါနံ အနုသိက္ခမာနာ တရုဏာ ဘိင်္ကစ္ဆာပါ တံ သရသိံ ဩဂါဟေတွာ သောဏ္ဍာယ ဘိသမုဠာလံ အဗ္ဗုဟေတွာ န သုဝိက္ခာလိတံ ဝိက္ခာလေတွာ သကဒ္ဒမံ အသင်္ခါဒိတွာ အဇ္ဈောဟရန္တိ။ တေသံ တံ နေဝ ဝဏ္ဏာယ ဟောတိ န ဗလာယ။ တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆန္တိ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။

“ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယ္ဝာယံ ထေရော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ကာယံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တိ။ တေ တတ္ထ ဓမ္မံ ဘာသန္တိ။ တေသံ ဂိဟီ ပသန္နာကာရံ ကရောန္တိ။ တေ တံ လာဘံ အဂဓိတာ အမုစ္ဆိတာ အနဇ္ဈောပန္နာ [အနဇ္ဈာပန္နာ (သဗ္ဗတ္ထ) မ. နိ. ၁ ပာသရာသိသုတ္တဝဏ္ဏနာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] အာဒီနဝဒဿာဝိနော နိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ တေသံ တံ ဝဏ္ဏာယ စေဝ ဟောတိ ဗလာယ စ, န စ တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆန္တိ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ တေသံယေဝ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ အနုသိက္ခမာနာ နဝါ ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ကာမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တိ။ တေ တတ္ထ ဓမ္မံ ဘာသန္တိ။ တေသံ ဂိဟီ ပသန္နာကာရံ ကရောန္တိ။ တေ တံ လာဘံ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောပန္နာ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော အနိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ တေသံ တံ နေဝ ဝဏ္ဏာယ ဟောတိ န ဗလာယ, တေ တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆန္တိ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘အဂဓိတာ အမုစ္ဆိတာ အနဇ္ဈောပန္နာ အာဒီနဝဒဿာဝိနော နိဿရဏပညာ တံ လာဘံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ ။ နဝမံ။

၁၀. ဗိဠာရသုတ္တံ

၂၃၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ တေန ခော ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု အတိဝေလံ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇတိ။ တမေနံ ဘိက္ခူ ဧဝမာဟံသု – “မာယသ္မာ အတိဝေလံ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇီ”တိ။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော န ဝိရမတိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣဓ, ဘန္တေ, အညတရော ဘိက္ခု အတိဝေလံ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇတိ။ တမေနံ ဘိက္ခူ ဧဝမာဟံသု – ‘မာယသ္မာ အတိဝေလံ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇီ’တိ။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော န ဝိရမတီ”တိ။

“ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဗိဠာရော သန္ဓိသမလသင်္ကဋီရေ ဌိတော အဟောသိ မုဒုမူသိံ မဂ္ဂယမာနော – ‘ယဒာယံ မုဒုမူသိ ဂောစရာယ ပက္ကမိဿတိ, တတ္ထေဝ နံ ဂဟေတွာ ခါဒိဿာမီ’တိ။ အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, မုဒုမူသိ ဂောစရာယ ပက္ကာမိ။ တမေနံ ဗိဠာရော ဂဟေတွာ သဟသာ သင်္ခါဒိတွာ [သင်္ခရိတွာ (ပီ. က.), မံသံ ခါဒိတွာ (သျာ. ကံ.), အသံခါဒိတွာ (ကတ္ထစိ)] အဇ္ဈောဟရိ။ တဿ သော မုဒုမူသိ အန္တမ္ပိ ခါဒိ, အန္တဂုဏမ္ပိ ခါဒိ။ သော တတောနိဒါနံ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆိ မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။

“ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ကာမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန အရက္ခိတာယ ဝါစာယ အရက္ခိတေန စိတ္တေန, အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ, အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သော တတ္ထ ပဿတိ မာတုဂါမံ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပာရုတံ ဝါ။ တဿ မာတုဂါမံ ဒိသွာ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပာရုတံ ဝါ ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတိ။ သော ရာဂါနုဒ္ဓံသေန စိတ္တေန မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆတိ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ မရဏဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယဿ ဝိနယေ ယော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ။ မရဏမတ္တဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ ယဒိဒံ အညတရံ သံကိလိဋ္ဌံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ယထာရူပာယ အာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ရက္ခိတေနေဝ ကာယေန ရက္ခိတာယ ဝါစာယ ရက္ခိတေန စိတ္တေန, ဥပဋ္ဌိတာယ သတိယာ, သံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ ကာမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ ဒသမံ။

၁၁. သိင်္ဂါလသုတ္တံ

၂၃၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ “အဿုတ္ထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ဇရသိင်္ဂါလဿ ဝဿမာနဿာ”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “ဧသော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဇရသိင်္ဂါလော ဥက္ကဏ္ဍကေန နာမ ရောဂဇာတေန ဖုဋ္ဌော။ သော ယေန ယေန ဣစ္ဆတိ တေန တေန ဂစ္ဆတိ; ယတ္ထ ယတ္ထ ဣစ္ဆတိ တတ္ထ တတ္ထ တိဋ္ဌတိ; ယတ္ထ ယတ္ထ ဣစ္ဆတိ တတ္ထ တတ္ထ နိသီဒတိ; ယတ္ထ ယတ္ထ ဣစ္ဆတိ တတ္ထ တတ္ထ နိပဇ္ဇတိ; သီတကောပိ နံ ဝါတော ဥပဝါယတိ။ သာဓု ခွာဿ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ဣဓေကစ္စော သကျပုတ္တိယပဋိညော ဧဝရူပမ္ပိ အတ္တ

ဘာဝပဋိလာဘံ ပဋိသံဝေဒိယေထ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ , ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. ဒုတိယသိင်္ဂါလသုတ္တံ

၂၃၄. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ‘‘အဿုတ္ထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ဇရသိင်္ဂါလဿ ဝဿမာနဿာ’’တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘သိယာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တသ္မိံ ဇရသိင်္ဂါလေ ယာ ကာစိ ကတညုတာ ကတဝေဒိတာ, န တွေဝ ဣဓေကစ္စေ သက္ယပုတ္တိယပဋိညေ သိယာ ယာ ကာစိ ကတညုတာ ကတဝေဒိတာ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကတညုနော ဘဝိဿာမ ကတဝေဒိနော; န စ နော [န စ နောတိ ဣဒံ သီ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] အမှေသု အပ္ပကမ္ပိ ကတံ နဿိဿတီ’တိ [မာ နဿိဿတီတိ (သီ. ပီ.), ဝိနဿိဿတီတိ (သျာ. ကံ.)]။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဩပမ္မသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကူဋံ နခသိခံ ကုလံ၊ ဩက္ခာ သတ္တိ ဓနုဂ္ဂဟော။
အာဏိ ကလိင်္ဂရော နာဂေါ၊ ဗိဠာရော ဒွေ သိင်္ဂါလကာတိ။

၁၀. ဘိက္ခုသံယုတ္တံ

၁. ကောလိတသုတ္တံ

၂၃၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အာဝုသော ဘိက္ခဝေ''တိ။ ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ပစ္စဿောသုံ။

အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓ မယှံ, အာဝုသော, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – 'အရိယော တုဏှီဘာဝေါ, အရိယော တုဏှီဘာဝေါတိ ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခေါ အရိယော တုဏှီဘာဝေါ'တိ? တဿ မယှံ အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'ဣဓ ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ အရိယော တုဏှီဘာဝေါ'တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဣမိနာ ဝိဟာရေန ဝိဟရတော ဝိတက္ကသဟဂတာ သညာ မနသိကာရာ သမုဒါစရန္တိ''။

''အထ ခေါ မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'မောဂ္ဂလ္လာန, မောဂ္ဂလ္လာန, မာ, ဗြာဟ္မဏ, အရိယံ တုဏှီဘာဝံ ပမာဒေါ, အရိယေ တုဏှီဘာဝေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေဟိ, အရိယေ တုဏှီဘာဝေ စိတ္တံ ဧကောဒိဘာဝံ ကရောဟိ, အရိယေ တုဏှီဘာဝေ စိတ္တံ သမာဒဟာ'တိ။ သော ခွာဟံ, အာဝုသော, အပရေန သမယေန ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ယဉှိ တံ, အာဝုသော , သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သတ္ထာရာ အနုဂ္ဂဟိတော သာဝကော မဟာဘိညတံ ပတ္တော'တိ, မမံ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သတ္ထာရာ အနုဂ္ဂဟိတော သာဝကော မဟာဘိညတံ ပတ္တော'''တိ။ ပဌမံ။

၂. ဥပတိဿသုတ္တံ

၂၃၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အာဝုသော ဘိက္ခဝေ''တိ။ ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

''ဣဓ မယှံ, အာဝုသော, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – 'အတ္ထိ နု ခေါ တံ ကိဉ္စိ လောကသ္မိံ ယဿ မေ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ'တိ? တဿ မယှံ, အာဝုသော, ဧတဒဟောသိ – 'နတ္ထိ ခေါ တံ ကိဉ္စိ လောကသ္မိံ ယဿ မေ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ'''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သတ္ထုပိ ခေါ တေ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ နုပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ''တိ? ''သတ္ထုပိ ခေါ မေ, အာဝုသော, ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ နုပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ, အပိ စ မေ ဧဝမဿ – 'မဟေသက္ခော ဝတ, ဘော, သတ္ထာ အန္တရဟိတော မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ။ သစေ ဟိ ဘဂဝါ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌေယျ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန'န္တိ။ တထာ ဟိ ပနာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဒီဃရတ္တံ အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာနုသယာ သုသမူဟတာ။ တသ္မာ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သတ္ထုပိ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ နုပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဃဋသုတ္တံ

၂၃၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ ဧကဝိဟာရေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစ –

“ဝိပ္ပသန္နာနိ ခေါ တေ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဣန္ဒြိယာနိ; ပရိသုဒ္ဓေါ မုခဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော သန္တေန နူနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အဇ္ဇ ဝိဟာရေန ဝိဟာသီ”တိ။ “ဩဠာရိကေန ခွာဟံ, အာဝုသော, အဇ္ဇ ဝိဟာရေန ဝိဟာသိံ။ အပိ စ, မေ အဟောသိ ဓမ္မီ ကထာ”တိ။ “ကေန သဒ္ဓိံ ပနာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ အဟောသိ ဓမ္မီ ကထာ”တိ? “ဘဂဝတာ ခေါ မေ, အာဝုသော, သဒ္ဓိံ အဟောသိ ဓမ္မီ ကထာ”တိ။ “ဒူရေ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဧတရဟိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ ကိံ နု ခေါ, အာယသ္မာ, မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝန္တံ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိ; ဥဒာဟု ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမီ”တိ? “န ခွာဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝန္တံ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိံ; နပိ မံ ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိ။ အပိ စ, မေ ယာဝတာ ဘဂဝါ တာဝတာ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဝိသုဇ္ဈိ ဒိဗ္ဗာ စ သောတဓာတု။ ဘဂဝတောပိ ယာဝတာဟံ တာဝတာ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဝိသုဇ္ဈိ ဒိဗ္ဗာ စ သောတဓာတူ”တိ။ “ယထာကထံ ပနာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ အဟောသိ ဓမ္မီ ကထာ”တိ?

“ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘အာရဒ္ဓဝီရိယော အာရဒ္ဓဝီရိယောတိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတီ’တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, မံ, အာဝုသော, ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘ဣဓ, မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ – ကာမံ တစော စ နှာရု စ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု, သရီရေ ဥပသုဿတု မံသလောဟိတံ, ယံ တံ ပုရိသထာမေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရက္ကမေန ပတ္တဗ္ဗံ န တံ အပာပုဏိတွာ ဝီရိယဿ သဏ္ဌာနံ ဘဝိဿတီတိ။ ဧဝံ ခေါ, မောဂ္ဂလ္လာန, အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတီ’တိ။ ဧဝံ ခေါ မေ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ အဟောသိ ဓမ္မီ ကထာ”တိ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ပရိတ္တာ ပါသာဏသက္ခရာ ယာဝဒေဝ ဥပနိက္ခေပနမတ္တာယ ; ဧဝမေဝ ခေါ မယံ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ယာဝဒေဝ ဥပနိက္ခေပနမတ္တာယ။ အာယသ္မာ ဟိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျာ”တိ။

“သေယျထာပိ , အာဝုသော, မဟတိယာ လောဏဃဋာယ ပရိတ္တာ လောဏသက္ခရာယ ယာဝဒေဝ ဥပနိက္ခေပနမတ္တာယ; ဧဝမေဝ ခေါ မယံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ယာဝဒေဝ ဥပနိက္ခေပနမတ္တာယ။ အာယသ္မာ ဟိ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ထောမိတော ဝဏ္ဏိတော ပသတ္ထော –

“သာရိပုတ္တောဝ ပညာယ, သီလေန ဥပသမေန စ။
ယောပိ ပါရင်္ဂတော ဘိက္ခု, ဧတာဝပရမော သိယာ”တိ။

ဣတိဟ တေ ဥဘော မဟာနာဂါ အညမညဿ သုဘာသိတံ သုလပိတံ သမနုမောဒိံသူတိ။ တတိယံ။

၄. နဝသုတ္တံ

၂၃၈. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော နဝေါ ဘိက္ခု ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ အပ္ပောဿုက္ကော တုဏှီဘူတော သင်္ကသာယတိ, န ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောတိ စီဝရကာရသမယေ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အ

ဘိတဒေတ္ဝာ ကေမန္တံ နိသိဒိသု။ ကေမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစုံ – ''ကူဓ , ဘန္တေ, အညတရော နဝေါ ဘိက္ခု ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ အပ္ပောဿုက္ကော တုဏှီဘူတော သင်္ကသာယတိ, န ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောတိ စီဝရကာရသမယေ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန တံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေဟိ 'သတ္ထာ တံ, အာဝုသော, အာမန္တေတီ'''တိ။ ''ဧဝံ ဘန္တေ''တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေန သော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေစ – ''သတ္ထာ တံ, အာဝုသော, အာမန္တေတီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ သော ဘိက္ခု တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ တံ ဘိက္ခုံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေစ – ''သစ္စံ ကိရ တွံ, ဘိက္ခု, ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ အပ္ပောဿုက္ကော တုဏှီဘူတော သင်္ကသာယသိ, န ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောသိ စီဝရကာရသမယေ''တိ? ''အဟမ္ပိ ခေါ, ဘန္တေ, သကံ ကိစ္စံ ကရောမီ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿ ဘိက္ခုနော စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''မာ ခေါ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဿ ဘိက္ခုနော ဥဇ္ဈာယိတ္ထ။ ဧသော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ, ယဿ စတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''နယိဒံ သိထိလမာရဗ္ဘ၊ နယိဒံ အပ္ပေန ထာမသာ။
နိဗ္ဗာနံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပမောစနံ။

''အယဉ္စ ဒဟရော ဘိက္ခု၊ အယမုတ္တမပုရိသော။
ဓာရေတိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိနိ''န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သုဇာတသုတ္တံ

၂၃၉. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သုဇာတော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သုဇာတံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဥဘယေနေဝါယံ, ဘိက္ခဝေ, ကုလပုတ္တော သောဘတိ – ယဉ္စ အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော, ယဿ စတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ –

''သောဘတိ ဝတာယံ ဘိက္ခု၊ ဥဇုဘူတေန စေတသာ။
ဝိပ္ပယုတ္တော ဝိသံယုတ္တော၊ အနုပါဒါယ နိဗ္ဗုတော။
ဓာရေတိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိနိ''န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. လကုဏ္ဋကဘဒ္ဒိယသုတ္တံ

၂၄၀. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ လကုဏ္ဋကဘဒ္ဒိယော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ လကုဏ္ဋကဘဒ္ဒိယံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧတံ ဘိက္ခုံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ဒုဒ္ဒသိကံ ဩကောဋိမကံ ဘိက္ခူနံ ပရိဘူတရူပ''န္တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။ ''ဧသော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ, န စ သာ သမာပတ္တိ သုလဘရူပါ ယာ

တေန ဘိက္ခုနာ အသမာပန္နပုဗ္ဗာ။ ယသ္သ စတ္တာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အကာရသ္မာ အနကာရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒ နုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ''တိ။ ဧတဒဝေါစ ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ –

''ဟံသာ ကောဉ္စာ မယူရာ စ, ဟတ္ထယော ပသဒာ မိဂါ။
သဗ္ဗေ သီဟသ္သ ဘာယန္တိ, နတ္ထိ ကာယသ္မိံ တုလျတာ။

''ဧဝမေဝ မနုဿေသု, ဒဟရော စေပိ ပညဝါ။
သော ဟိ တတ္ထ မဟာ ဟောတိ, နေဝ ဗာလော သရီရဝါ''တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဝိသာခသုတ္တံ

၂၄၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဝိသာခေါ ပဉ္စာလပုတ္တော ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ ဘိက္ခူ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတိ သမာဒပေတိ သမုတ္တေဇေတိ သမ္ပဟံသေတိ, ပေါရိယာ ဝါစာယ ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂလာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ ပရိယာပန္နာယ အနိဿိတာယ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ကော နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ ဘိက္ခူ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတိ သမာဒပေတိ သမုတ္တေဇေတိ သမ္ပဟံသေတိ ပေါရိယာ ဝါစာယ ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂလာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ ပရိယာပန္နာယ အနိဿိတာယာ''တိ? ''အာယသ္မာ, ဘန္တေ, ဝိသာခေါ ပဉ္စာလပုတ္တော ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ ဘိက္ခူ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတိ သမာဒပေတိ သမုတ္တေဇေတိ သမ္ပဟံသေတိ, ပေါရိယာ ဝါစာယ ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂလာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ ပရိယာပန္နာယ အနိဿိတာယာ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဝိသာခံ ပဉ္စာလပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''သာဓု သာဓု, ဝိသာခ, သာဓု ခေါ တွံ, ဝိသာခ, ဘိက္ခူ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ။ပေ.။ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ ပရိယာပန္နာယ အနိဿိတာယာ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''နာဘာသမာနံ ဇာနန္တိ, မိဿံ ဗာလေဟိ ပဏ္ဍိတံ။
ဘာသမာနဉ္စ ဇာနန္တိ, ဒေသေန္တံ အမတံ ပဒံ။

''ဘာသယေ ဇောတယေ ဓမ္မံ, ပဂ္ဂဏှေ ဣသိနံ ဓဇံ။
သုဘာသိတဓဇာ ဣသယော, ဓမ္မော ဟိ ဣသိနံ ဓဇော''တိ။ သတ္တမံ။

၈. နန္ဒသုတ္တံ

၂၄၂. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ နန္ဒော ဘဂဝတော မာတုစ္ဆာပုတ္တော အာကောဋိတပစ္စာကောဋိတာနိ စီဝရာနိ ပါရုပိတွာ အက္ခီနိ အဉ္ဇေတွာ အစ္ဆံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ နန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''န ခေါ တေ တံ, နန္ဒ, ပတိရူပံ ကုလပုတ္တဿ သဒ္ဓါ အကာရသ္မာ အနကာရိယံ ပဗ္ဗဇိတဿ, ယံ တွံ အာကောဋိတပစ္စာကောဋိတာနိ စီဝရာနိ ပါရုပေယျာသိ, အက္ခီနိ စ အဉ္ဇေယျာသိ, အစ္ဆဉ္စ ပတ္တံ ဓာရေယျာသိ။ ဧတံ ခေါ တေ, နန္ဒ, ပတိရူပံ ကုလပုတ္တဿ သဒ္ဓါ အကာရသ္မာ အနကာရိယံ ပဗ္ဗဇိတဿ, ယံ တွံ အာရညိကော စ အဿ

သိ, ပိဏ္ဍပာတိကော စ ပံသုကူလိကော စ ကာမေသု စ အနပေက္ခော ဝိဟရေယ္ယာသီ''တိ။ ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ပေ.။ သတ္ထာ –

''ကဒါဟံ နန္ဒံ ပဿေယျံ၊ အာရညံ ပံသုကူလိကံ။
အညာတုဉ္ဆေန ယာပေန္တံ၊ ကာမေသု အနပေက္ခိန''န္တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ နန္ဒော အပရေန သမယေန အာရညိကော စ ပိဏ္ဍပာတိကော စ ပံသုကူလိကော စ ကာမေသု စ အနပေက္ခော ဝိဟာသီတိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. တိဿသုတ္တံ

၂၄၃. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခော အာယသ္မာ တိဿော ဘဂဝတော ပိတုစ္ဆာပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော အဿူနိ ပဝတ္တယမာနော။ အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ တိဿံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိံ နု ခော တွံ, တိဿ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော အဿူနိ ပဝတ္တယမာနော''တိ? ''တထာ ဟိ ပန မံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခူ သမန္တာ တစာသန္နိတောဒကေန [တစာယ သန္နိတောဒကေန (က.)] သဉ္ဇမ္ဘရိမကံသူ''တိ [သဉ္ဇမ္ဘရိမကံသူတိ (?)] ။ ''တထာဟိ ပန တွံ, တိဿ, ဝတ္တာ နော စ ဝစနက္ခမော; န ခော တေ တံ, တိဿ, ပတိရူပံ ကုလပုတ္တဿ သဒ္ဓာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတဿ, ယံ တွံ ဝတ္တာ နော စ ဝစနက္ခမော။ ဧတံ ခော တေ, တိဿ, ပတိရူပံ ကုလပုတ္တဿ သဒ္ဓာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတဿ – 'ယံ တွံ ဝတ္တာ စ အဿ ဝစနက္ခမော စာ'''တိ။

ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''ကိံ နု ကုဇ္ဈသိ မာ ကုဇ္ဈိ၊ အက္ကောဓော တိဿ တေ ဝရံ။
ကောဓမာနမက္ခဝိနယတ္ထဉ္ဟိ၊ တိဿ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ''တိ။ နဝမံ။

၁၀. ထေရနာမကသုတ္တံ

၂၄၄. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခော ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု ထေရနာမကော ဧကဝိဟာရီ စေဝ ဟောတိ ဧကဝိဟာရဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ သော ဧကော ကာမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ ဧကော ပဋိက္ကမတိ ဧကော ရဟော နိသီဒတိ ဧကော စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌာတိ။ အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ဣဓ, ဘန္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ထေရနာမကော ဧကဝိဟာရီ ဧကဝိဟာရဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ''တိ။

အထ ခော ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန ထေရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေဟိ – 'သတ္ထာ တံ, အာဝုသော ထေရ, အာမန္တေတီ'''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေန အာယသ္မာ ထေရော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – ''သတ္ထာ တံ, အာဝုသော ထေရ, အာမန္တေတီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခော အာယသ္မာ ထေရော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ ထေရံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''သစ္စံ ကိရ တွံ, ထေရ, ဧကဝိဟာရီ ဧကဝိဟာရဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။ ''ယထာ ကထံ ပန တွံ, ထေရ, ဧကဝိဟာရီ ဧကဝိဟာရဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ''တိ? ''ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ဧကော ကာမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသာမိ ဧကော ပဋိက္ကမာမိ ဧကော ရဟော နိသီဒာမိ ဧကော စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌာမိ။ ဧဝံ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဧကဝိဟာရီ ဧကဝိဟာရဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ''တိ။

“အတ္တေသော, ထေရ, ကေဝိဟာရော နေသော နတ္ထီတိ ဝဒာမိ။ အပိ စ, ထေရ, ယထာ ကေဝိဟာရော ဝိတ္ထာရေန ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ တံ သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ။ပေ.။။ “ကထဉ္စ, ထေရ, ကေဝိဟာရော ဝိတ္ထာရေန ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ။ ဣဓ, ထေရ, ယံ အတီတံ တံ ပဟီနံ, ယံ အနာဂတံ တံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ, ပစ္စုပ္ပန္နေသု စ အတ္တဘာဝပဋိလာဘေသု ဆန္ဒရာဂေ သုပ္ပဋိဝိနီတော။ ဧဝံ ခေါ, ထေရ, ကေဝိဟာရော ဝိတ္ထာရေန ပရိပုဏ္ဏော ဟောတီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

“သဗ္ဗာဘိဘုံ သဗ္ဗဝိဒုံ သုမေဓံ၊
သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနူပလိတ္တံ။
သဗ္ဗဉ္ဇဟံ တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တံ၊
တမဟံ နရံ ကေဝိဟာရီတိ ဗြူမီ”တိ။ ဒသမံ။

၁၁. မဟာကပ္ပိနသုတ္တံ

၂၄၅. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကပ္ပိနော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ မဟာကပ္ပိနံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ပဿထ နော တုမှေ ဟ ဘိက္ခဝေ, ဧတံ ဘိက္ခုံ အာဂစ္ဆန္တံ ဩဒါတကံ တနုကံ တုင်္ဂနာသိက”န္တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “ဧသော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ။ န စ သာ သမာပတ္တိ သုလဘရူပါ ယာ တေန ဘိက္ခုနာ အသမာပန္နပုဗ္ဗာ။ ယဿ စတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

“ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊ ယေ ဂောတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ။

“ဒိဝါ တပတိ အာဒိစ္စော၊ ရတ္တိမာဘာတိ စန္ဒိမာ။
သန္နဒ္ဓော ခတ္တိယော တပတိ၊ ဈာယီ တပတိ ဗြာဟ္မဏော။
အထ သဗ္ဗမဟောရတ္တိံ [အထ သဗ္ဗမဟောရတ္တံ (သီ. သျာ. ကံ.)] ၊ ဗုဒ္ဓော တပတိ တေဇသာ”တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. သဟာယကသုတ္တံ

၂၄၆. သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ ဒွေ ဘိက္ခူ သဟာယကာ အာယသ္မတော မဟာကပ္ပိနဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိနော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခူ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တေ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ပဿထ နော တုမှေ ဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧတေ ဘိက္ခူ သဟာယကေ အာဂစ္ဆန္တေ ကပ္ပိနဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိနော”တိ? “ဧဝံ, ဘန္တေ”။ “ဧတေ ခေါ တေ ဘိက္ခူ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ။ န စ သာ သမာပတ္တိ သုလဘရူပါ, ယာ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ အသမာပန္နပုဗ္ဗာ။ ယဿ စတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

“သဟာယာ ဝတိမေ ဘိက္ခူ၊ စိရရတ္တံ သမေတိကာ။

သမေတိ နေသံ သဒ္ဓမ္မော၊ ဓမ္မေ ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။

“သုဝိနီတာ ကပ္ပိနေန၊ ဓမ္မေ အရိယပ္ပဝေဒိတေ။
ဓာရေန္တိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိနိ”န္တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဘိက္ခုသံယုတ္တံ သမတ္တံ။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကောလိတော ဥပတိဿော စ၊ ဃဋော စာပိ ပဝုစ္စတိ။
နဝေါ သုဇာတော ဘဒ္ဒိ စ၊ ဝိသာခေါ နန္ဒော တိဿော စ။
ထေရနာမော စ ကပ္ပိနော၊ သဟာယေန စ ဒွါဒသာတိ။

နိဒါနဝဂ္ဂေ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

နိဒါနာဘိသမယဓာတု၊ အနမတဂ္ဂေန ကဿပံ။
သက္ကာရရာဟုလလက္ခဏော၊ ဩပမ္မ-ဘိက္ခုနာ ဝဂ္ဂေါ။

ဒုတိယော တေန ပဝုစ္စတီတိ။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။